శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమభాగము.

పీఠికాపురోన్నతపాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయుఁడగు

కూచి నరసింహ

తెలుఁగున రచి

మొదటికూర్పు 1000 ప్ర

పిఠాపురమునందలి

శ్రీ విద్వజ్జన మనోరంజనీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితమై ప్రకటింపఁబడియె.

1912.

వెల రు 1-4-0. [Registered.

Gentle reader,

The hero of the book I have ventured to place before you is not a mythological, but historical personage that lived in India, the land of great saints and sages, more than four centuries ago. He was a great genius and an adept in Sanscrit Grammar and Logic. He was also a formidable debater, who could humble the greatest and most renowned scholars of his time in oral controversies. Gauranga's brilliant parts and depth of learning are, by themselves, enough to rouse your interest; but this was only the human side of Gauranga.

There was a higher, nobler, and I have no hesitation to say, a divine phase of the individual, which exercised a mysterious influence upon those that came in contact with him and forced them into the belief that he was an incarnation of Sri Krishna, who, they thought, reappeared in a gold-coloured body as Gauranga.

He came to the world to cleanse and vivify a decaying society and resuscitate the dying *bhakthi* in the heart of the worldling; and this he did in a manner which no mortal could imitate. It is why he was and is, to this day, considered an *avatar*. The blessed men who are born from time to time to restore the moral and spiritual equilibrium of a community, weighed down with sin and corruption, are rightly regarded as *avatars*; and none would deny Gauranga a place among them.

He was the fulfilment of the genuine supplications of a few sincere *bhakthas*, who had devoutly prayed for another advent of Sri Krishna. His was a work of repairing and reviving, not one of destroying and substituting. The manifestation of superhuman powers in converting the

worst specimens of humanity into staunch devotees of Krishna, and the performance of miracles, such as the healing of the sick by touch, look and word, and the winning over to his side the most chronic cases of depravity and scepticism, with his bewitching presence and a heart overflowing with the 'milk of human kindness' and selfless love, should justify the elevation of Gauranga above the level of man.

God in flesh, he was now Radha the worshipper, now Sri Krishna, the Worshipped. His pilgrimage to Gaya, where he beheld the lotus-feet of Vishnu in the sacred temple, was the turning point of his life. It changed a naughty lad and proud *savant* into the meekest of *bhakthas*. The tears of *bhakthi* washed away the human and left the divine in him to work the many wonders detailed in this book.

Books like this may not add a pie to your income, nor contribute in the least to worldly advancement, but will, by no means, be unwelcome companions in moments, when you long for relief from the surfeit of worldly pleasures or deliverance from the troubles and turmoils of life which come to man in spite of his best efforts to guard against them. They come to pour a soothing balm upon your mind oppressed with gnawing cares and give you a foretaste of a better and happier existence.

Lord Gauranga taught more by example than by precept, and conquered evil rather by love than fear and fight. Tears dissolved the sins of the most hardened wretch; the loving look melted the most pitiless and stubborn heart; and the divine touch transformed the blackest sinner into the purest saint and *bhaktha*. For the behoof of his disciples he became an ideal *bhaktha* himself, and it needs no

saying, that he acted his part with consummate skill.

To those who believe neither in a *before* nor in a *beyond*, or covet nothing more than the gifts of this world, "Gauranga's life" may not be of much benefit; but to one whose aims and ideals of life transcend the pleasures of the sense and the intellect, I have no doubt that it will do some useful service.

Mr. Shishir Kumar Ghose, a distinguished author and a great *bhaktha* himself, has written the biography in choice English prose under the title of 'Lord Gauranga or Salvation for all' with materials gathered from the several Sanscrit and Bengali works extant on the great man. He got it printed and published at the 'Patrika' office Calcutta, in two parts, of the first of which and two chapters of the second my humble work is a free rendering into Telugu verse. I have put it into verse advisedly; for poetry is certainly a more fitting garb for *bhakthi* than prose.

If I am spared, and if this part meets with any appreciable degree of public recognition, in other words, if you, my friend, do not feel it out of date, and one too many in the growing modern Telugu literature, I shall, God willing, also attempt the translation of the rest of Part II and complete the work.

I trust the greatness of the hero, coupled with your kind indulgence will cover the many defects of my translation. May you feel the soul-uplifting and sanctifying touch of Lord Gauranga and have in abundance the blessings of *bhakthi* and eternal joy from Him! Good-bye!

PITHAPURAM, 10-5-1912. } Your well-wishing, K. NARASIMHAM.

స్వప్నము సఫలముగావించుకొనవలయు ననుతలంపొక్కటి కలిగెను. పిమ్మట నేను శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస చరిత్రమును దద్బోధనములును బద్యములుగ వ్రాయుచున్నప్పుడం దచ్చటచ్చట శ్రీ గౌరాంగభక్తింగూర్చి యీమహామహునిచే నుడువఁబడిన గౌరవ ప్రశంసాసూచకభాషణంబు లాతలంపును బలపఱిచెను.

ఎట్టకేలకు నాయుద్యమము నెఱవేర్చుకొనఁబూని కొంతభాగ, మనఁగా నిరువదియాశ్వాసములకథను, బద్యరూపముగాఁ దెనిఁగించి యందుఁ గొన్నియాశ్వాసములు తెనుఁగులో నున్నసువర్ణలేఖాపత్రికలోఁ బ్రచురింపించితిని.

దినదినాభివృద్ధిఁ గాంచుచున్న కుటుంభరి వ్యాపారాదిక్లేశములచే నలయు తీఱుపాటులేమిం జేసి యిప్పటి కింతటితోఁ జాలించి యయినంతవఱ కొకభాగముగఁ దీయింప నిశ్చయించినాఁడను.

అయినదొక సగమున కెక్కువ. కావలసినది పదునాలుగాశ్వాసములభాగము, సగమునకుం దక్కువ. తీఱికచూచుకొని, యీప్రకటింపఁబడిన ప్రథమభాగమునందుఁ జదువరులకుండు నాదరణముంజూచికొని గ్రంథము పూర్ణముచేయవలయు ననుకుతూహలముగలదు. ఈనా మనోరథము సఫలమగునో విఫలమగునో యది భగవదధీనము.

ఏతద్గ్రంథాంధ్రీకరణమునకు నన్నుఁ బ్రేరేచినది శ్రీగౌరాంగస్వామి దివ్యానందప్రదప్రశస్తభక్తిగాని నాయల్పకవితాకౌశలముగాదు. రసపుష్టికై కథాసత్యభంగముగాకుండ నచ్చటచ్చట నించుక పెంచి వర్ణించితిని. కొన్నిచోట్లఁ గుదించుటయుంగూడఁ జేసితిని. భాషాంతరీకరణ సౌకర్యాదులకోస మిట్లు గావింపవలసివచ్చెను.

ఇందెంతైన దోషములున్నచోఁ బెద్దలు నన్నుమన్నించి వాత్స

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీకమలోద్భవాండము వ ♦ శీకృతకాయముగా గ్రహించి జీ
వాకృతి నందు నిండు పర ♦ మాత్మయె తానయి మానుషత్వముం
గైకొని భక్తవర్యులకుఁ ♦ గన్నులపండువు సేయ రాముఁడై
యేకరుణాకరుం డవత ♦ రించె నతండలరించు మత్కృతిన్.

గీ. ఐహికార్థపరిశ్రమ ♦ మందుఁ జిక్కి
మనము నపు డష్ట లౌకిక ♦ మార్గమునకుఁ
ద్రిప్పి నేనెట్లొ శ్రీరామ ♦ కృష్ణ పరమ
హంస చరితంబు వ్రాసి ధ ♦ న్యతనుగంటి. 2

చ. ఒకఫలము న్భజింప మఱి ♦ యొక్కఫలంబు మొసంగఁ బుట్టుఁ గో
రిక మనమందు నీగతిని ♦ వృత్తి సుమాపథవర్తన ప్రబో
ధకుఁడగు నొక్క యోగిచరి ♦ తంబు లిఖించి ముగింప నట్టివా
నికథ మఱొండు వ్రాయఁగ జ ♦ నించెను గోరిక నాకు నెమ్మదిన్. 3

గీ. భరతఖండోత్తమమున ను ♦ ద్భవము నొంది
భక్తి మూర్తిభవించి చూ ♦ పట్టినట్లుగ

విద్యుదాభశరీరుఁడై ♦ వెలసెనొకఁడు
భూమి గౌరాంగచైతన్య ♦ నామములను. 4

గీ. ధారిణి నవరకృష్ణావ ♦ తారమైన
యతని పావనకథను బ ♦ ద్యాత్మకముగఁ
దనివితీరంగ వ్రాసి త ♦ ద్గ్రంథమేను
వెండి మారామునకె సమ ♦ ర్పించువాఁడ. 5

చ. తరళతమంబు మానసము ♦ దాఁటుచునుండును గోఁతిరీతి బి
త్తరులయురోజభూధ్రముల ♦ దండకు నర్థముపైకి దాని నే
యురులబిగించిన న్నిలువ ♦ దుండదు తిన్నగఁ గాని భక్తులౌ
పురుషుల చెయ్యూలంజొనుపఁ ♦ బొందు నొకించుక శాంతి వెంటనే.

గీ. ఎప్పుడును గాకపోయిన ♦ నిట్టి భక్త
వర్యులను గూర్చి చింతించి ♦ వ్రాయుచుండు
నప్పుడైనను సచ్చింత ♦ నామృతంబుఁ
గుదురుపడుచును నామది ♦ గ్రోలఁగల్గు. 7

గీ. కాన నాకిట్టిలాభంబుఁ ♦ గలుగఁజేయు
నుత్తమోత్తమ చైతన్య ♦ వృత్తములను
నేను బద్యాత్మకముగ నాం ♦ ధ్రీకరించి
యెనయుదును రూఢిగా మద ♦ భీష్టసిద్ధి. 8

గీ. జానకీనాథ! శ్రీరామ ♦ చంద్ర! త్వత్ప
దాంబుజములను దెలిపి నై ♦ నప్పుడెల్ల
నామనమునందు నిల్పి నీ ♦ నామమును వ
చించుటయెతక్క వేఱొండు ♦ చేతఁగాదు. 9

సీ. హురుమంజి ముత్యాల ♦ సరము లిచ్చెదనన్న
నీకమ్యో నెలవు ర ♦ త్నాకరంబు

సిరులఁ బైకొని నీదు ♦ చెంతఁ జేరుదునన్నఁ
గలిమిచేడియ నీకుఁ ♦ గాంతయయ్యె
శాంతిచే నిన్ను మె ♦ ప్పింతునాయన్న నీ
కేవనే నివసించు ♦ క్ష్మావధూటి
వాగ్విజృంభణము గ ♦ న్పట్టవేఁడుదునన్న
వేనోళ్లఁబిలువ నీ ♦ పానువయ్యె
గీ. నీవిగానట్టి కించిజ్జ్ఞ ♦ తావిశిష్ట
మనుజధర్మంబు లెనసిన ♦ మనసుతోడ
నట్టులిట్టులు పద్యంబు ♦ లల్లి భక్తి
నెదుటఁబెట్టితిఁ గృతి స్వీక ♦ రింపు రామ. 10
గీ. అగ్ర శాఖాథరామరు ♦ లందు వినుతిఁ
గాంచు కూచివంశమున జ ♦ న్మించినాఁడఁ
బీఠికాపుర వాసుండ ♦ వెంకనార్యు
నకును బుల్లమాంబకు జ్యేష్ఠ ♦ నందనుండ. 11
క. నరసింహాఖ్యుఁడ నేనీ
వఱికొక కృతి నీ కొసఁగిన ♦ వాఁడను భక్తిన్
గరములు జోడించితినో
కరుణాకర ! నన్ను దీనుఁ ♦ గావుము రామా ! 12
మ. పనిలేకుండినచోఁ గవిత్వమును జె ♦ ప్పంబోవు లేమాసవుం
డను కాలం బరుదెంచెఁ దత్కవిత భ ♦ క్త్యావిష్క్రియారంభమై
నను వీక్షించుట గల్గుటెట్లు? ధరలో ♦ నన్విత్త కాంతాద్యుపా
ర్జన లోలాత్ములకు న్సుభక్తి కనిదూ ♦ రంబయ్యె రామప్రభూ ! 13
మ. మొదటం జేసిన రామకృష్ణచరితం ♦ బున్వేఁడఁగా స్వీకరిం
చి దయన్బ్రోచితివింక రెండవకృతి ♦ న్జేపట్టి రక్షింపు త

ప్పదు దీని న్నినుఁబోలుపూజ్యసుగుణ ♦ ప్రాజ్యాన్వరున్జూచి నే
మదినూహించితి నీయఁద్వాదృశుఁడు రా ♦ మా!యొక్క నీవేసుమా.

ఉ. అక్కయుఁ జెల్లెలు న్సవతు ♦ లౌదురు నీకు గృహంబునందు నే
చిక్కులు గల్గ వాఱడిని ♦ జెందవు కయ్యముల; న్విరాళిచేఁ
బొక్కుచుఁ గృష్ణ కృష్ణయని ♦ బొబ్బలువెట్టెడి కన్నెయిద్ది పెం
పెక్కనయోనిసంభవ మ ♦ హీసుతవంటిది సుమ్మి రాఘవా. 15

గీ. పెద్దకృతికన్యశాంతిని ♦ వృత్తిపథము
వదల కొకచాయనుండు నీ ♦ వంటిచాన
రెండవది ప్రౌఢ నినువంచి ♦ హృదయకర్ష
ణంబుసేయక యూరకుం ♦ డదుర రామ! 16

గీ. ఐన దక్షిణనాయక ♦ ఖ్యాతిఁగాంచు
నీవు సమవర్తనంబున ♦ నిన్నుఁగట్టు
కొనిన కాంతల నొకరీతి ♦ మనుతు వనెడు
నాసతో దీని నీపాలు ♦ చేసినాఁడ. 17

చ. పలుకులఁ దేనెలూరఁగను ♦ భాగవతంబుఁ బెనుంగుచేసి సి
పాలతిఁగ దానినిచ్చెఁగద ♦ పోతన; దానను నాకు బంధుగై
వెలయునతండు; నీవు మము ♦ భేదముసేయక చూడఁగావలెన్
దెలివికిఁ బేదనైనఁ గుల ♦ దృష్టిని దక్కువఁగాను నానికిన్. 18

గీ. ఇంక నొకమాటచెప్పి చా ♦ లింతురామ!
యనృత జడదుఃఖమయతను ♦ జనిత కష్ట
ములను దొలఁగించి నామనం ♦ బును ద్వదీయ
విమల చరణాబ్జములఁ గట్టి ♦ వేయుమయ్య. 19

కథాప్రారంభము.

సీ. ఈ రేడువందల ♦ యెనుబదియాఱవ
యాంగ్లేయవర్షంబు ♦ నందు ఫాల్గు
నమునందు మంచి పు ♦ న్నమరేయి శుభముహూ
ర్తంబునఁ జందో్రప ♦ రాగకాల
మును వెంచెనని జను ♦ ల్హారిహారియని కేక
లిడుతఱి గంగకు ♦ నిరుకెలఁకుల
నలరారి కళలకు ♦ నెలవౌ నవద్వీప
పట్టణంబున మహా ♦ భాగవిప్ర
గీ. వరశచీజగన్నాథ గ ♦ ర్భమునఁ బుట్టె
దివ్యమంగళ విగ్రహో ♦ ద్దీపితుండు
కృష్ణు నవతారమని కీర్తి ♦ కెక్కినట్టి
నరశిఖామణి గౌరాంగ ♦ నామకుండు.

క. మును శ్రీకృష్ణుఁడుపుట్టిన
ఘన సద్గ్రహకూట యుక్త ♦ కాలమె గౌరాం
గుని భవ్యజననకాలం
బని చెప్పఁగఁ జొచ్చిరచటి ♦ జ్యౌతిషికవరుల్. 2

గీ. అఖిలవిద్యలకును గాణ ♦ యాచిద్దైన
యా నవద్వీప మప్డల ♦ రారుచుండె
సకల శాస్త్రజ్ఞపండిత ♦ సార్వభౌమ
బిరుదభృద్వాసుదేవుఁడ ♦ న్విప్రుచేత. 3

ఆ. చనువు చదువులకును ♦ సద్భక్తియే ముఖ్య
మైన యర్థమనుచు ♦ నఖిలపండి

తాళి నొప్పఁజేసి ♦ పాలించుకొలఁకుఁ జై
తన్యుఁ డుదయమందె ♦ ధరనటంద్రు. 4

గీ. ఆజగన్నాథ మిశ్రుగృ ♦ హంబుప్రాంత
నొకవిపులనింబ పృథ్వీజ ♦ ముండ దాని
క్రిందఁ గట్టిన యొకశాల ♦ యందు నుదయ
మందె గౌరాంగుఁ డఖిల లో ♦ కావనుండు. 5

క. భూపతన మైనవెంటనె
యాపాపఁడు జీవచిహ్న ♦ మగపడమి సం
తాపముఁజెందుచు సావిక
యాపిరిఁ దెప్పింపఁజేసె ♦ నుపచారములన్. 6

గీ. పెద్దవడికిని దేటి యా ♦ పిరినిగొనఁగ
సాగె శిశువంత మంతర ♦ సాని, తల్లి,
తండ్రి, యచటికి వచ్చిన ♦ తక్కుబంధు
వరులు నలరిరి పాపఁడు ♦ బ్రదికెనంచు. 7

గీ. మాతకడుపునఁ బండ్రెండు ♦ మాసములును
నిలిచి పదుమూఁడవనెల నీ ♦ వలకు వచ్చెఁ
గాన సామాన్యశిశువుల ♦ కంటె మిగులఁ
బెద్దమేనను బుట్టె నా ♦ ముద్దుబిడ్డ. 8

గీ. తండ్రి విశ్వంభరుండని ♦ తల్లి నిమియ
టంచు నతనిఁ బిలుతురు ; స ♦ న్న్యాసమందు
వెనుక శ్రీకృష్ణచైతన్యుఁ ♦ డనెడుపేరు
వచ్చె నతనికి హరిభక్తిఁ ♦ దెచ్చుకతన. 9

క. కరఁగించిన బంగారము
తెఱఁగున మిసమిసలుగ్రక్కు ♦ దివ్యతనువుతో

మెఱయుటచేఁ దద్భక్తులు
గరమర్మిలిఁ బిలుతురతని ♦ గౌరాంగాఖ్యన్. 10

గీ. తొలుత నెనమండ్రుకూఁతులు ♦ గలిగి యితని
తల్లిదండ్రులకవల సం ♦ దఱును బోయి
రంతటను బుట్టె విశ్వరూ ♦ పాహ్వయుండు;
పిదపఁ బదియేండ్ల కీతఁడా ♦ విర్భవించె. 11

చ. చిడిముడిఁ జెందుపాదములఁ ♦ జిన్నెలుసూపెడు మోముతోడఁ బు
త్తడి నిరసించు మైజిగిని ♦ దామరసంబులఁ గేరుకన్నులన్
దుడుకుల లేఁతనవ్వులను ♦ దొరవుమేనను గన్నవారికిన్
గడపటి బిడ్డయైయితఁడు ♦ గన్నుల పండువుసేయు నిచ్చలున్. 12

ఉ. అందఱఁ బోలియుండక వ ♦ యస్సును దాఁటిన యున్నతత్వమున్
బొంది దృఢత్వమున్నలిగి ♦ పూర్ణశరీర సుఖాప్తిమించి త
న్నందఱు సుందరుల్గరము ♦ లిచ్చుచు దగ్గఱఁ దీయఁగోరినన్
సందిటఁ జిక్కకుండ నిమి ♦ చానలఁ దా నలయించుఁ బ్రోడయై.

గీ. ఎప్పుడేనియు బాలకుం ♦ డేడ్పువెట్టఁ
దల్లిదండ్రుల చిత్తము ♦ ల్దల్లడిల్లు
నర్భకుఁడు మిన్నకుండు నే ♦ డ్పంతవదలి
తనచెవికి హరినామంబు ♦ దాఁకఁగానె. 14

ఉ. ప్రాఁకువయస్సునం దుడుకు ♦ పాటున బాటకు గంగచెంతకుం
బ్రాఁకునొ యేమొ బాలుఁడని ♦ మాతయుఁ దండ్రియు వానివైపు ప్రా
సీక యతండు నిల్చుకడ ♦ నే నిలుచుందురు; కష్టమేని స్వ
ర్లోకసుఖంబుగాదె! సుత ♦ లోలత గన్నులఁ గప్పువారికిన్. 15

ఆ. వెనుక నెవ్వరైనఁ ♦ దనుఁబట్టవచ్చిన
దొరకక నిమిశిశువు ♦ పరువులిడును

వానిఁజూచి శచి య ♦ పారమోదంబందుఁ
దోడివారి వచ్చి ♦ చూడుఁడనుచు. 16

క. ఇరుగుపొరుగువారలుఁ దన
కొఱఁకై శ్రమమెంత పుచ్చు♦కొనిన న్నసిగాఁ
దిరుగక పలుదుండగముల
నెఱకాఁడై చేయుచుండు ♦ నిమి యెల్లపుడున్. 17

వ. ఒక్కనాఁ డతండు. 18

క. వికవికనవ్వుచుఁ, బ్రాఁకెడు
నొక పాముంబట్టి చేత ♦ నూఁపి విడిచెఁ గా
ని కఱవ కదివ్రాయెను బా
లకుఁ డమ్మా! బ్రదికెనం చ ♦ లర నచటిజనుల్. 19

ఆ. నగలుదాల్చి పట్ట ♦ పగ లితం డొకవీథి
నాడుకొనుచునుండ ♦ నచటి కొక్క
మేఘమాలియనెడు ♦ మేటితెక్కలికాఁడు
వచ్చి వానిఁగొంచు ♦ వడిగఁ జనుచు. 20

ఆ. తొడవు లొలిచి బాలు ♦ దోర్చెడుబుద్ధితో
సాగి కొంతదవ్వు ♦ చంకబిడ్డఁ
గ్రిందదించి యగ్ని ♦ కీలలఁ గ్రుందు ప
ఱిచెడు నతనిమేని ♦ రుచులఁగాంచి. 21

క. వాఁ డిట్లనిచింతించెను
వీఁ డెక్కడినరుఁడు? కాఁడు ♦ పృథ్వీస్థలి ను
న్నాఁడే యిట్టిఁడు? నిర్జరు
పోఁడిమి గంధర్వసారుఁ ♦ బొడచూపునిటన్. 22

ఆ. శిశువుఁజంప నాకుఁ ♦ జేతు లెట్లాడును
జోరకృత్యమెంత ♦ క్రూరవృత్తి
యింత పాపినంచు ♦ నెఱుఁగనైతిని నేను
వీని నింటియొద్ద ♦ విడిచివత్తు. 23

క. అని బాలకు ముద్దిడి యా
తనిఁగొని మెల్లఁగను డించెఁ ♦ దద్గృహాముకడన్
వెనుకటి వృత్తిని వీడుచు
మునిపోల్కి మిగిలినకాల ♦ ముం దాఁ గడపెన్. 24

వ. ఇంక గౌరాంగు నింటిలోనివారు. 25

శా. బాలుం జిక్కడి కేగెనంచు వెదకం ♦ బల్త్రోవలంబోయి యే
మూల న్గానిగాంచ కింటికడ లో ♦ మ్మొ ల్గొట్టికొంచేడ్చు న
వ్వేళం దిన్నఁగవచ్చి తండ్రితొడపై ♦ బిడ్డండు గూర్చుండి ము
న్నేలాపోయెనొ యెట్టు క్రమ్మఱిలి తా ♦ నేతెంచెనో చెప్పెనన్. 26

క. మానాయన ! యని కన్నుల
నానందాశ్రువులుగాఱ ♦ నతివత్సలతన్
సూనునిఁ గౌఁగిటఁ జేర్చుచు
మై నిమురఁగఁ జొచ్చిరతని ♦ మాతయుఁ బితయున్. 27

సీ. తప్తకాంచనతుల్య ♦ తనుదీప్తితోడఁ గెం
దళుకులమించు పా ♦ దములతోడ
రక్తమాల్గ్రిక్కు క ♦ రంబులతోఁ బక్వ
బింబంబుఁ బోలెడు ♦ పెదవితోడ
మకరంద సిక్తతా ♦ మరస కించిల్లిన్న
రక్తరేఖోరు నే ♦ త్రములతోడఁ
దూఁచి పోసినరీతి ♦ స్థూలసూక్ష్మవిభాగ
లలితమౌ నవయువ ♦ లక్ష్మితోడ

గీ. సోయగపుఁజూడ్కులను మించి ♦ సొబగునడల
ముద్దులొలికెడు నగవుల ♦ మోదమొసఁగు
బాలకునిఁజూచి యెవఁడో దై ♦ వంబువచ్చి
పుట్టెనం చాడఁజొచ్చి రా ♦ ప్రోలిజనులు. 28

శా. చంకం బాలునిఁబెట్టుకొన్న చెలి వి ♦ స్ఫారప్రమోదాత్మయై
సంకోచించును డింప; డింభకుఁ డవి ♦ శ్రాంతి న్బురీసంవస
త్పంకేజాక్షులయొద్ద నుండు నిఁక సం ♦ బన్ధన్యఁగాఁజేయ సా
యంకాలంబునఁ గాని వీలుపడదా ♦ రా! యెట్టి బాలుండొకో. 29

మ. నిమి నిద్రించెడుకాలమందు నెదపై ♦ నిండారు శీతాంశు బిం
బము గాన్పించు; మిడుంగుఱు ల్గనఁబడున్ ♦ వైనంతటన్, సుప్త్యగా
రములో వింత మెఱుంగురూపము లపా ♦ ర్యప్రక్రియ న్ద్రిమ్మరున్
గొమరుండుండు తెఱంగుఁ జూచి శచి పా ♦ త్కుల్ సోఁకుడన్స్మృతిచేన్.

శా. రక్షోభూతపిశాచబృందములు నా ♦ రాకేందు బింబాస్యనిం
గక్షుల్గట్టుక రేఁగివచ్చి నిసిలో ♦ గగ్గోలుగావింత్రు సం
రక్షింపుం డనురారులార; యని మం ♦ త్రప్రార్థనల్సేసి తా
రక్షుల్గట్టును మాత బాలకునికిం ♦ ద్రాసార్త్ర చిత్తాబ్జయై. 31

చ. పితశయనించుస్థానమునఁ ♦ బిల్లఁడుగూడఁ బరున్న మేలటం
చతనిని లేపి వెళ్లుమని ♦ యాతని తండ్రినిఁగూడఁ బిల్చి నా
థ! తనయుఁ దీసికొండనఁగఁ ♦ దండ్రినిదాకొనుబిడ్డయొద్ద శ్రా
వ్యతరపుఁ గింకిణీరవము ♦ లచ్చెరువై విననయ్యెఁ దల్లికిన్. 32

ఆ. తండ్రిగూడవినుచుఁ ♦ దద్రిక్తపదకింకి
ణీక్వణం బతండు ♦ నెలఁతతోడఁ
బలికె నల్లకృష్ణ ♦ బాలకుండు మనకు
ముద్దుబిడ్డఁడౌచుఁ ♦ బుట్టెనంచు. 33

క. ఎది యెట్లున్నను బోనిం
దు; దయాన్వితులౌచు మనబు ♦ డుత దేవతలో
ముదురే! యనుశచి, పతితో
మది ముమ్మరమైనయట్టి ♦ మాతృప్రేమన్. 34

క. కొన్నాళ్లకుఁ దలిదండ్రులు
చిన్నికుమారునకుఁ జదువుఁ ♦ జెప్పించుటకై
తన్నగరపాఠశాలకు
నన్నిమి బాలకునిఁబంప ♦ నతఁడు దుడుకఁడై. 35

గీ. తల్లి తలదువ్వి మంచివ ♦ స్త్రములు దొడిగి
బడికిఁ బొమ్మని పంప నా ♦ వైపునక
యాటలమరగి వీథుల ♦ నాడి పొర్లి
పాంసుధూసరితాంగుఁడై ♦ వచ్చుమఱల. 36

ఆ. తల్లియొడలుగడిగి ♦ తెల్లనివలువలు
తొడిగి తిరుగఁబంప ♦ బడికిఁజనక
తొంటిరీతి నతఁడు ♦ దుండగీఁడై సంచ
రించి చిక్కువెట్టు ♦ రెచ్చి మాత. 37

చ. అనుదినమాడియాడి కడ ♦ కర్భకుఁ డింటికిరాఁగ మాత, నా
యన! గడు డస్సినావుగద ♦ రా! ముఖపద్మము వాడిపోయె నెం
డను; దనువంతఁ జెమ్మటల ♦ నానెను నీకెటు బుద్ధిసెప్పినన్
వినవుగదాయటంచుఁ దిని ♦ పించును సూనునకోరెమర్మిలిన్. 38

ఆ. ఇల్లుమఱచి యెప్పు ♦ డేనియు గారాంగుఁ
డాటలాడుచుండ ♦ నతనిఁబట్టఁ
దల్లి వెంటఁబడినఁ ♦ దాఁ బర్విలిడు నామె
కందకుండ ముద్దు ♦ టడుగుదోయి. 39

క. వెనువెంటనె వడివడి నడ
చినఁ దాఁ జిక్కమిని రెండు ♦ చేతులు ఫాలం
బున నిడి రోఁజుచు నశ్రువు
లను రాలిచి మాత నిలువ ♦ లజ్జన్నిమియన్. 40

ఆ. వడిగ నేగి మాత ♦ మెడచుట్టుఁ గరములు
రెండుఁ గదియఁజేసి ♦ వ్రేలియాడ
మున్ను వడ్డకష్ట ♦ ముల నన్ని మఱచుచు
శచి సుఖించు బాలు ♦ స్పర్శమునను. 41

క. ఎన్నెన్ని దుడుకులొనరిచి
నన్నియు సహియింపఁజాలు ఘ ♦ నంబగు ప్రేమన్
దన్నుఁ గని పెంచు నాశచి
కన్నులఁ దడిపెట్టనెట్టి ♦ కతముననైనన్. 42

గీ. నాలుగైదేండ్ల ప్రాయంపు ♦ బాలుఁడాడుఁ
జూపఱందఱు వివశులై ♦ చూడ నతఁడు
నర్తనము సేయు ; వార లా ♦ నందబాష్ప
ములను రాలుతు రైహికం ♦ బులను మఱచి. 43

క. నర్తనము సేయుచోటన్
వర్తించెడువారు నాడ ♦ వాంఛించియు దు
ష్కీర్తి భయంబున నృత్యము
గర్తవ్యము గాదటంచుఁ ♦ గావింపరటుల్. 44

ఆ. బాబు ! నృత్యమాడ ♦ వా ! యొక్కసారి యం
చాడువారుఁ బురుషు ♦ లతనిఁ బిలిచి
చక్కెరయును బండ్లుఁ ♦ బ్రసక్తిఁ జేదోయిని
ముద్దులిడుదు రతని ♦ మోవినంటి. 45

సీ. పున్నమజాబిల్లిఁ ♦ బోలు మోములరార
నవయువపుంజ సౌ ♦ ష్ఠవము మీఱ
నారోగ్యలక్ష్మివి ♦ హారవాటికయూచు
రంగారు వెడఁదయు ♦ రమ్ముగ్రాలఁ
బిడికిటఁబట్టంగ ♦ వీలైన లేఁగౌను
చుట్టుఁగట్టిన పట్టు ♦ దట్టియొప్ప
ననువుగా నొసటఁ బె ♦ ట్టిన ముద్దుతిలకంబు
నెమ్మోమునకు వింత ♦ నీటొసంగఁ
గీ. తిమిర సన్నిభ కేశపా ♦ శమున నిడిన
క్రొంబసిఁడి రంగుపూలోక ♦ డంబుఁదేర
డింభకుండింట నర్తించు ♦ తీవిఁగాంచు
భాగ్యమే భాగ్య మితరంబు ♦ భాగ్యమౌనె? 46
క. హరిహరియని నిమియాడెడు
తఱి శచియును జూచునట్టి ♦ తరుణీమణులున్
గరతాళంబుల వేయుచుఁ
బరవశలై పోదు రెనుటి ♦ బాలునిభంగిన్. 47
మ. నిమి నాట్యంబును జల్పద్రష్టలకెవే ♦ నింద్రుష్టముల్గావుగా
తమ మ్రోలన్నిలుచుండు బాలుఁడొకఁడే ♦ తక్కంబ్రపంచంబుదుః
ఖమయంబ వ్వచనంబు గల్లయగు లో ♦ కంబెల్ల నానందపూ
ర్ణ మహాంభోనిధి వీచికానిచయమ ♦ గ్నంబట్టు కన్పట్టెడున్. 48
గీ. తోడిబాలురతోఁ జేరి ♦ యాడునపుడు
వారుఁగూడను జైతన్య ♦ బాలుతోడ
నోడలు దెలియక నాట్యంబు ♦ నొనరుపుదురు
పొరలుదురు నేలపై హరి ♦ హరియటంచు. 49

క. విని యాకేకలు వీథిని
దనతనయుని చేష్టలనుచుఁ ♦ దత్క్షణమటకుం
జనుదెంచి ధూళిఁ దులుపుచుఁ
గొనిపోవును దల్లి బాల ♦ కు స్వగృహమునకున్. 50

సీ. అడవిపూదండలు ♦ మెడచుట్టు ధరియించి
యన్యోన్యహస్తగ్ర ♦ హణ మొనర్చి
నిమిసఖుల్ గుమిఁగట్టి ♦ నిమిచుట్టు హరిహరీ
యనిపాడు చోకదిన ♦ మందు నర్త
నము సల్పు మున్నారా ♦ సముఁజేయు చెలువొప్ప
నవు డొకముదుసలి ♦ యైన పండి
తుం డటువోవుచుఁ ♦ ద్రోవఁ జిత్రముఁజూడ
నొక్కింతసేపు దా ♦ నుండి వివశుఁ
ఆ. డౌచు వారిఁజేరి ♦ యాతండుఁగూడ శ్రీ
హరిహరీయటంచు ♦ నాడసాగె
సద్దు వినుచువచ్చి ♦ శచి నిమిఁగొనిపోవ
వృద్ధపండితుండు ♦ స్మృతినిబారసి. 51

క. ఇదియేమిచోద్యమో ! నా
కుఁ దగునె? యిటువంటి బాల ♦ కులతో నాటల్
ముదిమనము వికలమయ్యెం
గద ! యని పరువెత్తెనెదను ♦ గదిరినలజ్జన్. 52

చ. సతి సుతపక్షపాతమున ♦ సాత్త్వికుఁ డల్లరివాఁడుగాఁడు మా
సుతుఁ డిదియేమిపాప మొక ♦ చోటను నిల్వఁగ నీయ రర్భకుల్
రతనమువంటి పాపనికి ♦ రట్టులు అవ్వలు దెత్తురమ్మ ! 'యం
చితరులపైన నేరమిడు ; ♦ నెవ్వతెదూఱును గన్నబిడ్డనిన్ ? 53

సీ. ఒక మాపునందు న ♦ ర్భకునిజోకొట్టఁ దా
మఱచి కన్మూసిన ♦ మాతయురము
పైనెక్కి తత్కర ♦ ద్వయము చేతులఁబట్టి
యట్టిట్టు నిమియూఁగి ♦ యాడుచుండఁ
దల్లి బాలకుఁజూచి ♦ దగ్గఱగాఁదీసి
వెఱ్ఱివాఁడవుగదా! ♦ కుఱ్ఱ! యనినఁ
దల్లి! నేఁగాను నేఁ ♦ దక్కఁ దక్కినవార
లందఱు పిచ్చివాం ♦ డ్రనియె బిడ్డ;
ఆ. నాలుగేండ్లకూన ♦ నాతోడ నెటువల్కె
నో! వినుండటంచు ♦ నువిద పతిని
బిలిచి చెప్ప దంప ♦ తు లతిమోదాశ్చర్య
ములను జెంది నిమికి ♦ ముద్దులిడిరి. 54
మ. పురిలోనుండెడు తక్కుబాలుర క్రియ♦న్బాల్యంబు చేనూని తా
నరుగంబోవక పాఠశాలకును గా ♦ రాంగుంచు క్రీడాపినో
దరతి న్గంగకుఁబంగట న్దిరుగఁ గ్రో♦ధస్వాంతుఁడై యొక్కనాఁ
డరిగె న్బిత్తముఁదాల్చి తండ్రి సుత శి ♦ క్షానూన సంరంభియై.55
క. అరుగు జగన్నాథ ధరా
మరువెంట న్వచియు నరిగె ♦ మాతృప్రేమన్
స్మరనుకుమారుఁ గుమారున్
గొఱకొఱ లాడుచును దండ్రి ♦ గొట్టునటంచున్. 56
క. చేరెడు కన్నులతో బం
గారపు బొమ్మవలె గంగ ♦ గట్టున నఖులా
రా! రండని యాడెడు నా
గారాంగునిబట్టి తండ్రి ♦ కసరుచునుండన్. 57

చ. వడివడివచ్చి మాత నిమి ♦ బాలకు వెన్కకుఁదీసి యొక్కఁచే,
నొడయని చేతివేత్రమును ♦ నొయ్యన రెండవచేతలాగి యీ
బుడుతనిఁగొట్ట నింత చల ♦ మున్వహియింపఁగనేల యాగ్రహం
బుడిగి క్షమింపుఁడంచుఁ బతి ♦ నెట్టులనో బతిమాలె దీనయై. 58

క. జనకుని కనలుంగని త
త్తనయుఁడు తన పెదవు లతను ♦ ధనువుపగిది వం
చి, నయనముల శోకాశ్రువు
లను నింపిన, నతనిమోము ♦ లత్తుకయయ్యెన్. 59

క. అటు లేడ్చెడు బాలకునిం
దటుకునఁ గౌఁగిటను గ్రుచ్చి ♦ తండ్రీ! నాకెం
తటి పాపమురా! నినుఁ గొ
ట్టుటయని శచితోడ జనకుఁ ♦ డు న్విలపించెన్. 60

గీ. తండ్రిభయ మన్న భయమును ♦ దక్క నిమికి
మాతయెడ నెంతమాత్రము ♦ భీతి లేదు
పంచవర్ష వయస్కుఁడై ♦ పాఠముల న
తండు సదువక క్రీడలఁ ♦ దవులు నెపుడు. 61

గీ. పూర్వకాలంపుఁ బాలఁతుల ♦ పోల్కి శచియు
ఛాందసాచార విసర సం ♦ సక్తయౌచు
నుండుటీక్షించి నిమి బాల ♦ కుండు నాపె
వవియివియు నంటి విసిగించు ♦ నాగడమున. 62

ఆ. ముట్టరాని శునక ♦ ముఖ్యమృగంబులు
వండి విడిచినట్టి ♦ కుండపెంకు
లంటి తల్లిమనసు ♦ నార్తి నొందించెడి
బాలుఁజూచి యామె ♦ వలికెనిట్లు. 63

శా. ఔరా! బాలక! యుత్తమోత్తమపుబ్రాహ్మణ్యంబుఁ బ్రాపించి, యా
చారంబందున వీతిహోత్రుఁడను న ♦ చ్ఛఖ్యాతిఁ బెంపెక్కు నా
సూరిగ్రామణికి జ్జనించి, యకటా! ♦ శూద్రుల్ప్రవర్తించు నీ
దారింబోవఁగఁ బాడియే? కులము నిం ♦ దం జెందదే యిట్టిచోన్?

క. చక్కఁగఁ బాఠము చదువుచు
నక్కడ కిక్కడకుఁ బోయి ♦ యవగడములలోఁ
జిక్కి చెడ కితరబాలుర
కెక్కుడుగా నుండఁగూడ ♦ దే? నాతండ్రీ. 65

క. అనుమాటలు నిమివిని యో
జననీ! బాహ్యమగునట్టి ♦ శౌచంబిల న
వ్వనికగునమ్మా ఫలకర?
మన నివ్వోఁగొంది స్థాణు ♦ వై శచి నిలిచెన్. 66

ఉ. క్రొంజులసంబు మాసవని ♦ కోపముతో నొకనాఁడు తల్లి వె
న్నంటి చనంగ నామెకతెఁ ♦ దండక పర్వులువెట్టి వీథిలోఁ
బెంటలపోగులెక్క, నటు ♦ వెళ్లుట కంకిలియౌట నామె నీ
వంటినుతుండు పుట్టఁడిల ♦ వత్స! యనెన్బ్రమసంకులాత్మయై. 67

చ. ఒకదినమందుఁ బంచమకు ♦ లోద్భవుఁడొక్కఁడు పోవుచుండఁగొం
కక నిమి వానిఁదాఁకి శచి ♦ గట్టిగఁ గూఁకలువెట్టుచుండ నా
మెకడకునేగి ముట్టుకొన ♦ మేకొన, భీతిని ధూర్తయంచు నిం
టికిఁజని సేసెనామె నిమి ♦ నిం జొరనీక కవాటబంధమున్. 68

సీ. మోమిచ్చి నాతండ్రి ♦ ముద్దుగా కొమ్మన్న
వలదని యాస్యమ ♦ వ్వలకుఁద్రిప్పు
తేనెపల్కులు పల్కు ♦ దే? యన్న నోటల
వంచి తా మూతి బి ♦ గించుకొనును

నామాటలాలింప ♦ వేమన్నఁ జేదోయి
మసిముసినగవుల ♦ మొగముఁగప్పఁ
బలుక విప్పఁడేనీవు ♦ వార్ధకంబున నన్నుఁ
బోషింతువా! యన్న ♦ మోవివిఱుచు

గీ. నేను బోయినతరువాత ♦ నిన్ను నెవరు
చూచి నామాడ్కి లాలింపఁ ♦ జొత్తురన్న
మిన్నకుండును బలుకక; ♦ కన్నతల్లి
నిట్లు వేధించు నిమి ధూర్త ♦ వృత్తిఁ దాల్చి. 69

క. మాతృకుమారకు లెడనెడ
నీతీరున జగడమాడి ♦ యిర్వురు మరలన్
గౌతుకమున నన్యోన్య
ప్రీతి న్మెలఁగుదురు మఱచి ♦ వేరంబెల్లన్. 70

ఉ. ఐదవయేఁట నొక్కదిన ♦ మందున బాలుఁ డకారణంబుగా
ఖేదపరీతచిత్తుఁడయి ♦ కేల్గవఁ గన్నులుమూసికొంచు మో
మూఁదఁగ నేడ్చుచోనతని ♦ నూఱటపుచ్చఁగఁ జెంతకేగి నీ
కేదిర గావలెన్బలుకు ♦ మీ! యని రాతని తల్లిదండ్రియున్. 71

ఉ. ఎంతగవేఁడినన్బదులొ ♦ కింతయుఁబల్కమిఁ దల్లిడాసి నీ
వింతగనేడ్చుటేలనిమి! ♦ యీవిటు లేడ్చిన మాదుగుండె ల
త్యంతవిచారసంకులము ♦ లై చెడిపోవును గన్నతండ్రి! నీ
చింతకు మూలమెయ్యదియొ ♦ చెప్పుము తీర్చెద శక్తిగల్గినన్. 72

వ. అన నాబాలుం డిట్లనియె. 73

గీ. అమ్మ! యేకాదశీతిథి ♦ యగుట నేఁడు
మనయిరుగువారు జగదీశుఁ ♦ డును హిరణ్యుఁ
డును జనార్దనుకొఱకుఁ జే ♦ సిన నివేద్య

వస్తువులనన్ని నేఁ దిన ♦ వలయుఁ డెమ్మ! 74

ఆ. ఇట్లు వెక్కి వెక్కి ♦ యేడ్చెడు బాలుని
మాటలాలకించి ♦ మాతపితయు
నెల్లటుంగు నేఁడె ♦ యేకాదశియని నై
వేద్యమిడుదురనియుఁ ♦ బిల్లవాఁడు. 75

క. అని నివ్వెఱపడి వారలు
వనరంగాఁ జొచ్చిరిట్టి ♦ పాపపుఁబని చె
ల్లునె? యెట్టులియ్యఁదగుఁ గృ
ష్ణునకొసఁగు పదార్థములను ♦ సుతునకటంచున్. 76

మ. కరపద్మంబున నక్షులన్నలుపు నా ♦ గౌరాంగునింజూచి హా
నిర! యోబాలక! నీకుఁ గృష్ణకొఱకై ♦ నిర్ధారితంబైన యో
గిరమున్గోరఁగఁ గోరు మింకొకటియే ♦ క్రీడాపదార్థంబు నేఁ
డ్వరగాఁ దెత్తుమటంచుఁ బల్కిరి శచీ♦తన్వంగియున్మిశ్రుఁడున్. 77

క. వలదొండేదియు నదె గా
వ్వలయునటం చూఱబిలక ♦ బాలకుఁడను నా
పలుకులు హిరణ్యజగడీ
శులు విని యేతెంచిరి నిమిఁ ♦ జూడన్వోడ్కన్. 78

ఉ. లాలిత దివ్యవిగ్రహు వి ♦ లాస కళాపరిపూర్ణుఁడైన యా
బాలకుఁజూచి మర్త్యుఁడగు ♦ వాఁడిటువల్కుటయెట్లు? బాలగో
పాలుఁడె వీనిఁజొచ్చె మన ♦ పాలిటిదైవమటంచు భక్ష్యముల్
బాలుని ముందుపెట్టి రతి ♦ భక్తినివారలు, గోరినట్టుగన్. 79

గీ. పెట్టి మాముద్దునిమిబాల! ♦ విందు లార
గింపు తినుసది యలచిన్ని ♦ కృష్ణుఁడుగద
యుంచుఁబలికిరి; వీరలే ♦ నైరి పిదప

నతనిశిష్యులలో ముఖ్యు ♦ లైనవారు. 80

గీ. కొన్ని తాఁదిని సఖులకుఁ ♦ గొన్ని వెట్టి
పాఱవైచెను మిగిలిన ♦ వస్తువులను
మాత చూచుచునుండె న ♦ చేతనయయి
వట్టికన్నుల నిలఁబడి ♦ ప్రతిమరీతి. 81

ఉ. పుత్త్రుడిబ్రొమ్మకీచెనఁటి ♦ బుద్ధులువుట్టెను దయ్యమంటెనో?
చిత్తముచంచలించి యిటు ♦ సేయుచునుండెనో బాలకుండటం
చత్తరళాయతాక్షి శచి ♦ యాదనుడెందము గొందలింప నా
పత్త్రరథైకదృష్టి ముది ♦ పైదలులంబిలిపించి యిట్లనెన్. 82

సీ. నాపైన నిమికిఁ బ్రా ♦ ణంబెన్నఁడును నన్నుఁ
గూడనిమాటయొ ♦ క్కొటియుననఁడు
తెలివితేటల నన ♦ దృశుఁడు వాఁడీపురి
లోనుండు బాలుర ♦ లోనసెల్ల
దుండఁగీఁడై యింటి ♦ కుండలన్నింటిని
వ్రక్కలుసేసిన ♦ వగవఁగాని
దేవతలకుఁబెట్టు ♦ పావనమై వేద్య
వస్తువుల్మ్రింగు ని ♦ ర్భయతతోడ

ఆ. వంటకంబులంటు ♦ వలదన బాలుండు
దానె దేవుఁడంచుఁ ♦ డానుదాఁకు
వస్తువులు పవిత్ర ♦ వస్తువులగునంచుఁ
దగనిమాటలాడుఁ ♦ దల్లులార! 83

క. ఏమిరొయెనర్పుటకై నను
నామది గుదురుపడదంగ ♦ నామణులారా!
స్వామికృపయెట్టులున్నదొ!

యీమతకరి కొమరుద్రాత • యెట్లున్నదియో! 84

వ. అనుటయు 85

గీ. మంత్రవేత్తలభార్యలు • మహితసాంగ
వేదవేదాంతపారగ • వృద్ధవనిత
లామెదైన్యంబుఁగాంచి య • త్యంతఖిన్న
చిత్తలై తమపతుల ద • ర్శించివచ్చి. 86

క. మావారిసడిగివచ్చితి
మోవనితా! నీదుబిడ్డ • నొకచెనఁటిగ్రహం
బావేశించెనఁటమ్మా!
గావింపుము శక్తిపూజ • గ్రహమువదలెడుఁ. 87

చ. అని శచితోడ వృద్ధసతు • లాడెడువేళ మెఱుంగుఁడీఁగెలా
గున నరుదెంచి కట్టెదుటఁ • గుఱ్ఱఁడు నిల్వఁగఁజూచి వారిలో
ననుగనువృద్ధయోనవిత • నాయన! భూసురవంశమందుఁ గ
ల్గినకొమరుండవేల యిటు • గేలియొనర్చెదవయ్య! వేల్పులన్. 88

గీ. గౌరవింపుబాబు! • పాఱులవేల్పుల
ననిన నొరులయెడల • నాదరంబు
భీతియేలనాకుఁ? • బెఱవారె నన్నుఁజూచి
భయము భక్తిగలిగి • బ్రదుకవలయు.

క. అన నిమిశచియావాక్యము 89
లనువిని విన్నారె! తల్లు • లారా! యీచి
న్ననిమిడిమేలపుఁజేష్టల
ననవేగమ శక్తిఁగొల్వు • మనిరావనితల్. 90

చ. ఒకనినిఁజూడనీక శచి • యొక్కతెయుం బచనంబుసేసి బా
లకునకుఁబెట్టించి పంపి పది • లంబుగ భక్ష్యములన్ని చీరలో

నొకయెడఁగూర్చి శక్తి క్రీడ ♦ నొంటరిగాఁ జనుచుండవచ్చెఁ ద
ల్లికి నెదురౌచు బాలుఁడుని ♦ లింప కళావిభవోజ్జ్వలాంగుఁడై. 91

ఆ. తల్లి మొగముసూచి ♦ తాగ్రహించెనో లేక
తాను సర్వవేత్త ♦ యైనకతనఁ
దెలిసికొనెనొ కాని ♦ తిన్నఁగభక్ష్యముల్
మూసినట్టిచెఱఁగు ♦ ముట్టికొనుచు. 92

క. చిఱునవ్వు నవ్వుచమ్మా !
త్వరపడి యెటకేగుచుంటి ♦ భక్ష్యంబులనీ
చెఱఁగున దాఁచెదవెందుల
కెఱిఁగింపుమటంచుఁ దల్లి ♦ కెమ్మొరపలికెన్. 93

క. ఏలా యడ్డంబయ్యెదు
బాలక ! నీవెచటనుండి ♦ వచ్చితివిటకున్
మేలైన ఖాద్యమధురఫ
లాళుల్గొనివత్తు నీకు ♦ నరుగుముతండ్రీ ! 94

క. అని శచిమఱపింపఁగఁ బూ
నిననిమి, యోయమ్మ ! యిపుడ ♦ నేనాఁకొంటిన్
దినెదను దెమ్మనియాచీ
రనుడాఁచిన కొన్ని బలిమి ♦ గ్రహియించిచనెన్. 95

క. బుడుతఁడొనర్చిన ఘోరపు
దుడుకుఁబనింగాంచి తల్లి ♦ దుఃఖంబున వి
ప్రుఁడవా ! కావా ! దుష్టుఁడ !
పడి గంగానదిని దనువుఁ ♦ బాసెదనిపుడే. 96

వ. అన నావాక్యంబులాలకించి చిఱునవ్వుతోఁ గొమరుండిట్లనియె. 97

గీ. సంతపింపకుమోయమ్మ ! ♦ శక్తి నేను

దిన్న పంటకములచేతఁ ♦ దృప్తిఁజెంది
సంతసించునుగాని యొ ♦ క్కింతయేనిఁ
గోపపడదిది నిజమను ♦ కొనుముతల్లి ! 98

గీ. అనినమాటలువిని శచి ♦ యారా ! దుష్ట
బాలకా ! నీకుఁ జెప్పెదు ♦ వాఁడెవండు
లేఁడనుచు బిడ్డకును గీదు ♦ మూఁడునేమొ
యనెడు చింతను దేవళం ♦ బునకునరిగె. 99

క. అనరానిమాటలాడుచు
నొనరింపఁగరానిపనుల ♦ నొనరింపుచు నా
తనయుండజ్ఞానంబున
జననీ ! నీకెగ్గుఁజేసె ♦ సైరింపఁగదే. 100

మ. అని శక్తిన్బలుమాఱువేఁడికొనె సా ♦ ష్టాంగప్రణామంబులన్
గొనుమంచుంబొనరించి బాలకునిపైఁ ♦ గ్రోధంబుఁజూపింపకుం
డనువర్తింపుము దీనురాలననుచు ♦ న్నానాప్రకారంబులన్
గనుల న్బాష్పకణంబు లుప్పతిలఁగాఁ ♦ గంజాక్షిభీతాత్మయై. 101

గీ. ఇంతిప్రార్థనశక్తి గ్ర ♦ హింపకుండ
నామెనుతుపైని గినిసెనో ♦ యేమొకాని
తల్లి పూజోపవాసవ్ర ♦ తంబులు నిమి
కించుకేనియు మేలు గా ♦ వింపవయ్యె. 102

చ. సలలితధీబలాన్వితుఁడు ♦ శబ్దకళానిపుణుండు వైద్యమం
దలఘుయశంబుఁ గాంచిన మ ♦ హాప్రతిభాఢ్యుఁడు నామురారినా
వెలయునతండొకండు దన ♦ విద్యలమైకము నెత్తికెక్క వి
చ్చలవిడిఁ దానెబ్రహ్మనని ♦ చాటుచునుండెఁ బురంబులోపలన్.

ఉ. పొంతన దేవుఁడుండ జన ♦ ముల్చననేటికిఁ బుణ్యవాటికిన్

భ్రాంతి నెవండో వేల్పనుచు ♦ భక్తిని బూజలొనర్ప నేల చి
త్తాంతరసీమ దేజరిలు ♦ నాత్మను గాంచక యంచుమెట్ట వే
దాంతపుమాటలాడి యత ♦ డాస్తికబుద్ధి నడంచుచుండినన్. 104

మ. తనతోనాడెడు బాలకాళిగాని చై ♦ తన్యార్భు డద్వైత మూ
ర్తి నిజాపుండని చప్పటల్చఱచి పృ ♦ థ్వీజ్ఞానబీజంబు లీ
యనయే! చల్లెడువాడు పౌరజనులా ♦ రా! యింక దైవంబు లే
డనవచ్చుంజుడియంచు బండితుని హా ♦ స్యంబాడ క్రోధాత్ముడై

గీ. ఔర! డింభక! యంచు ము ♦ రారిగుప్తు
డత్తులెత్తగ జేసి గౌ ♦ రాంగు జూచి
నన్నధిక్షేపమును జేయు ♦ నరుడు పుడమి
నింక జన్మింపవలెనని ♦ యెఱుగవటర! 105

క. వాదింప శక్తిగల్గిన
వాదమునకు డీకొనంగ ♦ వచ్చునుమాత్రో
భేద మెఱుంగక తులువా!
యీదబ్బఱదబ్బలాడ ♦ నేమిఫలమురా! .107

మ. అను నామాటలనాలకించి నిమి య ♦ బ్బా! యేమిపాండిత్యము
య్యా! నిను న్నీ వెఱుగంగవచ్చినవెకా ♦ వా! యీప్రగల్భంబులా
త్మను గన్గొంటివె స్వానుభూతి? నిక బో ♦ ధ్యంబెద్ది బోధంబుల
న్గొనువారెవ్వరు బోధకుండెవడు నా ♦ కుం గొంతబోధింపుమా! 108

క. వాదమునకు రమ్మంటివి
వాదించెడువాడెవండో ♦ వాదంబెదియో
వాదపరాభూతుండెవ
డో దబ్బఱలనగనేవి ♦ యో నుడువగదే. 109

గీ. అర్థవిద్వాంసునెఱుక య ♦ నర్థదాయి

నమ్మ, తనకును దాఁజెప్ప • నరవితతికి
బాగుపడఁగోరుదేని ద • బ్బఱలువదలు
నాడి దబ్బఱగాదది • నీదెసుమ్మి. 110

క. బోటెఁడహంభావంబును
నీలోఁబెట్టికొని యిట్లు • నెదవు మురారీ!
చాలు నిఁ 'కేదైవము' నని
ప్రేలినచో నీకుశిక్ష • విధియింతుఁజుమీ. 111

మ. అని స్వర్ణప్రతిమానహస్తమున దం • భాచార్యునిఁగొట్టి యే
మనుజుండేనియు శక్తిఁదాఁటిన యసం • బద్ధప్రలాపంబులా
డిననేనిట్టులె బుద్ధిఁదెత్తునని రూ • ఢిన్జేసికొమ్మంచు నే
గెను గౌరాంగుఁడు లేఁతనవ్వులఁ బునః • క్రీడావినోదార్థియై. 112

ఉ. బాలకరప్రఘాతమునఁ • బండితుఁడల్గియుఁ దోల్తనజ్ఞతో
న్మాలనసుప్రశస్తమగు • ముద్దులబిడ్డని తాఁకుదాఁక నా
భీల తమోఘనగ్రహము • వీడఁగ భక్తినిబద్ధచిత్తుఁడై
బాలకుఁడే గురుండనుచు • వత్సగృహంబునకేగెఁ జెచ్చెరన్. 113

గీ. ఏగి గౌరాంగునడుగుల • కెఱఁగఁగాను
యతనిజనకుండు గాంచి యే • మయ్య! యిట్లు
సేయన్యాయమె? నీకు మా • శిశువు బ్రదుఁక
గిట్టదయ్యాయటంచుఁ దాఁ • గినిసిపలికె. 114

క. ఓయీ! కన్నులుదెఱవని
మాయర్భకుపదములకు న • మస్కారంబుల్
నీయట్టివాఁడుసేసిన
నాయువు క్షీణంబుగాద • టయ్య! మురారీ! 115

చ. అని పలుమాఱుదుఃఖమున • నాతఁడువల్క మురారినూరి, "నీ

తనయుఁడు వందనార్హుఁడగు ♦ దైవసముండొ మనుష్యమాత్రుఁడో
కనెదవునుమ్ము నీవచిర ♦ కాలమున న్బలుమాటలేల నేఁ
జనెద ననుజ్ఞదీసికొని ♦ శౌరియె నీసుతుఁడయ్యె" నంచనెన్. 116

చ. ఇటులు మురారివల్కి తన ♦ యింటికి వేగమయేగి రాధికా
విటుఁ బురుడించుబాలకుని ♦ విగ్రహమున్మదిలోననిల్పి వె
న్కటితెఱఁగంతమాని తన ♦ గ్రంథములొక్కెడఁ గట్టిపెట్టి యు
త్కటహరిపాద భక్త్యమృత ♦ ధారలఁ గ్రోలుచునుండెనిచ్చలున్.

క. రామా! మేఘశ్యామా!
సోమార్కాకారమహిత ♦ సుందరనయనా!
భూమిజన దుఃఖహరణా!
స్వామీ! యోగివరచిత్త ♦ సదననివాసీ. 118

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శా. కౌసల్యాలలనాకరాంబురుహ యు ♦ గ్మంబందుఁ జాంపేయడో
లాసమ్యఙ్మృదుశయ్యలన్నిదుర స ♦ ల్పంజాలి యెవ్వాఁడు స
త్యాసక్తి న్పితృవాక్యపాలనపరుం ♦ డై వల్కలచ్ఛన్నుఁడై
త్రాసంబందక యేఁగెఁగానలకు నా ♦ రాముండు నన్బ్రోవుతన్. 1

ఆ. విశ్వరూపనామ ♦ భృద్బాలుఁడు నిమికి
నగ్రజుండటంచు ♦ నంటిమిగద
వానికిపుడువచ్చెఁ ♦ బదియాఱువర్షముల్
నిమికి నాఱువత్స ♦ రములువచ్చె. 2

గీ. తమ్ముఁడు జనించుటకుమున్ను ♦ దనకు మేన
మామశిశువును సుందర ♦ మంగళాంగుఁ
డైనలోకనాథాఖ్యుని ♦ పైని మిగుల
విశ్వరూపునకును బ్రేమ ♦ వెలసియుండె. 3

క. తమ్ముఁడు పుట్టినపిమ్మట
నమ్ముద్దులమేనమఱఁది ♦ యందలివాత్స

ల్యమ్ము గ్రమమ్ముగ జాలుచుఁ
దమ్మునిపై ముమ్మరముగఁ ♦ దవులుచుఁ గ్రిమ్మెన్. 4

ఉ. అండజవాహనాంశ జని ♦ తాకృతి, సుందరుఁ, డమ్ము విశ్వరూ
పుం డనిశంబు నెత్తుకొని ♦ ముద్దులువెట్టి కవుంగిలించి మా
ర్తాండనిభప్రభానిచయ ♦ రంజితహృత్సరసీజుఁడౌచుఁ దా
నుండె గృహంబునందున న ♦ నూనముదామృతవార్ధిమగ్నుఁడై. 5

క. తనయెడను విశ్వరూపుఁడు
గనఁబఱిచెడి వత్సలతకు ♦ గౌరాంగుఁడుగూ
డను ద్రికరణశుద్ధిగ నా
తనిపై నగపఱుచుభక్తి ♦ తాత్పర్యములన్. 6

ఆ. ప్రొద్దువోడువఁగానె ♦ పురిపాఠశాలకు
విశ్వరూపుఁడేగి ♦ విద్దెఁగఱచి
మరల వచ్చుచుండు ♦ మధ్యాహ్నమగువెన్క
స్వగృహమునకు; నిట్లు ♦ సదువుచుండి. 7

క. సవయస్కులవలె నాటలఁ
దవులక మిశ్రాగ్రిసుతుఁడు ♦ తత్త్వార్థవిచా
రవిశేషపరిశ్రమమునఁ
బవలెల్లను గడపుఁదనదు ♦ ప్రాక్సుకృతమునన్. 8

శా. పూతప్రస్తుతవర్తన ప్రకటిత ♦ ప్రోద్యన్మహాత్మ్యాఢ్యుఁడ
ద్వైతాచార్యసమాఖ్యుఁ డాత్మవిమల ♦ ధ్యానైకనిష్ఠాసము
ద్భూతాంతర్గతకల్మషుండుఁ బురవప్రం ♦ దున్నాపురంబుండ సం
ప్రీతిన్బాలకుఁడేగె వానికడ క ♦ ద్వైలాపవర్గేచ్ఛతోన్. 9

శా. వారిస్వేరినిఁజూడకర్భకుఁడు ద్వైతార్యుఁడు న్సర్కరా
క్షీర న్యాయముగా మెలంగు ♦ క్తిన్ముక్తిదుండౌ హరిన్

శేరంజేసెడు యోగముఖ్యపథము ♦ ల్చింతించి యేకాగ్రతో
దారప్రక్రియలాచరింపుదురు ని ♦ త్యంబు ర్నహస్యంబునన్. 10

మ. సతతానోన్యసమాదృతిన్వెలయుచు ♦ స్సత్యాదిసద్ధర్మసం
తతి నానాటికి క్షీణమౌటకుఁ గడు ♦ న్సంతాపముంజెంది యం
చిత భక్తిన్బలవింతురెప్పుడుఁ గృపా ♦ సింధుండు శ్రీకృష్ణుఁ డీ
క్షితిపైఁబుట్టెనొ పుట్టునోయిఁకను దా ♦ శీఘ్రంబయంచిద్దఱున్. 11

గీ. ఎప్పుడైహికలోలురై ♦ యిలనుదిరుగు
జనవితతిఁజూచి చాలనా ♦ శ్చర్యమంది
యనిశమాముష్మికార్థచిం ♦ తనమునంద
పొద్దుపుత్తురు విశ్వరూ ♦ పుండునతఁడు. 12

ఉ. వేళకు భోజనంబునకు ♦ వెన్కటియట్టులు రామిఁదల్లియా
బాలకుఁ బిల్వఁగానిమిని ♦ బంపిన నాతఁడువోయి యన్న ! రా
వేలర ! బువ్వకంచుఁ గడు ♦ నింపగుమాటలఁ బిల్చి చేతులన్
వ్రేళఁబట్టిలాగి త్వర ♦ పెట్టుచునుండును విశ్వరూపునిన్. 13

ఆతతి గౌరాంగుని న
ద్వైతుఁడు పరికించి కృష్ణ ♦ దైవాంశావి
ర్భూతుండుగాక నరసం
జాతుండే వీఁడటంచుఁ ♦ జర్చించుమదిన్. 14

చామీకరలాలసదభి
రామాంగుఁడు, పూర్ణవికచ ♦ రాజీవాక్షుం,
డీముద్దుమోములక్ష్మీ
భామాపతి మోమటంచుఁ ♦ బలుకువివశుఁడై. 15

మనలఁగన్నతండ్రి ♦ వనజాక్షుఁడందఱ
నుద్ధరించుకొఱకు ♦ నుదయమందెఁ

జూడుమివిశ్వరూప! ♦ సుందరాకారు నీ
యనుజునంచుఁబలుకు ♦ నతిముదమున. 16

ఆ. విశ్వరూప! నిమిని ♦ వీక్షించువెంటనే
మనసదేమొకాని ♦ మాటలను వ
చింపరానిముదముఁ ♦ జెంది యాతనికడ
కీడ్వఁబడునతండు ♦ కృష్ణుఁడయ్యె. 17

వ. అని యద్వైతాచార్యుండు చిరకాలోపాసితప్రియదైవతంబు నయ నగతంబై పురోభాగంబున నిలువ విమలాంతఃకరణుం డగుభక్తశ్రేష్ఠునకుంగల్గు మహానందంబున నోలలాడుచు, విశ్వరూపుండును దాను నచిరకాలంబున భువిపై నవతరించుననుకొన్న శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మం బీదివ్యమంగళవిగ్రహుం డగుగౌరాంగుండేయని దృఢనిశ్చయుండయ్యె నిట్లుండ. 18

గీ. షోడశాబ్దంబులయ్యెను ♦ జూచుచుండ
విశ్వరూపునకొక యలి ♦ వేణిఁ బరిణ
యంబు సేయంగవలెనంచు ♦ నతనితల్లి
దండ్రు లామోదభరితులై ♦ తలఁచుచుండ. 19

మత్త. వారివల్లను వీరివల్ల వి ♦ వాహవార్త చెవింబడన్
మేరమీఱిన యార్తిఁజెందుచు ♦ మిశ్రనూనుఁడటొక్క యీ
బారిఁదాఁటుట దైవమా! తల ♦ వ్రాఁతయాయిదియంచనన్
సారసాక్షులపొందు వట్టివి ♦ షంబెయాఁగద జ్ఞానికిన్. 20

ఉ. మొట్టలువెట్టుగ్రంథములు ♦ బుద్బుదతుల్యము జీవమంచు నేఁ
గుట్టితనంబునుండియును ♦ గోవిదసంగతినుండఁ గోరితిన్
వెట్టివికారలీల నడ ♦ పింపక చిత్తము; నిప్పుడయ్యె! నా
యట్టువివాహభారవహ ♦ నార్తికినయ్యె నిఁకేమిసేయుదున్. 21

గీ. పెండ్లివలదన్న నీమాట ♦ వినుచు నాదు
తల్లిదండ్రులు మతిచెడి ♦ తల్లడింత్రు
వారిసంతుష్టికొఱకు వి ♦ వాహమైతి
నేని నాయాత్మకృషియంత ♦ నేటఁగలియు. 21

ఆ. ఆత్మవిద్యఁజూడ ♦ నంతంబుగనరాదు
బ్రతుకుఁజూడ మూఁడు ♦ వాసరములు
స్వోత్తరణార్థమునకె ♦ చాలనికాల ము
ద్వాహసౌఖ్యములకు ♦ వలనుపడునె ? 22

ఆ. కంఠమునకుబండఁ ♦ గట్టుక జలరాశి
నీఁదఁజూచుటల్లె ♦ యించుఁబోండ్ల
వలుఁదగుబ్బకౌఁగి ♦ ళులఁజిక్కి సంసార
సింధుతరణమునకు ♦ సిద్ధపడుట. 24

గీ. ముందువోయిన నుయ్యి పి ♦ ఱుందగొయ్యి
యయ్యె మత్ప్రస్తుతస్థితి ♦ యంచు విశ్వ
రూపుఁ డాలోచనముసేసి ♦ రూఢిఁజేసి
కొనెను జివరకుఁ బెండ్లికాఁ ♦ గూడదనుచు. 25

శా. సంసారంబుననుంటినేనిఁ దరుణీ ♦ సంపర్కముల్దప్పవీ
సంసృత్యాధులఁ జిక్కకుండుటకునై ♦ సన్న్యాసమేదిక్కు, మ
త్సంసారత్యజనంబునాజనకుల ♦ న్సంతప్తులన్ జేసినన్
హింసంగాసిల దన్మదాత్మ; యదె యు♦త్కృష్టంపు మార్గంబిలన్.

గీ. పాటలంబగు నధరంబుఁ ♦ బసిఁడిమేనుఁ
దామరలఁగేరు వదనంబుఁ ♦ దళుకుఁగనులు
మొలకనవ్వులుఁ గలయట్టి ♦ ముద్దుబాలుఁ
జిట్టితమ్ముని నిమిని నే ♦ నెట్లువిడుతు. 27

మ. అని యొక్కించుక యోచి వంశమున స♦న్న్యాసంబునొక్కండుగై
కొనఁ దద్వంశజులెల్ల నందుదురు ము♦క్తుల్ పాపముల్బాసి యం
చనుగ్రంథంబు; లదెట్లుగల్లయగు? స♦న్న్యాసాశ్రమంబూనఁ ద
మ్మునిపై మోహముఁగూడఁజంపి చనెన♦న్మోక్షార్థినై చెచ్చెరన్.

క. అని విశ్వరూపుఁడెలుకన్
దనమనసుం ద్రిప్పికొనుచుఁ ♦ దనగృహమునకున్
వెనుకటియట్లులు సని యుం
టనుగనెఁ దనమఱఁది లోక ♦ నాథార్భకునిన్. 29

ఆ. అతనితోడఁ దనదు ♦ యత్నంబుసెప్పిన
"నిన్నుఁబాసి నేను ♦ నిల్వలేను
వెంటవత్తునయ్య ♦ విశ్వరూపుఁడ" యన
వల్లెయనియెఁ దాను ♦ బాలుతోడ. 30

ఆ. వారియుద్యమంబు ♦ పరులెఱుంగకయుండ
డాఁచి నాఁటిరాత్రి ♦ లేచి యిర్వు
రరుగఁదలఁచుకొనిరి ♦ యంతట నరుదెంచె
మాపుఁగూడ; విశ్వ ♦ రూపుఁడపుడు. 31

ఉ. పావనపుస్తకంబొకటి ♦ పట్టుకచేతను, మాతపొంతకుం
దావడినేగి, యమ్మ! యిది ♦ తమ్మునికీవలెఁజుమ్మి వాఁడు వి
ద్యావిధి యోగ్యమౌ వయసు ♦ నందినవెన్కనటన్నఁ దల్లి శం
కావిలచిత్తయౌచుఁ దన ♦ యా! యిటువల్కెదవేల యంచనెన్.

గీ. తమ్మునకుఁ జేతులారఁ బు ♦ స్తకమునీవె
యీయవచ్చు నతఁడు నీవు ♦ నింటనొక్క
చోటనే యుంద్రుగావున; ♦ సుతుఁడ! నన్ను
నిమ్మనుటకును గతమేమొ ♦ యెఱుఁగఁజెప్పు. 33

క. అను తల్లిప్రశ్నమునకుం
దనయుఁడు చిఱునవ్వునవ్వి • తల్లీ నీయొ
ద్దనయుండనిమ్ము గ్రంథము
పనివచ్చినయవ్వ డడిగి • పట్టుకపోదుర్. 34

గీ. భద్రముగనుంచు మాయమ్మ! • ప్రాలుమాల
కద్ది తమ్మునకును జాల • ననువుపడును
జీవము లశాశ్వతము లందు • చేత నింత
చెప్పఁగావలసివచ్చెను • జింతపడకు. 35

గీ. ఇట్టులతఁ డాడుమాట లా • లించి యవ్వ
యెల్ల నిజములెయని తలచి • యెంచెఁగాని
తన్ను విడనాడి యూరేఁ • దరలిపోవుఁ
బెద్దకొడుకని కలనైన • బెగడదయ్యె. 36

గీ. ఆమె వట్టియమాయిక • రాలుగాన
సుతమనోగతభావంబు • నూడలేక
యాతఁడిచ్చినపుస్తక • మందికొని గృ
హమ్ములోపలదాఁపఁ జ • య్యానుజనియె. 37

చ. జనములు సుప్తిలోనడఁగి • స్థాణువులైపడియుండునట్టి రా
త్రిని గనువిచ్చి మిత్రుఁడు • దిన్నగ మాతులపుత్రునొద్దకుం
జని యఱచేత మెల్లఁగను • జాగ్రదవస్థకు వానిఁ దెచ్చి వ
చ్చె నతనితోడ నిల్వెడలి • చేతను గవ్వయుఁదీసికోకయే. 38

ఆ. కూడ నొక్కటియును • గొనిపోఁడు సంపూర్ణ
వీతరాగుఁడౌచు • నాతఁడెప్డు
వదలఁజాలని భగ • వద్గీతయనుగ్రంథ
మొందుఁ గట్టుఁబుట్ట • మొందుఁదక్క. 39

క. తనయిల్లు వదలివెళ్లుట
కును మున్నిహలోకబంధ ♦ కోటులఁ దన నె
మ్మనమునఁ దలంచి యిట్లని
యెను దాఁగరుణరససిక్త ♦ హృదయుండగుచున్. 40

ఉ. మత్తనుహేతుభూతులగు ♦ మాత! పితా! మిమువీడి యావనా
యత్త సమస్తభోగవిభ ♦ వాదుల నవ్వలఁద్రోసి మోక్షసం
పత్తికినై విరాగమతిఁ ♦ బర్విడనుంటిని మీరు క్రోధసం
చిత్తులుగాక నానతులఁ ♦ జేకొనిపంపుఁడి మానిదుఃఖముల్. 41

క. మృదులాంగా! గౌరాంగా!
యదయతనిన్విడిచిపోవ ♦ నై యున్నాఁడన్
మదిఁగుందకుమా! తమ్ముఁడ
బ్రదికెదు సుఖజీవివౌచుఁ ♦ బరమాత్మకృపన్. 42

ఆ. ఒండురెండుఁగాక ♦ యొక పదియాఱువ
ర్షములు మాతపోల్కిఁ ♦ జల్లనైన
నీదుగర్భమందు ♦ నెలవిచ్చి నన్బెంచి
తో గృహమ్మ! సెలవు ♦ నొసఁగవమ్మ! 43

గీ. గంగయనుమేఖలనుదాల్చి ♦ కామ్యసుఖద
విద్యలకుఁ బుట్టినిల్లయి ♦ వెలయుచుండు
నోనవద్వీపపురి! నీవు ♦ నానమస్కృ
తులనుగైకొమ్ము, మరల రా ♦ వలనుపడదు. 44

ఆ. నలినపత్రగత స ♦ లిలమట్టు లైహిక.
పంకమంటకుండ ♦ భక్తిపరత
నవనిమెలఁగునట్టి ♦ యద్వైతదేశిక!
మ్రొక్కి నీకు నేను ♦ బురము విడుతు. 45

వ. ఇట్లు పూర్వకృతపరిచయంబు లగుచేతనాచేతన వస్తునిచయంబు వీ
డ్కొని కేవల తురీయాశ్రమ స్వీకరణ పరాయణచిత్తుండై విశ్వ
రూపుండు లోకనాథుతోడం గంగచెంతకుం జని యన్నిలింపాపగ
నానడికేయిఁదరింప నావ యెచ్చటంగానమి భగవద్గీతాగ్రంథంబుఁ
బట్టుకొనిన వామకరంబదితడియకుండఁ బైకెత్తియీఁదిదాఁటనిశ్చ
యించుకొనియె. అంత నీతయం దనుపమానప్రజ్ఞావంతు లగుని
ర్వురనతిశ్రమంబున నాతరంగిణిం దరియించి యెండకుం జిక్కక
తిండిలేమికిస్రుక్కక భిక్షాన్నంబున క్షున్నివారణంబు సేసికొనుచు
నేళ్ళనీళ్లం డప్పివాపికొనుచుఁ దరుమూలంబుల శయనించుచుఁ బ
శ్చిమాభిముఖులై చనిచని మార్గంబున నొక్కయెడ శ్రీజగన్నాథ
శాఖాంతర్వ్యాతుండును, నష్టాంగ యోగవిదురుండును సతత బ్ర
హ్మావలోకన పటిష్ఠసమీచీ నాంతఃకరణుండును నగు నొక్కసం
యమీంద్రుంగాంచి తదనుగ్రహపాత్రులై యున్నయంత. 46

గీ. విశ్వరూపుని తెలివికి ♦ విమలభక్తి
కతనిశుశ్రూషలకును సం ♦ యమివరుండు
మెచ్చి దయతోడ నాతని ♦ కిచ్చె వాంఛి
తాపవర్గార్థదాయి స ♦ న్న్యాసపదవి. 47

గీ. శంకరారణ్యపురియను ♦ సంజ్ఞనాతఁ
డాశ్రమముఁ బుచ్చుకొనుతఱి ♦ నంది పిదప
లోకనాథుని సత్కృపా ♦ లోకనమునఁ
జేసి సన్న్యాసిఁగైకొనె ♦ శిష్యునిగను. 48

గీ. శంకరారణ్యునకుఁ బరి ♦ చర్యసల్పు
చుండి యాతనిదండక ♦ మండలువులు
మోసికొని యాతఁ డెచటికేఁ ♦ బోవుచుండు

నచటికే లోకనాథుండు ♦ నరుగుచుండు. 49

వ. ఇట్లుండ నవద్వీపపట్టణంబున. 50

చ. మఱునటినాఁడు లేచి జన ♦ మండలి పశ్చిమమార్గగాములై
యరిగిరి బాలురంచెఱిఁగి ♦ యచ్చెరువందుచు మిశ్రుఁడాసి యెం
దఱనువిచారపెట్టిచనెఁ ♦ దాను విరాగత విశ్వరూపుఁ డె
త్తెఱఁగునఁజేసెనౌర! యెటు♦తీఱును మీవ్యథయంచుఁబల్కినన్.

ఆ. విషయసౌఖ్యములను ♦ విడనాడి కొడుకున
న్న్యాసియౌటకేగె ♦ నంచుఁ దెల్ల
వాఱఁగానె తెలిసి ♦ వనరెడుమిశ్రుండు
నతనిసతి మఱింత ♦ యడలిరపుడు. 52

క. మాతండ్రి విశ్వరూపా!
నీతలిదండ్రులు గృహస్థ ♦ నియతిన్సుఖులై
ప్రీతిన్మనుచుండఁగ నీ
వ్రాఁతయె జోగివయితిరుగ ♦ బాల్యమునందున్. 53

సీ. పృష్టాన్నములమేము ♦ మెసవికండలు పెంప
భిక్షాన్నమానీకు ♦ విందుఁగుడుపు
సరిగవల్వలమేము ♦ ధరియింపఁగానీకుఁ
గాషాయచేలమా ♦ కట్టుబట్ట
పఱుపులపైమేము ♦ పవ్వళింపఁగ వట్టి
కఱకునేలయె పట్టుఁ ♦ బఱుపునీకు
చందనలేపన ♦ సౌఖ్యముల్మాకుండ
భూతిలేపనమమై ♦ పూఁతనీకుఁ
బరఁసుఖములఁ దాంబూల ♦ చర్వణములఁ
గులుకుచుండఁగ మేమయో! ♦ కొడుక! నీవు

దండమునుగక్షుపాల, క ♦ మండలువును
దాల్చి యూరూరఁదిరుగుదే? ♦ తండ్రి! యెపుడు. 54

క. తలనరసినముదుసలి బదు
గులమిటు సౌఖ్యములనడుమఁ ♦ గుందుచునుండన్
లలితంపు లేఁతవయసునఁ
బలుకష్టములందు సౌఖ్య ♦ పడెదవెకుఱ్ఱా! 55

సీ. పల్లెత్తుమాట యె ♦ వ్వరినేని యాడవం
చసదృశపాండిత్య ♦ మందితంచు
షోడశవత్సర ♦ స్ఫుటమనోజ్ఞాకార
నవమోహనాంగ సుం ♦ దరుఁడవంచుఁ
బరమార్థచింతన ♦ పటిమచేవర్తన
యోగ్యతచే శుక ♦ యోగివనుచు
మానోముపంటయి ♦ మ్మాడ్కిఁ దోఁచెనటంచు
నీవంటిబిడ్డ జ ♦ న్మింపఁడంచుఁ

గీ. భూజనులునిన్ను వేనోళ్లఁ ♦ బొగడుచుండఁ
బొంగి నీవునుఁ గోడలు ♦ చెంగటను మె
లంగఁ జూడఁగఁగోరు మ ♦ మ్మంగలార్పఁ
జేయఁగానీవు సన్న్యసిం ♦ చితివె? పుత్ర! 56

ఉ. బాలక! నీవుమమ్ముఁ గనుఁ ♦ బ్రేమినఁజూడుము నీదుతమ్ముఁడీ
వేళనెటుండెనో పరిత ♦ పించెడి మమ్ము విషణ్ణచిత్తుఁడై
లోలితపాటలోష్ఠమున ♦ లోఁగని యశ్రులనిండుకన్నులన్
ఫాలముచెమ్మగిల్లఁ బయి ♦ వంకకు నాస్యము నెత్తిచూచుచున్. 57

వ. ఇట్లు కన్నీరుమున్నీరైపాఱ వృద్ధదంపతులు పెద్దకొడుకుం దలఁచుకొ
ని విలపించుచుండిరందు వివేకవంతుండును బహుసద్గ్రంథావలోకన

సమార్జిత తత్త్వజ్ఞానసంపన్నుండు నగుజగన్నాథమిశ్రుండెట్టకేల
కు నాదుఃఖంబునుండి వెలువడి యశాశ్వతకపటశరీర సంసారసుఖం
బులరోసి సన్న్యాసంబుఁగైకొనిన కొమరుం డేమితప్పుసేసెనని వి
తర్కించిచూచి తనయజ్ఞానంబునకు వెఱఁగంది శుద్ధాంతఃకరణుం
డై యిట్లని భగవంతుంబ్రార్థించె. 58

ఉ. అజ్ఞతవిశ్వరూపునకు ♦ నైదురపిల్లితిఁగాని ధాత్రిలోఁ
బ్రాజ్ఞులు వట్టుమార్గము నె ♦ వాఁడునుబట్టెను వట్టిలోకదు
ష్ప్రాజ్ఞులఁజిక్కి యైహికవి ♦ చారములన్జెడిపోఁడుగాన స
ర్వజ్ఞుఁడ! నాదు మొఱ్ఱవిని ♦ వానిని జిక్కులువెట్టఁబోకుమా! 59

గీ. ఆత్మసన్న్యాసధర్మంబు ♦ లతఁడువిడిచి
పెట్టి మరలగృహస్థుఁడౌ ♦ భీరువానా
యేమొ! యటుగాకయుండర ♦ క్షింపుదేవ!
వాఁడుపసివాఁడు సన్న్యాస ♦ పదవిఁబూనె. 60

గీ. పైడిపైకినిబైదలి ♦ పైకినెప్పు
డేని సన్న్యాసిమనసుఁ బో ♦ నిచ్చునేని
యిహపరంబులకునుగాక ♦ యీల్గుఁగాన
నతని నాబామునుండి కా ♦ పాడుమయ్య! 61

క. అనిశాంతించినపిమ్మటఁ
దనభార్యంజూచి యిట్లు ♦ తాఁబలికెను నీ
తనయునికై యెందులకిఁక
వనటం జెందెదవుమూఢ ♦ వనితలభంగిన్. 62

ఆ. వాఁడుసన్న్యసించి ♦ వానితోమనముఁ ద
రించునట్లుసేసె ♦ నింతి! చూడు
చాలవయసుదాఁటి ♦ సంసారముననున్న

మనకుగతినిజూపె ♦ మననుతుండు. 63

వ. ఇట్లిద్దరువశమితదుఃఖులైయుండ గౌరాంగుండును దుఃఖంబుమా
ని తల్లిదండ్రులంజూచి యిట్లనియెఁ. 64

ఉ. అమ్మరో! తండ్రి! యన్నవిడ ♦ నాడుచు మిమ్ము మొఱంగిపోయెనం
చుమ్మలికంబునొందకుఁడి ♦ యుల్లములందున నేను యుక్తకా
లమ్మున మీరుమెచ్చుపను ♦ లంబొనరించుచు విద్యనేర్పుచున్
మిమ్ములసౌఖ్యపెట్టెద తు ♦ మింపుఁడి వెన్కటిమందగమ్ములన్. 65

ఆ. అనుచుఁ జిలుకపల్కు ♦ లాడెడునిమిబాలుఁ
గౌఁగిలించుకొనుచుఁ ♦ గన్నుఁగవల
మోదబాష్పపూర ♦ ములు గాఱ వారలు
ముద్దుపెట్టిరతని ♦ మోమునిఁడిరి. 66

వ. విశ్వరూపుం డాశ్రమస్వీకారంబుసేసినపిదప రెండేండ్లకుఁ బూనాప
ట్టణప్రాంతస్థ పాండురంగపురంబున నాసన్నమరణుండై సమాధిం
బొరసి బ్రహ్మనిష్ఠాగరిష్ఠానుభావ్యంబగు సన్యాసమరణంబుఁ జెందె
నప్పుడు శివానందుం డచ్చటనుండిచూచెనని తత్సుతుండగు కర్ణ
పూరుఁడనువాఁడు వానిగ్రంథంబులం నొక్కెడ దానిలో వ్రాసె మ
ఱియు. 67

గీ. శిష్యపరివేష్టితుండును ♦ శిష్టుఁడయిన
శంకరారణ్యనసువులు ♦ జాఱునప్పు
డతనిమైనుండి కోటిసూ ♦ ర్యప్రకాశ
నిచయనిభదివ్యతేజంబు ♦ నింగికెగసె. 68

గీ. ఇందులకుసాక్షిగా శివా ♦ నందుఁడుండి
పిదపఁబోయెనుదా నవ ♦ ద్వీపమునకుఁ
గాని యాపట్టణమున నొ ♦ క్కనికినైన

శంకరారణ్యు మృతిఁజెప్పఁ ♦ గొంకెనతఁడు. 69

క. అన్నగతించినస్థానం
బున్నిమి పందొమ్మిదేండ్లు ♦ వ్రోయినవెనుకన్
దన్నగరమునకుఁజని కాం
చెన్నర్మిలి శోకబాష్ప ♦ సిక్తాత్ములతోన్. 70

క. వెలిదమ్ములఁబోలెడుక
న్నులతోఁ దొవచెల్మికాని ♦ న్యూనముసేయన్
వలఁతియగుమోముతో భ
క్తులతాపంబార్చు ముక్తి ♦ దుఁడవౌరామా ! 71

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

తృతీయాశ్వాసము.

ఉ. భూతభవిష్యదర్థపరి ♦ బోధనిరంతరమోదసర్వవి
జ్ఞాతృతలున్నఁ గైకనుడి ♦ నెత్తినిదాల్చి వనంబె యిల్లుగా
సీతయునీవునుండి పిత ♦ చేటునకేడ్చితి వజ్ఞుపోల్కి నీ
చేఁతలు చూడఁజూడఁగను ♦ జిట్టలుమాయలమారి రాఘవా! 1

గీ. "అన్నపోయెనటంచును ♦ ఖిన్నులగుచు
నుక్రక్కుఁడి మిమ్ము వదలుచు ♦ నొక్కగడియ
యైనఁబోకుండ నాతండు ♦ లేనికొదువ
గానరాకుండ మీముప్పు ♦ గడపువాఁడ" 2

క. అని నిమి తలిదండ్రులతో
మునువల్కినపల్కు పొల్లు ♦ పోకుండఁగఁ దా
వెనుకటియాటలనల్లరి
పనులన్నియుమాని చదువు ♦ పై మనసుంచె౯. 3

ఉంచి తనతండ్రి యెపుడుఁ బీ ♦ డించుఁ జదువుఁ
జెప్పు మంచాత(డుసు శచి ♦ చిన్నికొమరుఁ
బెట్టుకొని పెద్దకొమరుండు ♦ వెట్టినట్టి
యమితదుఃఖానలంబు చ ♦ ల్లార్చుకొనిరి. 4

మ. తొడపై బిడ్డనిగూరుచుండుమని సం♦తోషంబుతో బాబు! నీ
దుడుకుల్పోయెనె? యంచుఁబెన్నెలుల న♦స్తోకానురాగంబునన్
ముడిగాసైచుచుఁ దండ్రివిద్యఁగఱపం♦బ్రోద్భూతబాష్పంబులన్
దడియాకన్నులఁజూచిచూచి శచి యా♦నందించు డెందంబునన్. 5

వ. ఇట్లుండ నొక్కనాఁడు. 6

గీ. తల్లిదండ్రులు గృహదేవ ♦ తకు నొసంగు
తములపాకులనిమిదిని ♦ తత్క్షణంబ
స్మృతినిబాయుచు మూర్ఛను ♦ జెంది వ్రాలి
కాళ్ళు సేతులుఁ గదలింప ♦ కయపరుండె. 7

ఆ. అంతఁదల్లిదండ్రి ♦ యతనికినుచితోప
చారములనొసర్చి ♦ తేలుకొనఁగఁ
జేసియేలబాల ♦ స్మృతిఁదప్పి యిమ్మాడ్కి
సోలితనిననిట్లు ♦ సుతుఁడువల్కె. 8

అన్న విశ్వరూపుఁ ♦ డర్మిలి నను(దీసి
కొనుచుఁబోయి మద్దుఁ ♦ గుఱ్ఱ! నేను
సన్న్యసించినట్లె ♦ సన్న్యసింపుము నీవు
ననిననతనితోడ ♦ నంటినిట్లు. 9

శా. అన్నా! బాలుఁడనయ్య! యేనెఱుఁగ స ♦ న్న్యాసంబునా నేమొన
న్నన్నింపంగదవయ్య! నీను దువులం ♦ బాటింపలేనందుకై
నిన్నున్నన్నునుగన్న వారి సుఖుల ♦ నేయంగనిలంటియుం

దన్నివానతియిమ్ము! దైవమునుగా ♦ దన్గొల్చిసేవించెదన్. 10

ఆ. అనిన నీవుచెప్పి ♦ నట్లెకావింపుము
నానమస్కృతులను ♦ నాయనకును
నమ్మకును నొసంగు ♦ మర్భక! యనినన్న
నింటియొద్దవిడిచి ♦ యేగెనతఁడు. 11

సీ. అనినిమి తానుగాం ♦ చినరీతినంతయుఁ
జెప్పఁగాఁ గన్నిళ్ళఁ ♦ దొప్పదోఁగి
జననీజనకులు వి ♦ చారించిరప్పుడు
విశ్వరూపుండు జ్ఞ ♦ ప్తికినిరాఁగ
నందుజగన్నాథుఁ ♦ డంతరంగంబున
"విద్యచేతనెకదా ♦ పెద్దకొడుకు
జ్ఞాననేత్రోన్మీల ♦ నముఁజెంది వైహికా
ర్థములన్నిక్షణభంగు ♦ రములటంచుఁ

ఆ. దలఁచి బాల్యమందె ♦ తాసన్న్యసించి మ
మ్ములనువదలిపోయె ♦ బుడుతఁడితఁడుఁ
గూడఁజదివి పెద్ద ♦ కొమరునివలె సన్న్య
సించిపోవునేమొ" ♦ యంచునెంచి. 12

గీ. బాబు! విశ్వంభరా! నాదు ♦ పదములాన
నేఁటినుండియు విద్యను ♦ నేర్చితేని
యంచు నిమిబాలునకుఁగట్టి ♦ యాన వెట్టఁ
జదువునప్పటినుండియు ♦ వదలెనతఁడు. 13

చ. వదలుచుఁ బూర్వభంగి సరి ♦ బాలురతోడుత నాటలాడుచున్
మొదటను శైశవంబునను ♦ బోయినపోకలమించి ధూర్తుఁడై
కదిరి పురీనివాసులను ♦ గష్టమువెట్ట సహింపలేక యే

మిదుదుకఁదర్భకుండనుచు ♦ మిశ్రునితో మొఱవెట్టిరందఱున్. 14

చ. ననుఁగనినవ్వినంచొకఁడు, ♦ నాదెసఁజూచుచు వెక్కిరించెనం
చునొకఁడు, నీతనూజుఁడొక ♦ చోటను నిల్వకసద్దుచేయుచున్
బనులనుదోఁచనీయఁడను ♦ వాఁడొకఁడున్, నిమివంటికొంటెవా
నిని గనమంచునొక్కరుఁడు ♦ నేరములెంచఁగ సాగిరచ్చటన్. 15

క. కొందఱనని శచితో నీ
నందనుఁడేమమ్మ! పురము ♦ నన్గలమమ్మున్
దొందరపెట్టెడునీకి వె
వందనములు! నిమిని జక్కఁ ♦ బఱుపుము తల్లీ! 16

వ. అనియిట్లు శచియొద్దకు స్త్రీలును జగన్నాథునొద్దకుఁ బురుషులును జని బాలకుండు పెట్టునాఅడింజెప్పుకొని యాపలుగాకితనంబులేల మానుమని తనయునికింబుద్ధిసెప్పరాదాయన వారలిట్లనిరి. 17

చ. పురజనులార! మాకొకఁడె ♦ పుత్త్రకుఁడిప్పుడు, మీకుమారుఁగా
నరయుచువానిదుండగము ♦ లన్నిటిపైఁపుఁడి శిక్షసేసినన్
బురివిడనాడి యన్నవలెఁ ♦ బోవునటంచును భీతిఁజెంది యం
దఱునిటువేఁడికొంటిమి వ్ర ♦ థాపననీకుఁడి మాదుప్రార్థనల్. 18

క. అని వారిఁబంపివేసిన
వెనుకను శచి నిమినిబిల్చి ♦ బిడ్డా! నీకీ
జననిందయేలరా! తి
న్ననిత్రోవలఁద్రొక్కి తిరిగి ♦ నన్నేల్గాదే! 19

వ. అనిననందులకు గౌరాంగుఁడు స్మితాననుండై యిట్లనియె. 20

ఆ. నాదితప్పుగాదు ♦ మీదియేతప్పిద
మమ్మ! చదువవలద ♦ టంచునాకు
నొట్టువెట్టియిట్టి ♦ రట్టులుదెప్పించి

కోపపడెద రేమి ♦ కొమరుమీఁద. 21

ఆ. ఇట్లువల్కునిమికి ♦ నేమియుఁ బ్రత్యుత్త
రంబునీయలేక ♦ క్రమముగాను
బిడ్డమఱలుననెడు ♦ వెఱ్ఱియాశనుదాల్చి
యరిగెఁ దల్లియప్పు ♦ డతనివిడిచి. 22

క. కాని నిమిధూర్తబాలుఁడు
నానాఁటికి దుష్టవర్త ♦ నంబతిశయముగఁ
బూనంబురవాస్తవ్యులఁ
దానెపుడలయించునాక ♦ తాయతనముగఁ. 23

సీ. దేవపూజార్థంబు ♦ దెచ్చినపూలస్వ
శీర్షంబుపైఁబూజఁ ♦ జేసికొనును
వేల్పులకొసఁగునై ♦ వేద్యవస్తువులాత్మ
వక్త్రగహ్వరమున ♦ వైచుకొనును
గంగకుసీఁతకొ ♦ ట్టంగనేగుచుఁదాను
గంటలకొలఁదిన ♦ క్కడనెయుండు
నందులోమున్గిస్నా ♦ నాగతవృద్ధులఁ
బదములఁబట్టి య ♦ వ్వారిముంచు

గీ. నిట్లుజనములఁ గలఁతనొం ♦ దించునట్టి
బాలుగౌరాంగునెటనైనఁ ♦ బట్టికట్టి
గట్టిశిక్షను జేసినఁ ♦ గాకలొంగఁ
డంచు శచితోడఁ బురివార ♦ లనిరి యరిగి. 24

క. తానట్టికొంటెపనుల జ
నానీకమునకునొనర్ప ♦ నైనిమియున్నఁ గాఁ
బూనఁడుసేయఁగనెన్నఁడుఁ

బ్రాణాపాయకరములగు ♦ పనులనుమాత్రన్. 25

గీ. అయిననీజవ్వపడలేక ♦ యతనితల్లి
యొక్కనాఁడాఁచిరోఁనలేని ♦ యక్కసూని
సిగ్గువచ్చెడునట్టులు ♦ శిక్షఁజేయ
నతనివెంటనుజనె వేత్ర ♦ హస్తయగుచు. 26

ఉ. ఎంతఁగమాతపర్విడిన ♦ నించుకచిక్కక బాలుఁడామెఁ బె
న్వంతలఁబెట్టిపెట్టి చిఱు ♦ నవ్వుల బూటకమైనయేడ్పులన్
బ్రాంతమునందునన్నిధిల ♦ భాండములుండఁగ వానినెక్కి యీ
చెంతకురావులేయని శ ♦ చిన్వాసియించిన నామెఖిన్నయై. 27

క. ఓనిమిదుష్టార్భక యివి
యేనా! మావిశ్వరూపుఁ ♦ డేగినపిదపన్
మీనాయనన్నన్ను
న్వానివలె నొన్నిఖ్యపెట్టు ♦ పనులనియడిగెన్. 28

వ. అందులకు గౌరాంగుండిట్లనియె. 29

శా. అమ్మా! నాదియెతప్పిదంబు? భువివి ♦ ద్యంగాదటంచెల్లయు
ర్థమ్ముల్గాంచుట, యుక్తమెద్దియొయయు ♦ క్తంబేదియో మూఢచి
త్తమ్ములూనఁగఁగల్గునే? సుతులసం ♦ ధర్భష్టులజ్జేయువా
రమ్మా! దోషులువిద్యమానుమనున ♦ య్యల్ మంచిదన్మాతలున్.

క. అనిపాటలఁబాడుచునిమి
తనకుండలకోటపైని ♦ దకుక్కుచుచుండన్
గని శచియేమియుఁదోఁచక
కనులన్బాష్పంబులురలఁ ♦ గావిలపించెన్. 31

ఆ. తత్క్షణంబనిమియుఁ ♦ డపియించి, యమ్మరో,
చదువులేనియట్టి ♦ సంతుఁగనిన

వారిసౌఖ్యమీవు ♦ పరికింపఁగానిట్లు
చేసినాఁడనీవు ♦ చింతపడకు. 32

క. అని వెంగిలికుండలపో
గునుదిగి శచియొద్దకేగి ♦ కుట్టిఁడుసుఖవ
ర్ధనకరకరయుగ్మంబునఁ
దనమాతంగౌఁగిలించి ♦ తాపమువాపెఁ. 33

ఆ. చుట్టుపట్లనున్న ♦ సుదతులంతయుఁజూచి
చదువుచెప్పరాదె ♦ శచి! యటంచు
నామెనేరపెట్టి ♦ రంతటనామెయు
బాలుతోడనాథు ♦ పజ్జకరిగి. 34

గీ. పాడువడుచుండె బిడ్డఁడీ ♦ పాపమేమి?
విద్యవలదంచునానను ♦ బెట్టినారు
వాఁడుసతతంబుఁ జదువంచుఁ ♦ బలవరించు
నిష్టమైనను విద్యఁజె ♦ ప్పింపరాదె? 35

ఆ. అనుచుసాధ్వివిభుని ♦ మనసునుగరఁగింప
నట్టకేలకాతఁ ♦ డియ్యకొనియె
సర్వకుండుఁబోయి ♦ యనుదినంబును విద్యఁ
గఱచుచుండె దుండ ♦ గములమాని. 36

ఆ. మంచినీళ్లకెక్కు ♦ మత్స్యంబుమాడ్కి న
సదృశమైనబుద్ధిఁ ♦ గదిరియేఁడు
వట్టునట్టివిద్యఁ ♦ బడయుఁదానొకపూఁట
సర్వవేత్తగూడఁ ♦ జదువవలెనె! 37

వ. ఇట్లు దినదినప్రవర్ధమానుండౌచు గౌరాంగుండు నవవర్షవయస్కుం
డయ్యెనంత నుపనయనయోగ్యం బగువయసువచ్చెనని తలిదండ్రు

లోకశుభముహూర్తంబున ముద్దుబిడ్డని వడుగుంజేయ నిశ్చయిం
చుకొనిరి. 38

గీ. వపనమును జేసి తలయంటి ♦ బాలకునకుఁ
బసుపునలఁదినకాయంబు ♦ పైనిజన్ని
దంబు వేయఁగఁజూచు జ ♦ నంబునకును
భక్తియాకారమట్టుచూ ♦ పట్టెనటువు. 39

చ. వెనుకబలిక్షమావిభుని ♦ వేఁడఁగవచ్చినపొట్టివేల్పొ? చూ
చినజనులన్విమోహవశ ♦ చిత్తులఁజేసినగోపబాలుఁడో
జననమునొందెనీగతిని ♦ క్ష్మాతలమందునటంచునింతయుం
తనినుకువంగరానిముద ♦ మందుచుఁ జూపఱువల్కిరత్తఱిన్. 40

గీ. నిమికి బ్రహ్మోపదేశంబు ♦ నియతిమైజ
నకుఁడుసేసెడుచో మైఁబు ♦ లకలువుట్టి
స్మృతినిదప్పించిపడవైచెఁ ♦ జిన్నిగొమరుఁ
జూపఱందఱువెఱఁగంది ♦ చూచుచుండ. 41

చ. ధరణితలంబుచెమ్మగిలె ♦ ధారలుగాస్రవియించునశ్రులన్
బరమపవిత్రభక్తిరస ♦ భారవికంపితదేహవల్లిసుం
దరతరభావమానసము ♦ దంచిత మంగళదివ్యతేజమున్
బొరసినుబారవశ్యమును ♦ బొందిరిబాలకుమాడ్కి-ద్రష్టలున్. 42

గీ. చివరకచ్చటివారలు ♦ స్మృతికివచ్చి
మించుఁదెగడెడు గౌరాంగు ♦ మేనుఁగాంచి
తనకుఁదగినట్టినెలవని ♦ తలఁచియందు
వేణుగోపాలబాలుఁడే ♦ విడిసెననిరి. 43

క. వటువున్స్మృతిఁబొరసినపి
మ్మటనటకేతెంచినట్టి ♦ మహనీయులునీ

వటులైతివేమి యని యడు
గుటకు న్వంకించి రెవరు ♦ గొని బాలకునిన్. 44

క. అంత న్భిక్షులఁ గొనుటకుఁ
జెంతకు రమ్మనుచు బాలు ♦ చేర్వేళులకుం
గొంతులుగలబటువు లిడిరి
వింతగదా! సర్వదాత ♦ భిక్షు ల్గొనుటల్. 45

చ. వచ్చినవారియందు నొక ♦ పాఱుఁడు గర్భదరిద్రుఁ డొటచే
నిచ్చుటకేమియు న్దొరక ♦ కిచ్చెను ప్రేముడి నొక్కవక్కఁ; దా
నచ్చిఱుకానుక న్గమలు ♦ చమ్మ యటంచును బిడ్డ పిల్వఁగా
వచ్చె గృహంబునుండి శచి ♦ వత్సనుజూచెడికౌతుకంబునన్. 46

సీ. వచ్చి కట్టెదుట ను ♦ వర్ణపాంచాలిక
వడువున నున్న య ♦ ర్భకుని గాంచె
మేనిచుట్టును గను ♦ ల్మిఱుమిట్లు గొల్పెడు
విద్యుదుజ్జ్వలపరి ♦ వేష ముండెఁ
దనకు గాదిలిబిడ్డఁ ♦ డనుమాటయే కాని
ధైర్యంబు లేదయ్యె ♦ దరికిఁ జనఁగ
దూరంబుగా నుండి ♦ భీరువై పరికింపి
తాంగయై తేటి చూ ♦ డంగ లేక

గీ. నిలువఁబడియున్న శచిఁ గాంచి ♦ నిమి వచించె
"మైనపలి పోవుచున్నాఁడ ♦ మఱల వత్తు
నేను విడిచెకితనువె నీ ♦ సూనుఁ డద్ది
భద్రముగఁ గాచుకొనవమ్మ ♦ వడఁతి" యంచు. 47

గీ. అటులు గౌరాంగుఁ డాడి తా ♦ నవనిఁ గూలె
మొనలువిఱిగినవృక్షంబు ♦ పోల్కి నప్పు

[illegible]వలకును మేనాక్రి ♦ మించినట్టి
[illegible]టంబుదోద్ధాన ♦ దృశ్యమయ్యె. 48
[illegible]. 49

[illegible] మాతయుమతిసెడి
[illegible]గునకనేగి యెత్తి ♦ కొని తేటచితా
[illegible]ను చంద్రడీ! యిట్టులు
[illegible]పోయితివెందుచేతఁ ♦ బల్కుమటంచున్. 50

[illegible] నీమాటలు నీచూపులు
[illegible]ందివాల్రి ♦ యిల పైఁబడుటల్
[illegible] గవెవళ పెట్టెడు
[illegible]! [illegible]ర ♦ ణమునుడువఁగదే! 51

[illegible] వీటోడ ♦ నాతఁడేమి
[illegible] చెప్పఁగానామె ♦ వెలుఁగుఁజెంది
[illegible] వెళమ ♦ హిమమునిజము
[illegible] నిట్టితెలుఁగులు ♦ గలవెయిలను? 52
[illegible]యంబుతో మనంబుకుదురుపఱచుకొని [illegible]బుఁగపుణ్
[illegible]. నిమియుఁ దనకొంటలతసంబులెల్లమాని [illegible]
[illegible] నిద్వారుపండితు లాపట్టణంబుననుండ వారియొ[illegible]
[illegible]బుద్ధికౌశలంబున విద్యఁగఱచుచుండె. 53
[illegible]ముల్నాలుఁ ♦ జెప్పఁగనక్కఱలేదు బాలకుం
[illegible]వేయుట యొ ♦ కింతయెఱుంగము చెప్పవానికిన్
[illegible]సుప్రతిభ ♦ ధారణశక్తియు సద్భుతంబులీ
[illegible]పువంటి వటు ♦ వొక్కఁడుఁగానఁగరాఁడు మేదిని. 54
[illegible] వొగడినకొలఁ

దిని మేధావిపులబలము ♦ దీపింపఁగఁజె
ప్పినశాస్త్రార్థములన్నిటిఁ
గొనకొని బాలకుఁడుచూఱ ♦ కొనునిమిషమునకా. 55

గీ. ఊర బాలునిధీశక్తి ♦ మాఱుమ్రోయ
నుప్పతింతురు పసివాని ♦ నూరివార
లంచు శచి నిమి యింటికే ♦ తెంచునపుడు
దిగఁదుడిచిపోసి యతనికి ♦ "దృష్టి" దీయు. 56

సీ. విశ్వరూపుఁడు దమ్ము ♦ విడిచిపోయినవంత
దంపతుల్మఱచి మో ♦ దముననుండ
గౌరాంగునసమాన ♦ కల్యవిద్యాప్రాఢి
మంబునకునుబొంగి ♦ మలఁగుచుండ
బ్రాప్తార్థసంతుష్టి ♦ వడసియాతిథ్యంబు
నెఱపుచుగృహమేధి ♦ నియతినుండ
కలియుగస్వర్గంబు ♦ గా ముద్దునిమిబాలుఁ
గఱవాఱఁగనుగాంచి ♦ మురియుచుండ

గీ. గట్టు !! గృహమునకొక్కఁయి ♦ కట్టువచ్చెఁ
సంతతమ్మొక్కరీతిని ♦ జనదు కాల
మల్లపరమాత్మయేసుతుం ♦ డైననేమి ?
కడవఁజాలఁడుప్రారబ్ధ ♦ కర్మమెవఁడు. 57

సీ. తనుగతవాతపి ♦ త్తశ్లేష్మములఁదాఱు
మాఱుసేసెడుకాఁక ♦ మంత్రిగాఁగ
జిహ్వానార్చెదుడప్పి ♦ సేనానిగాఁగ, గా
త్రిపక్రికంపంబు ర ♦ థంబుగాఁగ
గొంతుసవెక్కిళ్లు ♦ ఘోటకంబులుగాఁగఁ

జిత్తవిస్మృతి తేరి ♦ సిడముగాఁగఁ
గఫము స్వేదంబాది ♦ గాఁగలలక్షణం
బులుహలాంతకారికా ♦ ల్బలముగాఁగ
గీ. వడివడిగవచ్చుశ్వాసంబు ♦ లడిదములుగ
మాఱుకొనిమిశ్రుప్రాణము ♦ ల్బాఱకొనఁగఁ
బాఱుపైకల్లజూర్తిభూ ♦ పాలమౌళి
దాఁడివెడలుచువచ్చెనొ ♦ ద్ధత్యమునను. 58
గీ. వసుధనన్నొదకబుణాను ♦ బంధమింకఁ
దనకుఁదీఱెనటంచును ♦ దలఁచిమిశ్రుఁ
డతనిభార్యనుసుతుని ర ♦ మ్మనుచుఁబిలిచి
భార్యవంకకుఁదిరిగితాఁ ♦ బలికెనిట్లు. 59
చ. వనితరో! యెన్నియేండ్లు ధర ♦ పైబ్రదుకందలపోసియున్నఁ డాఁ
జనవలెమానవుండెపుడొ ♦ సర్వము వెన్కనద్రోసిపుచ్చి వ
చ్చెనుసమయంబునాకిపుడు ♦ చింతనుజెందక పిల్లవానివం
తనుబడనీక యూఱడిలి ♦ ధైర్యమువానికిఁగూడఁ జెప్పుమా! 60
గీ. పెద్దవాఁడు సన్న్యాసియై ♦ విడిచిపోయె
నేను నిప్పుడొ యిఁకనొ ని ♦ న్విడిచిపోదు
నుర్విలో నొక్కనిమిషమే నీ ♦ కున్నయూతఁ
డెట్లుకాపాడుకొందువో ♦ యింకవాని. 61
వ. అనుభర్తవాక్యంబులకు నపారమైకంథావరోధనకరంబగుదుఃఖంబు
న మాఱువల్కనేరక శిరఃకంపంబుననే ప్రత్యుత్తరంబొసంగుచుఁ
గన్నీరుకాలువలైపాఱ శచియేడ్చుచు మిన్నకుండె నప్పుడు జగన్నా
థమిశ్రుండు గౌరాంగా! యిటురమ్మనిచేరఁబిలిచి యాతనిశిరంబుపైఁ
దనకరంబునిడి యించుక మరణబాధ శాంతించినట్లు గనంబడ నత

నితో నిట్లనియె. 62

క. తనయా! నిన్నెట్టుక చిం
తనుమానుచు సౌఖ్యపడఁగఁ ♦ దలఁచినమాలో
నను నేఁబోవుచునుంటిని
జననియెకద యింక నీకు ♦ జనకుఁడుగూడన్. 63

చ. పెనిమిటిప్రాయెనంచు విల ♦ పించెడు తల్లినిగష్టపెట్టకుం
డను సకలోపచారములొ ♦ నర్చుచుఁ దిన్నఁగఁజూడుమయ్య! యిం
టనెనివసించియుండుచు ధ ♦ నంబును విద్యయు సంగ్రహించి నే
ర్పునమునుమయ్య! నేఁగఱవు ♦ బోధమిఁకేదియు లేదు పుత్రికా! 64

గీ. అనుచు నాయాసమందెడు ♦ నయ్యతోడఁ
గడలివలెఁబొర్లివచ్చుదుః ♦ ఖంబుఁబట్టు
కొనఁగఁజాలకకన్నీళ్లు ♦ గ్రుక్కుకొనుచు
నెట్టకేలకు గౌరాంగుఁ ♦ డిట్టులనియె. 65

గీ. తండ్రి యన్నుధామధురశ ♦ బ్దంబు నే న
చించుభాగ్యంబు నేఁటితోఁ ♦ జెల్లెనయ్య!
యెవరిపాల్సేసి నన్నుఁ బో ♦ యెదవు నీవు
విద్య నాకెవ్వరయ్య చె ♦ ప్పింతురిఁక. 66

ఆ. అనుపలుకులు మిశ్రుఁ ♦ డాలించి నాకోర్కి
నిండుగాను దీఱ ♦ కుండ నేగు
చుంటి నేను నిన్ను ♦ నోబిడ్డ సర్వేశు
పాలుసేసి పోదు ♦ భయముపడకు. 67

ఆ. తండ్రిప్రాయెనంచుఁ ♦ దల్లడిల్లకునిమి!
తండ్రు లెంతకాల ♦ ముండ్రు బ్రదికి
యవనినంచఁబలికి ♦ యలసివెంటనెమిశ్రుఁ

డసువులను దొఱంగి ♦ యరిగె దివికి. 68

క. భవబాధలనెడువహ్నిని
దవులుచు దగ్ధులగునజ్ఞ ♦ తతి నిలను హిమాం
బువుచంటిత్వత్కృపాసిం
ధువున న్దేలించి తన్పు ♦ దువు శ్రీరామా. 69

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

చతుర్థాశ్వాసము.

చ. వెరవున గాధినందనుఁడు ♦ విస్మితికంబున నస్త్రశాస్త్రము ల్గఱపిన నేర్చి రక్కసుల ♦ గండడఁగించి పురారివిల్లుచూ పఱు వొగడంగఁ ద్రుంచి పిద ♦ పవనిజాతనుతఁ బెండ్లియాడు న త్తఱిఁగలనీదునెమ్మొగము ♦ దాశరథీ! యొకసారిచూపవే! 1

ఉ. ద్వాదశవర్షమాత్రమగు ♦ ప్రాయమువచ్చినబాలు, నింటిలోఁ బేదఱికంబుఁ,దాను విల ♦ పించిన ధైర్యముదూలిబిడ్డఁడున్ ఖేదమునొంది స్రుక్కఁగు ♦ కీడును, నెమ్మది నెంచియెంచి యె ట్లోదిగ్రమింగి దుఃఖము త ♦ లోదరిపెంచుచునుండె బాలకుఁ. 2

గీ. ఇంటఁగుడుచుట కిట్టిటే ♦ యుంటఁజేసి
మెలఁకువను వెచ్చమునుజేసి ♦ మెలఁత దనకు
శక్యమైనంతవఱకు సం ♦ సారవహన
కార్యమొనరించుచుండె మా ♦ ఖంబుమాఱిచి. 3

వ. గౌరాంగుని చదువుమాట యెట్లాగోయని చింతించుచుండి యచ

టం దనకుఁగూర్చువారితో నాలోచించి శచి, తత్పట్టణనివాసియుఁ బరిపూర్ణవ్యాకరణశాస్త్రవేత్తయు నగుగంగాదాసభట్టాచార్యునొద్దఁ దనకొమరు నప్పగింపనిశ్చయించుకొని యొకనాఁడు వానింగొని యటకరిగి. 4

ఉ. పండితసార్వభౌమ! యిటు ♦ వచ్చితి నే విని మీయశంబు, బా
లుం డితఁ డజ్ఞుఁ డీపృథివి ♦ లోపలఁ దండ్రికి నోఁచఁడయ్యె, మీ
యందయె సర్వమాతనికి ♦ నమ్మయుఁ జచ్చినదాని సాటియే
యుండియుఁగూడ, మానిమికె ♦ దొయొకవిద్యను నేర్పిపోవరే? 5

క. అని శచి గౌరాంగుని నా
తనియడుగులపై నివేయఁ ♦ దల్లీ! నీపు
త్త్రునివంటిశిష్యుఁ డిమ్మహిఁ
బనుపడు టేయొక్క పెద్ద ♦ భాగ్యమునుమ్మా! 6

ఆ. బాలుకొఱకు నీవు ♦ పరితాపమొందకు
మేవ, దిక్కులేని ♦ బిడ్డఁడనుచుఁ
గొఱఁత లేక విద్యఁ ♦ గఱపెద నీబిడ్డ
కంచుఁ జెప్పి పంపె ♦ నతివ నతఁడు. 7

గీ. తల్లి పన్పు నతనిప ♦ దంబులకు నె
ఱంగిపడియుండునట్టి గౌ ♦ రాంగు లేవ
నెత్తి దీవించె నాతఁడు ♦ వృద్ధిఁగాంచు
పండితాగ్రేసరుండవై ♦ వసుధ ననుచు. 8

శా. గంగాదాసగురూపదేశకలన ♦ న్గౌరాంగుఁ డంతంత కు
త్తుంగజ్ఞానవికాసచిత్తగరిమ ♦ న్దోఁచెం బ్రశాలంబుకం
పంగంబోయిన వారికెక్కుఁడయి స ♦ ప్తాంగంబులం జాంచి పం
డం గర్వంబులు డించి భీతిలుచు రేం ♦ [illegible] 9

వ. ఇట్లునిమిపదునాల్గువత్సరంబులవాఁడై యుదయంబునఁ బాఠశాల
కుంబోయి మధ్యాహ్నంబునఁ బూర్వాభ్యస్తవిషయంబులఁ బునః
పఠనంబుసేసికొనుచు బుద్ధివిశేషంబునఁ దనకొక్కండు నీడులేఁడ
ను ప్రతీతింగాంచి పెంపెక్కుచుండె. అలంకారశాస్త్రవిశారదుం
డగుకమలాకాంతుండును దంత్రసారగ్రంథకర్తయగు కృష్ణానందుం
డును మురారిగుప్తుండును మున్నుగాఁగలయేండ్లుగడచిన పెక్కురు
మేధావంతులతనిసహపాఠులుగా నుండిరి. తఱచుగ వారితో శా
స్త్రార్థచర్చలకుం జొరఁబడి యనాయాసంబున వారినోటుపఱిచి బా
లుండెంతెంతపండితుల నివ్వెఱపాటునంబెట్టుచుండు. బాల్యంబు
నందితండు వాదించి యోడించి చీకాకుపెట్టినవారలే పిదప నీతని
ముఖ్యభక్తులైరి. మఱియు నొక్కవిశేషంబుగలదు. వైష్ణవపండి
తులన్నఁ దనతండ్రియంత వయసుగలవారైనను డీకొని కురంగసం
ఘంబుపైఁబసిసింగంబుచాడ్పున వారిపైఁగవిసి శాస్త్రవాదంబు
సేసి తలవంపులుగావించి వారి నలమటపెట్టుచుండు. 10

శా. స్నానంబాడఁగ గంగకేగి యటకు ♦ స్నానంబుసేయంగ నే
రీసింబండితులేగుదెంచినవిన ♦ మీఱిభూతకాయంబుతోఁ
దానొయ్యంజని వాదనంబులిడి వా ♦ దంబాడి వారోటముం
గానంజేసి చనుస్మలొక్కపెనకు ♦ గౌరాంగుఁడుత్సేకియై. 11

గీ. రేవురేవుననిటు చాల ♦ కేఁగి పండి
తులపిలుకుమాల్చి యాప్రక్క ♦ డురముసేయ
సహలుచేసుని నిమిఝురాఁచి ♦ యరిగి మొదుటి
తీరమునకొచ్చు నచ్చటి ♦ వారిఁగూడ. 12

సీ. గ్రంథంబుసేయుచో ♦ కషిఁడిశిష్టప్రభుని
యానుమహత్వవ ♦ మట్టులుండు

శాస్త్రింబుపైవ్యాఖ్య ♦ సరసంబుగాఁ జేయు
టతికష్టమైనకా ♦ ర్యంబుపూన
నిట్టిచో గౌరాంగుఁ ♦ డీలేఁతవయసున
వ్యాకరణంబుపై ♦ వ్యాఖ్యవ్రాసి
యిలపై సరస్వతీ ♦ నిలయమన్ప్రఖ్యాతి
వడయునవద్వీప ♦ పట్టణమున

ఆ. నుండునట్టిదండి ♦ పండితమండలి
పూర్వపక్షవాద ♦ ములకుఁజిక్క
కుండ వారినుతుల ♦ నొంది శాశ్వతకీర్తి
వఱలునట్లుదానిఁ ♦ బ్రకటపఱిచె. 13

గీ. ప్రాణదేహంబులట్లయీ ♦ వసుధఁ గ్రాలు
సర్వశబ్దశాస్త్రములలో ♦ వ్యాకరణము
నందుఁ గూలంకషప్రజ్ఞ ♦ నందుపిదపఁ
దర్కశాస్త్రాభ్యసనకాంక్షఁ ♦ దవిలెనతఁడు. 14

ఆ. వాసుదేవసార్వ ♦ భౌముఁడన్నైయాయి
కుండు పాఠశాల ♦ యొండుగంగ
కవలఁబెట్టివిద్య ♦ ఖ్యాతిగాఁగఱపుచు
నుండనిమియుఁ జదువు ♦ చుండెనచట. 15

ఉ. వ్యాకరణాదిశాస్త్రముల ♦ నన్నియుసొంతముచేసి తర్కవి
ద్యాకుశలత్వముంబడయ ♦ నాతనియొద్దకుఁబోవు శిష్యులం
జేకొని వాసుదేవుఁడొగిఁ ♦ జెప్పఁగనోరిమివిద్య, యూరయూ
వాకిటనుండుబండకును ♦ వచ్చును దర్కమటందురందఱున్. 16

ఆ. అతనియొద్దఁజదువు ♦ నట్టిశిష్యాళిలో
విద్యయందుబుద్ధి ♦ వికసనమున

సాటిగాంచరాని ♦ మేటరిరఘునాథుఁ
డనునొకండుబలిసి ♦ యచటనుండె. 17

ఉ. ఏరినిజేరికింగొనఁడిఁ ♦ కెంతటివారలనైన, నూరిలో
నూరినటంచునేనిఁ దల ♦ నూపఁగనీయఁడు, వాదభిక్షులన్
గోరునుబండితాళి, సర ♦ కుంగొనఁ డొజ్జలువచ్చియున్న, ని
న్నైరఘునాథుఁడుండెఁగడు ♦ మత్తిలి, కాంచక క్రిందుమీఁదులన్.

క. గురునెఱుక దాఁటుజ్ఞానముఁ
బొరసితినిఁక న్యాయశాస్త్రి ♦ పూర్ణప్రజ్ఞా
కరుఁడనగునాకుమాఱట
ధరలోలేఁడెవ్వఁడంచుఁ ♦ దలపోయునెదన్. 19

మ. నిమిబాలుండటఁ జేరి ధీమహిమవా ♦ నిన్మించిపోవంగఁగాం
చిమనంబచ్చెరువీర్ష్యయుంబొరయఁగాఁ ♦ జింతించెనాతండు, వీ
నిమహత్త్వంబుమహాద్భుతంబ, యెపుడే ♦ నిన్వానిఁదర్కంబునం
దుమహిన్గెల్చెదుపోటుమానిసి యొకం ♦ డుంబుట్టెఁడంచున్మదిన్. 20

ఆ. తార్కికౌఘమందుఁ ♦ దలమానికంబనై
యెదురులేనికీర్తి ♦ నెనయఁదలఁచు
కొన్ననాకుఁబెద్ద ♦ కుత్తుకయురియయ్యె
బాలుతర్కశాస్త్ర ♦ పఠనమిపుడు. 21

వ. అనియిట్లు పరిపరివిధంబులఁ బరితపించుచుండి యొక్కనాఁడు వేళ గానివేళ వంటఁజేసికొనుచుండ నిమిపొరాయి చిఱునవ్వుతో నన్నా! యీదినం బింతయాలసించి భుజించుటకుఁ గతంబేమియనియడిగిన రఘునాథుండిట్లనియె. 22

క. పనివడిహేత్వాభాసం
బును గుఱుఁడొండిచ్చినన్ను ♦ స్ఫుటపఱుపుమటం

చన నదియోజించుచునుం
టిని మదికిందోఁచ దిప్ప ♦ టికినైననసఖా! 23

క. సరియైనయుత్తరంబును
గురువునకర్పించికాని ♦ కుడువనటంచున్
గోఱమాలినశపథముఁగొనఁ
గఱవయ్యెనునేఁడు యుక్త ♦ కాలాన్నంబున్. 24

మ. అనుమాటల్విని మందహాసమున నా ♦ యాభాసమున్నాకుఁగూ
డను దెల్పన్వలనైనఁజెప్పుమని వేఁ ♦ డన్బాలుఁ, డాతండు ని
ట్లనిచెప్పె; రఘునాథ! దానికిదిగా ♦ దా! యుత్తరంబంచుఁ బ
ల్కెనుగౌరాంగుఁడు, నివ్వెఱంబొరసి యా♦లించెరఘుండత్తఱిన్.

క. విని యీసమయస్ఫూర్తియు
ఘనధిషణాశక్తి యెట్లు ♦ గదిరెనటంచున్
దనకుంగలతొలిగర్వం
బును రఘునాథుండుదొఱఁగి ♦ పోఁడిమిదక్కెన్. 26

వ. మఱియు. 27

సీ. తర్కశాస్త్రమున నిం ♦ తటివాఁడులేఁడని
యనిపించుకొనవలె ♦ ననెడునాస
రఘునాథుఁడొక్క త ♦ ర్కగ్రంథమీవఱ
కేవ్రాసి దానికి ♦ నిడెనుదీధి
తియనునామంబంత ♦ ధీశాలిగౌరాంగు
గ్రంథమొక్కటినీవు ♦ వ్రాయుమంచు
సతనిసహాధ్యాయు ♦ లందఱుఁబ్రోత్సాహ
పఱుపఁగా నిమిఁగూడ ♦ వ్రాసెనొకటి
గీ. యద్దిరఘునాథుఁడెఱిఁగి యీ ♦ ర్ష్యాళువౌట

నిమియుఁ బసవంటివాఁడేయ ♦ నిమదినెంచి
చదువుమన్నను జదువునో ♦ చదువఁడో యను
శంకతో వానియొద్దకుఁ ♦ జనియెనతఁడు. 28

క. చనిగౌరాంగా! యెదియో
యొనరిచితఁట గ్రంథపద్ధి ♦ యొకసారివినన్
మనమాసపడెడునాకున్
వినిపింతే? యన్ననతఁడు ♦ వినియిట్లనియెన్. 29

ఆ. పడవపైనిమనము ♦ పాఠశాలకునెల్లి
సనెడుతఱినినీదు ♦ మనసుఁదీర్తు
గంగమీఁదవీచు ♦ గాలిలోఁగూర్చుండి
నాదుగ్రంథమును వి ♦ నంగవచ్చు. 30

క. అనిమఱునాఁడిద్దఱు గం
గను దాఁటుచుఁబోవుసట్టి ♦ కాలంబునఁదా
నొసరించిసగ్రంథమునది
వెనునిమిరఘుఁడద్దివినుచు ♦ విస్మయమందెన్. 31

ఉ. మాటలపొందువాదగరి ♦ మంబును దుష్ప్రతిపక్షవాక్యలా
పాటసపాటవంబుగను ♦ పట్టెడుయుక్తి రఘుండుగాంచి యీ
పాటిడినాదుదీధితి ప్ర ♦ భావమటంచు మనంబునుబ్బి చే
ష్టాటునుజెంద నాతనిక ♦ డన్వెడలించెను బాష్పపూరముల్. 32

ఉ. కోపిసువంతఁగాంచి నిమి ♦ గూడనుజింతిలి మిత్రమా! యిదే
మీ! వసరంగఁజొచ్చితన ♦ మిత్రజ! త్వత్కృతమైనగ్రంథము
న్నేవిననాదుసద్గతికి ♦ నేఁడెనివాపజలంబువచ్చె న
న్నానసపోఁపనాకిటులు ♦ వచ్చెనుగన్నులనీళ్లుపెల్లుగన్. 33

గీ. పూర్ణయౌవనభాగ్యంబుఁ ♦ బొందఘకుల

మించుమైచాయదొడవుల ♦ మెఱపుఁగల్గు
నాతిఁజూచినయట్టులు ♦ సూతురయ్య
పీతదంతకృశాంగియా ♦ వృద్ధనిలను! 34

మ. అనుదీనోక్తులనాలకించి యిదియ ♦ య్యా! నీకుదుఃఖంబుఁదె
చ్చినగ్రంథంబు! వృథాప్రయాసముగదా! ♦ చింతింపఁదర్కంబదే
వ్వనికిన్మేలునుగీడుఁగూడ నొనరిం ♦ పన్లేదుదీనిన్సఖా!
కనరాకుండనడంతునంచునది గం ♦ గన్వైచెనిశ్చింతుఁడై. 35

గీ. వైచిరఘునాథ! దీధితి ♦ వసుధనింక
ఖ్యాతికెక్కునుగొఱమాలి ♦ నట్టిచింత
స్వాంతమునుబట్టవలదని ♦ పలికె మంద
హాసవదనంబుతోడ గౌ♦రాంగుఁడపుడు. 36

క. నిమివ్రాసినన్యాయగ్రం
థము నాశమునొందనిట్లు ♦ ధరణిరఘునిగ్రం
థముదీధితియయ్యెఁ బ్రమా
ణము; నిమిదర్కంబువిడిచె ♦ నాఁటంగోలెన్. 37

ఉ. అంతటషోడశాబ్దసువ ♦ యస్కతఁగాంచి స్వతంత్రశక్తిఁ ద
త్ప్రాంతమునందు విద్యగఱ ♦ పన్బడియొక్కటివెట్ట నిశ్చిత
స్వాంతుఁడుగాఁగనానిమి; ద్వి ♦ శాస్త్రివిదుండగువానియొద్ద న
త్యంతముదాత్తులైపఠన ♦ తత్పరతన్జనుదెంచిరందఱున్. 38

సీ. పుణ్యాత్ముఁడునువిత్త ♦ పూర్ణుఁడునైపుర
మందునున్నట్టి ము ♦ కుందసంజ
యాఖ్యభూసురవర్యుఁ ♦ డాతనిపూజన
సదనమిచ్చెనుబాఠ ♦ శాలకొఱకు
నందుగౌరాంగుండు ♦ వ్యాకరణంబును

జెప్పుచుండెనువచ్చు ♦ శిష్యులకు న
తనికంటెఁగూడఁ బె ♦ ద్దలు శిష్యులైవచ్చి
నేర్చుచుండిరివిద్య ♦ నియతితోడ

గీ. సీతజెనివల్లభాచార్య ♦ కూఁతురైన
లక్ష్మియనుకన్యఁదెచ్చి పి ♦ ల్లనికిఁ బెండ్లి
చేసిరప్పుడుశచి, పెండ్లి ♦ కోసమటకు
వచ్చినమహాత్ములనుగాంచి ♦ పలికెనిట్లు. 39

చ. పరిణయదర్శనోత్సుకత ♦ వచ్చినబంధుగులార ! సత్కళా
పరిణతచిత్తులార ! నిమి, ♦ బాలుఁడు ; తండ్రిగతించెనిర్ధనుం
డెఱుఁగఁడుమంచిచెడ్డలిఁక ♦ నెట్టులో వీనిగృహస్థుఁజేసి మా
చిఱుతనిలోపముల్గణన ♦ సేయక దీవనలిందుమ్రొక్కెదన్. 40

క. అనిశచిదైన్యంబునఁ బ
ల్కినవెంటనె పెండ్లికొడుకు ♦ లేచిముఖాబ్జం
బును బ్రక్కకుఁద్రిప్పుచునే
డ్చెను దనమృదులాంగమంత ♦ స్విన్నముగాఁగన్. 41

వ. అంతట శచి పరికంపితచిత్తయై కొమరుదరికింజని కన్నీళ్లుదుడిచి యి
ట్లనియె. 42

ఉ. బాలక ! యూరకీవిటులు ♦ పచ్చనిగుడ్డలతోడనుండి క
న్నీళులుగాఱనేడ్చెదవు ♦ నీతియె ? నీవొకయింటివాఁడవై
యాలునునీవులేఁజిలుక ♦ లట్లుమెలంగఁగఁజూడఁగోరు న
న్నేలర దుఃఖపెట్టియల ♦ యించెదునేనుఖముంటగిట్టదో ? 43

వ. అనువచనంబులకు గౌరాంగుండిట్లనియె. 44

శా. తల్లీ ! నాయనమాటనాస్మృతికిఁగా ♦ దా ! తెచ్చితావిూఁదనా
కెల్లకాంక్షప్తికివచ్చెశైశవసుఖా ♦ నేకప్రవృత్తు; ల్వ్యథా

క్లృప్తార్థము; లల్లభ్రాతృవిరహ ♦ క్లేశంబుఁజెల్లయ్యె; నా
యుల్లంబందలిదుఃఖమంత నిటుపై ♦ కుబ్బెన్బాష్పంబుగా. 45

గీ. అన్నయును దండ్రియు సజీవు ♦ లౌచునిచట
నుండిరేనెట్లుశోభిల్లుఁ ♦ బెండిలియని
వగచుచుండెడునిమితోడ ♦ వగవఁదొడఁగెఁ
గూడదనినట్టిశచియును ♦ గూడనపుడు. 46

వ. అంతం గొంతవడి కీయసమయార్హంబగువిచారంబున కాదికారణం
బాత్మదోషంబేయని పశ్చాత్తప్తయై శచితానూఱడిల్లి కుమారునూ
ఱడించె. 47

సీ. గురువౌచుశాస్త్రము ♦ ల్గఱపుచుండియునిమి
బాలచేష్టలఁదాను ♦ వదలకుండ
వీథులలోఁబఱ్వ ♦ వెట్టిశిష్యులతోడ
బుడుతలవెఱగంగ ♦ మున్గుచుండుఁ
బట్టుఁబుట్టముఁగట్టి ♦ మట్టాడినడివీథిఁ
గేరడములువల్కు ♦ వారివీరి
సందుగొందులనైన ♦ శాస్త్రచర్చలుసేసి
పండితగజముల ♦ భంగపఱుచుఁ

గీ. గరఁగిపోసినస్వర్ణవి ♦ గ్రహముపోల్కి
నూరనీరీతిఁదిరిగెడు ♦ నొజ్జలయెడ
శిష్యులకు భయభక్తులు ♦ సెడకయుండి
యంతకంతకు హెచ్చిల్లె ♦ నతనిపైని. 48

ఉ. పండితులీసుమైనెదుటఁ ♦ బల్కఁగలేక పరోక్షమందు నె
న్నండునుగానమీయవగు ♦ ణంబులు; దర్కము శబ్దశాస్త్రము
న్నిండుగనభ్యసించెనఁట; ♦ నేర్చిన నేరువనిండుగాని తా

నుండు తెఱుంగులించుకయు ♦ నొప్పవు దేశికులైనవారికిన్. 49

క. అని దూఱఁగఁ జొచ్చిరి శచి
తనయుని నతఁడించుకైనఁ ♦ దనమ్రోలను బ
ల్కనిపల్కు లెక్కసేయక
చనుచుండెను వెన్కనున్న ♦ సరణినె యపుడున్. 50

ఆ. విచ్చుకత్తివ్రాలె ♦ విడివడినిమియోర్చు
నెట్టిసూరినైన ♦ నెదురుకొనుచు
సిగ్గుఁ బిఱికితనము ♦ శిరము వంచుటయంతఁ
బంకజాక్షులెదురు ♦ పడినయపుడె. 51

వ. వంగదేశంబప్పుడు మహమ్మదీయుల రాజ్యంబుననుండుటచే హుస్సె
న్షాయనునాతండు దానికిఁ బరిపాలకుండుగానుండె. దైవజ్ఞుండొ
క్కఁడువచ్చి హిందువొక్కండు దానికిఁ బ్రభువుగాఁగలండని చెప్పిన
గౌరాంగు రూపలావణ్యమనీషాబలంబులుగాంచి ప్రజలీతఁడే యా
చెప్పఁబడిన భవిష్యత్ప్రభువని మనంబుల నువ్విళ్లూరుచుండిరి. కా
ని యోర్వలేని కొందఱు పాఠశాలాధ్యక్షులును విద్వాంసులు నా
తని యసమతుంబున నాక్షేపింపసాగిరి. 52

సీ. ఇప్పుడిప్పుడెవచ్చె ♦ నీభోగభాగ్యంబు
లెఱుఁగమే తొంటిపే ♦ దఱికమంత
చదువుసెప్పెడువారి ♦ సరణియే యీక్రిందు
మీఁదును గాంచక ♦ మిడిసిపడుట
తవరమో విద్యలఁ ♦ డాటోటుకాఁడొ యొ
వ్వాసభ్రమంబుగఁ జెప్ప ♦ వలఁతులిచట
మితిలేనిగర్వంబు ♦ నతిరాజసంబును
విగ్రహాపుష్టితో ♦ వియునుగలవు

గీ. వట్టిగొడ్డునకార్పులు ♦ వలసినన్ని
లోఁతులేనట్టిగుంటల ♦ లోననున్న
చేఁపలకుసద్దుమెండని ♦ చెప్పవినమె?
యంచుఁదొడఁగిరి గేలిసే ♦ యంగనిమిని. 53

ఆ. ఇట్టులనెడుశూరు ♦ లెదురుగా నిమియున్న
మొగిచికేలు, పిల్లు ♦ లగతినుండు
రంతెకాని యొక్కఁ ♦ డతనిమాటకుమాఱు
వాకొనంగఁజాలు ♦ వాఁడులేఁడు. 54

శా. చింతల్లేవు మనంబునందు నిమికిన్, ♦ జిన్మోదవంతుండగుం
బొంతన్నెక్కొని ముచ్చటించునతఁడు, ♦ న్బాల్వారుబోధించు వృ
త్తాంతంబుల్సుమనోమనోహరములౌ ♦ స్నానప్రిధానంబులై,
వంతంబెట్టదు నవ్వులాటయెవనిం ♦ బ్రజ్ఞానదంబాటచేన్. 55

మ. తనకుంగల్గిన ప్రజ్ఞయోగ్యతయుఁ జి♦త్తస్వచ్ఛతాయుక్తియె
వ్వనికిన్ లేదనికాంచి దూఱులకు నొ ♦ వ్వంబోక నిత్యాత్మతు
ష్టినివర్తించుచు మైపసిండిమిసలం ♦ జెన్నారు గౌరాంగునిం
గనులంజూచినవారి పుణ్యమును భా ♦ గ్యంబెన్నఁగాశక్యమే? 56

సీ. అద్వైతుశిష్యుల ♦ యందొక్కరుండును
వైష్ణవుండునుమంచి ♦ పాటకాఁడు
నడిజవ్వనంపుఁ బా ♦ ఱుఁడుఁ "జట్టికాంగు" దే
శస్థుఁడు శ్రోత్రియ ♦ సత్తముండు
ను "ముకుందదత్త" నా ♦ మముగలవాఁడును
నగువానిపైకి గౌ ♦ రాంగుఁడెపుడుఁ
గవిసివాదంబులఁ ♦ గాఱియపెట్టుచుం
డఁగ నిమియుండు క ♦ డకునుబోక

ఆ. యొండుత్రోవఁ జనుచు ♦ నుండుము కుందుచ; డి
ట్లుండ నొక్కనాఁడ ♦ తండు, నిమియు
శిష్యులొక్కచోటఁ ♦ జేరియుండుట సూచి
యన్యమార్గమంటి ♦ యరుగుచుండ. 57

గీ. కాంచి యతఁడు ముకుందుండు ♦ గాఁడె? యేల
తారసిల్లినఁ దానిట్లు ♦ పాఱిపోవు
ననుచు నిమి యన, నెద్దియో ♦ పనిగలుగఁగ
నరిగెఁ గాఁబోలునని శిష్యుఁ ♦ డనియె నంత. 58

గీ. కాము తనవంటి భక్తుఁడఁ ♦ గాను నేను
నట్టి యపవిత్రజన్మము ♦ ల్వాఁగుదునని
తలఁచి యాభక్తమౌళి నా ♦ దరికి రాఁడ
టంచు నిమి నల్కనవ్వుచు ♦ నతనిఁ బిల్చి. 59

ఉ. ఏలముకుంద సన్నుఁగని ♦ యీడకు నాడకుఁ బోయె దీవు, నే
మాలనె? నన్నొఁబంగి యిఁక ♦ మాత్రము నీవరుగంగ లేవులే!
త్రాళము కింత వైష్ణవమ ♦ తంబును నేనును గొందుఁ గాని నీ
పోలిక నొంగ వైష్ణవముఁ ♦ బూనను నమ్ముము నాదుపల్కులన్.

చ. అపుడెటువంటి వైష్ణవుఁడ ♦ నౌదు ననన్విను! వేల్పులెల్ల ని
ష్కపటపుభక్తి నాకుఁబడి ♦ గాపులుగాఁ బడియుంద్రు వాకిట;
న్నిపుణత బాసి సీనిఁగను ♦ నిన్నుఁ బొనర్చెద, నీడమాడ్కి న
న్నపుడును నీవు నెన్నపులు ♦ దింకెటు తప్పక పోదువంచనన్. 61

క. ఈమాటలు విని కొందటి
దేమీ! నిమియిట్టి బుద్ధి ♦ హీనుఁడె? హరిసే
వామహితు గేలిసేయుట
సేమమె యీతనికటంచుఁ ♦ జెప్పిరొనిరటన్. 62

గీ. గిల్లిజగడంబుఁ దెచ్చుసి ♦ పిల్లవాఁడు
సాధుసంతాపమేల తాఁ ♦ జలుపవలయు
నంచుఁ గొందఱువల్కిరి ♦ యతనిభాష
ణంబునకుఁ గొందఱెంతయు ♦ నవ్విరపుడు. 63

శా. న్యాయాభ్యాసియు నందగాఁడు నిమిపా్రి ♦ యంబంతప్రాయంబునుం
డాయన్వచ్చినవాఁడు భక్తవర స ♦ న్మాన్యుండు గౌరాంగుమై
చాయంబోలి గదాధరుండు మెలఁగ ♦ న్యాస్త్రార్థవాదంబుచే
నాయాసంబును బెట్టువాని నిమి వి ♦ ద్యావాప్తగర్వంబునన్. 64

గీ. ఎన్నిబాములు వెట్టిన ♦ నన్నియోర్చి
యతఁడు సేసెడు హాస్యంబు ♦ లన్నియోర్చి
తగవులకు రాకయుండగ ♦ దాధరుండు
దప్పుకొనిపోవ సాధువై ♦ తలఁచుచుండ. 65

ఉ. జిత్తులమారిబాలుఁడు వి ♦ శేషములేమి గదాధరాయటం
చత్తఱి మెల్లమెల్లఁగను ♦ హాళివివాదమునందు దించి తాఁ
జిత్తమువచ్చినట్లతనిఁ ♦ జిక్కులువెట్టఁగ నుత్తరంబుకై
తత్తఱపాటుఁజెందుచు గ ♦ దాధరుఁ డశ్రులురాల్చుచున్నఁడె. 66

క. సాధులలోసాధువగు గ
దాధరు నిమియేడిపించుఁ ♦ దాదుష్టత; నీ
బాధల కర్హుఁడెయాతఁడు?
శ్రీధరుమార్గములుసూడఁ ♦ జిట్టులుజగతిన్. 67

సీ. నిమితండ్రికినిగూర్చు ♦ నెయ్యుఁడు, ఖ్యాతియం
దద్వైతుతరువాత ♦ నంతవాఁడుఁ,
దనభార్యమాలినీ ♦ తన్వంగితోఁదాను
నిమి బాల్యదశయందు ♦ నెమ్మిఁబెంచి

నట్టివాఁడును, వైష్ణ ♦ వాగ్రేసరుఁడు, నగు
శ్రీవాసుఁ డెదురువ ♦ చ్చినతఱి నిమి
చేతులుజోడించి ♦ శిరమువాంచి నమస్క
రించి వినమ్రుఁడై ♦ యెదుటనిలువ

గీ. సద్దియెల్లఁ బ్రపత్తియే ♦ యంచునెంచి
మోసపోవుచు వెఱ్ఱి శ్రీ ♦ వాసుఁడపుడు
నతులఁగైకొని తనదు నో ♦ న్నత్యమంతఁ
బయలుపఱుచుట కతనితోఁ ♦ బలికెనిట్లు. 68

శా. ఓరీ! ధూర్తనిమీ! యయుక్తకరణో ♦ ద్యోగుండవై యిప్పుడీ
పేరీతిన్జనుచుంటి వెచ్చటికి? నె ♦ న్నేశాస్త్రముల్నేర్చి తం
చూరంగల్గినసూరులందఱను నీ ♦ వ్రోడించితంచున్బరిక్
వారున్వీరును జెప్పవింటి! సరిసీ ♦ పాండిత్యసంక్షోభముల్. 69

క. వాదంబుల శాస్త్రంబులఁ
గాదుర నరులెందుముక్తిఁ ♦ గాంచుట గర్వో
న్మాదము డంబముఁబెంచుచు
నాదనుగల్గించునవి య ♦ టంచున్ననుమా! 70

ఆ. యుక్తవర్తనమున ♦ కురుముక్తిదాయక
కృష్ణపాదసేవ ♦ కితరమైన
శాస్త్రసంచయములు ♦ సరిరావు! సరిరావు!
వానిఁబడసిసౌఖ్య ♦ పడుముకుఱ్ఱ! 71

వ. ఆకాలంబున క్షీణదశలోనున్న వైష్ణవమతంబు నిరంకుశప్రజ్ఞావంతుఁ డగునిమి యందుం జేరినఁ బునరుద్ధారణంబు నొందుననునాస నిట్లు శ్రీవాసుండువల్కిన కపటవాక్యంబులకు గౌరాంగుండు లోలోనవ్వుకొనుచుఁ బైకిమాత్రము వానిఁ దదేకదృష్టిగా వినువానివ

లె నటించి భయభక్తియుక్తుండుంబోలె గడగడలాడుచు వంగి చెవి యొగ్గి నిలుచుండి యతండు విరమితవాక్యుండైన పిమ్మట నిట్లనియె.

ఉ. పండితమౌళివై తిఁ గద ♦ బాల్యమునందునఁ గొన్నినాళ్లు ద
త్పాండితిమై లభించు విభ ♦ వంబులునుం జవిచూడనీరె? యె
న్నండిఁక వానిపై వినువు ♦ నాకుజనించునొ తత్క్షణంబదా
నుండనెయౌదుఁ గృష్ణునకు ♦ క్షుద్రసుఖంబులనెల్ల వీడుచున్. 73

గీ. "అపుడుతమవంటియొక వైష్ణ ♦ వాగ్రగణ్యు
కౌఁగిటను నెచ్చటికైన నే ♦ నరిగి" యనుచు
నంతనిమిపట్టలేక కొం ♦ డంతనవ్వు
నవ్వొరక్తిమమోమున ♦ నివ్వటిలఁగ. 74

క. ఈవాలకముం గనుఁగొని
శ్రీవాసుఁడులోనఁ గుపిత ♦ చిత్తుండయ్యెన్
పైవారి కేమిసూపక
నీవిట్టులు నవ్వెదేమి ♦ నిమి? యనినవ్వెన్. 75

వ. వెనుకఁ గలకత్తాప్రాంతస్థ కుమారహట్టమునం దునికిగలవాఁడును బ్రిస్తుతంబు నవద్వీపంబున సర్వజన సమ్మాన్యుండై యున్నవాఁడును భగవద్భక్తాగ్రేసరుండగు మాధవేంద్రపూరియను నాతనిశిష్యుండును శ్రీకృష్ణ పాదారవింద భక్తిక్షీరార్ణవంబున రేయింబవలునోలలాడుచుండువాఁడును నగునీశ్వరపూరియను సన్న్యాసి కొక్కనాడు గౌరాంగుం డెదురై వచ్చి. 76

క. చేమోడ్చి వందనంబిడి
స్వామీ! మాయింటఁగుడువ ♦ వలె నేఁడనఁగా
నేమనెను మొఱఁగకుండఁగ
నే మంచిదటంచుఁబల్కె ♦ నీశ్వరుఁడు వెసన్. 77

చ. తెలిచినకన్నుమూయక యె ♦ దివ్యమహాద్యుతిఁ దేజరిల్లు సుం
దరనిమికాయమంతయును ♦ దాఁబరికించుచు నిట్టియందమె
వ్వరికడఁజూడలే దితఁడు ♦ పద్మదళాక్షుఁడొ పుష్పబాణుఁడో
సురపతినందనుండొయని ♦ చొక్కి యతీశ్వరుఁడెంచుచుండఁగన్.

వ. గౌరాంగుండు వానిఁ బరధ్యానంబునుండి తొలఁగించి. 79

గీ. ఓతపసిరాయ ! నన్నిట్లు ♦ నూతురేమి ?
నాయెడలనున్నదే దర్శ ♦ నీయమైన
దెద్దియేనియు? నటులైన ♦ నింటికేగు
దెంచినప్పుడు గనవచ్చు ♦ నంచునవ్వె. 80

గీ. వానినింటికిఁగొనిపోయి ♦ భోనమిడిన
వెనుక నొక్కింత శాస్త్రార్థ ♦ విషయమైన
చర్చజరిగిన యానిమే ♦ షంబులోనె
నిమికి నీశ్వరునకు నెంతొ ♦ నెయ్యమయ్యె. 81

గీ. రాధికాకృష్ణులకును ప ♦ రస్పరంబుఁ
గల్గునను రాగమును గూర్చి ♦ గ్రంథమప్పు
డొండు వ్రాయుచునది యీశ్వ ♦ రుండు ప్రీతిఁ
గనఁబఱిచె సవరణసేయు ♦ మనుచు నిమికి. 82

గీ. పదునెనిమిదేండ్లప్రాయంపుఁ ♦ బండితుండు
దప్పులన్నియు సవరించి ♦ యొప్పుసేసె
ముందువచ్చెడునిమిలీల ♦ లందుఁగూడ
నీయతియె యాఱువర్షంబు ♦ లేగువెన్క. 83

గీ. వెనుక జందెంబువేసిన ♦ వేళయందు
వచ్చినటువంటి యావింత ♦ వ్యాధి మూర్ఛ
మరల నిమిఁబట్టె నెన్నాళ్ల ♦ వఱకొగాని

విడిచిపోకుండఁ దల్లికి ♦ నడలుగొల్పె. 84

గీ. వెఱ్ఱివాఁడయ్యెనంచును ♦ వేల్పువచ్చి
చొచ్చెనంచును దయ్యంబు ♦ సోఁకెనంచు
వచ్చిచూచినవారెల్ల ♦ నిచ్చవచ్చి
నట్టులాడంగఁజొచ్చి ర ♦ య్యవసరమున. 85

గీ. పిల్లవాఁడుగదా! యింత ♦ విద్యఁగఱవ
లేఁతమది రాపిడికిఁ దాళ ♦ లేక యిట్లు
చెదరిపోయెనటంచును ♦ జెప్పఁదొడఁగె
నీర్ష్యమదిఁ గప్పుపండిత ♦ బృందమపుడు. 86

క. శంకింపక యీబాలుని
సంకెలలన్వ్రేచి యొక్క ♦ చక్కంబెట్టన్
జంకి యిటుసేయఁబోవఁడు
కొంకక బంధింపుమనిరి ♦ కూళలుశచితోన్. 87

క. అపుడమితశోకమున వాఁ
డిపుడెవ్వనికేమిసేసె ♦ నిటుసేయుటకున్
దపియించున స్మాతెంతగఁ
దపియింపంజేయకుండని ♦ తల్లివచించెన్. 88

వ. వచించియు వారిమాటలు నిజమేమో యనితలంచి లేనిరోగంబున
కై తనయుని జికిత్సలచే శచి గష్టపెట్టె. 89

గీ. కొన్నినాళ్లకుఁ గ్రమముగాఁ ♦ గుదిరెవ్యాధి
వ్యాధిపోవఁగ దేహదా ♦ ర్ఢ్యంబుహెచ్చె
మున్నుచేసెడు దుండగ ♦ ములునుగొంత
వఱకు శమియించె రుజయు నా ♦ నరిచెమేలు. 90

సీ. పందొమ్మిదవయేఁడు ♦ వచ్చె నప్పుడునిమి
కంతఁదాస్థాపించి ♦ నట్టిపాఠ
శాలఁబోషింప వి ♦ శాలవిత్తార్జన
మునకుఁగాఁబోలును ♦ బూర్వదిశకుఁ
జని యటఁగొన్నాళ్లు ♦ స్థావరంబుగనుండు
టకునెంచి తల్లిక ♦ డకునుబోయి
యెట్టకేలకు నామె ♦ నీకొనఁగాఁజేసి
బహుశిష్యపాళితో ♦ గృహమువదలి
గీ. దాఁటి పద్మానదిని దాని ♦ దరిని నున్న
యొక్కగ్రామంబునను నిమి ♦ యున్న నతని
ఖ్యాతి ముందుగవచ్చెను ♦ గాన వేన
వేలువచ్చిరి శిష్యులై ♦ విద్యకొఱకు. 91
శా. బాలుండొక్కఁడు మోహనాంగుఁ డతుల ♦ ప్రజ్ఞాధురీణుండు ను
ద్వేలోపార్జిత సత్కళానిచయ సం ♦ దీప్తాత్ముఁడు న్వాటి కీ
వేళన్వచ్చెను జూచివత్తు మటకు ♦ న్వేరండటంచు న్బురీ
స్త్రీలు న్బూరుషులెందఱో చనిరి ద ♦ ర్శింపంగ గౌరాంగునిన్. 92
వ. విశ్వంభరుండిచటఁ జేసిన యద్భుతచర్యలన్నియుం దపన మిశ్రవి
చితం బగుతపనవిజయంబను గ్రంథంబున న్గాన్పింపఁగలవు. ఈయు
న్నతపదమునందున్న బ్రాహ్మణుఁడు పరమాత్మతత్త్వంబుఁగూర్చియు
ముక్తినింగూర్చియుఁ బెక్కుసందేహంబులు గలవాఁడై కడపట
శ్రీగౌరాంగుబోధంబుచే విచ్ఛిన్నసంశయుండై యతనికి దాసుండ
య్యెనని తద్గ్రంథంబున వ్రాయఁబడియుండె. 93
మ. ఒకనాఁడందఱు శిష్యులున్గొలువఁ దా ♦ నుండంగ నీబ్రాహ్మణుం
డు, కటాక్షింపుమటంచు వచ్చి నిమికెం ♦ తో భక్తిమ్రొక్కంగ,నా

ల్లక గౌరాంగుఁడు లేవనెత్తి యిదిమే ♦ లా! యెప్పుడుం జేయఁబో
వకుఁడీయిట్టులు, మీరుపెద్దలును నే ♦ బాలుండనుర్ భూసురా!

గీ. తనయ! యని పిల్చుటకుఁగూడఁ ♦ దగిన వయసు
నందునున్నట్టి నాకు సా ♦ ష్టాంగనతులు
మీరుసేయుట న్యాయమే? ♦ మీ రెఱుంగ
నట్టి ధర్మంబు లెచ్చట ♦ నైనఁ గలవె? 95

వ. అనిన నందులకుం దపనమిశ్రుం డిట్లనియె. 96

సీ. తొలుత నా మొల్లలఁ ♦ దుదముట్టఁగావిని
వెనుకఁ జీకొట్టు త ♦ ప్పిదములున్న
మృత్యుదేవతచెంత ♦ మ్రింగ నైయున్నది
ముందుమార్గము సూపఁ ♦ బోఁడెవండు
నానేర మొక్కింత ♦ యేనియు లేదిందుఁ
గనఁబడునందఱ ♦ కడకునేగి
యడిగితి నందుచే ♦ నంతకంతకు హెచ్చె
స్వాంతంబునందలి ♦ సంశయంబు

ఆ. లంతెకాని వాంఛి ♦ తార్థదాయి యొకండు
నవని దొరకఁడయ్యె ♦ నంత నిన్న
దీర్ఘచింతతోడ ♦ దేవునిఁ బ్రార్థించి
మంచినిద్ర నాద ♦ మఱచియుండ. 97

మ. కలలో మంగళవిగ్రహుండొకఁడు దాఁ ♦ గాన్పించి నీసంశయం
బులు గౌరాంగుఁడు దీర్చువానికడకుం ♦ బొమ్మీవు శీఘ్రంబుగా
నిలలో నందఱ నుద్ధరించుకొఱకా ♦ యీశుండె గౌరాంగుఁడై
లలితాకారమున జ్జనించెనని ప ♦ ల్కన్నేను మేల్కాంచితిన్. 98

గీ. మేలుకొని చెచ్చెరనువచ్చి ♦ మీపదాబ్జ

ములపయిఁ బడితి సందియం ♦ బులను దుల్చి
నాకు గతిసూపి ప్రోవుమా ♦ నీకుఁ దప్ప
దంటి నిదియంత నాసేర ♦ మా? మహాత్మ! 99

మ. అన గౌరాంగుఁడు నిబ్బితిన్వలె స్మితా ♦ స్యంబోరగాఁజేసి యి
ట్లనె స్వప్నంబునఁగాంచి విస్మయది.స ♦ త్యంబౌనె విప్రోత్తమా!
మనసే యిన్నివినోదముల్గొలిపెఁ జు ♦ మ్మా! యైనను న్నాకుఁదోఁ
చినమార్గంబున నీకుఁ దోడుపడుదు♦న్జింతింపకయ్యా యిఁకన్. 100

క. మనవెనుకవార లింతకు
మునుపే వేసిరొకత్రోవఁ ♦ బోవఁగవలయున్
మనుజు లదియంటి యని దా
నిని స్పష్టముగా నతనికి ♦ నిమి బోధించెన్. 101

గీ. సంశయముఁదీర్చి తపనమి ♦ త్రా! కళత్ర
యుతుఁడవై నీవు కాశిలో ♦ నుండుమయ్య
యచటికేనచ్చువఱకన్న ♦ నాతఁడట్ల
చలిపె నాబాల గురునాజ్ఞ ♦ తలను దాల్చి. 102

గీ. ప్రాగ్విషయమందు నిమి యొక్క ♦ వర్షముండి
యచటిప్రజలను దాఁ జాల ♦ నలరఁజేయ
వారలందఱు నతఁడు దైవ ♦ మంచెయనెడు
బుద్ధి నాతని ననిశంబుఁ ♦ బొగడుచుండ్రు. 103

వ. అందులకు జను లిప్పటికిఁగూడ నాదేశంబునఁ బాడుకొను నీక్రింది పాటయే తార్కాణంబు, 104

ద్వి. పాపులు! దుష్టులు! ♦ పతితమానవులుఁ
దాపసకుంజరుల్! ♦ ధన్యసాధువులు
విమలచిత్తులు! మీరు ♦ నేవేగరండు!

నిమి పిల్చుచున్నాఁడు ♦ నిర్నిద్రులౌచు
స్వామిబోధించిన ♦ పలుకులాలించి
యామార్గమున నె మీ ♦ రందఱుననుఁడు
హరినామమనునావ ♦ నాతఁడు ముక్తి
కొఱకుఁ గావించి భ ♦ క్తులనందునుంచి
దయతోడఁ దాఁ గర్ణ ♦ ధారుఁడై వారి
భయదసంసృతి దుఃఖ ♦ వార్ధిదాఁటించుఁ
గృపఁజేయు నుపకృతి ♦ కిని మాఱుగోరఁ
డెపుడుఁ దా నొకగవ్వ ♦ యేని దక్షిణగ
నీమంచిసమయంబు ♦ వృథసేయఁబోకుఁ
డీమహాత్మునికైన ♦ యెవ్వరు లేరు. 105

క. గౌరాంగుఁ డొక్కయేఁడట
నీరీతిన్గడపి మరల ♦ నేతెంచెను వి
స్ఫారయశస్కుండయి తన
యూరికి శిష్యులకునెల్ల ♦ నుల్లము లలరన్. 106

గీ. వచ్చు వెంటనె శచి తన ♦ పట్టితోడ
నతనిసతి లక్ష్మి మరణించె ♦ ననెడు ఘోర
వార్త చెప్పుట తప్పక ♦ వచ్చెనంచుఁ
జెప్పి వాపోయె నక్కునఁ ♦ జేర్చి సుతుని. 107

సీ. కట్టకట్టలుగఁ బ్రా ♦ గ్భాగంబునందుండి
వచ్చినశిష్యులుఁ ♦ బ్రాంతశిష్యు
లందఱు నిమి బడి ♦ యందుఁ గ్రిక్కిఱిసినఁ
బల్లవసుమఫల ♦ భరితమైన
విపులభూజంబట్లు ♦ వీక్షణానందదా

యకమాచు నది ద్రష్ట ♦ లకునుదోఁచె
బహుళంబుగా ధన ♦ వస్త్రధాన్యంబులు
నిమియింట సతతంబు ♦ నెలకొనియెను
ఆ. గాని యొక్క లేని ♦ గౌరాంగుఁడంటఁడు
దల్లిచేతఁబెట్టు ♦ ధనమునంత
నిట్టు లతనికీర్తి ♦ యెంతయు దెసలందు
నవిరళముగ వ్యాప్త ♦ మాచునుండ. 108
మ. కవియు న్గీర్తిత సర్వశాస్త్రవిదుఁడు ♦ న్గాశ్మీరవాసుండుఁ గే
శవనామాంచితుఁ డెల్లదేశముల సం♦చారంబుఁ గావించి శా
స్త్రవచఃపాటవమొప్పఁ బండితుల వా♦దంబందుఁ దూఁటాడి యిం
కెవరున్లేరు జయింప నాకనుచు నూ♦హించె న్మదోద్రిక్తుఁడై. 109
క. తనలోఁ దానిట్లూహిం
వ నవద్వీపంబు చిత్త ♦ పథమునఁబడెఁ దో
డనె యతఁడే నటకుంజని
తునుమాడెద నచటి పండి♦తులనని తలఁచెన్. 110
క. తలఁచినవెంటనె మదగజ
ములు సేవకులశ్వతతులు ♦ ముందరనడువన్
జెలఁగి నవద్వీపమునకు
వెలువడి కేశవుఁడు వచ్చి ♦ విడిసెఁ బురమునన్. 111
గీ. విడిసి యేపండితుండైన ♦ విద్దెలందుఁ
బోరినన్గెల్చినేఁ గోలు ♦ పోదు నాదు
వసువసనదూష్య వారణా ♦ శ్వంబులెల్లఁ
గానిచో నవద్వీపంబు ♦ గాదుమీాది. 112
క. అని వార్తఁబంపఁ బట్టణ

మునఁ గలపండితులు వాద ♦ మున కెపుడేనిన్
వెనుదీయనివారైనను
బోనుఁగుపడిరి యిపుడు కేశ ♦ వుని వార్తలకున్. 113

క. ఇమ్మహి నేపండితుఁడు
న్నమ్ముల నోడించునంచు ♦ మదినెంచము ద
ర్కమ్మును వ్యాకరణము మా
హాత్మ్యను విశ్రుతినివినని ♦ చోటులుగలవే? 114

వ. అయినను. 115

గీ. శారదోపాసనా బల ♦ శాలియగుచుఁ
బండితుల వీఁడు వేధించు ♦ చుండునంచు
వినెద మిఁకనోర్చుటెట్టులు ♦ వీనిమనము.
వాణియేవచ్చి జయమిచ్చు ♦ వానికెపుడు. 116

ఉ. ఈపగిది న్మనోవ్యథ ద ♦ హింపఁగ గ్రుక్కుచునుండె నా నవ
ద్వీపవిపశ్చిదాళి, పరితి ♦ వీరుఁడు మారొకనలేమిఁ గేశవుం
డాపురినిల్చియుండెఁ బరి ♦ హాసముసేయుచు, సంత నానిలిం
పాపగ చెంత నొక్కనిసి ♦ యందు నిమి ప్రభృతుల్సెలంగుచున్.

క. చల్లని మలయానిలములు
మెల్లఁగ వీవంగఁ గుముద ♦ మిత్రుఁడు ధరపైఁ
దెల్లనివెన్నెలఁ జల్లఁగఁ
బెల్లుగఁ గావించుచుండ ♦ విద్యాచర్చల్. 118

శా. ఆదారిజ్ఞనుచుండి కేశవుఁడు శి ♦ ష్యానీకముల్గూడ రాఁ
గాఁ, దా వారిప్రసంగముల్వినుటకు ♦ న్గౌతూహలంబంది య
చ్చో దర్పంబుననిల్చెఁ; బండితుని శి ♦ ష్యుం డొక్కరుండంత వీ
రే దిగ్విశ్రుతకీర్తి కేశవులటం ♦ చే తెంచి చెప్పె న్వెసన్. 119

మ. విని చైతన్యుఁడు కేశవార్యుఁ డిటకే ♦ విచ్చేసెనేయంచు లే
చి నయంబారఁగ నేగి మ్రొక్కులిడి వేం ♦ చేయుండి శాస్త్రిజ్ఞమం
డన! మాభాగ్య మదింత యంతయని యే ♦ న్నఁజాల మీవేళ నం
చనఁగాఁ గేశవుఁడుబ్బి మధ్యమునఁ దా ♦ నాసీనుఁడయ్యెన్వడిన్. 120

వ. కూర్చుండి కేశవుండు నిమివంకఁ జూచి. 121

క. నీ వలనిమిపండితుఁడవు
గావా! బాల్యంబునందె ♦ కాంచితి వఁట వి
ద్యావిశ్రుతి; వ్యాకరణము
నావెంసెడు చిఱుతవిద్య ♦ నా! కఱచి తనెన్. 122

వ. అందులకు గౌరాంగుఁడు వినమిత గాత్రుండై యిట్లనియె. 123

శా. న్యాయ వ్యాకరణాది శాస్త్రములఁ బూ ♦ ర్ణఖ్యాతి నార్జించి దు
ర్జేయప్రజ్ఞ సమస్తసూరితతికి ♦ న్జైమోడ్పుఁ దెప్పించి త
య్యా! యెట్లీడగు నీదుపాండితికి నా ♦ యల్పాక్షరజ్ఞానమే
దో యొక్కించుక స్వాదరార్తి హరఁబో ♦ ద్యోగుండనై నేర్చితిన్.

క. నీయట్టి కుఱ్ఱవానికి
నీయుపకున యొప్పుఁగాని ♦ యీపురజనముల్
నీయట్టి బుద్ధిమంతుం
డేయెడ లేఁడనుచుఁ బలుక ♦ నేవింటి నిమీ! 125

క. అని కేశవపండితుఁ డవు
డన నిమి యిట్లనె మహాత్మ! ♦ యఘశోషణపా
వన సలిలాత్మకయగు గం
గను బ్రార్థనసల్పు మాదు ♦ కర్ణము లలరన్. 126

క. ఈగతిఁబల్కిన నిర్ఝర
వేగంబున వినెడువారు ♦ వెఱఁగందఁగ నా

భాగీరథిపై నొనరిచి
యాగడియను శ్లోకశతము ♦ నాతఁడు సదివెన్. 127

చ. పలుకులతీరుఁ బండితుని ♦ వాగ్ఝరిఁ గాంచుచుఁ జుట్టునున్న శి
ష్యులు బళిరా! కవీశ్వరుని ♦ చోద్యమటంచు నపారభక్తి వి
హ్వలమతులౌచు శ్రీహరిని ♦ వాకొనుచుండిరి మాటిమాటికిం
బలుపురిలోన నొక్కఁ నిమి ♦ మాత్రమ యుండెను నిశ్చలాత్ముఁడై.

క. మనగురు వీపండితునకు
నెన యెట్లగునంచు నెంచి ♦ హృదయగతంబౌ
వనటం జిక్కెను నిమియె
ద్దను జదివెడు శిష్యవితతి ♦ దత్తఱపడుచున్. 129

వ. అంత. 130

ఉ. పండితవర్యుతో నిమి ప్ర ♦ పత్తిని "కేశవసూరి! పృథ్వి నొ
క్కండెనగాఁడు మీకు; శత ♦ కంబున నొక్కటి దీసి దానియం
దుండెడు నర్థమున్ రసము ♦ నొప్పఁగఁ జెప్పుఁడు దేటతెల్లగా
దండమొనర్తుమీ" కనిన ♦ దానికి నాతఁడు పొంగి యిట్లనెన్. 131

క. శ్లోకములు నూఱుసెప్పితి
వాకొను దేనికిని మనసు ♦ పడితో యందున్
జైకొని యర్థముఁ దెల్పుచు
నీకోరికఁ దీర్తుననిన ♦ నిమి వెన్వెంటన్. 132

గీ. దీని కర్థముసెప్పుము ♦ ధీవిశాల!
యనుచు మధ్యంబునందుండు ♦ నట్టి శ్లోక
మొండు గళగళఁ జదువంగఁ ♦ బండితుండు
చేష్టలడఁగి చూచె నిదియేమి ♦ చిత్రమనుచు. 133

మ. శ్రమ మెంతో పడి శారదాంబ నెపుడు ♦ స్వద్భక్తిఁ బూజించి శా
స్త్రములందు న్గవిత న్విశారదుఁడనై ♦ రాజిల్లితిన్గాని యీ
క్రమము న్జూడఁగలేదు పృథ్వి నెట నా ♦ కంటె న్విశేషంబుగా
విమలంబౌమది వాణిఁబూజనలిపె ♦ న్వీఁడంచు యోజించెదన్. 134

క. అని మదిలో శంకించుచుఁ
దనయా! శ్రుతిధారివంచుఁ ♦ దలఁచెద నిన్నే
లన మొదలుఁ దుదయుఁ గాకుం
డను నడిశ్లోకంబు వచ్చు ♦ ట గడు న్వెఱఁగా. 135

వ. అనిన గౌరాంగుం డిట్లనియె. 136

ఆ. నలువరాణి కృపను ♦ నరులందుఁ గొందఱు
గవితయందుఁ బటిమ ♦ గలిగియుండ
నొక్కసారి వినిన ♦ యుక్తుల మదినూఁది
కొంద ఱవనినుండఁ ♦ గూడదయ్య? 137

క. అను పల్కులవిని కేశవుఁ
డమమానము నిజమెయయ్యె ♦ ననుకొని గౌరాం
గుని నించుక తా గౌరవ
మును జేయఁగఁదొడఁగె భక్త ♦ పురుషుఁ డటంచున్. 138

క. నిమి వినుమని మధ్యశ్లో
కమునకు నర్థమును జెప్పి ♦ కమ్రాలంకా
రముల న్గేశవుఁ డగపఱి
చి మహామోదంబుఁ గొల్పెఁ ♦ జిత్తోన్నతులతోన్. 139

ఉ. అంతయు నైనపిమ్మట "మ ♦ హాత్మ! కృతార్థులమైతి మేము నీ
వింత కవిత్వధోరణిఁ, గ ♦ విత్వములోని గుణంబులెంచి మా
కెంతయు సంతసంబిడితి ♦ వింకను శ్లోకములోని దోషముల్

గొంత పరీక్ష సేయుటకుఁ ♦ గోవిదమౌళి! యనుజ్ఞ యిచ్చెదే?" 140

క. అని చిఱునవ్వున నిమివ
ల్కినఁ దోఁకం(ద్రొక్కఁ (త్రాఁచు ♦ లీల నమర్షం
బున నొడుగఱచి యిపుడే
మని వదరితి వ్రూరిబాల ♦ కా! నాయెదుటన్. 141

వ. అని కేశవుం డంతటితోఁ గసిదీఱక. 142

గీ. న్యాయ శబ్దశాస్త్రము లిట్టు ♦ లట్లు సదివి
తీక నలంకారశాస్త్రి మిం ♦ తేని యెఱుఁగ
విలను నిన్ననో మొన్ననో ♦ కలిగి యిట్లు
విఱ్ఱవీఁగెదె మత్తిల్లి ♦ కుఱ్ఱవాఁడ. 143

గీ. సకల వేదవేదాంగ శా ♦ స్త్రిపరికాండ
పూర్ణవేత్తల తలపైని ♦ మొట్టు నాక
విత్వమందలి గుణదోష ♦ వితతి నెట్లు
నీవు సూడఁగఁ గలవురా ♦ నిమికుమార! 144

వ. అని క్రోధస్వాంతుండై కేశవుండు పలుకు పలుకులకు మందస్మిత వ
దనారవిందుండై నిమి యిట్లనియె. 145

క. సూరివరా! శాస్త్రాలం
కారంబులు నేల మీదు ♦ కవితను నెటులోఁ
దూటిన పొరపాటులనే
నారయ నాఁగేశవుండు ♦ హా! హా! యనుచున్. 146

క. కనఁబఱుపుము దోషము నిమి
కనఁబఱుపవ యేని సూరి ♦ గాఁ డితఁడంచున్
జనులకు నేఁ బ్రకటపఱుతు
వన నిమి చిత్తంబటంచు ♦ ననె నాతనితోన్. 147

మ. అని శ్లోకంబునఁ గల్గుదోషములఁ దా ♦ నైదింటినిం జూపి యే
మని చెప్పంగలవయ్య కేశవుఁడ! యీ ♦ మైదింటి సిద్ధాంతముం
బొనరింపం దగుయుక్తులన్న నవియే ♦ వ్రా పొందు లేశమ్ముఁ బొం
దనివాక్యంబులఁబల్కెఁ బండితుఁడు స్వ♦న్నంబైనయాస్యంబుతోఁ

క. కళవళమునఁ దా నెదియో
పలికెను గేశవుఁడుగాని ♦ ప్రస్తుత విషయం
బులకు సరిపడమి గేలిని
జలుపంగాఁ ధొడఁగె నచటి ♦ జనతతి యతనిన్. 149

క. కోపముఁ దాపము లజ్జయు
దీపించి మనంబునందు ♦ ధీమ్యాత్కలనా
టోపంబున దిగ్విజయుని
నాపండితుఁ డెచ్చె నప్పు ♦ డశ్రులవఱదన్. 150

గీ. అపుడు నిమిషమ్ము పండితేం ♦ ద్రా! యిటేల
విన్నఁబోయెద వింత క ♦ విత్వపటిమ
గలుగు టబ్రంబుగా దె త ♦ ప్పులకు నేమి?
రెండుమూఁడున్న నవి లెక్క ♦ యుండునయ్య? 151

గీ. చాలరాతిరియయ్యెఁ గే ♦ శవుఁడ చూడు
మేగుదము మనమందఱ ♦ మింటికిపుడు
వలసినను శాస్త్రవిషయ సం ♦ వాదమెల్లి
చేయవచ్చును నాకింక ♦ సెలవొసంగు. 152

వ. అని పల్కిన. 153

గీ. శత్రుకృతమైన దుఃఖోప ♦ శాంతి హృదయ
శల్యమై యేఁచెఁ గేశవు ♦ శవము పగిది
నాతఁడు బసకుఁజని భోజ ♦ నాదులను దొ

అంగి దురపిల్లెఁ గన్నీళ్లు ♦ రాలనిట్లు. 154

మ. చపలా! శారద! నిన్ను నమ్ముకొని య♦శ్రాంతంబు సేవించి నీ
కృపనే కోరుచునున్న నాకిపుడు దు♦ష్కీర్తి న్బ్రసాదించితే
యపచారంబులు నీకొనర్చితినో య♦న్యాయంబుగా నన్ను ఖే
దపడం జేసితి వొక్క బాలకునికై ♦ దాక్షిణ్య హీనాత్మికా. 155

గీ. ఇట్లు గనులెఱ్ఱవాఱగా ♦ నేడ్చి యేడ్చి
చివర కాయాసమున నిద్రఁ ♦ జెంద నొక్క
పండువెన్నెల మైచాయ ♦ పసలనెసఁగు
సకియ కలలోనఁ గేశవు ♦ నకునుదోఁచె. 156

వ. కనంబడి యాతనితో నిట్లనియె. 157

శా. ఓరీ! కేశవ! నేను శారదను ని♦న్నోడించి వెంపెక్క నా
గౌరాంగుం డఖిలప్రపంచ పరిర♦క్షాదక్షుఁడౌ కృష్ణుఁ డే
వ్వారు న్విద్దెల మత్తిలంజనదు ని♦ర్వాణాప్తికింగాని వి
ద్యారంభంబులు శృంగభంగములకే ♦ యంచు న్విచారింపుమా!

క. చరములనచరంబుల సన
వరతము శాసించి యేలు ♦ వాఁడౌ లక్ష్మీ
వరు నెదురుకొనుటకును నా
తరమే గొంతమ్మకోర్కి ♦ తగునే నీకుఁ. 159

క. వనజాక్షుఁడు నిన్నోర్చుట
యును గూడం బరిభవిల్లు ♦ నొకలాభముగా
వెనువెంటనె నిమియింటికిఁ
జని పదములపైని బడుచు ♦ శరణను వత్సా! 160

వ. అను నాత్మోపాసిత యగు దేవివాక్యంబులవలనఁ బశ్చాత్తప్తుండై
కేశవుం డట్లు కావించెదనని నిశ్చయించుకొని మఱునాఁడులేచి ప్రాతః

కాలకృత్యంబులు దీర్చికొని. 161

చ. వడి నిమియింటికేఁగి వఱు ♦ వాతను నాతఁడు సుప్తి విడి వ
చ్చెడుతఱిఁ దత్పదాబ్జములఁ ♦ జేతులఁదాఁకి నమస్కరించి దా
సుఁడఁ గరుణాకటాక్ష పరి ♦ చుంబితుఁజేయుమునన్న స్వామి ! నా
వుడు స్మితచంచలోష్ఠముల ♦ హాత్పసఁగ న్నిమినూచి యిట్లనెన్.

మ. కలవే యీవిపరీతకృత్యములు లో ♦ కంబందుఁ ద్వచ్ఛిష్య శి
ష్యులకు న్శిష్యుఁడనౌటయే యతుల భా ♦ గ్యోదారతన్గాంచు న
ట్టులు యోజించెదు నాపదంబులను రెం ♦ డుంబట్టి యిమ్మాడ్కిఁ సే
వలుగావించెదు కేశవార్య తగునే ♦ బాలార్చ నాప్రక్రియల్. 163

ఆ. లెమ్ము పండితేంద్ర ! ♦ లేచి కావలసిన
యర్థమేదియున్న ♦ నడుగు మిపుడు
మీదు కోర్కెఁదీర్చి ♦ మిమ్ముఁదన్పుట కెక్క
డైన కార్య ముండు ♦ నయ్య నాకు. 164

గీ. అనిన నా కేశవుఁడు జన ♦ యపజయంబు
మొదలుకొని యంతవఱకును ♦ గదిరినట్టి
వింతలన్నియుఁ జెప్పి పా ♦ పినగు నన్నుఁ
గృపను వీక్షించి వేగ ర ♦ క్షింపుమనియె. 165

చ. అన నిమి సత్కృపామతి ర ♦ హస్యసుబోధము లేమిచేసెనో
కనఁగను రాదుగాని వెను ♦ కంగల మత్సరమెల్ల వీడి వెం
టనె తనఘోటకద్విప ధ ♦ నంబులనన్నిటిఁ దోసిపుచ్చి యే
గెను బరిపక్వచిత్తతను ♦ గేశవుఁ డప్పుడు వీతరాగుఁడై. 166

గీ. దిగ్విజయకాంక్షవచ్చిన ♦ దృప్త పండి
తాగ్రగణ్యుని వైభవం ♦ బంతఁదోఁచి
గోఁచిపెట్టించి వెడలంగఁ ♦ గొట్టెఁ బురము

మండి సామాన్యుఁడే నిమి ♦ పండితుండు. 167

క. విత్త యశోవిభవంబుల
పొత్తుల నతఁ డెటకుఁ గదలి ♦ పోయెనొ జ్ఞానా
యత్తం బగుచిత్తంబున
నెత్తెఱఁగున మనెనొ పిదప ♦ నెఱుఁగఁ డెవండున్. 168

ఉ. ముద్దులు మూటగట్టునును ♦ మోమున బంగరుఁ గేరుమేనునున్
విద్దెలభోజుఁడై రిపుల ♦ పీఁచమడంచుచు నోసి! చెంతనే
పొద్దుమెలంగు నీసుతుఁడు ♦ పుణ్యము నానదినీదె ధాత్రి నే
ముద్దియునీకు నుద్దియగుఁ ♦ బూర్వసమార్జిత భాగ్యమందునన్. 169

క. అని యగ్గించిరి శచిఁ బుర
వనిత ల్పచియు న్బ్రిమోద ♦ వతియయ్యెను గా
ని నిమికిజోడై స్నుషయో
త్తును గృహమున లేదటంచుఁ ♦ దొయ్యలిపొక్కన్. 170

క. కులమును గుణము న్శీలము
లలితాకారంబున తుల ♦ లావణ్యంబున్
గలముద్దుగుమ్మ నిమి వెం
డిలిగాఁగ న్జూచు టొక్క ♦ టే కొఱఁతగదా! 171

ఆ. విభుఁడు బ్రదికియున్న ♦ విశ్వరూపుండైన
నింటనిలిచియున్న ♦ నిట్లు బాలుఁ
డొంటిపోఁగువాని ♦ యోజనుండునె నేను
బదుగు బ్రతికియున్న ♦ ఫలముగలదె? 172

క. కొడుకుంజూచినఁ జదువులఁ
బడియుండుటెకాని తన వి ♦ వాహంబునకై
తొడరం డిఁక నేపుణ్యా

త్ముఁడు వీనికిఁ బిల్లనిచ్చి ♦ ముచ్చటదీర్చుఁగ. 173

వ. అని శచి యిట్లు నిమిపెండ్లికై రేయింబవళ్లు చింతించుచుండె. 174

గీ. ఆనవద్వీపమందు ధ ♦ నాధికుండుఁ
బండితుండును వైదిక ♦ బ్రాహ్మణుండు
నిమి తెగనుగల్గి నాతఁడు ♦ నిర్మలాత్ముఁ
డును వెలయు సనాతనమిశ్రుఁ ♦ డనునొకండు. 175

క. అతనికి విష్ణుప్రియ నా
సతనుని ముల్కి యనఁదగిన ♦ యంభోజదళా
యత నేత్రయొక్కరిత కొమ
రితగా జన్మించియెసఁగె ♦ శ్రీదేవివలెఁ. 176

సీ. ఒకనాఁడు మందాకి ♦ నికి శచి సుతునితో
స్నానార్థమరుగ న ♦ చ్చటికె స్నాన
మాడంగ విష్ణుప్రి ♦ యయుఁగూడ నేతేర
గౌరాంగుఁ డామెకుఁ ♦ గనులఁబడియెఁ
జూచినంతనె నిమి ♦ సుందరరూప లా
వణ్యంబులకుఁ బర ♦ వశతఁజెంది
విష్ణుప్రియాకన్య ♦ విపుల మోహావేశ
చిత్తుఁడై యిట్లులు ♦ చింతసేసె

ఆ. "వీనిచెట్టఁబట్టి ♦ వీని గాఢాలింగ
నములఁజిక్కి ప్రాణ ♦ నాథయనుచుఁ
జనవుతోడ సతని ♦ సయ్యాటలనుసేలు
చుంట కెనతెనోఁచె ♦ నొక్కొ యిలను?" 177

క. అని తలఁచుచు శచి గంగకు
ననుదినమును వచ్చుచుండ ♦ నామెకడకుఁ దాఁ

జని కరపద్మంబుల మో
డ్చి నమస్కృతు లాచరించి ♦ సేవకుఁ దొడఁగెన్. 178

వ. అప్పుడు. 179

చ. కలికి మెఱుంగుమైపసయుఁ ♦ గ్రమవచోగుణరాజిఁగాంచి యీ
చిలుకలకొల్కి కోడలయి ♦ చెంగటనుండఁగఁ జూచుభాగ్య మె
ట్లలవడు నాకటంచు శచి ♦ యామెను డగ్గఱి మోహనాంగి నీ
కలవల రాజుఁబోలు మగఁ ♦ డయ్యెడుమంచు నొనర్చెదీవనల్. 180

గీ. ఇట్లు శచివల్క సిగ్గుచే ♦ నెఱ్ఱవాఱెఁ
జిగురుఁబోఁడికిఁ జెక్కిళ్లు ♦ శిరమువాంచి
మాఱువల్కఁగ లేకున్న ♦ మగువ మొగము
ప్రేమతో నెత్తి శచి ముద్దు ♦ వెట్టెనపుడు. 181

వ. ఇట్లు విష్ణుప్రియశచికిం జనవై ప్రతిదినంబు నామెవచ్చుటకుమున్న గంగయొద్దకుం జని శచికై యెదురుసూచుచుండి యామెరాకఁ గని వికసిత వదనారవిందయై మణిఖచిత కనకవలయంబులరవళులు సెవులకు విందుఁగొల్పఁ గరపల్లవంబులుమోడ్చి నమస్కరించి శీఘ్రంబ పెండ్లికొమరితవుగమ్మను నాశీర్వాదం బెప్పటియట్ల గ్రహించి యామెదెచ్చిన వస్త్రంబులెల్ల నుదికిపెట్టి జలపూర్ణకలశంబు గొంత దూరంబువఱకు మోసి తరువాత నామెభుజంబులపై కెత్తుచుండు నిట్లుండ నొక్కనాఁ డనురాగసిక్తహృదయయై శచి విష్ణుప్రియంజూచి యిట్లనియె. 182

ఉ. అమ్మ! శిరీషపుష్ప మృదు ♦ లాంగకము ల్వసివాళ్లు సెంద నా
కిమ్మెయి నేల తోడుపడు ♦ దే! గృహకృత్యములందు భోగభా
గ్యమ్ముల పుట్టినిల్లెగద ♦ యయ్యెను నీకును బుట్టినిల్లు మీ
యమ్మయుఁ దండ్రిసూచినను ♦ నాఱడిపెట్టరె యిట్టుసేసినన్. 183

క. కోమలి నీవాగర్భ
శ్రీమతివై యిట్టిపనులు ♦ సేయుచునున్నన్
భూమిజను లిన్నినునవ్వుదు
రేమో యని కొంకు నాదు ♦ హృదయము తరుణీ! 184

క. అన విష్ణుప్రియ శచిక
ల్లన నిట్లనుఁ బూజ్యురాల ♦ లక్షుల్గలవా
రును నీయట్టి మహాత్ముల
కెనయే నీసేవ పుణ్య ♦ కృత్యముగాదే? 185

క. నలుగురు నవ్వురని యెడు
నలు కేటికి నాకు మనము ♦ నందలి వాంఛల్
పొలుపొందువృద్ధులకు సే
వలుసలిపిన నంచు నిట్టి ♦ పనులనొనర్తున్. 186

గీ. నాదు నుపచారములఁ గరు ♦ ణను గ్రహించి
చేయుమా శీఘ్ర నాకోర్కె ♦ సిద్ధిఁబొందఁ
బడతి! నీయింటవసియించి ♦ కుడిచి కట్టఁ
గలుగుటే కన్నియలకు భా ♦ గ్యంబుగాదె? 187

వ అని మోహగర్భితంబు లగువాక్యంబులఁ దనకు గౌరాంగునిమీఁదం
గలమక్కువ చెప్పకయచెప్పి విష్ణుప్రియ యహర్నిశం బాతనిపై వి
రాళిం దవిలియుండె. 188

క. చిఱుతతనపుఁ జేషియు నిటు
మరలుకొసంజేసె నొక్క ♦ మాఱే దృగ్గో
చరుఁడై గౌరాంగుం డ
బ్బురపూఁగద! యాతఁ డెట్టి ♦ పోషయో జగతిన్. 189

క. ఘనసంతుల మనుగర్వం

బున నాజనకుండు జనని ♦ పొందళ్కులమే
నను నొప్పనందగానిని
నను జతసేయుంగ జంకి ♦ నన్నేఁచెదరే? 190

క. ధనమా! నీకివె నావం
దనములు గౌరాంగునకును ♦ నాకును మధ్యం
బునవచ్చి పెండ్లి చెడఁగొ
ట్టను జూచెదవేమొ యక్క ♦ టా! నిర్దయతన్. 191

క. పేదల యింటంబుట్టిన
నోదయితా! దీన నన్ను ♦ నోముమటంచున్
బాదంబులపైఁ బడుదును
గాదా నిమి నన్ను భార్య ♦ గాఁ గైకొనఁగన్. 192

క. ధనవంతుల గర్భంబున
జనియించితి నైననేమి? ♦ సకలకలాభి
జ్ఞునితోడ సాటియెట్లగు
దును విద్వాంసులకు సిలను ♦ దులయే ధనికుల్. 193

క. హృదయం బర్పించితి నే
నిదివఱకే నిమికి; నన్ను ♦ నితరులకీయన్
మది నూహింపకుఁడని నే
నెదురై యననొండొనర్తు ♦ రే! తలిదండ్రుల్. 194

క. డోలాందోళితమతి నిటు
బాలామణి కళవళమునఁ ♦ బల్కుచు నిమిపై
వ్రాలిన చిత్తముఁద్రిప్పన్
జాలక తలపోయునతని ♦ సౌందర్యంబున్. 195

క. గంగావగాహమును గా

స్వప్నము సఫలముగావించుకొనవలయు ననుతలంపొక్కటి కలిగెను. పిమ్మట నేను శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస చరిత్రమును దద్బోధనములును బద్యములుగ వ్రాయుచున్నప్పుడం దచ్చటచ్చట శ్రీ గౌరాంగుభక్తింగూర్చి యామహామహునిచే నుడువఁబడిన గౌరవ ప్రశంసాసూచకభాషణంబు లాతలంపును బలపఱిచెను.

ఎట్టకేలకు నాయుద్యమము నెఱవేర్చుకొనఁబూని కొంతభాగ, మనఁగా నిరువదియాశ్వాసములకథను, బద్యరూపముగాఁ దెనిఁగించి యందుఁ గొన్నియాశ్వాసములు తఱుకులో నున్నసువర్ణలేఖాపత్రికలోఁ బ్రచురింపించితిని.

దినదినాభివృద్ధిఁ గాంచుచున్న కుటుంభరి వ్యాపారాదిక్లేశములచే నలయు తీఱుపాటులేమిం జేసి యిప్పటి కింతటితోఁ జాలించి యయినంతనఱ కొకభాగముగఁ దీయింప నిశ్చయించినాఁడను.

అయినదొక సగమున కెక్కువ. కావలసినది పదునాలుగాశ్వాసములభాగము, సగమునకుందక్కువ. తీఱికచూచుకొని, యీప్రకటింపఁబడిన ప్రథమభాగమునందుఁ జదువరులకుండు నాదరణముంజూచికొని గ్రంథము పూర్ణముచేయవలయు ననుకుతూహలముగలదు. ఈనా మనోరథము సఫలమగునో విఫలమగునో యది భగవదధీనము.

ఏతద్గ్రంథాంధ్రీకరణమునకు నన్నుఁ బ్రేరేచినది శ్రీగౌరాంగస్వామి దివ్యానందప్రదప్రశస్తభక్తిగాని నాయల్పకవితాకౌశలముగాదు. రసపుష్టికై కథాసత్యభంగముగాకుండ నచ్చటచ్చట నించుక పెంచి వర్ణించితిని. కొన్నిచోట్లఁ గుదించుటయుంగూడఁ జేసితిని. భాషాంతరీకరణ సౌకర్యాదులకోస మిట్లు గావింపవలసివచ్చెను.

ఇందెంతైన దోషములున్నచోఁ బెద్దలు నన్నుమన్నించి వాత్స

నే! పరచింత లేకెపుడు ♦ నిన్నుఁదలంచుచు నున్న నేను, నా
పాపమొ? ప్రాణనాథ! నిసి ♦ స్వప్నమునందునఁ గన్నుమూసి నీ
రూపముఁగాంచి సందిటను ♦ గ్రుచ్చుట కంకిలి సేయఁగల్గుదే? 202

గీ. నిమితను స్పర్శసుఖమంత ♦ నీదెవసన
మా! మనకుఁ గల్గునెయ్యంబు ♦ మదినిదాల్చి
యెప్పుడో మంచిసమయంబు ♦ నెంచి నాదు
వృత్తమాత్మేశుతో విన్న ♦ వింపరాదె! 203

క. నిను నుదికి పిడిచి వేదన
లను బెట్టితినంచుఁ దావ ♦ లంపు బలమునన్
నను విడనాడకు కోపం
బున, నటు నేఁజేయలేదు ♦ పుట్టమ! యీర్ష్యన్. 204

ఉ. మారవికారము ల్తనదు ♦ మానసము న్వికలంబుసేయ నా
హారవిహారముల్దొఱఁగి ♦ హా! నిమి! చిత్తజరూప! యంచు నా
సారసనేత్రి యిట్టు లని ♦ శంబు విరాళినిగుంది వాడిని
స్సారసరోజకుట్మలము ♦ చందమునొందెను జూచుచుండఁగన్. 205

గీ. తండ్రి పండ్లనుదెచ్చినఁ ♦ దాను వడిగ
మంచిమంచివి లేఁజేత ♦ నెంచివానిఁ
జాటుననుగొని గంగకు ♦ స్నానమాడ
వచ్చిన శచి చేతులఁబెట్టి ♦ వచ్చుఁ జెలువ. 206

సీ. పతికిఁ బచ్చనిపట్టు ♦ బట్టలు ప్రియమంచు
ధరియించునవ్వియే ♦ తానుఁగూడ
సిందూరతిలకంబు ♦ చెలువునికింపంచు
నొసట నద్దియె తాను ♦ నూలుకొల్పు
విభునకు మక్కువ ♦ విరులపైననితన

నెఱులలోఁ బూవులఁ ♦ దుఱుముకొనును
మంచిగందము పైని ♦ మనసు నాథునకంచుఁ
దానునలందుఁ జం ♦ దనము నొడల
ఆ. నిట్లు నవ్వునంచు ♦ నట్లె తానవ్వును
నడచునిట్టులంచు ♦ నడచునట్లు
బాలవడసెను నిమి ♦ పోలిక సారూప్య
ముక్తిఁ జెందునట్టి ♦ భక్తునివలె. 207
క. తోడవ్వులు వల్లభునకు సరి
పడవేఁ జొరఁబోవు నింటి ♦ వారివడువున
న్నడువవలెనంచుఁ గోమలి
వడివడి తనభూషలొలిచి ♦ వైవఁదొడఁగుఁ. 208
క. చక్కని కన్నియచెలికే
చక్కని గనఁబడినదీని ♦ చక్కఁదనముకై
మక్కువపడి పాణేశుఁడు
చిక్కనె నన్వదలియుంచుఁ ♦ జింతించుమదిఁ. 209
క. చింతించి తనసొగసు నా
యింతిసొగసు వీనిశెంట ♦ నెక్కువయెదియో
సొంతపుటద్దమునఁ బరీ
క్షింతమటం చతివయటులె ♦ సేయు గృహమునఁ. 210
ఉ. ఎవ్వనినైన విప్రశిశు ♦ యేటికిఁబంపదు పెండ్లిమాటకే
నెవ్వగవొంవ నాదు జన ♦ నీజనకు ల్సరియందురేమొ ! వా
క్రుపృక యట్లు వారు తమ ♦ కూఁతురు వాంఛకు వేఱొనర్తురే
నివ్వెడయాసలన్వెనలి ♦ యిల్లుదుఁగా నిమినిం దలంచుచుఁ. 211
వ. అని యిట్లు విష్ణుప్రియయనన్యాయత్తచిత్తంబున గౌరాంగునిపై

మనోజ్ఞమృదులంబగు కోమలమేను భరింపలేని మోహంబుం జెంది వాపోవుచుండె నంత. 212

గీ. మగువచిన్నెలుసూచి యా ♦ మొగముసూచి
తొవలఱేకులవంటి కం ♦ దోయిసూచి
చక్కఁదనమును సుగుణపుం ♦ జంబుసూచి
యాత్మసుతుపైని గూఢ మో ♦ హంబుసూచి 213

గీ. ఒక్కనాఁడు శచీకాంత ♦ యొక్కవృద్ధ
విప్రవరు రాయబారిగాఁ ♦ బెండ్లిమాట
లాడ నాసనాతనమిశ్రు ♦ నంతికమున
కంపె ఫలము దైవాధీన ♦ మంచునెంచి. 214

ఆ. పీటనుండి బాలు ♦ వృత్తాంతమంతయు
వీనులలరఁ దాను ♦ వెనుకవినిన
యాతఁడౌట నాస ♦ నాతనమిశ్రుండు
మంచిదనియె పెండ్లి ♦ మాటకపుడు. 215

ఆ. వీరినాల్కనుండి ♦ వారినాలుకనుండి
నిమికిఁ బరిణయంబు ♦ నేఁడొ రేపొ
యనెడు వార్తవినిన ♦ యాతనిమిత్రుల
మోములింతయయ్యె ♦ మోదమునను. 216

సీ. పట్టణంబునను సం ♦ పన్న గృహస్థుండుఁ
గాయస్థకులజుండు ♦ ఖాన్బిరుదము
వూనిన యాతండు ♦ భూస్వాపతేయుండు
బుద్ధిమంతుండను ♦ పురుషుఁడొకఁడు
నిమిబాలు పెండ్లివె ♦ చ్చమునెల్ల నేభరి
యింతునటంచు వ ♦ చింపఁగానె

పారశాలకుఁ దన ♦ ప్రార్థనాగార మి
చ్చినపురూష్వత నామ ♦ ధనికభూసు

ఆ. రుండు నేను భాగ ♦ ముండెదనని పల్క
వలదు పేదపాలు ♦ పరిణయంబు
పగిదిఁగాక రాచ ♦ వారిపెండ్లివలెఁ గా
వింతుననియె బుద్ధి ♦ మంతుఁ డపుడు. 217

క. పారరహిత సంతోష
ప్రేరితులై మూడుగురువు ♦ పెండ్లియటంచున్
గారాంగునిశిష్యులు సం
భారములన్దెచ్చి యింట ♦ వైచిరి తోడ్తోన్.

ఉ. మూరుతమేగుదేర శచి ♦ పుత్త్రిని మజ్జనమాడఁజేసి బం
గారపురంగుఁ జేలలను ♦ గట్టఁగఁజేసి యలంకరింపఁ ద
చ్చారుతరాస్యమండలము ♦ శారదపూర్ణ సుధాంశుబింబ శృం
గారముఁదాల్చి చూపఱకుఁ ♦ గన్నులపండువుసేసె నెంతయున్.

మ. కలలన్నాగ్రదవస్థలందు నిమి సాం ♦ గత్యంబె కాంక్షించు నా
లలనారత్నము సంతసంబిపుడు తె ♦ ల్పంజాలు నెవ్వాఁడు ప
ల్కులఁ బద్యంబుల? ముక్తుఁజే తెలియఁగ ♦ ల్గుందానిఁగాదేనియా
చెలియై పుట్టినవాఁడెయుంగనగు స్వా ♦ క్షీణానుభూతిప్రభన్. 220

క. తలయంటి జలకమారిచి
తలఁ దుడిచినపిదపఁ గమ్మ ♦ తావులయగరుల్
చెలికత్తెలు విష్ణుప్రియ
కులలిన్నాగవేసి రొడలు ♦ గుమగుమలాడన్. 221

ఆ. అందగానినిమిని ♦ బొందఁబోవుచునుంటి
వింక మమ్ముఁజూతు ♦ వే! లతాంగి!

యంచు మేలమాడు ♦ నించుఁబోండ్లకు మాఱు
వల్క లేక మోము ♦ వాంచెముగుద. 222

సీ. కల్యాణతిలకంబుఁ ♦ గలికికిడెనొకర్తు
బుగ్గఁ జుక్కనుబెట్టెఁ ♦ బోలఁతియొకర్తు
నగలుంచె నొడలిపై ♦ నారీమణికినొకర్తు
విరులఁబెన్నెఱులలోఁ ♦ జెరివెనొకర్తు
బంగారుసరిగవ ♦ ల్వనుగట్టె నొకర్తె
పసుపుఁబారాణియుఁ ♦ బాసెనొకతె
కనుదమ్ములకుఁగాటు ♦ కనుబెట్టెనొకర్తె
మంచిగంధమలందె ♦ మైనొకర్తె

గీ. మరునిమస్త్రాంబకమునాఁగ ♦ మగువనిట్లు
తీర్చి యాసోయగముసూచి ♦ తెఱవలెల్ల
మరులుకొని కన్నెచెక్కిళ్ల ♦ వరుసనంటి
ముద్దులిడి రామెనును సిగ్గు ♦ మోమునెత్తె. 223

క. పంకేరుహాక్షి! తనప
ర్యంకమునకు నిన్ను రమ్మ ♦ టంచు న్నాచే
శంకింపక నిమిముద్దుల
నుంకువగాఁ బంపవాని ♦ నొసఁగితిమిచటన్. 224

క. అని వదినె వావివరుసలఁ
దనరెడు చిగురాకుఁబోండ్లు ♦ తనునవ్వీన నె
ఱ్ఱనిమోవిఁ జిందులాడెడు
గొనబగులే నవ్వులొలయఁ ♦ గోమలియొప్పెన్. 225

గీ. ఇట్టి విష్ణుప్రియాకన్య ♦ నెలమిఁ దనదు
నూరుతలమున మిశ్రుండు ♦ గూరుచుండఁ

బెట్టికొని నిమిపదములఁ ♦ బట్టి కడిగి
పట్టి నాతనిచేతిలోఁ ♦ బెట్టినపుడు. 226

క. నారీమణి గౌరాంగుఁడు
నారయు సభ్యతతికనుల ♦ కగపడిరి మహో
దారులిటు భువికి లక్ష్మీ
నారాయణు లేగుదెంచి ♦ నారాయనఁగన్. 227

మ. కనులార న్నిమినాథుఁ జూడఁగదె నీ ♦ కన్రెప్పల న్విప్పి యం
చను మోహాంబోకవంక, నీమగనియా ♦ స్యం బిప్పుడే చూతువే
కనకాంగీ జను లెందఱో యెదుటఁ బ్ర ♦ క్కన్నిల్చియుండంగ నం
చను వ్రీడాభర మొక్కవంక నలక ♦ న్యస్లాగి యూఁగింపఁగన్.

వ. పురోహితు లప్పుడు విధిప్రకారంబు నూత్నవధూవరు లన్యోన్యావ
లోకనంబు సేసికొనవలయునని నుడివి సిగ్గునకు సిగ్గుఁదెప్పించి వల
పునకు విజయంబొసంగిరంత నిరభ్యంతరంబుగ దంపతులకుఁ బర
స్పర వీక్షణానందంబు నొసంగుటకై వారిచుట్టు నించుకసే పొక్క
తెరఁగట్టి వేదమంత్రంబులు సదువుచుండి రప్పుడు. 229

మ. నిమిచూపు ల్తరుణీవిలోకనము లెం ♦ తేఁ గూర్మిసంధిల్లి లో
కమునం దిర్వురుఁగూడి యేకమయి సౌ ♦ ఖ్యంబందుఁ డింకంచువా
రి మహామోహగుణానుబంధములఁ గూ ♦ ర్చెన్గట్టిగా నంతమం
త్రములాఁగెన్ దెరవ్రాలెఁ జూపుమెఱపు ♦ ల్దాల్చెన్వినమ్రత్వమున్.

ఆ. పెండ్లియయ్యె నిమికి ♦ విష్ణుప్రియయు నత్త
వారి యింటికరిగె ♦ సారెతోడ
శచికిఁ గ్రొత్తయోర్పు ♦ శక్తియు వచ్చెను
ముద్దుఁగోడలు గృహ ♦ మునకు రాఁగ. 231

క. విత్తముతోఁ దనుజనకుఁడు

పుత్తెంచిన నేగుదెంచి ♦ పూర్ణప్రేమన్
బిత్తరి యత్తకుఁ బతికిన్
జిత్తములలరంగ నెపుడు ♦ సేవల్సేయున్. 232

శా. బీదల్బాదులు యోగులింటికడకున్ ♦ స్వాంచేయఁ దానత్తకున్
జేదోడై యతిభక్తితోఁ బచనయై ♦ చిత్రాంబు గాన్పింప భ
క్ష్యాదుల్బెచ్చరఁజేసి వడ్డనలచే ♦ నాతిథ్యసత్కారస
మ్మోదంబుల్బ్రచరింప వారిడుదురం ♦ భోజాక్షికి న్దీవనల్. 233

క. కొత్తదియని పెద్దదియని
యొత్తుడుపనిఁ దగులనీయ ♦ రోండోరులకు వా
రత్తకునుం గోడలికిని
బొత్తొనగూడుటది యెంత ♦ పుణ్యంబింటన్. 234

ఉ. అందము, సర్వశాస్త్రముల ♦ యందు నిరర్గళమైన ప్రజ్ఞయున్,
డెందమునందు శాంతి, మహ ♦ నీయమనోహరలక్షణోత్కరేం
దిందిరవేణిపత్ని, గణు ♦ తింపఁగరానియశంబుఁ, గల్గి చె
న్నొందెడు భాగ్యశాలి నిమి ♦ కొడ్డెనయే తలపోయ నిమ్మహిన్. 235

సీ. బంగారుఫలకంబు ♦ వలెనుండె ఫాలంబు
వెడఁదలై సోగలై ♦ వెలసెఁగనులు
బొమలు నీలపువిండ్ల ♦ పోలికనలరారె
నలుపును దీర్ఘమై ♦ చెలఁగెఁగురులు
జానులవఱకుండె ♦ జాళువాసేతులు
వీపుపొన్నరఁటాకు ♦ బెడఁగుఁజూపె
నురము శ్రీదేవికి ♦ నునికిపట్టైయొప్పె
నడుము శూన్యాంగమై ♦ బడలియుండె

తే. నిట్టిసొబగులకుప్పయై ♦ పట్టువల్వ

వల్లెవాటుగ వైచి యా ♦ పట్టణమునఁ
దిరుగుచును నిమి నవపుష్ప ♦ శరునిపోల్కి
మోదమునొసంగెఁ దనుఁజూచు ♦ పురజనులకు. 236

ఉ. అప్రతిమానరూపు నిమి ♦ నారయుచేడెలు వానిమంగళాం
గప్రభ దివ్యసుందర వి ♦ కాసమున న్విమలానురాగ భ
క్తిప్రమదాత్మలౌదు; రొక ♦ తేనియుఁ బొందదు వంతలోన వి
ష్ణుప్రియయేల యీతనికి ♦ సుందరియయ్యె నటంచు నీసునన్. 237

శా. కంటంజూచుటకో కళావిదుఁడౌ ♦ గారాంగుతోఁగూడి తా
రుంటంగోరియొ మూఁకగట్టి జనము ♦ లోల్లాసచిత్తంబుతో
నింటంజేరుదు; రాతఁ డిల్వదలి యొం ♦ డేనేగ వారందఱున్
వెంటంబోవుదు రందుచే నిమియొకం ♦ డేయుంటలే దెప్పుడున్. 238

చ. జనులకు నేత్రపర్వమిటు ♦ సల్పుచు నానిమి ప్రొవనోర్వలే
మిని రిపులైనవారదిగొ ♦ మిత్రులతోఁ బరివారవారముల్
వెనుకొనిరాఁగ రాజువలెఁ ♦ బెల్లున వీధిని బోవుచున్నవాఁ
డని నిమివైపు వ్రేళ్లనిడి ♦ హాస్యమొనర్తురు తుచ్ఛబుద్ధులై. 239

చ. సరకులనిల్తమంచు నిమి ♦ సాగి బజారునకొక్కనాఁడు నె
య్యురఁగొనిపోవుచుండ నొకఁ ♦ డోనిమి! పట్టుకరావు డబ్బు నె
వ్వరు సరకిత్తురయ్య! యనఁ ♦ బ్రస్తుతమందున నాకు నింటిద
గ్గఱఁ గనరాదు విత్తమనఁ ♦ గా నతఁడప్పనఁ దీయుదేయనన్. 240

క. అనువునకును మాకో సఖ?
పరిపడవది నీతిగాదు ♦ సరసోక్తులనో
పరిహాసములనో విప్రుల
నెప్పుడుఁ గొనుము కీవసలనో ♦ విలిచెవసరకున్." 241

క. అని కిలకిలనవ్వుచు నిమి

దనమిత్రునివీపుచేతఁ ♦ దట్టుచు వేర
మ్మనిచని బజారునకుఁ దెం
పున నొకబట్టలదుకాణ ♦ మును జొచ్చి వడిన్. 242

చ. పనివడివచ్చినట్లు నిమి ♦ వర్తకుఁడా! యొకమంచిచీరఁ దె
మ్మన వెలగల్గుకొన్ని బెడఁగు ♦ టంబరమొక్కటి దెచ్చి యాతఁడి
చ్చిన నది చూచిచూచిబళి! ♦ చేతను విత్తములేదుగాని చె
ప్పినవెల వీనికిచ్చికొన ♦ వేడుకపుట్టెడు దీనిఁజూచినన్. 243

క. అనినిమి మిత్రులతోఁ జె
ప్పినయట్టులు వర్తకుండు ♦ వినవలెనని ప
ల్కినవాతం డరువునకుం
గొనవచ్చునటన్న వర్త ♦ కున కిట్లని యెన్. 244

క. అరువున కెన్నండేనిన్
సరకులఁ గొనఁగూడదంచు ♦ సమయంబొం డీ
వఱకేను జేసికొంటిని
మఱచుట శపథంబు నీతి ♦ మంతులకగునే? 245

మ. అనుమాటల్విని వర్తకుండెటులు వ ♦ స్త్రార్థంబుఁ గోల్పోదు నీ
తనికీచేలము నూరకేయొసఁగి చి ♦ త్తంబొప్పదే యట్లు సే
యనటం బించుకకొంకి యాతని మనో ♦ జ్ఞాకారముంగాంచు వెం
టనె విత్తేచ్ఛ యడంగిపోవ నిమితో ♦ డంబల్కె వాఁ డిమ్మెయిన్.

ఆ. కోమలాంగ! నీకుఁ ♦ గోర్కి యీచీరపై
నెంతగలదొ యెఱుఁగ ♦ నిపుడు నిన్ను
నూరకేగుమనుట ♦ కొల్లదు చిత్తంబు
దీవనలనొసంగి ♦ దీనిఁగొనుము. 247

క. అని కోకను నిమిహస్తం

బునని జోహారుసేయ ♦ మునిమునిసగవుల్
మొనకొనఁ గుబేరుఁడవ్వ గ
మ్మని యతఁ డాశీర్వదించి ♦ యరిగె సఖులతోన్. 248

సీ. పార్వణచంద్ర ప్ర ♦ భాభాసితంబైన
చొక్కపునెమ్మోముఁ ♦ జూచి యొకఁడు
నధరరక్తప్రవా ♦ శాంచితస్మితచంద్రి
కాప్రసారంబులఁ ♦ గాంచియొకఁడు
ముక్కుసంపెఁగక్రిందఁ ♦ జెక్కని తులకించు
నూనూఁగుమీసాల ♦ ను గనియొకఁడు
నవరసామోద జ ♦ నకసాండితీపుష్ట
విద్యాప్రసంగము ♦ ల్వినియొకండు
గీ. మోహపడి నిమిచూపులె ♦ ముదలగాఁగ
విలువగలవస్తువులను జే ♦ తులను బెట్టి
యొకనమస్కృతిఁ జేయుఁడు ♦ రొక్కఁడేని
ఘనుఁడు వెలనిచ్చిపొమ్మని ♦ యతనితోడ. 249

ఉ. అంగడివీథిఁ దానుగని ♦ నట్టి యమూల్యపదార్థరాసు లి
బ్బంగి వెసంగ్రహించి పిద ♦ ప న్నిమి పెక్కుగుణంబులొ వెలన్
సంగడికాండ్రచేతను బ ♦ జాఱునకంపె వణిగ్జనాళికిన్।
యంగ, విలాసమాత్రముగ ♦ దా! నిమికీ విపరీతకృత్యముల్. 250

క. గారాంగుఁడు విపణీస్థలి
నారీతి సపర్యలంది ♦ యరిగెడు వేళన్
జేరంజనె శ్రీధరుఁడను
పాఱుం డాపణమునిడిన ♦ వాకిటికడకున్. 251

మ. హరిభక్తుండును వైష్ణవుండునయి వై ♦ న్యాంభోధిలోమున్గి పే

దళికంబేచఁ గ్రహించి తానొకనిష ♦ ద్యన్వెట్టుక ద్దానిలోఁ
నరఁటాకులొన్నదలైన వస్తువులు ని ♦ త్యంబమ్మి జీవించు శ్రీ
ధరునిం గేలియొనర్పనేగె నిమి మి ♦ త్రశ్రేణి వెన్నాడిరాఁ. 252

గీ. శ్రీధరుం డదిగాంచి యో ♦ చిన్నవాఁడ
నేను నిఱుపేద నన్ను మ ♦ న్నించి మఱొక
దెసకుఁ జనుమయ్య నన్ను బా ♦ ధింపకయ్య
కడుపు కక్కుఱితిని నుంటెఁ ♦ గావుమయ్య. 253

మ. అన దీనోక్తులనాలకించి నిమిక ♦ ట్టా! యిట్టులావస్తువు
ల్గొనవేతెంచినవారిఁ జూచెదవు నీ ♦ కుంజెల్లునే యిట్టి వ
ర్తనము ల్చెడ్డవివస్తువులెల్లయు దీ ♦ ర్ణంబంచు నండ్రిందత్రై
నను నేబట్టుకపోవువాని వెల యం ♦ తన్నీకు నేనిచ్చెదన్. 254

వ. అని పల్కిన నమాయికుం డగుశ్రీధరుండు వెఱంగుపడి యిట్లనియె

ఉ. చెడ్డవిగావు వస్తువులు ♦ సేయునియర్ఘముఁ జెప్పలేదు న
న్నొడ్డులు వెట్టెదేల నిమి! ♦ చూడు మసత్యములాడ కెప్పుడున్
బిడ్డలు యోగ్యులౌ మఱిలఁ ♦ బెద్దకోలందిని నీమువట్టునన్
దొడ్డతనంబు రాదుగద ♦ ధూర్తుఁడ! యెంతవయస్సు వచ్చినన్.

క. అన విని గౌరాంగుఁడు గం
గను బూజలఁదన్ను నీవు ♦ గంగానదికిన్
జనకుఁడనగు నాయడుగుల
కును మ్రొక్కవు శ్రీధరా! త ♦ గునె యీనడతల్. 257

వ. అని పల్కిన జగత్పావని యగుమందాకినిం దూలవుచ్చు నిమివా
క్యంబు లాలించి. 258

గీ. హరిహరి! యని కర్ణంబులఁ
గరాంగుళులఁ జొన్పి నీవు ♦ గంగామాతన్

బరికించిద్రైన నుడుగవు
కొఱగాని కుభాషణములఁ ♦ గుఱ్ఱాయనుచుఁగా. 259

గీ. పట్టరానట్టి దుఃఖంబుఁ ♦ గట్టలుకయుఁ
జెంది రాపడినిలిచెను ♦ శ్రీధరుండు
గాని కొన్నాళ్లకితఁడె యు ♦ క్కుజముగాను
జేరె భక్తిని గౌరాంగు ♦ శిష్యులందు. 260

క. మలినం బగుకనకం బిం
గలముననిడి శుద్ధిసేయు ♦ కర్మకరునియ
ట్టులె కష్టములిడి మలినా
త్ముల శుద్ధాత్ములఁగఁ జేసె ♦ దవుగా రామా ! 261

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

పంచమాశ్వాసము.

చ. అమలుఁడు, వహ్నితత్త్వముల ♦ కాదివి, పూర్ణుఁడ వెల్లకర్మముం
త్రములను దాఁటి తేజరిలు ♦ దైవమవయ్యు సమస్తకర్మముల్
క్రమముగఁ జల్పి మంత్రములఁ ♦ గైకొనుటంతయు లోకసంగ్రహా
ర్థముగద దేవదేవ! రఘు ♦ రామ! దయామయ! దీనబాంధవా! 1

సీ. గర్వకాపట్య వి ♦ కారమొందని చిత్త
మార్యసన్నుతమహా ♦ దార్యగుణము
భూతదయాళుత్వ ♦ మును ధీవికాసంబు
నిర్దోష సరసపాం ♦ డిత్యగరిమ
జనవశీకరణ మో ♦ హనశరంబై యొప్పు
తళుకుబంగారు టం ♦ దంపుమేను
నిత్యమోదంబుతో ♦ నిండియుండును మనం
బంచు సాటించు స్మే ♦ రాననంబుఁ
గీ. దొల్లి పలువురు నెయ్యురఁ ♦ దుష్టిపఱిచెఁ
గాని యిప్పుడు శత్రులా ♦ కాపురుషుల

శుద్ధచిత్తులఁగాఁజేసి ♦ సుహృదులుగ నొ
నర్చి నిమికడ కాకర్ష ♦ ణంబుచేసె. 2

క. ఇరువదిమూఁడేండ్లవయ
స్సరుదెంచె నతనికి నిప్డు ♦ డంతట నొకనాఁ
డరిగి నిమి భక్తిముకుళిత
కరపద్మములలరఁ దల్లి ♦ కడ నిట్లనియెన్. 3

గీ. అమ్మ! గయకేగి శ్రాద్ధక ♦ ర్మమ్మొనర్చి
తనువునకుఁ గారణంబైన ♦ తండ్రిఋణముఁ
దీర్చికొందును గావున ♦ దీవనలను
జేసి నన్నచ్చటికిఁ బంపు ♦ శీఘ్రముగను. 4

చ. అన శచి, పుత్ర! నిన్విడిచి ♦ యర్ధనిమేషము నిల్వలేని డా
నను గయకేగుదన్న నెటు ♦ నామదినిల్పుదునాఁ, బిత్యాణమో
చనమునకుం గడంగుదను ♦ సంకెలలంటిన వానియట్లు లిం
టను బడియుండుమంట తగు ♦ నా! జననీ తలపోసిచూడుమా! 5

క. అను పల్కులవిని శచియా
తనికి న్మార్వల్కలేక ♦ తనయా! నీచె
ప్పినయట్ల సేయనిచ్చెదఁ
జని క్రమ్మఱవత్తువేని ♦ చయ్యనఁ బురికిన్. 6

వ. అనిచెప్పిన గౌరాంగుండు వల్లెయనియె నాకాలంబున నవద్వీపంబు నుండి గయాప్రయాణంబు రమారమి యొక్కమాసంబు పట్టెడున ది. అది కడుదుర్ఘటంబు నతిప్రయాసకరంబునైనను బెక్కండాశ్రిత నితో యాత్రకేగ నియ్యకొనిరి. వారిలో గౌరాంగ మాతృష్వస్ప పతియగు చంద్రశేఖరుండను నాతండుం గలఁడు. 7

గీ. భాద్రపదమాసమందున ♦ బయలుదేఱి

యందఱరుగుచు యాత్రకు ♦ నధ్వజనిత
మైన దేహశ్రమంబంత ♦ నపనయింప
నడువసాగిరి సత్కథ ♦ ల్నుడువుకొనుచు. 8

గీ. సాగి యేగినకొలఁది వి ♦ శ్వంభరుండు
తొంటి నవ్వులు మాటలు ♦ దొఱఁగి యొక్క
వింతమౌనంబు గంభీర ♦ శాంతవృత్తి
దాల్చి పథికులనివ్వెఱఁ ♦ దగులఁజేసె. 9

చ. నడు మనుమందరంబనెడు ♦ నామముగల్గు పురంబుడాసి పో
యెడుతఱిఁ బెల్లుగన్దవిలి ♦ యేఁచె నిమిన్ జ్వర, మంత మేము సే
సెడునది యేమటంచతని ♦ స్నేహితులందఱుఁ గుంది యీడ్గిలం
బడి; రయినన్గ్రమంబుగను ♦ బాగుపడె జ్వరరుగ్ణకాయమున్. 10

వ. కాని తజ్జ్వరస్పృష్టుండై నదిమొదలు. 11

క. పరవశత, పరధ్యానము
పొరయుచు నిమి మౌనముద్రఁ ♦ బూనెను నడలున్
దెరువున నయ్యనుమందము
లెఱుఁగరు కారణము వీని ♦ కెద్దియొ యెవరున్. 12

గీ. ఇట్లు పనిసనికాంచి ర ♦ హీంద్రశాయి
కాటపట్టైనపూతగ ♦ యాపురంబుఁ
బురముఁగను వెంట దేహ ము ♦ ప్పొంగెనిమికి
నంతఁ గ్రైమోడ్పులొనరించె ♦ నతఁడు భక్తి. 13

గీ. గయఁ బ్రవేశించి నిమి పితృ ♦ కర్మములను
జేసె నన్నిటిఁగాని యా ♦ చేయునట్టి
కర్మములయందు మనము ల ♦ గ్నంబుగాదు
వేఱుచింతను బడియున్న ♦ కారణమున. 14

మ. గయలో నంచితశాస్త్రచోదిత మహా ♦ కర్మంబుల న్నైత్యక
క్రియలన్జల్పిగదా ధరాలయములోఁ ♦ గృష్ణాంఘ్రి శుభ్రాంబుజ
ద్వయమున్జూడఁగనేగి యానిమియటు ♦ న్భక్తిప్రపత్త్యర్చనా
ప్రియులై విష్ణుభజించు నుత్తమజన ♦ శ్రేణిన్గనె న్వేడ్కతోన్. 15

సీ. పద్మాసనస్థుఁడై ♦ పంచామృతస్నాన
మొకఁడనర్పించు ♦ చుండెనొకఁడు
పూలఁజేతులఁగొని ♦ పులకితాంగంబుతో
నుబ్బిపూజించుచు ♦ నుండెనొకఁడు
కమ్మనికర్పూర ♦ ఖండము ల్వెలిగించి
నిండుహారతులిచ్చు ♦ చుండెనొకఁడు
హరిహరీయనుచు సా ♦ ష్టాంగప్రణామంబు
లుర్విపైఁగావించు ♦ చుండెనొకఁడు

గీ. శ్వాసములఁగట్టి నయనము ♦ ల్వాల్చియొకఁడు
ధ్యానమొనరించుచుండెఁ జి ♦ త్తాబ్జమందె
యిట్లు కన్నులవైకుంఠ ♦ మట్లవెలయు
నాలయంబునుజొచ్చె గౌ ♦ రాంగుఁడపుడు. 16

గీ. భక్తిసమ్మోదజనక స ♦ ప్రణవనాద
వేదమంత్రప్రకాండము ♦ ల్విప్రవర్యు
లాలయంబంతమాఱు మ్రో ♦ యంగనెలుఁగు
లెత్తి చదువుచునుండిరి ♦ హృద్యముగను. 17

క. ఈరీతి నున్నయెడకున్
గౌరాంగుం డేగఁగానె ♦ కాంచనదీప్తిన్
గేరెడు సుందరవిగ్రహ
మారసి యాభక్తులెల్ల ♦ స్వాంతములందున్. 18

సీ. విష్ణుపాదంబులీ ♦ వేళ దర్శింపఁగా
దివినుండివచ్చిన ♦ దివిజపతియొ
భక్తులమమురాగ ♦ సక్తులఁగాఁజేయ
నరుదెంచినట్టి సాం ♦ గాంగజుండొ
సకలజనావనో ♦ త్సుకతనిట్లవతరిం
చిన దివ్యతేజస్వి ♦ సిద్ధవరుఁడొ
యటుగాక మామొఱ్ఱ ♦ లాలించి సాక్షాత్క
రించి మ్రోలనునిల్చు ♦ శ్రీవిభుండొ
గీ. కాని కల్గునె యొడ్లకీ ♦ గరగరికయ
టంచు నాశ్చర్యపడుచు గౌరాంగుఁడుండు
దెసకు ఱెప్పలుమూయక ♦ దృష్టిఁబఱపి
యరయుచుండిరి మోదవి ♦ హ్వలతఁజెంది. 19

మ. నిమిషమో యాలయసంప్రవిష్టుఁడయి వా ♦ నిస్వాని వీక్షింపక
ల్లమహాతేజముఁ గ్రిక్కుముద్దుటడుగు ♦ ల్గాంచంగ వాంఛించిసం
భ్రమమేపారఁగనేగి పద్మనిభనే ♦ త్రద్వంద్వమావిష్ణుపా
దములన్నీల్గొనఁజేసి యట్టైనిలిచెన్ ♦ ధ్యానాత్తచిత్తంబుతోన్. 20

చ. నిగిడినచూపుఁ ద్రిప్పఁగను ♦ నేరక యిట్టులుగొంతసేపు చూ
డఁగనిమి, వానికన్నులను ♦ డాసె నొకించుక చెమ్మయంతఁ బె
ల్లుగగుమిగూడె బాష్పములు ♦ లోఁగక; పిమ్మటనవ్వి గన్నులన్
డిగి ప్రవహించెవాహినుల ♦ లేవనుసంతతధారగట్టుచున్. 21

మ. విమలాబ్జాయత నేత్రయుగ్మమున నా ♦ విర్భావముంజెంది, గం
డములన్ధారలువాఱి, యాపిదపఁ గం ♦ ఠంబంటి, వేడిగ్గి, తో
రములై ఱొమ్మున రెండుప్రక్కలను బ ♦ ర్వంజొచ్చి, యానందబా
ష్పము లార్ద్రంబులఁజేసెఁ బుట్టమును దే ♦ వస్థానమొక్కుమ్మడిన్.

గీ. ఇట్టి సంతోషబాష్పంబు ♦ లుట్టిపడెడు
తఱి నిమి సొబగులేశమ్ముఁ ♦ దఱఁగిపోదు
కాయమధరంబుమాత్రము ♦ కదలఁజొచ్చెఁ
దంబుజును మీఁటనూఁగాడు ♦ తంతులట్లె. 23

చ. జవజవలాడుకాళ్లఁగని ♦ త్రూస్థలిపైఁబడిపోవు భక్తుఁ గ
గవుఁడని యందఱున్నిమిని ♦ గౌఁగిటఁ బట్టఁగనేగిరైనఁ గ
న్గవ మిఱుమిట్లుగొల్పు తను ♦ కాంతులనారసి సాహసించి చే
రువ కరుగంగఁజాలక ఫి ♦ యుందనునిల్చిరి భీతచిత్తులై. 24

వ. అప్పు డీశ్వరపురి దేవదర్శనార్థమై యాలయంబుసొచ్చి యీ తెఱం గంతఁ బరికించి భక్తిపారవశ్యంబున నిలువలేక నేలపైఁ వ్రాలనున్న నిమిదేహంబును ధన్యంబు లగుతనహస్తంబులం బిగియఁబట్టినఁడో డనె స్మృతింబొరసి ప్రమోదాశ్రుపూరితంబు లగునయనంబుల నత ని నవలోకించి. 25

ఉ. ధన్యుఁడనైతి నేఁడిచటఁ ♦ దావుపవిత్రము నీవు భక్తస
న్మాన్యుఁడ వేగుదేరఁగ స ♦ మస్తముఁ బూతతరత్వమందె నే
నన్యముఁగోర మత్కృతము ♦ లైనయఘంబులఁ బాపుమంచుఁ జై
తన్యుఁడు దీనవాక్యములఁ ♦ దాపనువేఁడి నమస్కరించుచుఁ. 26

క. కనులిప్పుడె నేఁ దెఱచితి
ననఘా ! నీవేనియిచట ♦ ధ్యానంబుననుం
డిన సుకృతులలో నెవరే
ని ననుఁ రక్షించు పుణ్య ♦ నియతిన్గొన్నరే? 27

గీ. ఐహికవిషయ పంకమం ♦ దడఁగినేను
జేయఁగూడని కార్యము ♦ ల్సేసినాఁడ
నార్తరక్షణమునకు నీ ♦ యట్టిభక్త-

లేకదా సాధనములు స ♦ ర్వేశ్వరునకు. 28

ఉ. ఈధరఁ బూరుషార్థమన ♦ నెద్దియొ నాకు నెఱుంగనయ్యె నో
సాధువరా! ననున్ననుమి ♦ జాగునకోర్వను జిన్నికృష్ణుపై
రాధికచూపినట్టి యను ♦ రాగ మొకించుక నాకుఁదెచ్చి నా
యాధినిమాన్పి బ్రోవుము ద ♦ యామయ! నీకు జోహారుసేసెదన్.

వ. అను విపరీతవాక్యంబులకు విస్మయంపడి యీశ్వరపురిభక్తి విసమి
తగాత్రుండై యేకీకృతకరద్వయుండై స్వర్ణవిగ్రహంబుంబోలె నిలి
చియున్న గౌరాంగునెదుటంబడి యిట్లనియె. 30

గీ. నిను నవద్వీపమందుఁ గాం ♦ చినది మొదలు
నీవె నాహృదయంబున ♦ నెలవుకొంటి
రాధయును గృష్ణుఁడును మదా ♦ రాధితులయి
నను దలఁచినప్పు డీవె నా ♦ కనులఁబడెదు. 31

చ. పుడమి సమస్తమున్నృపను ♦ బ్రోవఁగఁ బుట్టినవాఁడవీవు నే
జడుఁడను బెద్దసేయుదువె ♦ సాధువునంచిటు నన్ను మోహనాం
గుఁడ! జనరక్షణార్థము స ♦ ఖుండనుగాన నిమిత్తకారణా
ర్హుఁడననితోఁచెనేఁ బనువు ♦ మొప్పినసేవకు నేను దాసుఁడన్. 32

గీ. వర్ణభేదంబెకాని యో ♦ పరమపురుష!
నీవు కృష్ణుండవును గృష్ణుఁ ♦ డీవుఁజుమ్మి
యతఁడుకృష్ణాంగుఁ డీవు గౌ ♦ రాంగుఁడవును
నేనెఱుంగుదు నీగుట్టు ♦ నిర్మలాత్మ! 33

ఆ. ఇటులునుడివినట్టి ♦ యీశ్వరునకు మాఱు
వల్కకుండ నిమి షి ♦ పత్తివదలి
ఒనకుఁజనియె నచటి ♦ భక్తులుఁగూడను
జనిరి వారివారి ♦ సదనములకు. 34

క. ఆయీశ్వరపురిమాత్రము
పాయఁగలేక నిమి నతని ♦ బసకున్వెంటన్
బోయియట వంటసల్పెడు
నాయతనయనాబ్జుఁగనియె ♦ నాగౌరాంగున్. 35

మ. కని నాపుణ్య మదింతయంతయని వ ♦ క్కాణింపలే నాఁకటన్
జనుదేర న్భుజియింప సిద్ధమయి లె ♦ స్సన్వండఁగాఁ బద్ధయో
దనభాగ్యం బెదురయ్యెనంచుఁ జతుర ♦ త్వంబొప్ప నాసాధువా
డిన లేలెమ్మిది స్వీకరింపుమని వేఁ ♦ డెన్వాని గౌరాంగుఁడున్. 36

క. ఓవిమలుఁడ నేఁదినిన్
నీవెటులలఁగదనుబాప ♦ నేర్తునిన నతం,
డేవండుకొనెద మరల
న్నీవిది భుజియింపుమనియె ♦ నిమి యీశ్వరుతోన్. 37

క. అనఁ బురియాఁకలి నీవు
న్గోనియుండఁగ వచ్చునేను ♦ గుడువననఁగ న
ట్లనఁగూడదు తిని మఱిపో
మ్మని నిమి యాతనికి బల్మి ♦ నన్నము వెట్టెన్. 38

వ. వారి ట్లన్యోన్య ప్రేమానుబద్ధులైయుండ నొక్క సుముహూర్తంబునఁ గపట మానుషవేషధారి యగుగౌరాంగుం డీశ్వరపురివలన మంత్రోపదేశంబు వడసె. 39

చ. పనివడి సన్ను బోధపఱు ♦ పన్నియమించె జగద్విభుండు కా
దనఁ జనదంచు నీశ్వరుఁడ ♦ జాదిసురర్షభులం దరింపఁగా
నొనరుపఁజాలు వేలుపున ♦ కొయ్యనఁజెప్పెను గోపికాప్రియా
యనమయటన్న మంత్రవర ♦ మందలియర్థముఁ గర్ణమందునన్. 40

చ. పురియిటు మంత్రరాజమును ♦ బోధమొనర్చిన వెంట నిర్వురున్

గరములబిగ్గ నొండొరులఁ ♦ గౌఁగిటఁబట్టికొనంగ మోదసం
భరిత హృదంతరాళగత ♦ బాష్పతరంగిణులుబ్బి యక్షిగ
హ్వరములనుండి శీతలజ ♦ లాపగలై స్రవియించెఁ జెక్కులన్. 41

ఆ. పోయె ధైర్య మొదలు ♦ పొడగాంచఁగారాని
చింత యొండుచిత్త ♦ సీమనంటె
ధ్యాన మొక్కచోటఁ ♦ దనువొక్కచోటను
బెట్టు నిమియదొక్క ♦ విధముగాను. 42

సీ. వాడినపద్మంబు ♦ వలె వ్రాల్చునెమ్మోము
వెఱ్ఱిచూపులుసూచు ♦ వినఁడుమాట
వినినఁ జొప్పడనిరీ ♦ తిని బల్కుఁబల్కని
మీలిత నయనుఁడై ♦ మిన్నకుండుఁ
గరములుసాఁచి యా ♦ కసమువంకకుఁ జూచు
నుర్వి కెవ్వఁడొవచ్చు ♦ చున్నమాడ్కి
నెదురుసూచెడునాతఁ ♦ డేతెంచినట్టులా
నంద చంద్రికముఖ ♦ మందుఁదాల్చు

ఆ. నుడియుండి యేడ్చు ♦ నూరక ; తనలోన
గొణఁగుకొనును లోని ♦ గుట్టుడాఁచు
నెయ్యుఁడెవ్వఁడైన ♦ నిమి ! యిదియేమన్న
సిగ్గుపడు నతండు ♦ చేడెపగిది. 43

వ. ఇట్లుండ నొక్కనాఁడు. 44

గీ. ఎచ్చటనున్నావురా ! తండ్రి ! ♦ కృష్ణ ! యనెడు
నార్తరవమును విని యొకం ♦ డచటికేగి
భూమిపైవ్రాలి మూర్ఛను ♦ బొందినట్టు
లున్న గౌరాంగుఁ బొడగాంచి ♦ యుమ్మలించి. 45

ఆ. ఓర్పుతోడఁ జేరి ♦ యుచితోపచారముల్
సేసి నిమికి మరల ♦ స్మృతిని దెచ్చెఁ
గాని కూరుచుండఁ ♦ గాలేక యాతఁడు
స్సంచు దుఃఖపడి వ ♦ చించెనిట్లు. 46

ఆ. ఓయి కన్నతండ్రి! ♦ యోకృష్ణ! నినుఁబాసి
యింతదనుక నెట్లొ ♦ యే బ్రదికితి
నింక నిలువఁజాల ♦ నెచ్చట డాఁగక
నీదు బిడ్డయుసురు ♦ నిలుపుమయ్య. 47

క. అని మరల మూర్ఛిల్లినఁ
గని యెయ్యరు దేర్చిరతనిఁ ♦ గ్రమ్మఱనంతన్
గనువిచ్చి యశ్రులొలుకుచు
వనట న్నిమి దొంటిమాడ్కి ♦ వాచఱచెను దాన్. 48

ఆ. నాథ! దేవదేవ! ♦ నాతండ్రి! నీవుండ
నట్టిధరణివట్టి ♦ యడవి, గొడ్డు
నేలయును, నెడారి, ♦ నీరంధ్రతమమును,
లేనిచోటు నీవు ♦ లేనిచోటు. 49

వ. అని బాష్పంబులం దొప్పదోఁగుకన్నులతో విన్నఁబోయిన వదనంబుతో వాపోవు గౌరాంగునకు దుఃఖోపశమనంబు సేయఁబోయిన వారలలో నెట్టి ధైర్యశాలియు ధైర్యంబు తూలిపోవ నిమి నోదార్చుటకు మాఱుగ వానితోఁ జేరి తానును విలపింపం దొడంగెనంత నిమి కొంతవడికిం దేఱి స్వపరివారజనంబులతో నిట్లనియె. 50

క. నను బృందావనమునకున్
జననిం డోమిత్రులార! ♦ చనియట శ్రీకృ
ష్ణుని జూడకుంప మనపురి

కినిబోవఁగ నుల్ల మిచ్చ ♦ గింపదు నాకున్. 51

క. బృందావనమునఁ దప్పక
కందును శ్రీకృష్ణు; హృదయ ♦ కంజమదేమో
చెందెను శూన్యత; కృష్ణుం
డందు న్నివసించుదాఁక ♦ నందదు తుష్టిన్. 52

క. నాతల్లితోడ వేగమ
యేతెంతునటంచుఁ జెప్పి ♦ యేరామికి దుః
ఖాతురమై కినియకనా
చేఁతల క్షమియింపుమనుచుఁ ♦ జెప్పుఁడి మీరల్. 53

గీ. అస్వతంత్రుఁడనేను న ♦ న్నమ్మనుండి
యీడ్చికొనిపోవుచున్నాఁడు ♦ కృష్ణమూర్తి
వాఁడులేకుండ నేనింక ♦ బ్రదుకలేను
గూర్చువారైన నసకుఁడి ♦ కూడదనుచు. 54

వ. అనిపల్కి గమనోద్యుక్తుండై లేవంబోయిన మిత్రులందఱుంగూడి చేతులం బట్టికొని నిమిని లేవకుండఁజేసి రందఱు ముఖ్యబంధువగు చంద్రశేఖరుం డేమిసేయుటకుం దోఁచక. 55

ఉ. కన్నులఱెప్పలట్లు నిమిఁ ♦ గాచుచు శీఘ్రమ వానిఁదెచ్చి నా
కన్నులఁబెట్టుమయ్య! యని ♦ గద్గదకంఠముతోడ నొప్పగిం
చెన్నిమి నాకుఁదల్లి; యిటు ♦ సేసెను వీఁడిపుడేమిసేయువాఁ
డన్నలినాక్ష! కృష్ణ! యని ♦ డంకతనంబఱియేడ్చె డగ్గఱన్. 56

వ. మఱియు నతండు నేలపైఁ జదికిలఁబడి కరంబు ఫాలంబునం గీలించి.

గీ. తల్లిధనమును బ్రాణమీ ♦ తనయుఁడెట్లు
సెప్పినప్పటికిని మాట ♦ చెవినిబెట్టఁ
డే నవద్వీపమునకేగి ♦ యేమిచెప్ప

వాఁడ శచితోఁడనని దుఃఖ ♦ పడుచునుండ. 58

గీ. ఏమితోఁచెనో నిమికేవం ♦ డెఱుఁగఁడప్పు
డింటికింభోవుటకు నతం ♦ డియ్యకొనియెఁ
గాని యెప్పటియట్ల మా ♦ ర్గంబునందుఁ
బూర్ణమా పరధ్యానంబుఁ ♦ బూనియుండె. 59

క. ఇరులినుఁడు దోఁచువెంటనె
విరిసెడుగతి ఘోరతమము ♦ విరియునుగాని
న్స్మరియించిన వెన్వెంటనె
ధరలో నెవ్వానికైన ♦ దశరథరామా ! 60

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగ చరిత్రము.

షష్ఠాశ్వాసము.

ఉ. జ్ఞానము బుద్ధిమాంద్యమున • నాకు లభించునటన్న ధైర్యమున్
బూనను, గర్మమన్నహన • భూమిఁజొరంబడి నెగ్గలేను, నే
దీనుఁడరామ! వైషయిక • దృక్పరిపీడిత మన్మనంబుత్వ
ద్ధ్యానము నిత్యము న్దలుపు • నట్టులు సేసి భవార్తిఁ బాపుమా. 1

ఆ. గయకుఁబోయి మరల • గౌరాంగుఁడే తెంచు
చుంటఁ బూర్వమెఱిఁగి • యూరివార
లెదురు వోయి కాంచి • రిందు సమాకృష్ట
జలధిగతిని బొంగు • స్వాంతములను. 2

శా. మేండ్రించెన్ప్రాదియాత్రమాట, యెటుఁదా • ల్మిం జెందదుఃల్లంబు, లోఁ
దీండ్రించెన్మనుఁజూచువాంఛ, గృహమం • దీభూతమైత్రోఁచె, మీ
వాండ్రి న్శాశ్వతసౌఖ్యదక్రియల సం • భావించి వేవచ్చితే
తండ్రీ! నాకడకంచు నిల్చె శచి మో • దంబందుచు న్వాకిటన్. 3

గీ. లోకవిఖ్యాతుఁడైన య • ల్లుండు మరల
వచ్చుచున్నాఁడు పురికను • వార్త దెలిసి

యత్తమామలు వియ్యాపు ♦ రాలి యింటి
కడకువచ్చిరి యత్యంత ♦ కౌతుకమున. 4

ఆ. ప్రియునిగాంచు వేడ్క ♦ విష్ణుప్రియాకాంత
తలుపువెనుకనిలిచి ♦ కలికిసిగ్గు
బొలుకఁ దొంగిచూచు ♦ చుండెను గ్రొక్కారు
మెఱుఁగుఁడీఁగలాగు ♦ మెఱయుచుండి. 5

క. ఏ తెంచి భక్తితోనిమి
మాతృపదద్వయముకకు న ♦ మస్కృతిసేయన్
బ్రీతిమెయి న్నచిగొమరున్
జేతులతో లేవనెత్తి ♦ చేర్చె నురమునన్. 6

ఆ. ఇల్లె యచటనున్న ♦ వృద్ధవిప్రుల కెల్ల
నెఱిఁగి నిమియెవండు ♦ నెన్నఁడేని
వెనుకఁజూడనట్టి ♦ వినయంబు భక్తియుఁ
జూపి నిల్వఁదల్లి ♦ మాచిమదిని. 7

సీ. మాతఱె మానిమితొంటి ♦ మావాఁడుగాఁడమ్మ
వింతనమ్రితలు గా ♦ న్పించునమ్మ
సంసారియై తన ♦ సాటివారలలోనఁ
గీర్తిసంపాదించి ♦ గృహమునిల్పి
కాంతతో సకలభో ♦ గంబు లనుభవించి
బిడ్డపాపలఁగని ♦ పెద్దకాల
ముర్విపై వెలసి నా ♦ యుల్ల మలరఁజేసి
తన్నుఁగన్నట్టి న ♦ న్మన్ను సేయు

గీ. ననుచు నేనుంటి గంపంత ♦ యాసతోడఁ
దొంటిపల్కులు నవ్వులుఁ ♦ దుఱఁగలింప

వైహికవిషయములయందు ♦ నరయ వీని
చిత్తమదియేమొ కడునుదా ♦ సీనమయ్యె. 8

క. అనియెంచి యింటిలోనికిఁ
దనసుతుఁ దీసికొనిపోవఁ ♦ దలఁచి యచటనుం
డిన జనులకడ సెలవుఁ గై
కొనుమనఁగా నట్లసేసెఁ ♦ గొమరుఁడు తోడ్తోన్. 9

వ. సుతవిశ్లేషదుఃఖంబు వాపుకొనఁ దానొక్కతెయుఁ గఱవాఱబిడ్డని
తో భవనాంతరంబున మాటాడ నెంచికొని యున్నశచితో నాతండ
మ్మా! మురారిసదాశివ శ్రీమానులతో నొకరహస్యంబు చెప్పవల
యుఁగాన వారల రావింపుమని పల్క నామె యట్లకావించె, నంత
నాముగ్గురుమిత్రు లాసాయంకాలమున నేతెంచి నిమీ! యాత్రా
వృత్తాంతంబు లేమియని యడుగ నాతండు గాంధర్వగానమధురం
బులగు నిజస్వనంబుల సరసాలంకారభూయిష్ఠంబులై చమత్కార
గర్భితంబులగు నిర్దుష్టవచోధారల మహాకవింబోలె గయాప్రయా
ణంబు వర్ణించుచు. 10

చ. చివరకు మిత్రులార! గయఁ ♦ జేరి గదాధరునాలయంబుఁ గ
న్గవ యలరారఁగంటి గుడి ♦ కావలి పూజరులంత దీనబాం
ధవుఁ డగుకృష్ణుపావనప ♦ దంబులఁజూపిరి నాకు, నాదుచూ
డ్కి వఱపి వానినుండి మగి ♦ డింపఁగనేరక యట్టెనిల్చితిన్. 11

క. అని మఱి పలుకంజాలక
తనువున్ స్మృతిఁదప్పి యతఁడు ♦ ధరపైవ్రాల్చెన్
గనియది చికిత్సలొనరిం
పనుబూనె మురారి దాను ♦ వైద్యుండగుటన్. 12

ఉ. తెప్పిలి కొంతసేపటి క ♦ తిశ్రమమందుచు వెక్కివెక్కి తా

నెప్పటియట్లసోలి నిమి ♦ హృద్గతబాధలవిప్పి మాటలన్
జెప్పఁగలేక బాష్పపరి ♦ షిక్తదృగంచలుఁడౌచు నేదినా
కిప్పుడుదిక్కు రక్షకుఁడ! ♦ కృష్ణ! యనె న్వడిఁదేఱి క్రమ్మఱన్. 13

క. అలుఁగువలెఁ బెద్దదుఃఖము
నెలకొని యిటనున్నదంచు ♦ నిమి తనయెదఁ వ్రే
ళులనంటిచూపి వారికిఁ
బలుకులు కంఠమునఁజిక్కి ♦ పైకి వెడలమిన్. 14

వ. ఎట్టకేలకు బాష్పవృష్టిఁ దెరల్చుకొని దుఃఖంబుడిపికొనిగారాంగుండు.

ఉ. అంబుజ సన్నిభంబులగు ♦ నక్షులఁజూచుచు మిత్రులార! యు
ల్లంబుననుండె దుఃఖమన ♦ లంబయి యెవ్వరితోడఁ జెప్పకొం
దుంబడుపాట్లు మీరు దయ ♦ తోడుత నెల్లియొవత్తురేని శు
క్లాంబరునింటి కచ్చట బ ♦ యల్పఱతున్ సకలంబు మీకనేన్. 16

క. మంచిదని నిమిని వీడ్కొని
యంచితమతిఁ జూచినట్టి ♦ యద్భుతములు దా
మెంచుకొని మఱల నవి వ
ర్ణించుకొనుచు గృహములకు న ♦ రిగిరాముగురున్. 17

క. ఒకఁడేని వెనుక నిమివా
లకమున్నని వానికిట్టి ♦ లాలితభక్తి
ప్రకృతియెద లోనఁబొడమున
నకొనిమెనే? యెట్లుపుట్టె ♦ నో! యీబుద్ధుల్. 18

క. అద్దముల వంటికన్నుల
యొద్ద న్బాష్పంబులొదవి ♦ యొడ్లన్గడిమిన్
బ్రద్దలుగఁ గోసికొని పై
కుద్దవిడి న్బాఱునదుల ♦ యోజన్బాఱెన్. 19

క. తడిపెను దేహంబంతయుఁ
దడిపెను వస్త్రంబు నేలఁ ♦ దడిపెను గన్నీ
ళ్లుడుగక యాచిత్రం బీ
పుడమి స్నానవులయందుఁ ♦ బొడచూపునెటుల్? 20

క. కలఁడొక్కఁడు దైవము భ
క్తులచిత్తముఁబట్టి లాగి ♦ కొని వారల ని
ట్టులు సేయుఁ గానిచో నిమి
విలపించునె యుక్కుదక్కి ♦ విరహిణిపోల్కిన్. 21

వ. అని నుడువుకొనుచు మురారి సదాశివ శ్రీమానులు వారివారియిం
డ్లకుం జనిరిఁక గౌరాంగు గృహంబులోన. 22

క. మగఁ డేతెంచినదాదిగఁ
బగలంచటిలోనఁ దేటి ♦ పరికింపఁగ రా
దుగదా! యని విష్ణుప్రియ
వగనుండెను రాత్రి యెపుడు ♦ వచ్చునటంచున్. 23

క. జిలిబిలియను రాగంబెద
నలముకొనఁగ వ్రొష్ణదేహ ♦ వైతి వలుకకే
కలికీయనుగతిఁ బులుఁగుల
పలుకులతోఁ గూర్మిమెయి వి ♦ భావరివచ్చెన్. 24

సీ. విష్ణుప్రియాకాంత ♦ వేగమ గృహకృత్య
ములఁ దీర్చికొని భక్ష్య ♦ ములనమర్చి
యత్త 'నేవడ్డింతు' ♦ ననిచెప్పఁ దానేగి
తలదువ్వుకొని పువ్వు ♦ ములను ముడుచు
కొని కన్నులను గాటు ♦ కనుదీర్చి సొగసుగాఁ
దిలకంబు నొసటను ♦ దిద్ది వంగ

పండురంగున మించు ♦ వసనంబు ధరియించి
వింతవన్నియల ఱ ♦ వికను దొడిగి
ఆ. కుందనంపుబొమ్మ ♦ చందంబుగా నొక్క
చేతఁబూవు లొక్క ♦ చేతఁ బచ్చ
కప్పురంపుఁ దావి ♦ గంధంబుఁ దాలిచి
విభునికడకు నేగ ♦ వేచియుండె. 25

గీ. బుగులుకొను సౌరభముగల్గు ♦ పోఁకపొడుముఁ
బండుఁదములపుటాకు మ ♦ వ్వంపుమడుపు
లిందుముఖి ముద్దుమగని క ♦ ర్పించుసుఖముఁ
గోరి యూరక యువ్విళు ♦ లూరుచుండె. 26

వ. భోజనానంతరంబున శచి గౌరాంగుంజూచి తండ్రీ కడునలసియున్నవాఁడవు వేగంబపోయి పరుండి ప్రయాణశ్రమం బపనయించుకొమ్మని చెప్పిన నాతండు శయనాగారంబున కేగి వికీర్ణమల్లికాసురభిళంబును జంద్రికాధవళంబును నగుదుప్పటంబు పఱచిన మృదుతల్పంబుపైఁ గూర్చుండియుండ మెల్లమెల్లన విష్ణుప్రియ సమస్తభోగపరికరంబులతో గదిసొచ్చి మోహినీదేవతకై వడిఁ బ్రాణనాథునెదుట ముకుళిత కరకమలయై నయనద్వయంబునుండి ప్రసరించు చూపుమెఱుంగులఁ జిఱునవ్వువెన్నెలల నివ్వాళులొసంగుచు నిలువంబడియుండ. 27

చ. కలికిని గన్నుదోయి నిమి ♦ గాంచి మహాశ్రమరుద్ధబాష్పము
ల్నిలుపఁగలేక వాని వెడ ♦ లించెను ధారలుగాఁగ; నద్ది యా
చెలువ భరింపలేకలుకుఁ ♦ జెంది మఱేమియుఁజేయలేక కే
కలనిడె నత్తయత్తయని ♦ గద్గదకంఠ కలస్వనంబులన్. 28

క. కోడలికేకలువిని యా

చేడియ యవియేమొయనుచుఁ ♦ జెచ్చెరఁబనుల న్
వీడి పరువెత్తెఁ గొడుకుం
గోడలు నున్నట్టిగదికిఁ ♦ గొందలపడుచున్. 29

క. చని కొడుకు గాఢదుఃఖముఁ
గని శచి విలపింతువిట్లు ♦ కతమెయ్యదిరా
తనయ! యన వెక్కియేడ్చుచు
జననికి నిమి మాఱువల్కఁ ♦ జాలకయుండెన్. 30

మ. సుత! నిన్గోడలిఁబెట్టుకొంచు బ్రదుకం ♦ జూడంగ నీవిట్లు న
న్వెతలంబెట్టెదు వెక్కియేడ్చి కతమే ♦ నిందెల్లవయ్యయ్యొ! సి
బ్బితి మోహంబు వెఱంగుదుఃఖమును హృ♦ద్వ్యథం బిసాళింప నే
గతినిల్చున్నదొ యాలతాంగి కనుమా♦ గౌరాంగ! నీముంగటన్.

క. నీయేడుపు నాయుల్లముఁ
బాయలు పాయలుగఁజీల్చె ♦ నైచెడు గౌరాం
గా! యనిశచియననూఱడి
యాయమనుంజూచి యిట్టు ♦ లాతఁడుపల్కెన్. 32

క. అమ్మానీస్వప్నానసము
ఖమ్మునకున్వచ్చినిలువఁ ♦ గనులకు మద్వా
క్యమ్ముల కందనియాకా
రమ్మొక్కటిదోఁచె నశుభ ♦ రాజిజనింపన్. 33

శా. తాపింఛప్రతిమానదేహమున నం ♦ దంబై నయాస్యంబునం
దాపఘ్నాంచితలోచనంబులను సా ♦ నందస్మితజ్యోత్స్నలం
గోపీమానధనాపహారచణుఁడా ♦ గోవర్ధనోద్ధారకుం
డాపీతాంబరధారి కృష్ణుఁడెదురై ♦ యంతర్జనె న్మాయమై. 34

సీ. వెన్నెలవెల్వదచల్లు ♦ వెడఁదనేత్రంబులు

నొసటికస్తురితావి ♦ పసలబొట్టు
మోముపైముద్దుగా ♦ ముసరెడుముంగురు
ల్వాంచినమరువిండ్ల ♦ వంటిబొమలు
శిరముపైమొగ్గవే ♦ సెడు శిఖిపింఛంబు
నధరసుధారసం ♦ బానుమురళి
శ్రీవత్సకౌస్తుభ ♦ శ్రీలాంఛితంబైన
కమనీయవిపుల వ ♦ క్షస్థలంబు
గీ. నన్నియునుగాంచినాఁడఁ బ్రి ♦ త్యక్షముగను
మెఱుపువలె నిట్టెవాఁడుగ ♦ న్మాఱఁగిపోయె
నమ్మ! తలఁచినబాష్పము ♦ ల్గ్రమ్మువాని
మఱవవలెనన్ననోతల్లి! ♦ మఱవలేను. 35

వ. ఇట్లు భక్తిపారవశ్యంబునం బలుకు గౌరాంగుని సంభాషణంబులకు విస్మయానందభరితులై యత్తయుం గోడలు నారేయి గడపిరంత. 36

చ. అరుణిమఁదాల్చెఁ బూర్వదిశ; ♦ యంబరవీథిని ఋక్షపాళి తే
జఱె; గృహదీపముల్గునికె; ♦ నబ్జములుల్లసిలె; న్విహంగమో
త్కరములు రావముల్సలిపెఁ; ♦ గంజహితుండుదయించి యిండ్లలోఁ
జొరఁబడినిద్రమేల్కొలిపె ♦ సోమరులన్గరతాడనంబులన్. 37

శా. దేవార్చామతిలేచి పెందలకడ ♦ న్దీప్తప్రమోదాస్యుఁడై
శ్రీవాసాంచిత కుందనిష్కుటమున ♦ న్శ్రీమానుఁ డాసక్తిమైఁ
బూవుల్గోయఁగవచ్చి కుందకుసుమం ♦ బుల్దుంచుచుండంగ నా
శ్రీవాసుండరుదెంచి నూత్నముఖరో ♦ చిష్మంతుఁడై నాతనిన్. 38

క. శ్రీమానుఁడ! నీమోమది
యేమో యొకవింతకాంతి ♦ నెసఁగెడు నేఁడా
రామము నీవుండుట నభి

రామంబై తోఁచునద్ది • రా! కతమేమో? 39

క. అని పృచ్ఛసేయ గౌరాం
గుని దర్శించినదిమొదలు • కొని కొసవఱకున్
గనినదిచెప్పి యనంతర
మనియె న్శ్రీమానుఁడిట్లు • లాతనితోడన్. 40

క. ఆతనివీడ్కొని యింటికి
నేతెంచిన దాదిగాఁగ • నేఁబొందిన యా
చేతోమోదము వాక్కుల
నీతోఁ బూర్ణముగఁజెప్ప • నేరమహాత్మా! 41

శా. లోకంబంతయు దుఃఖసంకులము నా • లోకోక్తి సత్యంబుగా
నాకుందోఁచదు విష్ణుభక్తి పరిపూ • ర్ణత్వంబు నేమానవుం
డేకాలంబునఁదాల్చు నాతఁడవుడీ • పృథ్వీతలంబందు నే
నాకానందము మించుమోదమును బొం • దంజాలుఁ జిత్తంబునన్

క. నాయెద చింతలువంతలు
నేయెడకున్జనెనొ యిప్పు • డెఱుఁగన్బ్రహ్మాం
ద్రాయత విభవానందము
నాయిప్పటిభక్తి సుఖము • నకు రాచెనమై. 43

గీ. క్లిన్ననయనుఁడై యాత్మహృ • త్క్లేశభార
మంత వెలిపుత్తుమీకు ర • మ్మనెను నిమి స
దాశివు మురారినను నేఁడు • తప్పక యల
యోగి శుక్లాంబరునిగృహం • బుందునెడకు. 44

గీ. వేళయయ్యెను నేను వే • వేగనరుగ
వలయునంచు శ్రీమానుండు • వలికి చనఁగ
సంతసంబున నుప్పొంగు • స్వాంతమునను

కృష్ణభక్తుండు శ్రీవాసుఁ ♦ డిట్టులనియె. 45

గీ. కృష్ణ! యహరహమును నీకుఁ ♦ గేలుమోడ్చి
నేను జల్పుప్రార్థనల మ ♦ న్నించినావు
కొంచెఁ గౌరాంగుమదిఁ ద్రిప్పి ♦ కూర్మి నీదు
పాదపద్మంబులను గట్టి ♦ వైచినావు. 46

గీ. మహితవిద్యాప్రమత్తుఁడై ♦ మదగజంబు
భంగిఁ దిరుగుచు నెటువంటి ♦ పండితులను
బట్టి రాట్పఱచెడి మిశ్రు ♦ పట్టినెట్టి
విమలభక్తాగ్రగణ్యుఁ గా ♦ వించినావు! 47

గీ. అనెడు నీపల్కులన్నియు ♦ నాలకించి
తానవాహూతుఁడౌట గ ♦ దాధరుండు
మున్న శుక్లాంబరుని గృహం ♦ బునకు వడిగ
నేగి యచ్చట నొకమూల ♦ డాఁగియుండె. 48

ఆ. అంతఁదక్కు మువ్వు ♦ రరుదెంచి గృహబాహ్య
భాగమందునిలిచి ♦ భక్తలోక
పుంగవుఁడగునిమి యె ♦ పుడువచ్చునో యంచు
నెదురుసూచుచుండి ♦ రెదుటవారు. 49

మ. కని రాజానువిలంబ బాహు, సుభగా ♦ కారాంచితారోగ్య, యా
వనసత్వాఢ్యు, నిమిన్వి శేషమదిరా ♦ పానప్రమత్తుంబలెన్
దనువట్టిట్టు చలింప నేత్రములు ఘూ ♦ ర్ణప్రక్రియన్దాల్ప నం
ధునియట్లధ్వము సేతులన్దడవుచు ♦ న్దోతెంచు నిర్విణ్ణునిన్. 50

ఉ. తూలుచువచ్చి యిట్లు నిమి ♦ తోల్తను నెయ్యరఁజూచి యూఁపఁగాఁ
జాలకలోనదుఃఖ, మనఁ ♦ జాలకపల్కులలోని యూహము,
ల్వ్రాలుచుఁ గృష్ణ! కృష్ణ! యని ♦ పట్టుకొనె న్నడిరాదు; ఖండమై

కూలె భరంబుచేనదియుఁ; ♦ గూలెవెసన్నిమి చానితోడుతన్. 51

క. నెయ్యురు మువ్వురు నప్పుడు
చయ్యనఁజని కనిరి విగత ♦ చైతన్యుండై
కొయ్యవలె నేలవ్రాలిన
యయ్యంగజ సుందరాంగుఁ ♦ డౌ గౌరాంగున్. 52

ఉ. చిప్పిలె నశ్రు, లూపిరి న ♦ శించినయట్టులుతోఁచె, గ్రుడ్లుపై
తెప్పలఁదూటెఁ, దాలువులు ♦ చెండును దాళమువేసినట్టుగా
నొప్పఁజిడాసె, నోష్ఠముల ♦ యొద్ద సితాభములైన ఫేనముల్
చొప్పడిపర్వె, నీతెఱఁగుఁ ♦ జూచి భయాకులులైరి స్నేహితుల్. 53

మ. ఉపచారంబులఁజేటి కొంతవడి క ♦ శ్రూద్వేల సిక్తాత్ములన్
విపులార్త్యంకిత వక్త్రనీరజమున ♦ న్విశ్వంభరుండేఁచు నూ
రుపు దీర్ఘంబుగనూర్చి యంగుళుల హృ ♦ ద్రోగంబుసూచించుచున్
దపియించె న్దనమిత్రరాజికడ వా ♦ తన్బల్కలేకెమ్మెయిన్. 54

గీ. మాటలాడెడుశక్తి క్ర ♦ మ్మఱజనింప
దీనభావంబు మోమునఁ ♦ గానిపింపఁ
బెద్దదుఃఖమున నిమి హృ ♦ ద్భేదనకర
వచనములతోడ వారితోఁ ♦ బలికెనిట్లు. 55

లయగ్రాహి. పట్టితిని హస్తముల ♦ గట్టిగను గృష్ణుఁజల
పట్టి హృదయంబునను ♦ బెట్టితిని వెంటన్
బట్టువిడిపించుకొని ♦ కట్టలుక నేదెసనొ
పట్టిచనె నాతఁడిది ♦ యెట్టులు సహింతున్
పట్టిదయిపోయె హృది ♦ కుట్టునుఱులంబడితి
నెట్టుకొని వంతకడుఁ ♦ బెట్టిదముగానన్
జుట్టుకొనెఁ బ్రాణవిభుఁ ♦ బట్టుకొని నాయసువు

లెట్టునిలఁ బెట్టి సమ ♦ కట్టెదరో మిత్రులార. 56

మ. అకటా! యొక్కసఖుండు నాజలధర ♦ శ్యామాంగు శ్రీకృష్ణునిన్
వికచాబ్జాయతనేత్రుఁ దెచ్చి యెదుట ♦ న్బెట్టంగలేఁడయ్యె నే
నిఁకఁ బ్రాణంబుల నిల్పఁజాలననుచు ♦ న్బృథ్వీస్థలి న్వ్రాలు వృ
శ్చికము ల్గుట్టినవానిభంగి నిమి గా ♦ సిం జెందెఁ బొర్లాడుచున్. 57

చ. తనువిల దొర్లుటన్మలిన ♦ తన్బొరిఁదాలిచి పాంసులిప్తమా
కనకశలాకపోలికను ♦ గ్రాలుచునుండుటచూచి జాలిని
మ్మనసిజరూపుఁడేపగిది ♦ క్రుందుచునుండెనటంచు బాష్పవృ
ష్టినిగురిపించి రొక్కమొగి ♦ డెందము డిల్లపడంగ మిత్రులున్. 58

చ. నిమియొకకొంతసేపటికి ♦ నెమ్మది శాంతిని బెట్టికొంచు మి
త్రములనుజూచి పల్కుటకుఁ ♦ దద్దయు యత్నముసేసెఁగాని య
త్నముగొనసాగదయ్యె, వచ ♦ నంబులుకంఠముదాఁటవయ్యె, దుః
ఖమువశమై మహార్ణవము ♦ కైవడిఁ బొంగుచువచ్చెఁ గ్రమ్మఱన్. 59

గీ. ఎన్నిసారులు మాటాడ ♦ నెంచిన నిమి
యన్నిసారులు విఫలంబు ♦ లయ్యెఁ గడఁక
లంత నానాఁటికిఁక రహ ♦ స్యంబుఁ జెల్మి
కాండ్రకును జెప్పశక్యంబు ♦ గాకపోయె. 60

చ. తరణిప్రతీచిఁ గ్రుంకుతఱి ♦ దారసిల న్నిమివంతకొంతపెం
పఱితెఱపన్బడన్దెసల ♦ నారసి లోపలనుండి యొక్కశో
కరవము వెక్కులన్వెడలి ♦ కర్ణపథంబును దాఁక నాతఁ డె
వ్వరు దురపిల్లువారనుచుఁ ♦ బల్కి గదాధరుఁ డంచెలుంగుచున్

ఆ. ఆతఁడుండునెడకు ♦ నరిగి గదాధరా!
యెంతభాగ్యశాలి ♦ వీవు దైవ
భక్తి బాల్యమందె ♦ పడసితివపవిత్రి

చేష్టితములఁ దవిలి ♦ చెడితి నేను. 62

క. అని నిమి వల్కఁగ దోష్ఠో
ననఘా! నీపాదసేవ ♦ నాసించెదదా
సుని నన్నిటు లగ్గింతురె ?
యనుచు గదాధరుఁడు వాని ♦ యడుగుల కెఱఁగెన్. 63

చ. ఇపుడరుదెంచునో కొమరుఁ ♦ డింకను వచ్చునొ యింటికంచు నా
త్రిపదుచుఁ బాకమున్గలిపి ♦ తల్లిగృహంబున వేచియుండఁగా
నపరదిశ న్సరోజహితుఁ ♦ డస్తమితుండగు వేళఁజొచ్చె భ
స్మపిహితకాయుఁడౌచు నిజ ♦ మందిరము న్నిమిగ్లానితంద్రతన్. 64

ఆ. పంకపాతచూత ♦ ఫలముపోలికనున్న
సుతుని యొడలుగడిగి ♦ సుదతి భోజ
నంబువెట్టి పిదప ♦ నకనకఁబడియున్న
కోడలికినిబెట్టి ♦ కుడిచెఁదాను. 65

ఆ. వింతవారియెదుట ♦ వెలిపుచ్చఁ డంతరం
గస్థమైనబాధఁ ♦ గాని కూర్చు
వారు దారసిలిన ♦ వలవంతఁ దవిలెడు
చానపోల్కి నిమి వి ♦ చారమొందు. 66

గీ. యాత్రికుంబోయి మరల గృ ♦ హంబునకును
వచ్చువెన్కను బెద్దలౌ ♦ వారికడకుఁ
జనియెఱింగుట సజ్జనా ♦ చారమౌట
నరిగె నిమియు గంగాదాస ♦ గురునికడకు. 67

క. చని సాష్టాంగనమస్కృతు
లొనరించిన నతఁడు దాని ♦ కుప్పొంగి నిమిన్
గనుఁగవ బాష్పములురలం

కను గౌఁగిటఁ జేర్చి పలికె ♦ గారవ మెసఁగన్. 68

క. గౌరాంగా! నీశిష్యులు
నీరాకనె కోరియుండి ♦ నీపైభక్తిన్
వేఱొండుకడకుఁ జదువం
బోరయ్యా! నీదుపూర్వ ♦ పుణ్యంబేమో. 69

మాని. ఓనిమి! శిష్యులుపూర్వము నేర్చిన ♦ యుత్తమశాస్త్రములీవఱకున్
మానుటచేతను విస్మృతిలోఁబడి ♦ మ్రగ్గుచునుగావునఁ గ్రమ్మఱ వి
ద్యానియతిన్గొని పాఠము వారికిఁ ♦ దప్పక చెప్పుము నీకును మే
ల్గానను జేకుఱుమద్వచనంబున ♦ లక్ష్యము సేయకు నేగురుఁడన్. 70

గీ. ఈగురూక్తుల శిరసావ ♦ హించి పాఠ
శాల మఱునాఁడు వెట్టని ♦ శ్చయము సేసి
కొనుచు శిష్యుల నటకురం ♦ డని కడింది
శ్రద్ధతో నిమిగూడను ♦ జనఁగఁదలఁచె. 71

శా. ప్రాతఃకాలమునందు లేచి కమలా ♦ ప్రద్యోత మానాంగుఁడై
చేతస్స్పందిత కృష్ణభక్తిభవస ♦ చ్ఛిన్మోద ధన్యాత్ముఁడై
పీతాహంకృతి లౌకికార్థవిముఖ ♦ ప్రేమానుసంధానుఁడై
యేతెంచె న్నిమిపాఠశాలకు మనో ♦ హృన్మందయానంబులన్. 72

శా. ఈరీతిన్జనుదెంచి పుస్తకములే ♦ పీ! యన్న వేశిష్యులా
వారాది న్హరినామసంస్మరణ మొ ♦ ప్పం జేయ నాలించి దు
ర్వారంబౌవివశత్వ ముల్లమున నా ♦ పాదిల్లన ద్దెట్టులో
గౌరాంగుండరికట్టి యిట్టుపలికె ♦ సప్రేమోక్తుల న్వారితోన్. 73

మ. హరినామం బది యెంతతీపి సఖులా ♦ రా! చిత్తదుఃఖచ్ఛటా
హరణంబౌఁగద పల్కనన్వినిన వి ♦ ద్యానామవిస్తీర్ణ దు
స్తర దుగ్ధాంబుధి సన్మనీషయను మం ♦ థానంబుచేఁ ద్రిచ్చము

క్తిరమాసంగతిఁ బుట్టినట్టి సుధగా ♦ దే యద్ది భక్తాళికిన్. 74

క. అని భక్తిప్రమదాశ్రుల
మునిఁగెడు నేత్రములతోడ ♦ మురహరుకథలన్
వినిపించె నమృతతుల్య వ
చనముల నిజశిష్యులకును ♦ చైతన్యుఁడటన్. 75

చ. మఱచిరి శాస్త్రపాఠముల ♦ మాటప్రసంగ వశాంతరంగులై
మఱచిరి కాలమానము స ♦ మంచితభక్తిరస ప్రమత్తులై
మఱచిరి యిండ్లువాకిళులు ♦ మాధవసక్త మనస్కులౌచు సం
దఱు; నిమియాఁగ నప్పటికి ♦ దాఁటెను భోజనవేళ వింతగన్. 76

క. పరవశతఁ దొఱఁగి స్వస్థతఁ
బొరసినపిమ్మటను జాలఁ ♦ బ్రొద్దయ్యెను నేఁ
గఱపఁగలేనైతిని బా
లురకు న్విద్యయని చింత ♦ లోఁబడె నిమిదాన్, 77

క. పడి నాపైయలుగకుఁ డీ
యెడఁదన్నుడిఁ దప్పితినని ♦ కృష్ణకథనముం
బడిపెట్టు నాఁడుసేయుట
గడు శుభమాఁగాదె యెల్లి ♦ గఱపుదువిద్యన్. 78

క. అనియు న్మఱునాఁడును పై
దినము న్దొలుతటివిధమున ♦ దివ్యవచోధా
రను నిమి కృష్ణచరిత్రం
బునుడివి కాలంబు వెళ్లఁ ♦ బుచ్చె ముదమునన్. 79

సీ. భక్తిసంభరిత హృ ♦ త్పంకజం బుప్పొంగ
నిమిచక్కఁ జెప్పెడు ♦ సమయమందు
శ్రీకృష్ణసంసక్త ♦ చిత్తులై శిష్యులు

మఱచిపోయిన విద్య ♦ మాట, పిదప
వారలలో వయ ♦ స్వంతులు శాస్త్రమ్ము
లేశమ్మువచ్చుట ♦ లేదటంచుఁ
బోయి గంగాదాసు ♦ మ్రోలను మొఱవెట్టు
కొని; రంత నిమినిర ♦ మ్మనుచు నతఁడు

ఆ. వార్తఁబంపె; నిమియు ♦ వచ్చి యాతనిపాద
ములకు సెఱఁగి కేలు ♦ మోడ్చి యెదుట
నిలువఁబడఁగ వాని ♦ నిర్మలాకృతిఁగాంచి
పలికెనిట్లు ప్రేమ ♦ మొలుకనతఁడు. 80

శా. శేషాహి స్థలదన్ను విద్యలునిమీ! ♦ చేకూరె; నీనాల్కవా
గ్యోషారత్నము టెంకియైవెలసె; న ♦ య్యో! పండితేంద్రాబ్ధి సం
శోషాపాదనబాడబప్రతిభ యీ ♦ చొప్పయ్యెనే? యిప్డు నీ
వేషంబంతయు మాఱిపోయెనని నే ♦ వింటి న్విచారించితిన్. 81

ఉ. బెబ్బులిమాడ్కినుండునిమి! ♦ పిల్లిగమాఱితి కృష్ణభక్తిచే
నబ్బుర మింతకంటెఁ గల ♦ దా! భువి, నైనను భక్తిమానుమన్
సెబ్బరమాట లెన్నఁడును ♦ జెప్పను వెన్కటియట్ల శిష్యులన్
దబ్బఱసేయకుండఁ గరు ♦ ణామతి విద్యలనేర్పి ప్రోవుమా! 82

గీ. పూర్వ గురుశిష్యసంబంధ ♦ మునను నీకు
నొక్కచెప్పితినింత నా ♦ నుడువులు మన
సునకురుచియించె నేఁ జేయుఁ ♦ జూడుమట్లు
లేనిచో నిమి! వానిని ♦ లెక్కఁగొనకు. 83

క. అనుమాటలువిని నిమిహ్రీ
వినమితవదనుఁడయి శిష్య ♦ వితతికి శాస్త్రం
బును గఱపకపోయిన త

ప్పను శుమియింపుఁడనివేఁడెఁ ♦ బోరిఁబోరి గురునిఁ. 84

గీ. భక్తివిస్మృతివీడి వి ♦ శ్వంభరుండు
మాటదప్పక వెనుకటి ♦ మాడ్కి బోధ
మొనరుతును బాలురకునని ♦ యొజ్జలకడ
సెలవుగైకొని వెడలె స ♦ శిష్యుఁడగుచు. 85

శా. దారింబోవుచుఁ దొంటిరీతి నిజవి ♦ ద్యాదర్ప నిష్క్రాంత వా
గ్ధారామాధురి శిష్యులన్దనుపుచుఁ ♦ గంబాప్తుఁ డస్తాగమున్
జేరంబోయెడుకాలమందు నిమివ ♦ చ్చెన్స్నిగ్ధుఁడుఁ భక్తియో
గారూఢుం డగురత్నగర్భుఁడను వి ♦ ప్రాఖండలు న్జాడఁగఁ. 86

ఆ. వచ్చి యతనియిల్లు ♦ సొచ్చి శిష్యులఁ దన
చుట్టుఁగూరుచుండఁ ♦ బెట్టికొని య
తండు పూర్వభంగి ♦ ధారాళధిషణామ
నోజ్ఞవాక్యములను ♦ నుడువుచుండ. 87

శా. రామంబౌకడ సంజలోఁదనయుగా ♦ రంబందు దైవార్చనా
ధామంబందున రత్నగర్భుఁడు శుచి ♦ త్వంబొప్ప ధ్యానించుచుఁ
శ్రీమద్భాగవతస్థ శస్తమధుర ♦ శ్రీకృష్ణ వర్ణాంచితం
బై మైపొంగఁగఁజేయు శ్లోకమొకఁడో♦య్యంబాడె శ్రావ్యంబుగఁ.

గీ. కృష్ణవర్ణన శ్లోకంబు ♦ కెరలి నిమిచె
వులనుబడఁగానె "నాకృష్ణ! ♦ పుండరీక
నయన!" యనియార్చి సమ్మోహ ♦ నశరపతిత
యోద్ధమాడ్కిని భూమిపై ♦ నొఱగెనతఁడు. 89

గీ. ఒఱగి నిమి పెద్దవడికిని ♦ మఱల స్మృతికి
వచ్చి శ్లోకంబు మఱియొక ♦ పరిచదువుచుఁ
గర్ణపర్వంబొనర్ప భ ♦ క్తజనవర్య

రత్నగర్భా! యటంచుఁ బ్రా ♦ ర్థనము సల్పె. 90

క. మఱలం జదువఁగ శ్లోకం

బెఱుక న్నిమిదొఱఁగివ్రాలెఁ ♦ బృథ్వీస్థలినీ

తెఱఁగుననే జరగెను బ

ల్మఱు నాతని యొడలు గాసి ♦ మైవసివాడన్. 91

గీ. ఇదియె తొలిసారి యందఱ ♦ యెదుట భక్తిఁ

జొక్కి నిమి ధరఁగూలుట ♦ చూచినట్టి

వారలుం గూడభక్తివి ♦ వశతఁజెంది

వెలువరించిరి బాష్పము ♦ ల్వెల్లువలుగ. 92

వ. అచటి కేతెంచినవారిలో గదాధరుండుండి యట్లు గౌరాంగుండు శ్లోకశ్రవణం బెన్నిసారులుచేసిన నన్నిసారులు మైమఱచి చెట్టునుండి క్రిందంబడు బంగారుఁబిచ్చుకపగిది నేలంగూలి గాసింజెందుట చూడ నోపక రత్నగర్భా! యిఁక నాశ్లోకంబుమాత్రము చదువవలదని గట్టిగఁజెప్పి మానిపించె నంతట నిమి కొంతసేపటికి యథాస్థితికివచ్చి. 93

గీ. భక్తపుంగవ! రత్నగ ♦ ర్భా! మహాత్మ!

యెంతయానంద మిప్పుడీ ♦ విడితి నాక

టంచు మించును హసియించు ♦ హస్తములను

గడిఁది ప్రేమంబునను వానిఁ ♦ గౌఁగిలించె. 94

చ. సమమగునెట్లు స్వాదుఫల ♦ సంతతభోజన సౌఖ్యసంపదల్

సమమగునెట్లు స్వర్యువతు ♦ లం బదివేవురఁ గూడుసౌఖ్యముల్

సమమగునెట్లు రాజ్యపద ♦ లభ్యసుఖంబులు రత్నగర్భుఁడా

నిమిషమునందుఁ బొందిన వి ♦ నిర్మలసౌఖ్యముతోడఁ బోల్చినన్.

గీ. అతఁ డాశ్లేషమొనరించి ♦ నదిమొదలుగఁ

గోత్రజన్మంబు రత్నగ ♦ ర్భుండు వొందె

నట్టులైె నిమి శిష్యుల ♦ యందుఁగలసి
యతనినీడనుబోలె వె ♦ న్నాడుచుండె. 96

ఆ. బంధుమిత్రశిష్య ♦ వర్గంబు గౌరాంగు
నొడలుగడుగ గంగ ♦ కడకుఁ గొంచు
స్నానమాడఁజేసి ♦ వానిని దల్లికి
నొప్పగించె నింటి ♦ యొద్దకరిగి. 97

చ. పరదినమందు దివ్యతను ♦ భాసితుఁడై నిమి పాఠశాలయం
దుఱవగు ప్రేమవెన్నెలల ♦ యోజను గన్నులు చిమ్ముచుండ శాం
తరసము ముద్దుమోముపయిఁ ♦ దద్దయుఁబర్వఁగఁ గూరుచుండు న
త్తఱిఁ దనశిష్యులంబిలిచె ♦ దగ్గఱకు న్గనుసైగసేయుచున్. 98

వ. శతసహస్ర సూర్యరత్న కాంతులంగ్రక్కు నాగౌరాంగ గురుదివ్య మంగళవిగ్రహంబు తెప్పలువాల్పక దర్శించుచున్నశిష్యు లాకను సన్నలంగని వచ్చి సమీపాసీనులై యున్నంత. 99

గీ. సాయమాచుంటినో లేదొ ♦ చదువులందు
నేను మీకదిడాఁచక ♦ నిర్భయముగఁ
బల్కుఁడీయిప్డు నాతోడఁ ♦ బ్రాణమిత్రు
లార! యని నిమియడిగెను ♦ వారిఁజూచి. 100

వ. అందునకు విద్యార్థులందఱు వినమితోత్తమాంగంబులతోఁ బ్రత్యుత్తరంబేమియు నీయక మిన్నకుంటసూచి మఱియు నిట్లనియె. 101

ఆ. ముక్కయొకటి మీకు ♦ బోధంబుసేయుట
లేదటంచుఁ దెల్పు ♦ మీదు మాన
మెఱుఁగఁజేయుఁడయ్య ♦ యేఁబాఠశాలకు
వచ్చిచేయుచున్న ♦ పనులవేవొ. 102

శా. ఆమాటల్విని శిష్యుఁడొక్కరుఁడు దైై ♦ ర్యప్రేరితోత్థానుఁడై

స్వామీ ! మీరిపుడన్నమాట నిజ మ ♦ త్యంతంబు శ్రీకృష్ణుపై
ప్రేమ న్వానిఁదలంతురద్ది శుభదం ♦ బేకాని మీరొద్దకున్
మేమే తెంచితి మెందుకోస మదియే ♦ మిథ్యార్థమయ్యెంగదా ! 103

క. అని కడుభయభక్తులతో
నన, నిమి దలయూఁచియూఁచి ♦ యానౌనిజమే
వనజాక్షునుడివి మీవి
ద్యనుగూరిచి మాటలాడ ♦ నైతింగాదే. 104

వ. అనిపలికినంత మఱియొక శిష్యుండులేచి యతివినయంబునఁ జేతులు జోడించి యిట్లనియె. 105

సీ. గయకు యాత్రకుఁబోయి ♦ క్రమ్మఱవచ్చిన
దాదిగా నొకమాట ♦ యైనవిద్యఁ
గూర్చిచెప్పరు నిన్న ♦ గోవిందసంకీర్త
నశ్లోకమొండు గా ♦ నంబుసేయ
నొడలెఱుంగక క్రిందఁ ♦ బడితిరియ్యది జ్ఞప్తి
లోనున్నదో లేదో ♦ యేనెఱుంగఁ
గాని మీచర్యలఁ ♦ గనిన మేమందఱ
మును గడు నాశ్చర్య ♦ ముకఁ బడితిమి

ఆ. గ్రంథమందునుండు ♦ కథలలోనేనియు
నిప్పుడేని వెన్క ♦ నెన్నఁడేని
క్షితిని మిమ్ముఁబోలు ♦ శ్రీకృష్ణభక్తు న
క్షులనుగసము కర్ణ ♦ ములను వినము. 106

క. అనుమాటలువిని యాశి
ష్యునిదెస నిమి చూచిచూచి ♦ యుత్కటబాష్పా
ర్ద్రనయనముల నాతనితో

వనె నిట్టులు దీనభావ ♦ మడర మొగమునన్. 107

ఆ. అకట! మీకు నించు ♦ కంతయు నుపయోగ
పడనివాఁడనైతిఁ ♦ బాఠనమున
కెంతయత్నపడిన ♦ నంతయు వృథయయ్యె
నంటెనేమొ నన్నుఁ ♦ దొంటిపిచ్చి? 108

క. నావుడు నందఱు నేక
గ్రీవంబుగఁ బలికిరిట్లు ♦ కేల్మోడ్చి మహా
త్మా! వెఱ్ఱి మీకుఁబట్టుట
కేవలముంగల్ల! యూర ♦ కే జడియకుఁడీ. 109

చ. పలికిన పల్కులన్నియును ♦ భాసిలె రత్నములట్టు లందులోఁ
గలవిపులార్థభావములు ♦ గాంచఁగ ముక్తిసుఖప్రదంబు లె
ట్లలవడు నీవచోమహిమ ♦ మన్యులకు; న్నిను వెఱ్ఱివానిగాఁ
దలఁచుటకంటెఁ బిచ్చిగల ♦ దా! మఱియొక్కటి దేశికోత్తమా?

క. పులకితశరీరముల న
శ్రులఁదొఁగెడు కన్నుఁగవల ♦ సుఖపరవశతన్
నిలఁబడితిమపుడు రాపడి
కలదే యీచేత వెఱ్ఱి ♦ గలవారలకున్. 111

వ. అనువచనంబు లాలకించి సానురాగచిత్తంబున గౌరాంగుం డిట్ల
నియె. 112

ఉ. ఇంకనుడాఁచనేల వినుఁ ♦ డీ! ప్రియశిష్యులు నారహస్యమున్
గొంకక చెప్పవాఁడఁ గల ♦ గుండును జెందకుఁడయ్య శేషప
ర్యంకుఁడు మద్ధృదంతర వి ♦ హారమునల్పుచు నైహికేప్సలి
త్రెంకులుచేయు నమ్ముదురొ ♦ యీరలు చెప్పిన నమ్మకుందురో! 113

చ. ముదమున మీకు శాస్త్రములు ♦ బోధముసేయఁ దలంపఁగానెనా

యెమటనుదోఁచి బాలుఁడొకఁ ♦ డిందునిభాస్యుఁడు రమ్యనీలతో
యదమును బోలుమేననుఁగ ♦ రాంచితవేణువునంటుమోవి నా
యెదనలరించి కన్నులకు ♦ నెంతయుఁ బండువుసేయు నెప్పుడున్.

తరల. మురళిమీఁదఁ గరాంగుళీమణి ♦ భూషణప్రభలాడఁగా
సరసిజాభము లైనకన్నులుఁ ♦ జారుపింఛమునట్టువల్
సరసఁద్రొక్కఁగ నాదుమ్రోలను ♦ శ్యామలాంగుఁడు నిల్చుచోఁ
బరవశత్వమునొంది కాయము ♦ వ్రాలవిస్మృతిఁ జెందుదున్. 115

క. అని పల్కినమాత్రంబున
వనజాక్షుండు నిమికనులఁ ♦ బడ నతఁడెట్లో
మనముఁ గుదురుపఱచుక యి
ట్లనె శిష్యులతోడ విన్న ♦ యా వదనమునన్. 116

శా. మీకున్నాకును నింతతో సరిసుఁడీ ♦ మిత్రోత్తము! ల్నిచ్చలున్
శ్రీకృష్ణుండెదనిండియుంటఁ జదువు ♦ లెప్పంగఁగాదైతి; వి
ద్యాకృత్యంబున కేనసర్వుఁడను శా ♦ స్త్రజ్ఞానము ల్లెస్సగాఁ
జేకూర్పంగల యొక్కప్రాజ్ఞుకడకు ♦ న్శీఘ్రంబ పోవందగున్. 117

ఆ. బాలురార! నాదు ♦ పంచేంద్రియంబులు
కృష్ణమయములయ్యెఁ ♦ గేవలంబు
నేను దొంటివాఁడఁ ♦ గా; నియ్యకొంటిమీ
రిచ్చవచ్చునెడకు ♦ నేగుటకును. 118

క. పాయఁగ లేకయు మిమ్ములఁ
బాయంగా వలసివచ్చె ♦ భద్రంబులు మీ
కే యెడఁ గూర్చెడు నావ
ద్యాయతలోచనుఁడు కృష్ణుఁ ♦ డరయుచుఁ గరుణన్. 119

. అని కనుమూయక శిష్యులఁ

గని నిమి నన్నెపుడు మఱవఁ ♦ గాఁ జనదనుచున్
బొనుపడ నెదలో ధైర్యము
గను దమ్ములనుండి బాష్ప ♦ కణములు రాల్చెన్. 120

ఆ. ఆఁగలేక శిష్యు ♦ లంతట నందఱు
నొక్కమొగిని దుఃఖ ♦ మొందఁ జొచ్చి
రందు ధైర్యశాలి ♦ యగు నాతఁ డొక్కరుం
డనెను దెఱపిసేసి ♦ కొనుచు నిట్లు. 121

మ. గురువర్యా! వినుమయ్య! విద్యకును మీ ♦ కుంగూడ దవ్వైతిమే
మొరులం జేరుట వట్టిమాట యిఁక న♦న్యుల్శాస్త్రముల్సెప్ప నే
రరు మీరీతిగ; బ్రహ్మ మాదునుదుట ♦ న్వ్రాసెం గదా యిట్లు; మా
దురదృష్టంబు నడంచి కాచుటకు శ ♦ క్తుం డేమహాత్ముండగున్. 122

వ. మాకుఁ బాఠంబులు సెప్పుట తమకనుకూలంబుగాదు. వేఱొండుగురునాశ్రయించి విద్యఁ గఱచుటకు మామనంబు లొల్లకున్న యవి. మాకు విశ్లేషకష్టంబు లనుభవింపక తప్పకున్నట్లున్న యది కావున నమస్కరించి సెలవుదీసికొనెదమని చెప్పి స్వామీ! భవచ్చరణసేవాలబ్ధ పూర్వాభ్యస్త విద్యావిషయంబులు మాత్రము మేమెన్నండును మఱవకుండునట్లనుగ్రహించి మమ్ము దీవింపుఁడని కన్నీళ్లు వెట్టుకొన నిరువదిమూఁడేండ్ల ప్రౌఢ యగుగౌరాంగుండు బాలకు నట్లశ్రుపూరితనయనుండై మాటలాడనేరక శిష్యుల వేర్వేఱుగఁ జేసన్నలుచేసి పిలిచి తొడపైఁ గూరుచుండఁబెట్టుకొని మూర్ధంబు మూర్కొని ముద్దాడి దివ్యానందకరం బగునిజకరంబున శరీరంబునిమిరి యొట్టకేలకు వారలతో హీనస్వరంబున నిట్లనియె. 123

ఉ. పాయుటతప్పదయ్యె నెడఁ ♦ బాయుటకున్మను దుఃఖసూదనో
పాయ మొకండు సెప్పెదఁ గృ ♦ పామతిఁ జేయుఁడు నిత్యసౌఖ్య నం

ధాయిరమాపతిన్ హరిని ♦ నర్మిలిఁ బాడుద మొక్కసారి యీ
చేయుటనెంచెదజ్ఞమువు ♦ సెప్పిన దానికుపాయనంబుగన్. 124

గీ. కృష్ణసంకీర్తనమున నా ♦ హృదయతాప
మెల్లఁ జల్లార్పఁదగుమీర ♦ లిదివఱకును
గురుఁడనైతినిమీకు నీ ♦ కూర్మిమైన
నెంచి యించుకమోమోట ♦ ముంచుఁడయ్య! 125

వ. అందులకు వారిట్లనిరి. 126

గీ. కృష్ణసంకీర్తనంబన ♦ నేమొ మాకుఁ
దెలియదు మహాత్మ! మాకద్ది ♦ తెలియఁబఱిచి
పాడుఁ డిట్లనిచెప్పినఁ ♦ బాడఁగలము
మీదునాజ్ఞకు మాకెక్కు ♦ డేది యిలను? 127

సీ. అంత నానిమి గడు ♦ సంతసంబున జగ
న్మోహనాకారుఁ డం ♦ భోజనయనుఁ
డతిదయాళుఁడు సచ్చి ♦ దానందపురుషుఁడౌ
శ్రీకృష్ణమూర్తిని ♦ జెలఁగిపాడు
దమనుచు నడుమను ♦ దా భక్తివిగ్రహం
బట్ల యాసీనుఁడై ♦ యాత్మశిష్యు
లుతనచుట్టును గోడ ♦ వితమున నిలుచుండ
నఱమోడ్పుఁగన్నుల ♦ హస్తయుగము

గీ. తోడఁ దాళము వేయుచు ♦ త్తుంగమధుర
రమ్యగంభీర కంఠస్వ ♦ రంబుతోడ
జోత శ్రీకృష్ణవిభునకు ♦ జోతహారిక
టంచుఁ బాడెను మోదవి ♦ హ్వలతఁజెంది. 128

క. ఈపగిదిఁ బాడుచుండఁగ

నేపారుచు భక్తిరసము ♦ హృదయము నిండఁగ
వ్యాపింపనూరె నశ్రులు
గోపాంబువులట్లు నిమికిఁ ♦ గొలుకుల వెంటన్. 129

సీ. గౌరాంగుచూపులుఁ ♦ గంఠస్వనంబును
నొడలికంపంబు శి ♦ ష్యులకునెల్ల
మైకంబుపుట్టించి ♦ లోకవస్తుజ్ఞాన
మెడలించి పరమాత్మ ♦ కడకులాగి
భక్తిరసావర్త ♦ సక్తులఁగాఁజేయ
గురుభంగివారును ♦ గెరలి కృష్ణుఁ
బాడుచుఁగొందఱు ♦ వడిరి భూతలమునఁ;
గొందఱు నర్తనం ♦ బందుదిగిరి;
ఆ. వెఱ్ఱివారిపగిదిఁ ♦ బెద్దనవ్వులునవ్వి
రందుఁ గొంద; ఱిద్ది ♦ యంతవినుచు
వచ్చినట్టి పొరుగు ♦ వాగలుఁగూడ నీ
యోజనేచరించి ♦ రొడలుమఱచి. 130

క. అందఱు శ్రీకృష్ణుఁడెతమ
ముందఱ నున్నాతఁడంచు ♦ ముదితాత్ములై
పొందళుకుమేని నిమికి
స్యందనములుసల్పి రతని ♦ పదముల చెంతన్. 131

గీ. భక్తి సంకీర్ణహృదయక ♦ వాటములను
దెఱవ నిమి గాన, మంతటఁ ♦ దెలిసికొనిరి
శిష్యులమలాత్మతోటను ♦ జేసి నంద
నందనునిసేవ యెంతయా ♦ నందకరమొ. 132

గీ. జంతువులపోల్కి మూఢత ♦ సంచరించి

యింతవఱకును జెడినార ♦ మేమటంచు
వారిలోఁ బెక్కు రత్యంత ♦ భక్తియుక్తిఁ
జేసి నాఁటఁగోలెను హరి ♦ దాసులైరి. 133

చ. పవననిరోధకృత్యములఁ ♦ బస్తులఁ బర్ణజలాశనంబులన్
సవనముల న్శరీరజవ ♦ సత్వహృదాగమచోదితోరుక
ర్మవులను మానవాళికిఁ బ్ర♦మోద మొకించుక గల్గుఁగాక భ
క్తివలనఁగల్గు మోదనిధి ♦ కిన్సరిరా దదియెట్లుసూచినన్. 134

క. ఈసత్యమె గౌరాంగుఁడు
సేసిన తొలికీర్తనంబు ♦ చెప్పెడు; సద్భ
క్త్యాసవరుచిఁ గనఁబఱుచుట
కీసరణిని లీలఁజూపెఁ ♦ గృష్ణుఁడు ప్రజకున్. 135

ఆ. స్పర్శవేధియినుము ♦ స్వర్ణంబుఁజేసెడు
పగిది నిమిరొయొనర్చె ♦ భక్తులుగను
దివ్యసుఖదమగుచుఁ ♦ దేజరిల్లెడు కర
స్పర్శమునను మూఢ ♦జనములెల్ల. 136

గీ. కారుకఱకుటినుముషంటి ♦ వారిఁ దప్త
కాంచనోజ్జ్వలులుగఁజేసె ♦ గానములను
భక్తినర్తనముల నిమి ♦ వహ్ని సదృశ
కాయశోషకములవారు ♦ గందకుండ. 137

క. శరవిసరతుల్యబాహ్యాం
తరకష్టములేచినరులఁ ♦ దల్లడపెట్టన్
గరుణించికావరామా!
ధరలోపల నీవుదక్క ♦ దైవముగలఁడే? 138

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

సప్తమాశ్వాసము.

చ. జనకుఁడు లేచిపొమ్మనిన ♦ జానకి వెంటను బెట్టికొంచుఁ గా
ననములకేగె రాఘవుఁడు ♦ నానొక వెంగలియంచుఁ గూళుల
న్నను నలరావణానుజుఁడు ♦ నారదుఁడు న్బవనాత్మజుండుఁ గాం
చిన యెనలేని నీమహిమ ♦ చెందునె రామ! కొఱంత లేశముఁ! 1

సీ. చెప్పినఁగాని తాఁ ♦ జేయఁడు స్నానంబుఁ
దినుమన్నఁగాని తాఁ ♦ దినఁడు తిండి
యెక్కడనో పెట్టు ♦ హృదయంబుఁ గొనిపోయి
పూర్ణవిస్మృతిఁ గూడఁ ♦ బొరయుఁ దఱచు
భక్తిభరోద్భూత ♦ బాష్పముల్ చెక్కులఁ
గార్చును మాటయొ ♦ క్కటియు ననఁడు
పలికెనే శ్రీకృష్ణ ♦ పదము దక్కను వేఱు
మాటరానీయఁడు ♦ నోట నెప్పు
గీ. డొరులఁ జూచుటకును బెట్టు ♦ వెఱచువార
లెప్పుడే నెదురైనను ♦ హృద్గతార్తి

బయలుపడకుండఁ జేయఁగాఁ ♦ బడుసుబొట్లు
నెగ్గు జతనంబులొకసారి ♦ నెగ్గకుండు. 2

ఆ. అంతరంగభక్తి ♦ నన్నియు మఱచియు
న్నట్టినిమికి నెట్టి ♦ హాని గలుగ
కుండ నతనితోడ ♦ నుందురు చెల్మికాం
డ్రైన యాగదాధ ♦ రాదు లెపుడు. 3

చ. సమయమిదేయటంచు నిమి ♦ శాత్రవబృందములోని పండితు
ల్దమతమదుష్టచిత్త పరి ♦ తాపములన్నియుఁదీఱ వానిస
ద్మమునకునేగి యోశచి! ప్ర ♦ మాదముపుట్టెను బిచ్చిపట్టె మీ
నిమికనిపల్క యామెహృది ♦ నిం గలగుండును బెట్టిరెంతయున్. 4

వ. పెట్టి యందుంగొంద ఱామెతో నిట్లనిరి. 5

క. కట్టి యొకచోటఁ జప్పిడి
రొట్టెలు నీరంబు నెల్ల ♦ ప్రొద్దులనిడుచున్
గట్టి చికిత్సలుసేసినఁ
బట్టినయీపిచ్చి వీని ♦ వదలునో యేమో. 6

క. వెఱవక తెఱవా! నిమి రా
తిరియందుం బగలియందు ♦ దీఱుగ గీటం
జొరఁబెట్టి యుంచితేనిఁ గు
దురుపడవచ్చునని రీర్ష్య ♦ తోఁ గొందఱరుల్. 7

వ. ఇట్టిమాటలు వినివిని బెగ్గడిలి శచి యొక్కనాఁడు నిమియొద్దకేగి తండ్రీ! నీతెఱంగుసూచినను బ్రజలాడుమాటలువినినను నాబొంది లోఁ బ్రాణంబులు నిలువకున్నయవి సత్యంబుగా నీకిప్పుడెట్లున్నదో చెప్పఁగదరాయన నాతండిట్లనియె. 8

. ఎఱుఁగుదును నామవిస్మృతి ♦ మెరియఁ జేయు

సీమనరంబనియెంత దా ♦ నిని నణంచు
కొనినసేసొలిపడిపోము ♦ గనులనుండి
యశ్రుధారలు గాఱుట ♦ యాఁగదమ్మ. 9

గీ. బల్మిచే నొంతపట్టిన ♦ వాసుదేవు
దరికె చిత్తంబు గ్రమ్మఱ ♦ నరుగుఁదల్లి!
క్రిందకును లాగివిడిచిన ♦ వృక్షశాఖ
చివ్వునను వినువీథికిఁ ♦ జేరుపగిది. 10

క. అన నేమియుఁదోఁచక శచి
తనవల్లభు ప్రాణమిత్ర ♦ తతిలో నొకఁడై
తనరెడు శ్రీవాసుకడకుఁ
జని యేడ్చుచు విన్నవించె ♦ సర్వమతనికిన్. 11

ఉ. అంత నతండువచ్చి ప్రభు ♦ దాశ్రులు గాల్వలుగట్టి చెక్కులం
దంతము లేక జాఱ నయ ♦ నాంబుజము లుత్తరుణారుణప్రభా
క్రాంతములై కనంబడఁగ ♦ రాజిలు నాతనిఁజూచి నివ్వెఱన్
జెంతనునిల్వఁగాంచి నిమి ♦ సేతులుమోడిచి లేచె దిగ్గునన్. 12

వ. లేచి యతివినయంబున. 13

ఉ. దూసినకత్తివోలె నమ ♦ దుండయి పూర్వము బాల్యమందునన్
వాసి వయస్సునుంగనక ♦ పైఁబడి గేలియొనర్చినట్టి శ్రీ
వాసుని పాదపద్మములఁ ♦ బట్టి నమస్కృతిసేసి వైష్ణవా
గ్రేసర! యంచుసొలి యొఱ ♦ గె న్నిమి, భక్తిభరాకులాత్ముఁడై. 14

సీ. నిమియింటికరిగిన ♦ నిమిషంబునుండియు
శ్రీవాసుఁ డతనిపై ♦ దృష్టిఁబఱపి
లక్షణంబులు నక ♦ లంబును శ్రద్ధతోఁ
దిలకించి మతకోశ ♦ ములను భక్త

వరులదేహమునఁ గ ♦ నృట్టునన్నట్టి చి
హ్నములన్ని గౌరాంగు ♦ నందుఁగాంచి
పులకితాంగంబుతోఁ ♦ బుత్తడిబొమ్మలా
గునన్నొద్ద విస్మృతిఁ ♦ గూలినట్టి
ఆ. దివ్యమంగళాకృ ♦ తిని తెప్ప వేయక
చూచిచూచి శిరము ♦ నూఁచియూఁచి
యిట్టిపూర్ణభక్తి ♦ యెటులబ్బెరాకుట్టి
వాఁడనీకటంచు ♦ వగచుచుండె. 15

వ. ఇంతలో గౌరాంగుండు మఱల స్మృతికివచ్చి దీనాననంబుతో శ్రీవా
సుంజూచి యిట్లనియె. 16

మ. మదిపాడౌటను నీకుమారునకును ♦ న్నాదంబువాటిల్లెనం
చు దురుక్తుల్ప్రజలాడ నాజనని య ♦ స్తోకార్తి వైక్లబ్యమై
యెదియున్నోఁచకయున్నదీవిపుడు న ♦ న్వీక్షించి నారోగము
న్నదియున్నట్టులు సెప్పి పోవఁగదె పు ♦ ణ్యాత్మా! దయాంభోనిధీ!

క. నాతండ్రికి సెయ్యుండవుఁ
బాతకహర కృష్ణపాద ♦ భక్తుండవునీ
వే తెంచితి మాపుణ్యము
చేతన్శ్రీవాస! మాకుఁ ♦ జెప్పుమ నిజమున్. 18

క. కలతెఱుఁగు విన్నవించెద
వలసిన నేనెన్నిపాట్లు ♦ వడిన నుడుగక
శ్రులువడి నూరుచు నాక
న్నులనుండి స్రవించు వాహి ♦ నులచందమునన్. 19

క. ఇదిదక్కఁ జెప్పుటకు నొం
డెదియున్లేదనుచు నుడువ ♦ నెలనవ్వులతో

ముదిపాఱుండాశచిదెస
కుందిరిగి యిట్లనియె ముదిత ♦ గుందటిచెలఁగన్. 20

శా. తల్లీ! మూఢులువల్కుమాటలకుఁ జిం♦తంజెందుచున్నట్టు భీ
తిల్లంజేయకు నీమనంబు; జడులీ ♦ దివ్యార్థవిజ్ఞాన మె
ట్లుల్లంబందు గ్రహింపఁజాలుదురు బ్ర♦హ్మోపాసనాదిత్య సం
ఫుల్లస్వాంత సరోరుహుండుసుమీ నీ ♦ పుత్త్రుండు నారీమణీ. 21

ఆ. అమ్మ! నీతనూజుఁ ♦ డద్భుతంబులుసూపు
నీవెముందుగాంతు ♦ వేవచింప
నేల? భక్తియింత ♦ యెదనుంటసూచించు
వచ్చెదేవుఁడనియెొ ♦ వచ్చెననియొ. 22

వ. ఈమాటలకు నిమి యమందానందహృదయుండయి శ్రీవాసుతో ని
ట్లనియె. 23

చ. జనములు నేనువెఱ్ఱినన ♦ సాగిరి; నీవును నట్లెచెప్పియుం
డిన నిటువంటిదూఱువడ ♦ నేరక గంగనుజొచ్చి ప్రాణమం
దుననిడనున్న నన్ను దయ ♦ తోడుతఁబ్రోచితి దీనరక్షకా!
నిను నొకసారి గట్టిగను ♦ నెమ్మిని గౌఁగిటఁ బట్టనిచ్చెదే? 24

వ. అని సమస్త చరాచర ప్రపంచరక్షణ దక్షంబులగుభర్గోజ్వల శస్త
హస్తంబులచే గౌరాంగుండు శ్రీవాసుంగదియంబట్టిన ననిర్వాచ్యం
బప్రతిమానం బసామాన్య జనానుభూతంబగు నొకవిలక్షణానందర
సం బాపాదమస్తకంబును బరిసరింప నతండు మత్తిలి నిశ్చేష్టితుం
డై కొంతవడికిం బ్రపంచజ్ఞానంబు కరిమ్మఁటఁ బడసి నిమివంకకుఁజూ
డ్కులంబఱపి యల్లన నిట్లనియె. 25

శా. ఈరారాజితదివ్యభక్తియె జనుల్ ♦ హీనాత్ములున్నాదమం
చూరంజాటిన? దిందునాకొనఁగెదే ♦ యొక్కింత? వమ్మాను సం

సారార్తిచ్ఛట; నాగృహంబునకు ని ♦ చ్చలమ్ము జేపొద్దులన్
గౌరాంగా! హరిఁగూడి కొల్తమెదఁగాఁ ♦ గంబోకు తుచ్ఛోక్తులన్

గీ. శాంతపురుషుఁడు విష్ణ్వారు ♦ మహాప్రధానుఁ
డాత్మసంవేత్తయున్మత్తుఁ ♦ డంగనలకు
లొంగనిజితేంద్రియుఁడు షండ ♦ పుంగవుండు
కాక నామకదుర్మార్గ ♦ లోకమునకు. 27

వ. అనిపలికి యాశ్చర్యమగ్నుండై యున్న శ్రీవాసుంజూచి. 28

గీ. వల్లెయనె నిమిప్రముదిత ♦ స్వాంతుఁడగుచు
శచికి నలజడియొకకొంత ♦ సడలెఁగాని
గుండెలో వెన్క విశ్వరూ ♦ పుండొనర్చి
నట్టిపుండును రేఁపె గౌ ♦ రాంగు తెఱఁగు. 29

గీ. పెద్దకొడుకైహికవిషయ ♦ విముఖుఁడిల్లె
యగుచు సన్న్యాసియైపోయె ♦ నమ్మ! వీని
కృష్ణభక్తియుఁ గ్రమముగాఁ ♦ గెరలి యొక్క
బిడ్డనింగూడ నెడఁబాపి ♦ వేయునేమొ? 30

వ. అని శచి లోలోపలం దలంకుచుండియుఁ గొమరునకు వెఱ్ఱిలేదని ప
రీక్షించి చెప్పినందులకు శ్రీవాసునకుఁ గృతజ్ఞతాభివందనం బొనర్చి
నతండును వారివీడ్కొని నిజసదనంబునకుం జనియె. 3

క. జాతిని నాతింజేసితి
క్రోఁతింజేసితివి భక్త ♦ కుంజరునిగ, నీ
చేతికి రఘురామా! మ
త్పాతకహరణంబు పెద్ద ♦ పనిగాదుసుమా! 3

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

అష్టమాశ్వాసము.

చ॰ వడివడిరాలుభక్తిభవ ♦ బాష్పకణంబుల నేటినీళులన్
గడిగి గుహుండునీచరణ ♦ కంజములం, దరియించె, నట్టినీ
యడుగులనొక్కసారి యిటు ♦ లందఁగనిచ్చెదె నాకుఁగూడఁ? నీ
జడునకు సంశయాత్మునకుఁ ♦ జాఁతునె నేననకుండ రాఘవా!

సీ॰ దృఢసమున్నతకుడ్య ♦ వృతమందిరంబు శ్రీ
వాసునకుండెన ♦ వ్వట్టునందుఁ
దనసోదరులు ముగ్గు ♦ రును దాను నేకభాం
డాశనులయ్యు వే ♦ ఱైనయిండ్ల
వసియించుచుండి రీ ♦ వాసముల్గాక వే
ఱొండుగృహంబందు ♦ నుపలఖచిత
దైవవిగ్రహమును ♦ స్థాపించి నిత్యంబు
శ్రీవాసుఁడర్చన ♦ లేసేయుచుండె
గీ॰ నిట్టిచోటికి గౌరాంగుఁ ♦ డేగుదెంచు
వేలభజనంబునకని యె ♦ ఱింగి గదాధ

రుండును మురారియును ముకుం ♦ దుండుఁ దక్కఁ
భక్తులరుగంగసాగిరి ♦ ప్రతిదినంబు. 2

సీ. గౌరాంగుఁడన్నవో ♦ వారును వీరును
దేవులనిపల్కు వి ♦ స్మృతవిచిత్ర
నిజమనస్థితిని గా ♦ న్పించెడులక్షణం
బులు డాఁపఁజూడఁడు ♦ చెలులయెదుటఁ
గాని తానెఱుఁగని ♦ మానవులెదురైనఁ
గడఁగునెంతయువానిఁ ♦ గప్పివైవ
నుదయంబుననసఖి స ♦ ముదయంబుతోఁగూడి
చని గంగకచ్చట ♦ స్నానమాడుఁ

గీ. దనకు నత్తఱిభక్తులు ♦ చారసిలినఁ
జాఁగిలింతలుసేసి త ♦ చ్చరణములకు
వారిబట్టలుపిడిచి పు ♦ ష్పములుమోచి
పలుతెఱంగుల నుపచార ♦ ములనుజేయు. 3

క. అదిచూచి వారలిది నీ
కుఁదగునె విద్యాసముద్ర! ♦ కోవిదమాళీ!
యొదివెడు నక్రశులతో మా
పదముల పై వ్రాలుటందు ♦ పరితాపమునన్. 4

క. అంత శిలాసదృశములగు
స్వాంతంబులనైనఁ గరఁచఁ ♦ జాలినదైన్యా
క్రాంతమగు ముద్దుమోమున
నెంతయు వినయంబున నిమి ♦ యిటువారికనున్. 5

ఉ. భక్తులుగాఁగనంబడెడు ♦ వారిని సేవలచేతఁ దన్విన
ముక్తసమస్తకల్బిష స ♦ ముజ్జ్వల మానసుఁడౌచు గోపికా

సక్తుని జిన్నికృష్ణుఁ గనఁ ♦ జాలును మానవుఁడంద్రు పెద్దలీ
యుక్తులఁ బాటిగాఁగొనుట ♦ యొప్పనొ యొప్పదొమీరె చెప్పుఁడీ!

గీ. ఈవిధంబునసైన శ్రీ ♦ కృష్ణవిభుని
జూడఁగల్గుదునో యేమొ ♦ చూడ్కులలర
నంచుఁ బేరాసతో నున్న ♦ యట్టినాకు
నడ్డుగావత్తురయ్యా మ ♦ హాత్ములార? 7

క. అను దీనాలాపంబుల
విని మఱుమాటాడలేక ♦ వేగమ శ్రీకృ
ష్ణునిసందర్శనమును బొం
దునిమీ! యని దీవనలిడు ♦ దురు వారలొగిన్. 8

గీ. కృష్ణుకరుణనుబడసెద ♦ వీవునిమి! అను
టన్న దీవన కానంద ♦ మందియతఁడు
కృష్ణభక్తులకృప నాకు ♦ నెపుడుగల్గె
నప్పుడే కృష్ణుకృపగల్గె ♦ నంచునుడువు. 9

గీ. సత్యమును నిష్కపటతయుఁ ♦ జారిమంబుఁ
దనువుఁగైకొనివచ్చెనో ♦ ధరణికనఁగ
వఱలు గౌరాంగుఁజూచిన ♦ వారిలోనఁ
గరఁగి చొక్కనియాతఁడొ ♦ క్కరుఁడులేఁడు. 10

వ. వైష్ణవసంఘప్రధానుండై నవద్వీపంబున భక్తశ్రేష్ఠుం డగునద్వై తుఁ డుండెనని మున్నె చెప్పంబడియె. ఆతనిగృహంబున భక్తివై రాగ్యసంపన్నులప్పుడప్పుడుగూడి మతగ్రంథంబులు చదువుటయు వేదగానంబు సల్పుటయు వేదాంతసంభాషణంబు లొనర్చుటయుఁ గృష్ణసంకీర్తనంబు సేయుటయుంగలదు. అట్టి యొందుసమయంబు న నొకవైష్ణవుండులేచి “సమస్తశాస్త్రసంపూర్ణపరిజ్ఞానగర్వంబున

నెంతెంత వారినోడించి విద్వన్మత్తేభంబులకు సింహస్వప్నంబై కొం
తతనంబున మతంబును బెద్దల వెక్కిరించుచుండు నిమి పండితుం
డిప్పు డతినమ్రత్వంబునననన్యసామాన్యభక్తిం దాల్చి మర్త్యులందాఁ
టిన మహాపురుషుండై యున్నవాఁడ" ని విన్నవించిన నదివిని య
ద్వైతాచార్యుం డాశ్చర్యచిహ్నంబు లాననంబుపైఁ గానంబడ నిట్లు
చింతించె. 11

సీ. మొదటినుండియు నిమి ♦ మూర్తియందొకవిల
క్షణమైనదెద్దియో ♦ కాంచుచుంటి
వాఁడు నాల్గైదేండ్ల ♦ ప్రాయంపుబాలుఁడై
తనయన్న విశ్వరూ ♦ పునిగృహంబు
నకుఁ దీసికొనిపోవ ♦ నాయింటికిని దల్లి
పన్పునఁ దఱచుగా ♦ వచ్చువాఁడు
నాదృష్టికినిమహా ♦ నందకరుండౌచుఁ
దోఁచెను గృష్ణభ ♦ క్తుఁడనునేను

గీ. పట్టిపెవన్నెలకుఁ జిక్కు ♦ వాఁడఁగాను
దక్కుబాలురకడలేని ♦ యొక్కదివ్య
తేజమాతని కాంచన ♦ దీప్తకాయ
మందు లేఁజూపుఁ దామర ♦ లందుఁగంటి. 12

ఆ. ఆతఁడెవ్వఁడంచు ♦ నప్పటినుండియుఁ
నూరకెదఁ దలంచు ♦ చుంటిఁగాని
నిన్నరాత్రివఱకు ♦ నిమియిట్టివాఁడని
సత్యమెఱుంగఁ ♦ జాలనైతి. 13

శా. గీతాంతస్థము శ్లోకమొక్కటి ననుకా ♦ గ్లిష్టార్థమై యేఁచఁగాఁ
జేతోపీధిని నాదుసంశయము వి ♦ చ్ఛిన్నంబుగాఁ జేయు మో

నేతా! యంచుపవాసముండి హరినిం ♦ దీవ్రంబుగా వేఁడి క
న్మ్రాంతంజెందఁగ నేను నిన్నుఁగలనోం ♦ డుంగంటి తేఁప్రొద్దునన్. 14

శా. అందుం బేరనుబిల్చినన్నొకరుఁడో ♦ యాచార్య! లెమ్మంచు నా
సందేహంబులుదీర్చి యింక వనట ♦ న్జాలించి శాంతింపుసా
క్రిందవేఁపితమైన నీదుమనవు ♦ ల్లర్ణంబులంబెట్టుతాఁ
కందోతెంచితినేనె మోక్షగతి లో ♦ కంబందు బోధింపఁగన్. 15

క. అనిపల్కినవేఁ గనువి
చ్చి నిమింగనినాఁడ నెదుటఁ ♦ జిత్తజరూపున్
గనుచుండఁగనే మఱలన్
జనెనెటకో యాతఁ డిందరి ♦ జాలికుపగిదిన్, 16

గీ. చిత్తవిభ్రమమో? యేమొ ♦ చెప్పలేను
గాని నిమి నాకుఁగలలోనఁ ♦ గనఁబడినది
మొదలుకొని యెన్నఁడును నేను ♦ బూర్వమందు
ననుభవింపని యానంద ♦ మందుచుంటి. 17

ఆ. తండ్రిపండితుండు ♦ దాతయుఃబండితుం
డతఁడు పండితులకు ♦ నధికుఁడయ్యె
నట్టివాఁడు భక్తుఁ ♦ డయ్యెనేఁ బర మోప
కారియౌను బ్రజకు ♦ దారిచూపి. 18

మ. నరులంపాపభుజగంబువాతఁబడి య ♦ జ్ఞానాంధకారంబునన్
దెరువున్గానక యున్నవారరయనెం ♦ తేఁ గష్టమౌ నాకయో!
కరుణాంభోనిధి! కృష్ణ! భూమిజనుల ♦ న్గాపాడరావయ్య చె
చ్చెరనంచెప్పుడు వేఁడికొంముఁగద! నా ♦ చిత్తంబున స్భక్తితోన్.

గీ. ఆతఁడే యీతఁడౌనేమొ ♦ యట్టులైన
నెప్పుడో తాను నాయొద్ద ♦ కేగుదెంచి

తానె నాముద్దుఁగృష్ణుఁడం ♦ చేనెఱుంగు
నట్లుసేయఁడె? విధిగాదె ♦ యతనికిద్ది? 20

వ. అని యిట్లు తలంచుచుండ. 21

శా. పూతాత్ముండును భక్తవర్యుఁడగువి ♦ ప్రుండంచు మాతాపితల్
చేతులోడ్చి నమస్కరించు పురుష ♦ శ్రేష్ఠుణ్ జగన్మాన్యు న
ద్వైతుఁజూచి తదంచితాశ్రయబల ♦ ప్రాప్తిన్ఘనం గల్గుదుర్
వేతల్గాంచిన కృష్ణునంచునిమి యు ♦ వ్విళ్లూరుచుండెన్మదిన్. 22

ఆ. అచ్యుతాంఘ్రియుగ్మ ♦ మంతఁగా జేయ న
ద్వైతచరణయుగమె ♦ పరమపావ
నమగునిచ్చెనయగు ♦ నాకుఁ గృష్ణునిజూపు
మనుచు నచటికేగి ♦ యడుగువాఁడ. 23

ఆ. నేను బాపినతఁడు ♦ నిర్మలాత్ముండైన
భక్తుఁడతనిఁజూచి ♦ పలుకుటెట్లు?
చనెదనే గదాధ ♦ రునిదీసికొని వెంట
నరిగి మ్రొక్కులిడుదు ♦ నతనిమ్రోల. 24

వ. అని యోజించి గౌరాంగుండు గదాధరుని వెంటంబెట్టుకొని యద్వై తాచార్య గృహంబునకేగి భక్తినిమీలితనయనుండై భగవద్ధ్యానంబు సేయుచుఁ బ్రపంచజ్ఞానంబు లేశంబును లేక నిష్ఠాబ్ధి మునింగి యున్న యావృద్ధభక్తమౌళింగాంచి దగ్గఱి నమస్కరింపనుద్యమించి యించుకసమీపించి పరవశుండయి యొక పెద్దకేఁకతో నేలంగూలె. 25

సీ. పాతంబురవమున ♦ నద్వైతుసమాధినుం
డితొలఁగింపఁగనె యు ♦ న్మీలితాక్షుఁ
డౌచు మూర్ఛను బలె ♦ నవనిపై పడియున్న

నిమిఁజూచి వెన్కటి ♦ నిసినిగాంచి
నట్టిస్వప్నంబెంచి ♦ యూర ! యీబంగారు
బొమ్మ మతగ్రంథ ♦ ములనుజెప్పఁ
బడిన యాశ్రీకృష్ణు ♦ పావనవిగ్రహం
బట్లకాన్పించెడు ♦ నసితవర్ణుఁ

ఆ. డాతఁడితఁడు కరఁగి ♦ నట్టికడాసిపై
ఛాయవాఁడు భేద ♦ సరణియింతె
యొడలిపైనిదోఁచు ♦ నొకదివ్యతేజమం
చతఁడుచింతసేసె ♦ నతిముదమున. 26

క. కనుఱెప్పలవ్రాల్చక చూ
డనుజూడను భక్తియుత్క ♦ టంబై మితిమీ
ఱినసంతోషం బద్వై
తునకుం గలుగంగ, గగురు ♦ తోనిట్లనియెన్. 27

ఉ. వచ్చితె ముద్దుఁగృష్ణ? కృప ♦ వచ్చెనె నాపయినిన్నినాళ్లకున్ ?
జొచ్చితె నాగృహంబునను ♦ జూడఁగ నేఁడెన లేనివిందవై?
ముచ్చటదీఱెనీదునను ♦ మోముఁగనుంగొనఁ బాపసంచయం
బిచ్చటనే నశించెనిఁక ♦ నేమనిచెప్పుదు నాదుభాగ్యముల్. 28

గీ. దీనుఁడనగు నన్జూడనే ♦ తెంచి నాకు
నోజగన్మోహనాకార ! ♦ యొసఁగితీవు
నీదుదర్శన; మిదినీకు ♦ నిఖిలజీవ
రాశిపైఁగల్గు కరుణను ♦ బ్రకటపఱుచు. 29

గీ. ఎల్లయెడలను వ్యాపించు ♦ నల్ల సచ్చి
దాత్మ యీజాళువామేను ♦ నందుఁదూఱి
కడలుఁగాంతులుచిమ్ము చె ♦ క్కురణిఁగ్రాలుఁ

బ్రథితకాచపాత్రస్థదీ ♦ పంబువోలె. 30

మ. అని యద్వైతుఁడు గృష్ణుఁ జేసరిగనీ ♦ యాకారముం దాల్చి వ
చ్చెనటంచాత్రముతోడ నేగి కుసుమ ♦ శ్రీగంధగంగాంబువుల్
గొని యేతెంచి పదంబులం గడిగి కై ♦ కొమ్మర్చనల్దేవ ! యం
చు నిమిన్దైవమునట్లకొల్వఁదొడఁగెన్ ♦ శ్లోకంబులం బాడుచున్. 31

గీ. ముసలివాఁడును భక్తుఁడుఁ ♦ బూర్ణవేత్త
యైన యద్వైతుఁడిట్లు గా ♦ రాంగుఁబూజ
సేసి మ్రొక్కుటచూచి ని ♦ శ్చేష్టితుఁడయి
యనియెనిట్లు గదాధరుం ♦ డతనితోడ, 32

ఉ. భావజసుందరుండు చిఱు ♦ పాయపుఁబాలుఁడు పెద్దవారికిన్
సేవలుసేసి దీవనలఁ ♦ జేకొనఁబాత్రుఁడుగాని వారిచే
సేవలు గైకొనన్దగఁడు ♦ శిష్టుఁడవయ్యును బిల్లవానికిన్
సేవలుసేయ నీకెటులు ♦ చెల్లెనొ ధర్మువెఱుంగువానికిన్. 33

గీ. ఏమియద్వైత ! డెబ్బది ♦ యేనువర్ష
ములు వయస్సయ్యె నీకిట్టి ♦ బుద్ధిపుట్టెఁ ?
గుసుమకోమలుఁ డీబాల ♦ కుండు గొలిచి
మ్రొక్కుటకుఁ జేతులెట్లాడె ♦ నొక్కొ నీకు ?

మత్త. ఈగతిన్నినుకన్వచింపఁగ ♦ వృద్ధవిప్రుఁడు వానితో
నోగదాధర ! యేమిసేసితి ♦ నూరకాఁకరమొందెదేఁ
జాఁగిలింతలొనర్చుటెగ్గును ♦ జల్పదీతనికెన్నఁడున్
వేగఁజూతువు నీవెయీనిమి ♦ వేఁడొయంచనినవ్వుచున్. 35

ఆ. నీదుముద్దులొలుకు ♦ నెయ్యుఁడీతఁడు జగం
బునను నందఱకును ♦ ముద్దులాఁడు
సొగసుచూడికాదు ♦ చొక్కి నే మ్రొక్కుట

యనగదాధరుండు ♦ మనమునందు. 36

గీ. ఈతఁడన్నట్టునిమిబాల ♦ కృష్ణుఁడేమొ?
కానిచో నిట్టిభక్తాగ్ర ♦ గణ్యుఁడైన
వాఁడు వానినిబూజింప ♦ వచ్చుటెట్లు?
మాన్యుఁడద్వైతుఁ డరయసా ♦ మాన్యనరుఁడె? 37

ఆ. అయ్యొ! నిమియెదైవ ♦ మైననింకతనితోఁ
గలసిమెలసియుండఁ ♦ గలనె నేను?
నన్ను నతనిపేఱొ ♦ నర్చను దైవత్వ
మేఱుగట్లఁగోసి ♦ యెడపునట్లు. 38

వ. అని తలపోయుచుండ నింతలో నిమి మూర్ఛనుండి తెరలికనువిచ్చి తనప్రోల మోఁకటిల్లంబడియున్న యద్వైతాచార్యుంగాంచి భయభక్తివిస్మయంబులు పెనఁగొన దిగ్గునలేచి యతనికి వినయంబున సాష్టాంగనమస్కృతిఁ గావించి యిట్లనియె. 39

శా. ఓయద్వైత! భవాబ్ధిలోఁబడితి శ్వా ♦ సోత్తంభనంబయ్యె న
త్యాయాసంబుననుంటిఁ జూడుమిటు కృ ♦ ష్ణాంఘ్రిప్లవప్రాపయసం
ధాయిన్నిన్బడయంగఁజాలితిని నే ♦ ధన్యుండనైతిన్మహా
త్మా! యాలస్యము సేయ కాయఖిలలో ♦ కాధీశుఁ జూపింపుమా! 40

క. అను దీనభాషణంబులు
విని యద్వైతుండు మౌన ♦ వృత్తినిదాల్చెన్
జనియె గదాధరుఁ డింటికిఁ
గని యాతనితోడఁ జనియె ♦ గౌరాంగుండున్. 41

వ. నిమి యింటికింజనినతోడనె తద్దివ్యరూప సందర్శనావేశ తీవ్రత్వంబు చల్లంబడ నద్వైతుండు సంశయాత్ముండై తనలోఁ దానిట్లు వితర్కించుకొనియె. 42

క. భ్రమపడితిని నేమతిచెడి
నిమి గృష్ణుండౌనొ కాఁడొ ♦ నిజమెటు తెలియున్ ?
నిమి యాతఁడెట్లైనను జూ
పుము కృష్ణునటంచు నన్నుఁ ♦ బొసఁగున వేఁడన్. 43

గీ దిన్నమొలతోడ వీధులఁ ♦ దిరుగుచుండె
మొన్న మొన్నటిదాఁక నీ ♦ పోతిగాఁడు
పచ్చతోలును జూచి నే ♦ భ్రమసినాఁడ
మనజగన్నాథుసుతుఁడు బ్ర ♦ హ్మంబటంచు. 44

ఆ. ప్రజలనవ్వులాట ♦ భరియింపఁజాలనీ
పురినివిడిచి నేను ♦ బుట్టినట్టి
శాంతిపురమునకును ♦ జనియెద నిమివచ్చు
విష్ణుఁడేనినన్ను ♦ వెదకికొనుచు. 45

వ. అని సిగ్గుపడి యిఁకనటనున్నఁ దలవంపులగునను భీతిచే నద్వైతుం డొరులెఱుంగకుండ నొకడేయి నవద్వీపంబు వెలువడి శాంతిపురంబు నకుంజని యచ్చట వసియించుచుండె. 46

క. కొంచియపుఁడెలివిఁ బుస్తక
సంచయముల్గదువఁ బెక్కు ♦ సందియములు బా
ధించెడురామా ! నన్ని
శ్చించలాత్మునిగఁ జేసి ♦ సౌఖ్యమొసఁగుమా ! 47

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

నవమాశ్వాసము.

శా. ముద్ధీరత్వ బలాతిరేకమున నం ♦ భోరాశి లంఘించుటల్
యుద్ధంబందున లక్ష్మణున్నిదురగఁ బ్రా ♦ ణోపేతుఁ గావించుటల్
సిద్ధించెన్మను మారుతాత్మజునకున్ ♦ జేకూఱఁగా నేవి, యా
శ్రద్ధాభక్తులు నాకొసంగఁగదె శ్రీ ♦ రామా! రమావల్లభా! 1

క. శ్రీవాసునియింటికి నిమి
పోవుచునుండఁగఁ బ్రతినిశ ♦ మున నావృద్ధుం
డావేశమహిమచే నా
నావిషయంబు లతనివల ♦ న నెఱుఁగఁదలఁచెన్. 2

క. హరికీర్తనమునకు గదా
ధరుఁడాదిగ ముఖ్యమిత్ర ♦ తతి రావ్వాదయాం
తరగతరహస్యము బయలు
వఱుపఁగ నిమి గడఁగియంత ♦ వ్రాలెన్మూర్ఛన్. 3

ఉ. వ్రాలి యొకింతసేపటికిఁ ♦ బద్మనిభాక్షులు విప్పిచూచి మి
త్రాళికి జాలిగొల్పు వద ♦ నార్తియు నశ్రులుఁ దో[illegible]నయ్యో! గో

పీలలనామనోవిభుఁడు ♦ పేక్షితుఁడయ్యెను మాయమయ్యెనే
మూలనుడాఁగినాఁడో యని ♦ ముచ్చిరె నాఁతఁడు చేడ్కెవడిన్. 4

గీ. చేతిబ్రేలిచ్చికొనిపోవు ♦ శిశువువిడిచి
తటుకుననుజెప్ప కెచటికో ♦ తండ్రివ్రోవ
దిగులుపడియేడ్చు నాబిడ్డ ♦ మొగముచూచి
యింకఁబనిలేదు నిమి మోము ♦ వంకఁజూడ. 5

గీ. నిమినిగూడినవారెల్ల ♦ నిమినిజూచి
వానివలె విలపింతురు ♦ మేనుమఱచి
స్మృతికివచ్చినపిమ్మట ♦ మతులువ్రోయి
యిట్లొనర్చితిమేమని ♦ యెంచికొంద్రు. 6

క. మనము నరులమో! సురలమొ!
మనమున్నదియుర్వియో! య ♦ మరలోకంబో!
మననిమి నిమియో! కృష్ణుఁడో!
యని వారుదలంచుకొందు ♦ రాశ్చర్యమునన్. 7

మ. ఉదయంబందున నింటికేగి నిమియె ♦ ట్లో రాత్రియాదాఁక మా
తదరి న్గాలముఁబుచ్చియంత నిజమి ♦ త్రివార్త మే తేరరం
డిదె శ్రీవాసునియింటికంచుఁ జనిలో ♦ హెచ్చిల్లి బాధించునం
గదచెప్పన్గమకించి కొంతయనిప ♦ ల్కన్లేక సోలున్వెసన్. 8

ఉ. చెలికాని న్మెడఁగౌఁగిలించుకొని నా ♦ శ్రీకృష్ణుఁజూపించి య
ర్మిలిఁ బ్రాణంబుల నిల్వఁబెట్టుమని ప్రా♦ర్థించు న్గడున్; బిమ్మటన్
గలఁడే కృష్ణునిబోలువాఁడెచట నే ♦ కాలంబునందేని నె
చ్చెలి! నిన్నర్పణచేసికొమ్మతనికి ♦ న్శీఘ్రంబనున్ బ్రేముడిన్. 9

వ. వెనుక నెన్నిసారులోఁ జెల్పంబోయి యట్లొనర్పలేకపోయిన యాధి రహస్యం బిప్పుడు విప్పిచెప్పంగలిగి నిమి తనమిత్రులతో నిట్లనియె.

సీ. వినుఁడిసోదరులు నా ♦ వనటకుహేతువు
మఱుపడెఁగనఁబడి ♦ మాధవుండు
చక్కనిబాలకుం ♦ డొక్కప్రొద్దునఁ దమా
లంబునునిరసించు ♦ డంబుతోడ
వేనూఱువరహాల ♦ వెలచేయుసౌరుతో
మరులుగొల్పెడుచూపు ♦ మెఱుపుతోడఁ
జిఱునవ్వువెన్నెల ♦ ల్చిమ్ము కెమ్మోవితో
ముద్దులుగుల్కు నె ♦ మ్మోముతోడఁ
గీ. గాళ్లచిఱుగజ్జియలు గల్లు ♦ గల్లనంగ
శ్రావ్యమృదుగాన నాట్యము ♦ ల్సలిపిచలిపి
నాకు నెదురుగవచ్చి యా ♦ నందమూర్తి
మించుప్రేమను నన్నుఁ గౌఁగి ♦ లించుకొనియె. 11
గీ. కృష్ణునాశ్లేషమునది ♦ స్మృతికిరాఁగ
భక్తిపరవశతనుమాట ♦ పైకిరాక
మృతునిగతి నిమిగూలెను ♦ మేదినిపయి
గొడ్డటనుగొట్టఁబడ్డట్టి ♦ కుజముమాడ్కి. 12
ఆ. దేవుఁడవతరించి ♦ దివ్యభక్తిక్రమ
మవనిసజ్జనులకు ♦ నగపఱుపఁగ
నిట్లుసేసెఁగాని ♦ యిలనుపాస్యుండైన
వానికిట్టిప్రకృతి ♦ వచ్చునెట్లు? 13
క. ఈశ్వరపురి మును చెప్పిన
శాశ్వతసుఖసంప్రదాన ♦ సన్మంత్రంబీ
విశ్వంబున నెవఁడేనియు
విశ్వాసముతోఁజపింప ♦ వెసముక్తుండౌ. 14

క. అని విస్పష్టంబుగ స
జ్జనపాళికిఁ బూర్వరాగ ♦ జనితాఖిల దుః
ఖనివారక లక్షణములఁ
గనఁబఱుపఁగ నిట్లునసల్పె ♦ గౌరాంగుఁడిలన్. 15

చ. పగటను రాత్రియందు వఱు ♦ వాతను సంజను నెల్ల పొద్దులన్
దిగులు మొగంబున న్గదుర ♦ నీరధి పొంగినయట్టు లూరకే
పొగులుచు రాల్చుబాష్పములు; ♦ భోజనమున్నొనరింప కొక్కపె
ట్టుగనిమి యూర్చునూరుపులు ♦ డొక్కలు మిక్కిలిసంచలింపఁగన్.

క. తినునాతండ్రీ! యని శచి
తనతో మొఱవెట్టఁబెట్టఁ ♦ దాఁకుందుదకున్
మునివేళ్లను నిమియన్నము;
వనమాలింగూర్చియంత ♦ వలవలపొక్కున్. 17

క. ఎంగిలిపక్షి వెనువెంటనె
చెంగటఁబండుకొని దిండ్లు ♦ చెవులున్దడియన్
బొంగిపఱతెంచు కన్నీ
ళ్లంగాఱుచు నిమిస్రవంతి ♦ లాగునఁబుడమిన్. 18

గీ. భక్తిబాహ్యచిహ్నంబులై ♦ పరగునవ్వు
స్వేదరోదన రోమాంచ ♦ చిత్తవిస్మృ
తులును గంపంబునిట్టివి ♦ తొల్లిరాధ
మేనఁబుట్టినవానికి ♦ మించిపోయె. 19

గీ. అశ్రుపూరితనయన దీ ♦ నాననంబు
భక్తితీవ్రత్వమున వసి ♦ వాళ్లువాఱు
సంగమునుదోఁప నిల్చి గౌ ♦ రాంగుఁజూచి
కంటఁ దడివెట్టకుండ నొ ♦ క్కరుఁడుఁజనఁడు. 20

క. ఉదయాద్యాసాయము నిమి
షదలును గన్నీళ్లుభక్తి ♦ భరితాత్ముండై;
కదిసిన హరినామము చెవిఁ
జదికిలఁబడి దొర్లియూర్చుఁ ♦ జలితాంగుండై. 21

ఉ. చీఁకటివడ్డచోనిదిని ♦ శీథినియో యుదయంబొయంచుఁ జీ
కాకునఁ దర్కముల్సలుపుఁ ♦ గాదిదిరాత్రి, దివంబె, కానిచో
నీకరణి న్ప్రభాపటలి ♦ యేచునెయంచను భక్తిసంభ్రమో
ద్రేకజకాలభాగ విప ♦ రీతమతిన్నిమి వెఱ్ఱిచాడ్పునన్. 22

గీ. అమలభక్తి ప్రవాహంబు ♦ నాఁచికొనును
వింతవారలభక్తులు ♦ చెంతకరుగఁ
గూర్చువారలు చనుదెంచి ♦ కూరుచున్నఁ
బొంగుఁగద ! భక్తిపౌర్ణిమాం ♦ బుధివిధమున. 23

సీ. త్రోవలో నెదురయ్యె ♦ నే? వాసుదేవుండు
నామనోనాథుండు ♦ శ్యామలాంగుఁ
డెటకేగెనో చూచి ♦ తే? ప్రాణవల్లభు
నాజగన్మోహను ♦ నబ్జవదను
నెచటకుఁబరువెత్తె ♦ నెందుడాఁగెను నాదు
శ్రీకృష్ణమూర్తి వే ♦ చెప్పఁగదవె?
యంచునాసక్తితో ♦ నతిదైన్యవృత్తితో
నగపడునందఱ ♦ నడుగనిమిమొ

ఆ. గంబుఁజూచి వారు ♦ కన్నీళ్లువిడుతురు
వారిమొగముచూచి ♦ పద్మనేత్రుఁ
డింకరాఁడె! యంచు ♦ నెదఁబొక్కి గౌరాంగుఁ
డేడ్చు వెక్కివెక్కి ♦ కృష్ణుఁగూర్చి. 24

గీ. తమలపాకులు చేతను ♦ దాల్చి యొక్క-
నాఁడు రాఁగ గదాధరుం ♦ డేఁడి కృష్ణుఁ
డనుచుఁ బృచ్ఛింప నీహృద ♦ యంబులోనె
యున్నవాఁడిక నెచ్చట ♦ నుండుననియె. 25

క. ఆమాటలు నిజమనుకొని
యీమాటెటు కేగునంచు ♦ నిరుకేలనుర
స్సీమను జీఱుకొనన్నిమి
దామొనయ గదాధరుండుఁ ♦ దల్లియునంతన్. 26

చ. పరువిడివచ్చి చేతులను ♦ బట్టివదల్చి యిదేమిప్రాణముల్
పొరిగొను దేనఖాగ్రములఁ; ♦ బొందళుకుల్గల మేనిపైయయో!
వఱదలుగాఁ జురక్తమిది ♦ పాపముగాదొకో! యన్ననాతఁడే
నెఱుఁగను జేయుచేఁతల తు ♦ మింపుఁడనన్ గృతవందనంబులన్.

చ. మెలకువయందుఁ గూరుకున ♦ మేదినిపై జలమందు గాలిలో
పల సభమందు నిప్పునను ♦ బల్లెలనాటవికస్థలంబులన్
జలజదళాక్షుఁ జక్రధరు ♦ శ్యామలగాత్రు నతండు భక్తివి
హ్వాలుఁడయిచూచు నక్షులకు ♦ నన్నియుఁ గృష్ణమయంబులౌటచేన్.

క. శ్రీవాసు నింటిలోపల
నీవిధముగ నిమి విచిత్ర ♦ కృత్యంబులు మి
త్రావళికిఁ జూపునట్టివి
భావరులను లాఁతివారు ♦ వత్తురొ యేమో! 29

క. అని యింటిచుట్టు నెత్తుగఁ
బెనుపడియున్నట్టిగోడఁ ♦ బెట్టినద్వారం
బును గట్టిగమూయుదురా
తనిమిత్రులు గాఢభక్తి ♦ తాత్పర్యములన్. 30

క. భంగాగమభీతిని స
త్సాంగత్యకుతూహలుండు ♦ ధన్యాత్ముండౌ
గంగాదాసునిబెట్టిరి
ప్రాంగణమునలోని కెవరు ♦ రాకుండంగన్. 31

క. తను ధారణాగతంబగు
మనుజత్వము నిత్యమైన ♦ మహనీయత్వం
బునుడీకొని యీతెఱఁగున
ననిశము రాపిడినిబెట్టు ♦ నాగౌరాంగున్. 32

మ. ధరయార్ద్రంబగునట్లు పొక్కుతఱిఁ జై ♦ తన్యున్నతంబేమి దు
ర్భరదుఃఖంబునుబొందె దీవనుచు నె ♦ వ్వాఁడైనఁ బృచ్ఛింపఁగ
ట్ట! రమావల్లభుఁడిట్లు నన్నువిడనా ♦ డన్బృథ్విఁజీవింప నా
తరమా యింకని కుమ్మరించుమరలన్ ♦ ధారాగతిన్ బాష్పముల్.

శా. అంతస్స్వాంతగ నట్టహాసమును జే ♦ యన్ జెంతవారల్ నిమీ!
చింతల్వోయెనెయంచుఁ బల్కునిదె నా ♦ జీవేశు శ్రీకృష్ణు నా
స్వాంతంబందున హేమశృంఖలముల ♦ న్బంధించితిన్బట్టి నా
పొంతన్నాక యిఁకేడనుండునని న ♦ వ్వన్దాఁ బ్రమోదంబునన్. 34

ఆ. ఒడలుచెమటవట్టు ♦ నొక్కప్పుడొకమాటు
తప్తలోహమట్లు ♦ తనువుక్రాఁగుఁ
గొలుములూఁదినట్లు ♦ వెలువడుశ్వాసంబు
లొక్కసారి, యాఁగు ♦ నొక్కసారి. 35

ఆ. మేనుభారమాచు ♦ నేనుంగుకాయంబు
వలెనె లేవనెత్త ♦ వలనుపడక
తోఁచునొక్కమాటు ♦ తోడనేయూఁదినఁ
గదలుబెండుముక్క ♦ కరణిఁదోఁచు. 36

ఉ. పుట్టువుచేత నిర్మలముఁ ♦ బూతమునయ్యుఁ బ్రపూర్ణతత్త్వమై
నట్టిపరాత్పరుండు విడి ♦ యన్దగు ధామముగా నొనర్పఁజే
పట్టి వ్రజాంగనాపిభుఁడు ♦ బాధలనెన్నియొ యిట్లు తోల్తఁదాఁ
బెట్టివిదగ్ధకాంచనము ♦ వీఁకవిశుద్ధముఁజేసెఁ గాయముల్. 37

ఉ. భాగవతంబునన్వలు ♦ భక్తుల నానిమి యెంచిపల్కఁగా
సాగుగ్రుడు భీష్ముఁడు ని ♦ శాచరబాలుఁడు రాధయున్మహా
భాగులు నారదప్రముఖ ♦ భక్తవరేణ్యులు తానెయంచు, స
ర్వాగమవేద్యతత్త్వమెద ♦ యందువసించి వెలుంగుచుండఁగన్. 38

శా. శక్యాదుల్మునిసత్తముల్దలఁపఁగా ♦ శక్యంబుగానట్టి యా
చక్రాంకుండెదనిండి ప్రాకృతమను ♦ ష్యత్వంబుపోకార్ప నే
నక్రూరుండనటంచు నాతఁడనువా ♦ క్యంబుల్మహాభక్తి ని
ర్వక్రప్రక్రియఁబల్కఁ దానునిమియ ♦ న్భావంబులేకింతయున్. 39

గీ. తన్మయత్వంబుపైకొని ♦ తన్నుఁగమ్మ
ముద్దుఁగృష్ణుఁడుతానె య ♦ న్బుద్ధిఁజేసి
యతఁడు శైశవమందున ♦ నాడినట్టి
మాటలను బాలకృష్ణుని ♦ మాడ్కిఁబలుకు. 40

క. నవ్వినవ్వుచు నేడ్చిన
నెవ్వగచేనేడ్చుచిట్లు ♦ నిమిమిత్రులతం
డెవ్వరునన్నుఁడుఁ గేవల
మవ్వరునవె యుందురతని ♦ కాదర్శములై. 41

గీ. రేల నానందసుధయిట్లు ♦ గ్రోలివారు
ప్రాగ్దిశను బొద్దువొడువ నీ ♦ బ్రహ్మరాక్ష
సుండపుడెవచ్చి సుఖమంత ♦ సురుఁగఁజేసె
నంచు దూఱుదురాదిత్యు ♦ నాగ్రహమున. 42

ఉ. తంబుఱమర్దళంబుఁ గర ♦ తాళములు న్మిళితంబుసేసి యు
ల్లంబుల నాస్వనంబులను ♦ లగ్నముసేసి సుహృద్యమైన రా
గంబుల విష్ణుకీర్తనము ♦ కంఠము లెత్తుచుఁ జేసిచేసి నృ
త్యంబులు సల్పుచుందురను ♦ రారిపదార్పితహృత్సరోజులై. 43

సీ. ఉద్బాహుఁడై నిమి ♦ యున్నేత్రపద్ముఁడై
యుచ్ఛ్రిష్టుఁడై నాట్య ♦ మొనరఁ జేయు
చో నొద్దనుండెడు ♦ సుహృదులలో నొకం
డతిభక్తివిస్మృతి ♦ నవనిఁ గూలు
నొక్కఁడు భూమిపై ♦ యూరక దొర్లును
హాసంబుఁ గావించు ♦ నందొకండు
వెంటనే యొక్కఁడు ♦ వెక్కియేడ్చు; నొకండొ
కనిఁ బట్టి బిట్టుతాఁ ♦ గౌఁగిలించు
ఆ. నొక్కతూరి యంద ♦ యొక్కగొంతుకతోడఁ
బైకి హస్తయుగముఁ ♦ బట్టిసాఁచి
హరి! హరి! హరి! హరి! య ♦ టంచు ఘోషింతురు
మహియు నింగిగలసి ♦ మాఱుమ్రోయ. 44

క. పరిపక్వమధురఫలములు
వరవిత్తారామగేహ ♦ వాహనవితతుల్
సరిరావు త్వత్పదాంబుజ
సురుచిరభక్తికిఁ ద్రిలోక ♦ సుందర! రామా! 45

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

దశమాశ్వాసము.

ఉ. అంబుధులద్రులున్నదరువు ♦ లప్చరభూచర జంతువుల్లగో
శంబులుఁగుక్షిఁదాల్చి శత ♦ లక్షదివాకరకాంతి విశ్వరూ
పంబును నీదుభక్తజన ♦ పాళికిఁ జూపితివందురట్లు నే
నంబుదగాత్ర! చూడఁగల ♦ నా? కల్పనైన భవత్స్వరూపముః. 1

ch. వలసినవస్తువట్లు వెఱ ♦ వారికి భక్తియొసంగ మోదసం
కలనలఁదేర్చుటన్విని శు ♦ కప్రితతు ల్ఫలవృక్షరాజి క్రే
వలకునుబోవునట్లు నిమి ♦ పజ్జకునేగుదు రెందఱోమహా
త్ములు పలుచోట్లనుండి పరి ♦ తోష ఫలప్రదభక్తిభిక్షకై. 2

ఆ. గయకుఁబోయి తెచ్చి ♦ కావలసినవారి
కెల్లరకును భక్తి ♦ యిడుదువందు
రించుకంతనాకు ♦ నిచ్చెదవేతండ్రి?
యంచు శచియు నిమిని ♦ నడిగినంత 3

గీ. అమ్మ! శ్రీకృష్ణమూర్తి, ద ♦ యాబ్ధి శుద్ధ
చిత్తులను సాధనములుగఁ ♦ జేసికొనుచు

భక్తజనులకు మేలుచూ ♦ ప్పఁబడుచు; నీవుఁ
బడయుదువుభక్తి తొందర ♦ పడకుమనియె. 4

చ. తహతహఁజెంది భక్తికి గ ♦ దాధరుఁ డాతనిమిత్రుఁడున్నదా
సహచరుఁడయ్యె వేఁడుటకు ♦ సందియమందుచుమాని యిర్వురున్
గృహమున నేకశయ్య శయ ♦ నించెదురాత్రి మహాత్మ! నీయను
గ్రహ మింకరాకపోయెనని ♦ కాళ్లపయింబడియేడ్చె దీనతన్. 5

గీ. ఏడ్చుమిత్రుని కౌఁగిట ♦ నెత్తినిమి, యి
దేమియేడ్చెదవనియన ♦ నెందఱినో త
రింపఁజేయుచు దాసుఁ ద ♦ రింపఁజేయ
వైతివికటా! యనుచుఁబల్కె ♦ నాతఁడలఁగి. 6

క. అనఁ జిఱునవ్వులునవ్వుచు
నెనయుదు రేపీవు గంగ ♦ కేఁగుచు స్నానం
బును జేయుతటిని భక్తిం
గనఁదగు నానందమనుచు ♦ గౌరాంగుఁడనెన్. 7

క. వేళాకోళపుమాటల
లీలను గనఁబడినవట్లు ♦ లెక్కింపక శ్ర
ద్ధాళువయి గదాధరుఁ డ
వ్వేళకు నదిలోనఁగ్రుంక ♦ వెడలెందమితోన్. 8

శా. స్నానంబాడి గదాధరుండు పరితు ♦ ష్టస్వాంతుఁడై కృష్ణభ
క్త్యానందామృత మాత్మవెల్లిగొని మ ♦ ద్యంబట్టు చొక్కింపఁగాఁ
దానట్టాడుచు వక్రిమాగతి నిమిన్ ♦ దర్శింపనే తెంచి మో
దానుద్బుద్ధవచస్థితిన్నిలిచె బా ♦ ష్పాకాంత నేత్రద్వయిన్. 9

క. నిలిచి తనమెడకు బట్టన్
గలయంజుట్టుకొని మోద ♦ కంపితగాత్రో

జ్వాలుఁడై నిమిగురు శ్రీపద
సలిలజములకెంతొ భక్తి ♦ సాఁగిలఁబడియెన్. 10

క. చిఱునవ్వునవ్వుచు గదా
ధర ! నీకిష్టార్థసిద్ధి ♦ దయచేసెనె శ్రీ
వరుఁడనఁ గృతజ్ఞతను గనఁ
బఱిచెను గన్నీళ్లఁదుడిచి ♦ పదములనిమికిన్. 11

సీ. నిమి బాల్యమందున ♦ నివసించి చెంతను
దనబిడ్డరీతి న ♦ తనినిజూచు
చోడలిపైధూళిని ♦ దుడుచుచుఁ జెక్కులఁ
గన్నులబాష్పము ♦ ల్గాఱనొత్తు
చిల్లువాకిలివీడి ♦ యిహసౌఖ్యములురోసి
సన్న్యాసియైపోయి ♦ సంచరించు
శుక్లాంబరుఁడు భక్తి ♦ సుఖమును నిజయోగ
యాత్రాదులనొకింత ♦ యైనఁబొంద

ఆ. లేక, కర్మములను ♦ లేదుసౌఖ్యంబని
యెంచియడిగినట్టి ♦ యెల్లరకును
భక్తిసుఖమునిచ్చు ♦ వాఁడఁట నిమియని
యెక్కనాఁడు వాని ♦ యొద్దకేగి. 12

క. పేరాసం గడుశ్రమపడి
ద్వారావతి మధుపురియును ♦ దక్కిన నానా
దూరస్థమహాక్షేత్రము
లారసివచ్చియును బడయ ♦ నైతినిభక్తిన్. 13

. దేవాలయంబులెన్నియొ
దేవా ! దర్శించివచ్చి ♦ తిని వేసరి, నా

కీవా ? కృష్ణశ్రీపద
సేవామృతమందు నొక్క • చిన్నకణంబున్. 14

గీ. అని యహంభావమునను శు • క్లాంబరుండు
పలుకుపలుకులువిని నిమి • వానిగర్వ
మును నడపనెంచి ద్వారావ • తిని మధుపురి
యందు నక్కలుఁగుక్కలు • న్నట్టువినవె? 15

వ. అని ప్రత్యుత్తరంబిచ్చిన విని శుక్లాంబరుండు గతాభిమానుండై నే
లవ్రాలి పశ్చాత్తాపసంజనిత బాష్పప్లుతలోచనుండై యిట్లనియె.16

శా. క్షంతవ్యుండ, మహానుభావ! దురహం•కారుండ, లేశంబు నా
స్వాంతంబందలి గర్వమున్గడపఁగా • శక్తుండఁగానైతి; గో
రంతేని న్హరిభక్తిఁ గైకొనఁగనే • నర్హుండ నెట్లాదునీ
చెంతన్జేరితి నీకుఁదోఁచుపగిది • న్జేపట్టిరక్షింపుమా. 17

మ. చ్యుతగర్వుండయి యట్లువేఁడికొను నా • శుక్లాంబరుంజూచి దుః
ఖితులా నన్యులతాపభారమునకున్ • ఖేదించు గౌరాంగుఁడా
నతబాధాపనయక్రియాక్షమవరే • ణ్యంబౌ కరాబ్జంబువాం
ఛితసంసిద్ధిని వేగఁబొందుమని సాఁ • చెన్సత్కృపాపాంగుఁడై. 18

ఉ. అంతట రోమకూపముల • నశ్రుపుఁగంతులుదోఁప దేహమం
దంతట ముండ్లయట్లు పుల • కాంకురము ల్పొడసూప వీణపై
తంతులరీతి నంగములు • తల్లడమందఁగ బాష్పపూరితా
క్ష్యంతరముల్స్రవింప నతఁ • డందె నమానుషమోదమున్మదిన్.

ఆ. అది దివ్యమైన • యానంద మంతఃక
రణవిశుద్ధి మైమ • ఱపునుబోరసి
యొడలికక్కపాల • యుబ్బూఁతలూఁగ శు
క్లాంబరుండు చిందు • లాడఁదొడఁగె. 20

క. ఈరీతిగఁ దన్నడిగిన
వారలకెల్లరకు భక్తి ♦ పరమానందం
బారఁగనిమి యిచ్చునమా
చారం బూరూరికడరి ♦ చయ్యనఁ బ్రాకెన్. 21

గీ. ఇలను ప్రార్థనభక్తిసు ♦ ఖేచ్ఛఁ దెల్పు
భక్తిసుఖవాంఛతత్ప్రాప్తి ♦ భంగకరము
లంతరంగంబునను లేవ ♦ టంచుఁ జూపుఁ
బ్రార్థనస్థితి యీరీతిఁ ♦ బరిఢవిల్లు. 22

గీ. ముక్తిసాధనములలోన ♦ భక్తిమార్గ
మంతసులభంబును నమోఘ ♦ మైనత్రోవ
యొండులే; దింక భక్తుల ♦ నోమువారి
కింకరుండయి మెలఁగుచుఁ ♦ గృష్ణమూర్తి. 23

క. చాలవు సద్వర్తనస
చ్ఛీలంబులుఁ బాపరహిత ♦ చిత్తము శ్రీకృ
ష్ణాలోకన సామ్రాజ్య
వ్యాలోలురకబ్బకున్న ♦ భక్తియుఁ గూడన్. 24

క. శ్రీకృష్ణనిరంతర భ
క్త్యాకీర్ణమనస్సరోజుఁ ♦ డౌగారాంగుం
డేకడకుఁ గృష్ణుఁ జనుమన
నాకడకుం బోయి యొసఁగు ♦ నాతఁడు భక్తిన్. 25

గీ. ఇట్టిమహిమంబు వీక్షించి ♦ యెంతవింత
దేవునకుఁ బంపువెట్టునీ ♦ దివ్యపురుషుఁ
డతఁడుపంపినదూతయో ♦ యితఁడతండో
యంచు నిమిచెల్మికాండ్రులో ♦ నెంచికొండ్రు. 26

చ. వెనుకను గృష్ణుఁడై ధరణి ♦ విష్ణువుపుట్టి సమస్తదుష్టనా
శనమును శిష్టరక్షణము ♦ సల్పెను, గల్క్యవతారమూని యో
ధునిగతి ఖడ్గపాణియయి ♦ తోఁచుటదక్క మఱొండు లేదు, గా
వున నిమి విష్ణునంశమునఁ ♦ బుట్టుటయెట్టగునందురంతలోన్. 27

మ. అవతారంబునుబూనెనేని హరిసీ ♦ లాంగంబు దామంబుఁ గృ
ధ్రవిహంగాశ్వము శంఖమున్గదయుర ♦ స్థంబైన శ్రీవత్సమున్
రవిచంద్రాత్మకనేత్రయుగ్మమును జ ♦ క్రంబిట్టి శ్రీదివ్యవై
ష్ణవచిహ్నంబులుదాల్చుఁగాదె యువిలే ♦ శంబైన లేవిక్కడన్. 28

క. ధరణికి శ్రీవిష్ణుఁడు తా
నరుదెంచునటంచుఁజెప్పె ♦ నద్వైతుఁడును
న్నరుదెంచిన సముచితగతి
నరుదెంచెనుగాని యిట్టు ♦ లా! హరిలాకల్! 29

గీ. ఆజగన్నాథమిశ్రున ♦ కాత్మజుండు;
వేదపాఠుఁడు విద్యావి ♦ వాదశూరుఁ
డాఁకటనుఁదప్పి మనయట్టి ♦ యాతఁడేక
దా! నిమిని నెట్టులనఁదగు ♦ దైవమంచు? 30

క. ఐన నిమిభక్తిసుఖ మెవఁ
డేనియుఁ గాంక్షించివేఁడ ♦ నిమ్మనికృష్ణున్
బూని నియమించు దైవము
తానేకానియొడ నద్భు ♦ తంబిఁకఁ గలదే? 31

వ. అని జనులిట్లు పరిపరివిధంబుల నిమి యథార్థస్వరూపంబుంగూర్చి
డోలాయమాన మానసులై వితర్కించుచుండ. 32

క. ఇదిగో శ్రీకృష్ణుం డ
ల్లదిగో శ్రీకృష్ణుఁడిచట ♦ కరుదెంచెనటం

చెవిఁ బొంగుచు నిమియాప
ద్మదళాక్షుఁడువచ్చినటులై ♦ తత్తఱచెందున్. 33

ఉ. కన్నులు నోష్మముల్ గ్రముఁ ♦ గాంచినవారికిఁ జాలిఁగొల్పుఁ బై
కొన్న ప్రశస్తభక్తి కనుఁ ♦ గొన్నజనంబుల మోహపుచ్చుఁదాఁ
గన్నవిధంబుగాఁ బరులు ♦ గాంచకపోయినఁ గృష్ణుఁడెక్కడో
సన్నిధినున్నయట్లు తన ♦ సన్నిధివారికిఁ గానవయ్యెడున్. 34

క. నిమియు న్నిమిమిత్రావళి
క్రమముగ సామాన్యజనుల ♦ కరణింగా కా
న్యములుం గనులును మదిరా
ప్రమదములై కానిపింప ♦ వర్తింతురిపురిన్. 35

క. శ్రీవాసగృహాంతరకృత
సేవాప్రార్థనలు వృద్ధి ♦ చెందుచునుండన్
రావంబు మిన్నుముట్టఁగఁ
గావింతురు వారు కృష్ణ ♦ కథనము లేలన్. 36

క. తలుపుబిగియించి హరినా
మల సద్గానంబుచేయ ♦ మాన్యులఁ జేరం
దలఁచి జను లెంతయుఱచిన
వెలిసిరొ తెలియమినోతలుపుఁ ♦ దీయరు వారల్. 37

మ. పెఱవారిన్జొరనీక పొవుటయు ని ♦ ర్విణ్ణత్వముంబూని తా
మొరులంగూడమియు న్నిగూఢకృతభ ♦ క్త్యుత్కృష్టసంకీర్తనల్
కెరలంజేయఁగ నీర్ష్యఁగొందఱధము ♦ ల్క్రీణింతురీయయ్యలం
దఱు స్త్రీపానరతిన్ప్రసర్తురిటు న ♦ క్తంబందటంచున్నరిన్. 38

ఆ. భక్తికీర్తనంబు ♦ బహిరంగముగఁ జేయ
వచ్చుఁగాని యిల్లు ♦ సొచ్చి రాత్రి

దొంగపనులుసేయ ♦ దొరకునే కైవల్య
మందు గిట్టనట్టి ♦ వాండ్రుచేరి. 39

సీ. ఈయపవాదంబు ♦ లేమియు లక్ష్యంబు
సేయక యానంద ♦ సింధుమగ్ను
లైయున్న నిమిమొద ♦ లైనవారలఁజూచి
యీర్ష్యలోనెక్కుడై ♦ యేఁచుకతన
వంగదేశంబును ♦ బాలించు మునలిమా
న్మానస్సెనుషా యను ♦ నొండుచండ
శాసనుండీదుష్ట ♦ సంఘుంబుచేష్టల
నడఁపంగఁబడవల ♦ యందుఁబెట్టి

ఆ. కూరిభటులఁబంపె ♦ వారు నేఁడోరేపొ
వచ్చి నిమిని సఖులఁ ♦ బట్టిచెఱను
వైతురనుచు నుకక ♦ వదరంగఁజొచ్చిరి
కొందఱేచిపురిని ♦ గొంకులేక. 40

వ. ఇట్లుండ. 41

సీ. వైశాఖముననొక్క ♦ పగటిప్రొద్దునఁ జండ
కిరణుండు నిప్పులు ♦ గురియుచుండ
సుస్నాతుఁడై వచ్చి ♦ శుద్ధవస్త్రంబులు
దాల్చి శ్రీవాసుఁడు ♦ తలుపుమూసి
పూజాగృహస్థవి ♦ రాజితపీఠంబు
పైపట్టుదిండ్లపై ♦ వఱలుచున్న
కృష్ణవిగ్రహమున ♦ కెదురుగానిలఁబడి
కేల్మోడ్చి కూర్చుండి ♦ కేవలంబు

గీ. దైవపాదారవింద చిం ♦ తనముకొఱకు

నేత్రము ల్మూసికొనునట్టి ♦ నిమిషమున నె
తలుపుదీయుము ! తీయుమ ♦ న్ధ్వనియు గ్రుద్దు
వినఁబడఁగ నెవ్వరని యాతఁ ♦ డనియెఁ గనలి. 42

క. ఏవానిఁజూడ నీవి
సేవాగృహమందుఁజొచ్చి ♦ చిత్తముస్థిరమున్
గావింపఁ గనులుమూసితొ
యూవాఁడేవచ్చెఁ దీయు ♦ మా ! తలుపు వెసన్. 43

క. అను వెడమాటలు వినఁబడఁ
గినుకమెయిన్లేచి తలుపు ♦ గెంటితెఱచినన్
గనఁబడె నెదురుగ శ్రీవా
సునకున్ గౌరాంగుఁ డుదయ ♦ సూర్యునిపగిదిన్. 44

క. మతిచెదరఁదోఁచి నేవ
చ్చితిఁగద శ్రీవాస ! యనుచు ♦ శ్రీకృష్ణాధి
ష్ఠితకాంచన మృదుతల్పాం
చిత పీఠాసీనుఁడయ్యెఁ ♦ జెచ్చెర నిమిదాన్. 45

క. శతకోటి నభోమణులును
శతకోటిద్యుతివిశాల ♦ శంపాలతలున్
క్షితికిదిగి గదినిజొచ్చిన
గతి శ్రీవాసునకుఁదోఁచెఁ ♦ గన్నులయెదుటన్. 46

క. హరిదర్శనంబుకొఱకై
చిరకాలము పలవరించు ♦ శ్రీవాసునకున్
హరిసాక్షాత్కారము దు
ర్భరమై చిత్తభ్రమాక ♦ రంబయ్యెఁగదా ! 47

గీ. ఇందుచేతన భక్తుల ♦ యెదుటనొక్క

సారిగాఁ గానిపింపక ♦ సచ్చిదాత్మ
యించుకించుక రుచిఁజూపి ♦ యిచ్చుఁదుదకుఁ
బూర్ణదర్శన మారాధ ♦ పూరుషులకు. 48

శా. శ్రీవాసుం డొకకొంతసేపిటులు ని ♦ శ్చేష్టత్వముం దాల్చి స్మృ
త్యావిర్భావ మొకింతగాఁగ మరల ♦ న్హా! నేనునిద్రించి స్వ
ప్నావస్థాభ్రమఁ జిక్కియుంటినో? సము ♦ ద్యజ్జాగ్రదున్ముద్రనే
త్రావస్థన్ దిలకింపఁగల్గితినో యి ♦ ట్లంచు న్వితర్కించెఁదాన్. 49

మ. కలగాదిద్ది; యివేమినాకనులు మే ♦ ల్కన్నట్లు సాక్షుల్గదా!
కలదే యిట్టివిచిత్రదర్శనము ని ♦ క్కంబాచునెట్లొంతు? శ్యా
మలగాత్రుండెదురై కనంబడినను ♦ భాగ్యోన్నతుం జేసెనే?
కలఁడే దేవుఁడటంచు నొక్కరుఁడు సా ♦ కారుండు వీక్షింపఁగన్.

వ. అని యిట్లు సందేహసందోహాందోళితుండై. 51

క. నడపు చుక్కానివ్రోయిన
పడవతుపానునను వార్ధి ♦ పై యెటులుండున్
జెడి శ్రీవాసునిమనమటు
చిడిముడి పడుచుండెబాధఁ ♦ జెందుచుమిగులన్. 52

మ. జలజాక్షుండు ప్రసన్నుఁడై నరసమ ♦ క్షంబందుఁ గాన్పింప భ
క్తులడెందంబులు సంశయావృతములై ♦ తొట్రిల్లుచేమేలు; ప్ర
జ్వలితార్కద్యుతి నీలకాచపరిర ♦ క్షాదక్షనేత్రంబులే
తిలకింపన్దగుఁగాని వట్టికనులా ♦ ర్తిం జెందవే? చూచినన్. 53

క. బెండడిలేని దృఢక్షో
ణిం దిరముగఁగంబమెట్లు ♦ నెలకొనునట్లే
సందేహాకర్కశాశయ
మందునఁ బాదుకొనినిల్చు ♦ హరిభక్తిగడున్. 54

క. సంతోషమద్యమత్త
స్వాంతుండయి సోలిపడెడు ♦ సమయమునందుఁ
వింతగ నిమి శ్రీవాసుని
శాంతాలోకనము చేతఁ ♦ జయ్యనఁదేర్చెఁ. 55

ఆ. తేఱుకొనినవెంట ♦ దివ్యమంగళవిగ్ర
హుండు గనులఁబడియె ♦ నుర్వినన్నుఁ
బోలువాఁడెవండు ♦ పుణ్యార్జనంబున
జన్మమిపుడునాకు ♦ సఫలమయ్యె. 56

గీ. అనుచు శ్రీవాసుఁడుప్పొంగి ♦ యంతలోన
నైహికాపేక్షచిత్తంబు ♦ నందుఁబొడమ
నే వరము వేఁడిపొందుదు ♦ నేను దుష్టి
నంచు లోలోనఁజాలఁ జిం ♦ తించుచుండె. 57

గీ. ఏదికోరెదననుకొన్న ♦ నెదియొకీడు
గానిపించుచునుండె న ♦ ద్దానఁదనకుఁ
దుష్టినొందక దేనిచేఁ ♦ దుదకెఱింగెఁ
గ్రామ్యసుఖములు దుఃఖసం ♦ కరములనుచు. 58

గీ. శ్రీమహావిష్ణువెదురైన ♦ సిగ్గులేక
తుచ్ఛలౌకికసుఖముల ♦ ద్రోవఁబడితి
నిట్టిపాపులు పుడమినెం ♦ దేనిఁగలరె?
యంచు శ్రీవాసుఁడెదను దుః ♦ ఖించుచుండె. 59

గీ. అంతలోపల దుఃఖోప ♦ శాంతిఁజెంది
యుచితసత్కారములఁ జేయ ♦ నుద్యమింపఁ
గాళ్లుచేతులు నాలుక ♦ గదలవయ్యె
నింకఁబాపము! శ్రీవాసుఁ ♦ డేమిసేయు? 60

క. అంతస్సంక్షోభస్థితి
యంతయుఁ దెలిసికొని నిమిద ♦ యామయుఁడీ వా
క్యాంతజలంబును నాక
ర్ణింతే స్నాతుండనాదు ♦ శ్రీవాసయనన్. 61

గీ. స్వామియానతి మరల శ్రీ ♦ వాసుశక్తి
మంతునిగఁ జేయ నతఁడు సం ♦ భ్రమముతోడ
నిల్లువెలువడి నీళ్లనీ ♦ ళ్లైచటననుచుఁ
గేకలను బెట్టుచుండె వా ♦ కిటనునిల్చి. 62

ఉ. ఆతనిసోదరుల్గృహము ♦ నందలి కాంతలుఁ బైకివచ్చి యిం
తాతురమేలొకోయనుచు ♦ నాతనిపల్కులుఁ జూడ్కులెంచి యీ
చేఁతలుగావు పిచ్చివి వి ♦ చిత్రమెదో పొడసూపఁబోలునం
చీతొర యేమిచెప్పుమని ♦ పృచ్ఛను జేసిరి వానినందఱున్. 63

గీ. చేయుతోడనె శ్రీవాసుఁ ♦ డోయిమీరు
తెండు వేగమ గంగాన ♦ దీజలంబు
లనుగుదెంచె గృహంబున ♦ కల్లశేష
శాయి; యాతఁడు స్నానంబు ♦ సేయుననియె. 64

గీ. అనినవెంటనె భక్తులా ♦ నందఱన్ని
భాండములుపుచ్చుకొని గంగ ♦ పావనోద
కంబు చయ్యనఁదెచ్చిగృ ♦ హంబులోన
నిడిరి సంభ్రమమభిలాష ♦ యొదఁదలిర్ప. 65

క. గౌరాంగుఁ జూడవచ్చిన
వారలు పూజాగృహంబు ♦ బైటనిలఁబడన్
గోరుదురొకరుఁడు లోపలఁ
జేరుటకించుకయు సాహ ♦ సింపఁడదేమో! 66

క. అర్చాగారముచుట్టు న
మర్చినకటములు సరంధ్ర ♦ మధ్యములగుటన్
గూర్చున్నదివ్యపూరుషు
వర్చఃపుంజంబుపసలు ♦ పర్వెన్వెసలన్, 67

సీ. కాంచనపాంచాలి ♦ కనునిరసించెడు
పచ్చనిదివ్యరూ ♦ పంబుతోడ
వేసఁగిమధ్యాహ్న ♦ వేళసూర్యద్యుతి
ధిక్కరించెడుతను ♦ దీప్తితోడఁ
బీఁటపైనెలకొని ♦ ప్రియభక్తులందఱు
జాహ్నవీజలముల ♦ జలకమార్చ
వెలిఁగెడిగారాంగు ♦ వీక్షింపనోఁచని
మనుజుజన్మంబు జ ♦ న్మంబుగాదు

ఆ. నీటినడుమనున్న ♦ నిమిమనోహరశరీ
రంబుపొల్చె లేఁత ♦ రంగుగాజు
కప్పులోనఁబెట్టి ♦ కట్టినసూఱుక్రొ
క్కారుమెఱపుమిసల ♦ సారమట్లు. 68

ఉ. స్నానముచేయభూస్థలికి ♦ జాఱిస్రవించుజలంబు హీరము
క్తానిచయప్రవాహము వి ♦ ధంబునఁ దళ్కులుచిమ్మె; బట్టతో
మేనిజలంబునొత్త నది ♦ మించెను మించును మించుకాంతితోఁ
బైనఁగడానిపూఁతగల ♦ వస్త్రమురీతి నదేమిచిత్రమో! 69

క. స్నాతుండై యుపధానో
పేతార్చాపీఠినెక్కి ♦ వెంఠియు నాతం
డేతెంచిగదికి; భక్త
వ్రాతము సేతులనుమోడ్చి ♦ బయిటన్నిలిచెన్. 70

వ. అంత. 71

సీ. పచ్చికమేయుట ♦ వదలి యట్టులుపీను
లెత్తి మున్గోవులా ♦ లించినట్టి
పొదుగుపీడఁగఁ జేసి ♦ మొదవులమఱపించి
క్రేపులఁ గ్రేళ్లూతి ♦ కించినట్టి
మొండిమొరళ్లచేఁ ♦ బొలుపారు చిగురాకుఁ
గెంపుటంగిని దొడి ♦ గించినట్టి
మరులుకొల్పుచు గొల్ల ♦ విరిబోండ్ల గృహకృత్య
విముఖులఁ జేసి ర ♦ ప్పించినట్టి
ఆ. భాగవతమునందు ♦ వర్ణింపఁబడినట్టి
యమృతమంజుమధుర ♦ మైనయట్టి
వేణునాదమొండు ♦ వినఁబడె గదినుండి
వచ్చి యచటిభక్త ♦ వారమునకు. 72

శా. వేణుప్రోద్గతనిస్వనంబు వినున ♦ వ్వేళన్జగంబంతఁ ద
ద్వేణుశ్వాణమయంబుగాఁగనఁబడెఁ ♦ న్దీపించెఁ జిత్తంబు, క
ల్యాణంబయ్యెను శ్రోత్రసంతతికిఁ, బు ♦ ల్కల్పుట్టె దేహంబుపైఁ,
బ్రాణంబుల్గనెఁ బారవశ్యము, నపా ♦ రంబయ్యె మోదాశ్రువుల్.

క. గౌరాంగుఁడంత శయనా
గారమునకుఁ జనెదననఁగఁ ♦ గడువడిదిండ్లున్
జారువితానముమెత్తయుఁ
జేరిచె లోపలికిఁ గూర్మి ♦ శ్రీవాసుండున్. 74

గీ. పాలనురుఁగునుబోలు దు ♦ వ్వటము మృదుల
శయ్యమీఁదనుబఱచి పు ♦ ష్పములుచల్లి
యొడసారకుండఁ దెఱలువే ♦ యుంచెఁ దలుపు

లుండుచోట్ల గవాక్షము ♦ లుండుచోట్ల. 75

క. గదినుండి గదికిఁబోవెడు
నదనున గౌరాంగుదేహ ♦ మంతయు విద్యు
చ్ఛదమై నిర్యాంసంబై
ప్రిదిలినస్థూలతనుగాని ♦ పించె జనులకున్. 76

గీ. గద్దెఁగూర్చున్న గగనసం ♦ కాశమూర్తి
దీప్తికిని ఘర్మసూర్యప్ర ♦ దీప్తికున్న
తారతమ్యము సామ్యశీ ♦ తలమొకండు
భీకరోష్ణంబొకండును ♦ వేఱులేదు. 77

గీ. మెడను జేతుల సిగచుట్టు ♦ నిడెనుబూవు
దండలెంతయు భక్తిగ ♦ దాధరుండు
కప్పురంబును బుప్పొడి ♦ గలిపి మంచి
యగరుసేర్చిన చందనం ♦ బలఁదెనొకఁడు. 78

క. చామరము వేసె నరహరి
చామీకరవిగ్రహునకు; ♦ సర్వాధారుం
డా మాన్యుఁడిట్లు వలికెను
ప్రేమంబునఁ దనదుభక్త ♦ బృందము నెదుటన్. 79

ఉ. అందముఁ, జిత్ప్రకాశము, మ ♦ హాబలసంపద, భూతిఁదాల్చి వెం
పొందెడు వేల్పొకర్టెదుట ♦ నున్నయతండని ప్రార్థనంబు సే
యందలపోసి భక్తులు మ ♦ హాత్ములు, నాలుకలాడకుంట చే
దందడిబాష్పవృష్టి కనుఁ ♦ దమ్ములనుండి వెడల్చిరచ్చటన్. 80

ఆ. స్వామికొంతసేపు ♦ సననిచ్చి యీరీతిఁ
బల్కెనిట్లు భక్త ♦ వరుల యెదుట
శ్రోత్రపేయమైన ♦ సురుచిరవీణార

వంబుమించునట్టి ♦ స్వరముతోడ. 81

చ. ప్రితినరహృత్సరోజమున ♦ వాసముచేసెదు వ్యక్తినేనెయం
చతులిత బుద్ధిశాలియగు ♦ నాతఁడెఱుంగకపోఁడు; గౌడభూ
పతికడలంగఁబోకుఁడది ♦ వట్టిభయంబని మీకుఁజెప్పవ
చ్చితి, నిజరూపదర్శనము ♦ సేయఁగనిచ్చితి మిమ్ము భక్తులఁ. 82

క. ఈపరినేఁ జనుదెంచుట
పాపుల శిక్షింపఁగాదు ♦ పాపపురుషులఁ
గాపథమునుండి మఱలిచి
చూపించుచు భక్తిఁదెత్తు ♦ సుపథంబులకున్. 83

క. భక్తజనంబులు మోక్షా
సక్తిం జలుపంగవలయు ♦ సర్వవిధుల్నే
భక్తుండనౌచు సలుపుదు
ముక్తికిఁబడుపాట్లు పడుచు ♦ బోధమొనర్తున్. 84

క. ఆచరణమున సమంజస
వాచాజృంభణముచేతఁ ♦ బ్రజనేఁ బేర్మిన్
గాచి ప్రపూతాత్మానం
దోచితులుగఁజేసి నన్ను ♦ నొందఁగఁజూతున్. 85

గీ. చంద్రుఁడొకవేళ మునలిమా ♦ నుండు మిమ్ము
బాధపెట్టఁగఁజూచిన ♦ వానికేమి
శిక్షసేయక కరుణార్ద్ర ♦ సిక్తహృదయుఁ
గానొనర్చెద మీరలే ♦ కాంతురద్ది. 86

క. శిక్షార్థముగాదు ప్రజా
రక్షార్థముపూనినాఁడఁ ♦ బ్రస్తుతరూపం
బక్షీణదయావీక్షల

శిశులనగుపనులఁ జక్కఁ ♦ జేసెదఁగనుఁడీ. 87

వ. ఈతెలంగున జగన్మోహనాకారుండు తానీయవతారంబున సతినిపు ణుండగు వెజ్జువలె జన్మ పరంపరాసమార్జితంబు లగుపాపరోగంబు ల ననాయాసకరంబు లగుసాధనంబుల రూపుమాపుదునని పునఃపు నరుక్తవాక్యంబుల నొక్కిచెప్పి, యచ్చట శ్రీవాసుబందుగు నాల్గేం డ్ల ప్రాయపుఁగూన నట్టాడుచుండ నక్కన్నియను “నారాయణీ! యి టొకసారి రమ్మ”ని సైగఁజేసి, వచ్చినంత నామెపైకరంబిడి “అమ్మా! శ్రీకృష్ణభక్తి యెట్లుండునో యొక్కసారి మాకుఁ జూపింపు” మన నాబాలిక. 88

క. ఓనాకృష్ణా! కృష్ణా!
యోనాకృష్ణా! యటంచు ♦ నోడలెఱుఁగక భ
క్త్యానందరసాంభోనిధి
లోనన్మగ్నయయి బాష్ప ♦ లోచనయయ్యెన్. 89

గీ. అంతఁ జెలువవ్వునవ్వి గౌ ♦ రాంగుఁడోయి!
భక్తవరులార! మిమురాజు ♦ బాధవెట్టఁ
దలఁచెనే నిట్టులేనేను ♦ నలుపువాఁడ
వానివలన మీకిసుమంత ♦ భయమువలదు. 90

క. అనుమాటలు శ్రీవాసుఁడు
విని స్వామీ! యిట్లుమీరు ♦ వెలసినపిదపన్
గనుటెట్లు రాజభయమిఁక?
ననెఁ దొంటిరీలునాల్కతోడ ♦ నతిభక్తిమెయిన్. 91

ఆ. తొలఁదికాలమునన ♦ తిలకింతు నిమియొట్టి
బాలుఁడోయటంచుఁ ♦ బలికినట్టి
యమలచరితుఁడైన ♦ యద్వైతుపూర్వవా

శ్రీతతియపుడు తనదు ♦ స్మృతికిరాఁగ. 92

క. హరిఁబోరి గదాధరుఁడు శ్రీ
హరి యవతారంబటంచు ♦ నతని యొడలిపై
సురభిళచందనమలఁదుచుఁ
బరిచర్యలుసేయుచుండెఁ ♦ బరమప్రీతిన్. 93

సీ. యాత్రత్రయంబుఁ గృ ♦ ష్ణాలోకనాసక్తి
ద్వారస్థమైతన ♦ పక్కనిలువ
మాలిని శ్రీవాసు ♦ మానినియటనున్న
కడగొట్టుమఱఁది శ్రీ ♦ కాంతుఁబిలిచి
యేమిన్యాయంబయ్య ♦ మేము స్త్రీలమటంచు
సుందరాంగునిమాకుఁ ♦ జూపకుంట
యనిన నాదీనోక్తు ♦ లాలించి యందఱ
రానిండటన్న శ్రీ ♦ జాని, వారు

గీ. మేలిముసుఁగుల నించుక ♦ మీఁదికెత్తి
సిగ్గుఁగౌతూహలము భీతి ♦ చేరియేఁచ
దరికిసేగి భక్త్యావేశ ♦ గరిమమునను
సాఁగిలంబడిరాతని ♦ చరణములకు. 94

క. చరణజలజాతములఁ ద
చ్ఛిరములు స్పృశియింప నిమివి ♦ శేషదయాంతః
కరణుఁడయి "నాపదంబులె
యిరవగుననిశంబు మీఁదు ♦ హృదయములక" నెన్. 95

చ. నలువురి కాంతులచ్చటనె ♦ నమ్రతనుండిరిగాని యేల మా
చెలువలుముట్టిరన్యనని ♦ చెందరు రోషమునీర్ష్య; ముందటన్
వెలసినవాఁడు లోకపిత ♦ విష్ణుఁడుగాని నరుండుగాఁడటం

చలరుమహానుభావు లెటు ♦ లందుదు రట్టినికృష్టభావముల్ ? 96

వ. ఇట్లుండ. 97

గీ. ‘ అరుగుచున్నాఁడ వత్తునే ♦ మఱల ముందు
యుక్తకాలంబునం ’ దని ♦ యొక్కకేక
వేసి నిమిమూర్ఛఁజెంది యు ♦ ర్విపయివ్రాలె
విగతజీవునివలె జను ♦ లైగడువడఁగ. 98

క. శ్రీవాసాదులు వెంటనె
సేవలు పెక్కొనరించి ♦ స్మృతియాతనికిన్
రావింపఁ, దెఱచికన్నవ,
యీవైపావైపుఁబఱపె ♦ దృఙ్నిచయంబుల్. 99

క. ఈయిల్లు నీదిగాదా ?
యోయీశ్రీవాస ! వండి ♦ తోత్తమ ! యేనా
నీయిల్లె నేనెఉంగుదు
నీయింవునకేను వచ్చు ♦ టేలొకొ చెపుమా ? 100

క. అనినిమి యించుకయాలో
చనమున్బొనరించి నేను ♦ స్వప్నగ్రస్తుం
డనయితినేమో ! యత్తఱి
ననఁగూడనిమాటలేమి ♦ యనలేదుగదా ? 101

ఆ. ఓయిమిత్రులార ! యున్మత్తుగతి నేను
గూఁతల నుచితములఁ ♦ గూసి కృష్ణుఁ
డమరవంద్యునెడల ♦ నపరాధములఁగొన్ని
చేసినాఁడనేమొ ♦ చెప్పరాదె. 102

వ. అనునిమి ప్రశ్నంబులకును దీనాలాపంబులకు నటనున్నవారలు ‘మీరు మూర్ఛితులైతిరిగాని మఱొండులేద’ ని ప్రత్యుత్తరం బొసంగిరి.

గీ. ఏగుచున్నాఁడ మఱల నే ♦ నేగుదెంతు
నని నిమివచించెఁ దల్లితో ♦ వెనుకనొక్క
తడవనుపనీతుఁడైన య ♦ త్తఱి, నదేప్ర
కారమున నిప్డు రెండవ ♦ సారిపల్కె. 104

ఉ. ఇంతులు మీకునాపదము ♦ లే శరణంబులటంచు మున్న దా
నెంతయునొక్కిచెప్పిన ప ♦ రేశుఁడు, కృష్ణ! కృపాసముద్ర! నా
వంతలఁదీర్చి యైహికకు ♦ వాంఛలదోరిచి త్వత్పదాబ్జముల్
చింతనసేయునట్లు దయ ♦ సేయుమటంచిపుడుమ్మలించెదున్. 105

క. పరమేశుఁడు పైతెఱఁగున
మురారిమొదలైన భక్త ♦ పూరుషులగృహాం
తరములవెలయుచు వారలఁ
బరమానందమిడి గళిత ♦ పాపులఁజేసెన్. 106

చ. నిమితనబాల్యమందుఁ బురి ♦ నేలకుఁగోలకుఁదెచ్చె నాటలన్
విమల కళాపరిపూర్ణుఁడయి ♦ వేఁచెను బండితపాళిమధ్యకా
లమునను, బిమ్మటన్ విషయ ♦ లంపటతన్బడకుండఁ గృష్ణభ
క్త్యమృతరసానుభూతి ప్రజ ♦ కందఱికిట్టిదటంచుఁ జూపెఁదాన్.

ఆ. పూర్ణభక్తిచేతఁ ♦ బొందెదునురుఫలం
బఖిలవేదవేద్యుఁ ♦ డగుటయనుచుఁ
గూడఁజూపి భక్త ♦ కూటంబునకు, నిమి
బ్రహ్మమేలకాఁడు ♦ ప్రాజ్ఞదృష్టి? 108

క. లీలాగృహీతసూక్ష్మ
స్థూలశరీరుండవౌచుఁ ♦ దొలిబాములనే
వేళన్నిన్దలఁచిన ధ
న్యాళికి సాక్షాత్కరింతు ♦ వయ్యా! రామా! 109

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ఏకాదశాశ్వాసము.

మ. తరుణప్రాయపు బుద్ధిమంతుఁడు కళ ♦ త్రప్రాప్తికై దార్లకు
ద్ధురసంసారమహాప్రవాహతరణో ♦ ద్యోగంబునన్బైకుక్తా
తెరువుల్ద్రొక్కి యలబ్ధకాముఁడయి భీ ♦ తిన్జెంది నీపాదము
ల్దారకన్దానుగృతార్థుఁడౌనఁట దయా ♦ భూ! రామచంద్రప్రభూ!

ఆ. వీరభూమియను ♦ వెలసెడు నేకచ
క్రాఖ్యజనపదంబు ♦ నందుఁబుట్టి
వర్ధమానుఁడౌచుఁ ♦ బండ్రెండుసంవత్స
రములబాలుఁడు, నితి, ♦ గ్రాలుచుండె. 2

వ. అంత. 3

క. ఆతనితలిదండ్రులకడ
కాతత వైరాగ్యవిభవుఁ ♦ డౌ నొకశ్రమణుం
డాతిథ్యముఁ గైకొనఁగా
నేతెంచి కుమారుఁ దనకు ♦ నిమ్మనివేఁడెన్. 4

క. నిమియన్న విశ్వరూపుం
డమలుఁడె యీవచ్చినట్టి ♦ యతియం; ద్రిది గ్రం
థములన్ననఁబడమిని స
త్యమనుట కాధారమంద ♦ తాఁడేడునుడువే. 5

వ. తండ్రి యీవిపరీతప్రార్థనంబువిని యెట్లుసెప్ప నేమిసేయం బాలుపో
క చూచిచూచి. 6

శా. బాలుండెందుల కీవిరాగికని న ♦ వ్వంజొచ్చి, సన్న్యాసులన్
మేలంబాడినఁబాతకంబని కడుం ♦ భీతిల్లి, యీపావనిన్
జోలెంబుట్టనుదాల్చు జోగియెటు పెం ♦ చున్దైవమా! యంచును
ద్వేలంబా పెతఁజెంది, తుట్టతుదక ♦ ర్పించె న్సుతున్యోగికిన్. 7

క. శ్రుత్యుదిత బ్రహ్మవిషయ
సత్యంబునుగఱచి యాత్మ ♦ సన్న్యాసుండై
నిత్యానందుండయ్యెను
నిత్యాఖ్యయు నద్దికుదియ ♦ నిలిచెనతనికిన్. 8

గీ. విశ్వరూపుని తేజ మీ ♦ పిల్లవాని
మేనిలోఁదూఱెనందురు ; ♦ మిత్రులుభయు
లేకమై కొంతకాల మ ♦ నేకతీర్థ
యాత్రలనుజల్పి రమితప్ర ♦ యాసమునను. 9

సీ. వింశతివర్షము ♦ ల్పెక్కుక్షేత్రంబులు
సేవించి, పుణ్యతీ ♦ ర్థావగాహ
నములుగావించి, కృ ♦ ష్ణక్రీడలనుబావ
నంబైన బృందావ ♦ నమునకరిగి,
పరిసరకాంతార ♦ వాసియై, నితి, గోప
బాలావలోకన ♦ లాలసుఁడయి,

యచ్చోటి నిచ్చోటి ♦ నచ్యుతాన్వేషణం
బును సల్పుచుండి, తాఁ ♦ గనియెమున్న
ఆ. గయను నియతితోడ ♦ గౌరాంగునకుఁ గృష్ణ
మంత్ర మొసఁగినట్టి ♦ మహితభక్తు
సతతకృష్ణనామ ♦ సంకీర్తనాసక్తు
నీశ్వరపురిసంజ్ఞ ♦ నెసఁగుయతిని. 10
క. నితితోఁబరేంగితాభి
జ్ఞతనీశ్వరపురివచించె ♦ "సాధూ! యెవనిః
వెతకుచునున్నాఁడవు? శ్రీ
పతినా? యట్లైనసాయ ♦ పడెదను నీకుః. 11
ఈ. ఈపురిలేఁడుకృష్ణుఁడిపు ♦ డీవెటుకాంచఁగఁగల్గు? దానవ
ద్వీపమునన్నిమిపశ్రిథితిఁ ♦ దేజరిలున్నచిముద్దుబిడ్డఁడై
గోపసుతుండు; వానిఁగనఁ ♦ గోరికపుట్టినలెమ్ము పొమ్ము నీ
పాపము వాపుకొమ్మతని ♦ పాదములన్దరిసించి మిత్రమా!". 12
క. అనుపురిపల్కులు, నితి, దా
వినిచెచ్చెరనిమివసించు ♦ వీటికిఁ జనియెః
జనివిడిసెనందనార్యుం
డనువిప్రునియింటనిమిగ్ర ♦ హమునకుఁజనకే. 13
వ. శ్రీనందనాచార్యుండును నిత్యానందుండు పరమభక్తాగ్రగణ్యుండని యెఱింగి యాషాఢంబునవచ్చిన యతనికత్యాదృతి వివిధపరిచర్యలు సేయుచు నాతిథ్యంబు నెఱపుచుండె. 14
గీ. నగరమునకింక నితిమూఁడు ♦ నాల్గుదినము
లకును రానుండ, నేతెంచు ♦ నొకమహాత్ముఁ
డంచునిమిచెప్పెనాత్మ భ ♦ క్తాళియెదుట;

వచ్చినంతనె యాతండు ♦ వచ్చెననియె. 15

గీ. పాండుబలరామునవతార ♦ మనుగనంగ
ననిపదంపడియావేశ ♦ మెనసినిమ్మి, ని
జాక్షులురుధిరమున్గ్రక్క ♦ నాసనంబు
తెండు లేలెండు నాదగఁ ♦ దీర్చికొందు. 16

గీ. అనియె నామాటలకు వెఱఁ ♦ గందిభక్తు
లేమిసేయుటకునుదోఁచ ♦ కోమహాత్మ!
కృష్ణభక్త్యాసవముఁగ్రోల ♦ నెవఁడు తేఁగ
లండు? మీకడనేయద్ది ♦ యుండుననిరి. 17

ఆ. అంతస్స్మృతికివచ్చి ♦ యాతఁడోప్రియులార!
వేగపురికిఁబోయి ♦ వెదకితెండు
వానిఁజూచువాంఛ ♦ వర్ధిల్లుచున్నది
యేమనిల్వఁజాల ♦ నింకననియె. 18

వ. అంత మురారి శ్రీవాసముకుంద నారాయణులను నల్వురు నాల్గు దెసలకుం జని నవద్వీపంబుగాలించి యెచ్చట నామహాపురుషుం గానలేక వేసారి యపరాహ్ణసమయంబునకు విన్నఁబోయిన మొగంబులతో నిమియొద్దకేతెంచిన నతండు మందస్మితవదనుండై "మన మందఱము వెదకంబోదమురం" డని. 19

క. స్నేహితులతోడనందను
గేహంబునకేగి కాంచెఁ ♦ గించిదసితస
ద్దేహుఁ, బ్రాంశు, సమీచీ
నోహు, న్మృక్తేహు, దారి ♦ తోత్కటమోహున్. 20

క. ముప్పదిప్రాంతపువయసున
నొప్పెడునితియోగి నీర ♦ జోజ్జ్వలనేత్రున్

జెప్పకయ తెలిసికొని వా
రప్పుడు చాఁగిల్లిరతని ♦ యడుగులకెలమిన్. 21

క. మ్రొక్కినవారలు లేవఁగ
గ్రక్కుననిమినితికి నెదురు ♦ గానిలఁబడి తా
నొక్కనుడుపైననాడక
చొక్కించెడదేకదృష్టిఁ ♦ జూచుచునతనిన్. 22

శా. చూడంజూడనితిత్వముక్కు చెడి వి ♦ ష్ణుత్వంబుదేహంబుసం
దాడంజొచ్చె, స్వతంత్రితా స్మృతులు వ ♦ మ్మెపోయె, గాఢంగుమై
నీడంబోలెవిలోకలోకవశత ♦ న్వెన్నాడిపర్వెత్తెమా
టాడన్నేరకసంయమీంద్రుఁడమలా ♦ హ్లాదప్రకర్షాత్ముఁడై. 23

క. లేఁగలుగోవులవెంబడి
నేగెదుక్రియనున్నయంద ♦ జేగిరి శ్రీవా
సాగారమునకు; నిమియా
యోగికినిజదర్శనంబు ♦ నొసఁగెవెసనటన్. 24

క. ఇరువది సంవత్సరములు
మురమర్దనుదర్శనంబు ♦ పొందకున్నానా
పురములు దిరిగిననితి, శ్రీ
వరుఁజూడంగల్గెఁదనదు ♦ భాగ్యోన్నతిచేన్. 25

క. జలదశ్యాముఁడుమురళీ
చలదంగుళిభాసమాన ♦ శస్తకరుండున్
జలజాతాక్షుఁడు కృష్ణుఁడు
కలలోసైతంబునితికిఁ ♦ గానఁగనయ్యెన్. 26

సీ. మతములుపాడైన ♦ మహినిబుట్టునుదేవ
దేవుండువానిని ♦ దిన్నఁబఱుప

దుష్టశిక్షార్థమై ♦ తోఁటిలోకంబున
రాముఁడుధృతధను ♦ ర్బాణుఁడౌచు
ప్రేమావతారమై ♦ పిల్లఁగ్రోవినిబూని
శ్రీకృష్ణమూర్తియై ♦ క్షితినివెలసె
భక్తి స్వాచరణపూ ♦ ర్వముగబోధింపఁగా
మానితదండక ♦ మండలువులఁ

గీ. జెలఁగిగౌరాంగుఁ, డాజుబా ♦ హులనుదోఁచె
నితికి; నిరుకేలవింటిన ♦ స్త్రతతిఁబూని,
రెండుచేతులమురళిధ ♦ రించి, రెంట
యోగదండంబుఁబాత్రయు ♦ నొగివహించి. 27

గీ. చూచిషడ్బాహురూపంబుఁ ♦ జొక్కిపడియె
నితియతీంద్రుఁడు; నిమియంత ♦ నతనిఁజేతఁ
దాఁకి "లేలెమ్ము; నీవాంఛి ♦ తములుదీరెఁ
బడసితివి తీసికొనిపొమ్ము ♦ భక్తిపరిజను. 28

గీ. భక్తిప్రేమంబు జనులకుఁ ♦ బంచిపెట్టు
మెవ్వఁడైననువలదన్న ♦ నెరియకుండ
నొసఁగుబతిమాలిబతిమాలి, ♦ యుర్వికృష్ణ
భక్తిమయముగఁజేయుమా ♦ సక్తి" ననియె. 29

గీ. దేనిఁగామించినితిచేతఁ ♦ బూనినాఁడొ
కట్టియునుబుట్ట, నదిహస్త ♦ గతముగాఁగ
వానితోనింకఁ దనకేమి ♦ పనియటంచు
వెంటరెంటినిఁ బెళ్లిన ♦ విఱిచివైచె. 30

క. ప్రేమాష్కసీరిగుణములు
శ్రీమద్భాగవతమందుఁ ♦ జెప్పఁబడియెనో

యామాడ్కి భక్తిగుణముల
తోమెలఁగెనితియమినిత్య • తుష్టిన్గతిన్. 31

క. నిమియున్నితియున్గొనకొని
సమస్తకిల్బిషహరణము • సల్పిజనులను
త్తములుగఁజేసిరిమున్శ్రీ
రమణుఁడుబలరాముఁడవని • రక్షించినటుల్. 32

మ. మఱునాఁడాతనిఁగూడఁగొంచు నిజస • ద్మంబున్ప్రవేశించి య
మ్మా! నీపుత్త్రుని విశ్వరూపుజనన • మ్మాన్యన్మదీయాగ్రహో
దరునిన్దెచ్చితిఁజూడుమన్ననిమి, య • త్యంతప్రమోదాత్మయై
యరితిన్బర్వులువాఱివచ్చిశచి, పు • త్త్రాలోకనాసక్తయై. 33

ఆ. వచ్చినితినిజూచి • వానిపైఁదనపెద్ద
కొమరునాకృతియును • గొమరుఁదేజ
మ్ముండుటరసివంశ • మండన! నాభాగ్య
రాశి! విశ్వరూప! • రమ్మటంచు. 34

చ. తనయునిదగ్గఱన్బిలిచి • తండ్రి! నినుంగని చాలకాలమ
య్యెనుగద! యంచుగద్గదిక • నెన్నియొప్రేముడిపల్కులాడి పై
పుదదనచేతితోనిమిరి • పొంగెడువత్సలతన్ శిరంబుమూ
ర్కొని శచివెల్వరించెఁ గనుఁ • గోనలనుండి ప్రమోదబాష్పముల్.

వ. కొంతసేపటికిఁ గన్నీళ్లాఁచికొని శచినిమినింజూపి నితితో నిట్లనియె.

ఉ. అమ్మకు నీవివద్దశ స • మాగతమైనది యాదిసేని నీ
తమ్మునిజూచి దిద్దెదు వి • ధాయకులెవ్వరు లేమిచేయథే
చ్ఛమ్ముగనుండెవాఁడని వి • చారమునొందుచునుంటి; నిప్పుడా
యుమ్మలికంబువోయె, నుభ • యుల్బ్రదుకుండిఁకఁదోడునీడలై. 37

క. అనిపల్కి నిమికరంబును

దనపెద్దకుమారుహస్త ♦ తలముననిడి నీ
యనుజుంబాయకుమెన్నఁడుఁ
దనయా! యనిచెప్పి వుచ్చెఁ ♦ దల్లి యిరువురన్. 38

క. నీపాదంబులసేవను
బ్రాపించిన పుణ్యపురుష ♦ వర్యుండిఁక దు
ష్ప్రాపంచికసౌఖ్యంబుల
కైపడునే పాట్లుభక్త ♦ కల్పక! రామా! 39

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

ద్వాదశాశ్వాసము.

ఉ. వావిరియైనయజ్ఞతను ♦ వైషయిక ప్రియదేచ్ఛలఁ బ్రవృ
త్త్యావహకావ్యపాఠముల ♦ సంగమనోబలసంపదన్ యశ
శ్రీవిగతత్వభీతినరు ♦ చిత్తముసంశయపంకిలంబుగాఁ
గా, విమలంబుసేయుదది ♦ గాంచిదయారసదృష్టి రాఘవా ! 1

శా. శ్రీవాసానుజుఁ గృష్ణభక్తు నమలు ♦ శ్రీరామనామాంకితున్
దేవుండౌనిమిడగ్గఱన్బిలిచి శాం ♦ తిప్రాకటాభిఖ్యఁబొ
ల్పావిడేడ్తుఱనేగిచొచ్చి గురుఁడౌ ♦ నద్వైతుఁదజ్జాయసీ
తావామాక్షినిదోడితెమ్మిటకు భ ♦ క్తశ్రేష్ఠులాయిర్వురన్. 2

మ. ఉపవాసంబుల నశ్రుపాతముల భ ♦ క్త్యుద్రిక్తవాక్యంబులన్
వపురానందవివర్జనంబుల లస ♦ ద్వ్యాపారశీలంబులన్
నిపుణుండైననుఁ దెచ్చెఁదానిలకు ; వా ♦ నిన్వానియిల్లాలినీ
విపుడేతోడ్కొనిరమ్ము నాకడకునో ♦ యీ ! రామ ! శాసించితిన్.

వ. అనిన మహాప్రసాదంబని యాజ్ఞఁగైకొని శ్రీరాముండు శాంతిపురం
బునకుం గదలిచనియె. 4

గీ. బుడఁతటక్కులకును మోస ♦ పోయితినని
సిగ్గుపడి శాంతిపురికిని ♦ శీఘ్రవేళఁ
జల్లచల్లఁగ జాఱిన ♦ శాస్త్రవేత్త
యిపుడు నిమిమాటపాటించి ♦ యెట్లువినును ? 5

సీ. సకలవేదపురాణ ♦ శాస్త్రసారజ్ఞుండు
చుఱుకైనబుద్ధిచే ♦ మెఱయుప్రోడ
యకలంకచారిత్రుఁ ♦ డమలాంతరంగుండు
నిస్తులభక్తిచే ♦ నెగడుశిష్టుఁ
డవతారపురుషుఁడం ♦ చందఱెన్నెడువాఁడు
గురువులకెల్లర ♦ గురుగురుండు
పెక్కురుముండులు ♦ విపులవిద్యావంతు
లవనిపాలురు శిష్యు ♦ లైనమేటి

గీ. యెట్టివాగ్ముల నిట్టివా ♦ కట్టుగట్టు
వాక్సమర్థతగలగట్టి ♦ పండితుండు
వందనీయుఁడు జనులక ♦ ద్వైతుఁడట్లు
లరసిగౌరాంగుపనుపును ♦ సరకుసేయు ? 6

శా. శ్రీరాముండిదియేమియోచకలల ♦ క్ష్మీకాంతుసందేశమె
వ్వారైనన్సిరసావహింపవలె న ♦ న్భావంబుతోనిట్టిమ
న్వారాశిన్గపిచౌకళించినగతి ♦ న్భక్త్యంతరానందమే
పారన్శాంతిపురంబుసొచ్చికనెలో ♦ కాతీతునద్వైతునిన్. 7

మ. కనియాచార్యునిసన్నిధిన్నిలఁబడె ♦ న్గౌరాంగదేవుండుపం
పినవార్తన్బ్రచరింపఁజాలకదితా ♦ వీక్షించి సర్వాంగకం
పనముంజూచి యిదంతమోదకృతవా ♦ గ్బంధంబటంచెంచి రా
మునితోనిట్లనె వృద్ధదేశికుఁడు మో ♦ మున్గ్రమ్ములేనవ్వులన్. 8

సీ. రామ! నేనెఱుఁగుదు ♦ రా! మున్నిమీనిమి
చేసెడుమోసంపుఁ ♦ జేష్టలెల్ల
నన్నుమీదేవుని ♦ సన్నిధికిందీసి
కొనిపోవవచ్చితే? ♦ కుఱ్ఱవాఁడ
నిమిమాయలంబడ ♦ నేబాలుఁడనుగాను
నాసత్తనీకుఁ గ ♦ న్పడదుగాని
నేనెట్టివాఁడనో ♦ నీయన్న శ్రీవాసుఁ
డెఱుఁగును గొంతనీ ♦ వేగియదుగు

గీ. మొన్న మొన్నటిదాఁకమీ ♦ పురమునందు
దినమొలనువీధులంబడి ♦ తిరుగునిసువు
దేవుఁడై పోయెనేయిప్పు? ♦ డీవిచిత్ర
మొక్కయెడనేనిఁగనివిని ♦ యుంటివొక్కొ? 9

క. కలికాలంబునదైవం
బిలనెన్నండైనఁబుట్టు ♦ నే? మానవుఁడై
కలుగునని యేపురాణము
వలికెనో వినియెదనొకింత ♦ వాకొనురామా! 10

వ. అని యద్వైతుండాడు నిష్ఠురహాస్యోక్తులానందాబ్ధిలో మునింగియున్న శ్రీరాము నాటమింజేసి యాతండా ముదుసలి పండితువంకఁజూచి యిట్లనియె. 11

క. నీకఠినవాక్యములతో
నాకుంబనిలేదు రావు ♦ నాకేచదువుల్
లోకారాధ్యుఁడుపంపెను
నీకొకసందేశమద్ది ♦ నియతిన్వినుమా! 12

గీ. భక్తిచేతను ప్రేమచే ♦ భగవదైక్య

మున్నదసి సర్వదుఃఖివి ♦ ముక్తుఁడెట్లు
పురుషుఁడౌ దానినరులకు ♦ బోధసేయ
రమ్మని యొనర్చితఁటనీవు ♦ ప్రార్థనముఁలు. 13

గీ. వానినాలించి భువికిఁదా ♦ వచ్చెనఁట కృ
పాళువౌ దేవదేవుండు ♦ వానిఁజూడ
నున్నవారలనున్నట్లు ♦ నిన్నునీదు
నతివఁగొని తెమ్మటంచు నా ♦ కాజ్ఞయొసఁగె. 14

వ. అని చెప్పిన. 15

మ. తొలుతన్నామునికడ్డురాఁదలఁచెనం ♦ తోమచ్చరీఁడౌచుఁగా
ని, లసద్వాక్యసుధాప్రవాహగరిమ ♦ స్థిరత్వవాత్సర్యముల్
తొలఁగంబాఱఁగఁ, బండితుండు పరతం ♦ త్రుండై విచిత్రంబుగా
వెలిచెన్గన్నులనుండి యశ్రుతతిదు ♦ ర్విజ్ఞేయమోదంబునన్. 16

గీ. వెనుకనేర్చినయెల్లప్ర ♦ వృత్తిశాస్త్ర
ములవలనఁగల్గుసందేహ ♦ ములనుముఱికి
తాఁకినమనంబుబాష్పధౌ ♦ తంబుగాఁగఁ
బండితుండిట్లుతత్తఱ ♦ పడుచుఁబల్కె. 17

సీ. వచ్చెనే శ్రీజాని ♦ వచ్చెనే నాతండ్రి
చివరకు నామొఱ్ఱ ♦ చెవినిబడెనె!
యాలింపఁడా! సత్కృ ♦ పాళుండుగదవాఁడు
శాస్త్రగాథలకేమి? ♦ శాస్త్రములను
వేదంబులనుదాఁటి ♦ వెలయుసర్వజ్ఞుండు
చిత్రమౌనేనుదీ ♦ సికొనివచ్చి
తిననితాననెనఁట ; ♦ ననుఁబెద్దసేయుట
కంతియేకాని నే ♦ నణువు; భూరి

ఆ. బలునిధరకునెట్లు ♦ పట్టితేఁగల్గుదు?
భావమంతనాదు ♦ పయినిబెట్టి
బుద్ధిపుట్టితానె ♦ పుడమికిదయచేసెఁ
గానివేఱులేదు; ♦ కాదె? రామ! 18

క. అనివెట్టినవ్వనవ్వుచుఁ
దనభార్యంబిలిచి యోసి! ♦ త్వరగానిపుడే
మనమిద్దఱమునవద్వీ
పనగరమునకేగవలయుఁ ♦ బయనముగమ్మా! 19

గీ. అరితి శ్రీకాంతుఁడవనికి ♦ నరుగుదెంచి
మనలనిద్దఱవేవేగ ♦ తనయెదుటకు
వచ్చికాన్పింపుఁడని యాజ్ఞ ♦ యిచ్చెఁగాన
నాతి! నాతోడవేఁప్రయా ♦ ణంబుగమ్ము, 20

క. అనిచెప్పి పిచ్చివట్టిన
మనుజునిగతి గర్వకలిత ♦ మానసమడరన్
వనజాక్షుధరకుఁ దెచ్చితి
ననియలచుచుఁగొట్టసాగె ♦ హస్తయుగంబున్. 21

క. కలమెక్కి వృద్ధదంపతు
లెలమిని శ్రీరాముతోడ ♦ నేగుచునుండన్
గలిగెఁబెలుచనద్వైతున
కలపూర్వపుసందియముల ♦ యలజడిమఱలన్. 22

క. నిమిదైవత్వాద్వైత
త్వములఁబరీక్షింతమనెడు ♦ తలఁపునవద్వీ
పమునంగాల్వెట్టిననిము
సమునసెబలపడెనుమాన ♦ సమునసతనికిన్. 23

వ. అంత నతండు రామునితో నిట్లనియె. 24

చ. మనసునఁబుట్టినట్టియను ♦ మానముచేనొకమాటసెప్పెదన్
వినుమునుమున్న నీవునని ♦ నేనరుదేరఁగ సమ్మతింపలే
దనినిమిత్తోడఁబల్కినబ ♦ యల్పుడునెల్లనిజంబు ; దానిన
మ్మిన మనుజుండె ; లేనియెడ ♦ మిశ్రసుతుండలచక్రపాణియే. 25

క. ఈయుపకారముమాత్రము
సేయుము రామ! యననతఁడు ♦ చిఱునవ్వొలయన్
శ్రీయుతుఁడు విష్ణుఁడేనిమి
యోయద్వైతాయటంచు ♦ నుత్తరమిచ్చెన్. 26

గీ. అంతనద్వైతుఁడో రామ! ♦ యతనిపాద
మించుకేనియు మనమునఁ ♦ గొంచకుండ
నాశిరముపైనిబెట్టిన ♦ న్ధుఁడైన
బాలుఁడీశ్వరుఁడనిమెంచు ♦ వాఁడననియె. 27

గీ. రాముఁడింటికిఁబోకపూ ♦ ర్వంబునందె
వడిగనద్వైతురమ్మని ♦ వార్తతిరుగ
వచ్చె ; నదిడిందుపడెడు వి ♦ శ్వాసవహ్నిఁ
గ్రిమ్మిక్రిమ్మజుఁగ్రమముగా ♦ రగులుకొల్పె. 28

క. ఆలుం దానును శ్రీవా
సాలయమున కేగుదెంచు ♦ నవసరమున నాం
దోళితహృది, సంభ్రమక
ల్లోలంబై కొట్టుకొనియె ♦ లోనొక్కమెయిన్. 29

వ. ఇట్లుచనిచని. 30

గీ. వడఁకు దేహంబుతోడ శ్రీ ♦ వాసునింటి
పంచపాళికివచ్చియా ♦ పైనినిమి వ

సించుగదిలోని కేగశం ♦ కించిభార్య
యూఁతగానిల్చి చెప్పల ♦ నొయ్యవిప్పి. 31

సీ. శ్రీవాసుగదినిశ ♦ చీపుత్త్రినకుమారు
కాంచెనద్వైతుఁడు ♦ కాంతిఁజిమ్ము
తలుపులుగోడలుఁ ♦ దక్కుఁగృహోపక
రణములు సదుపచా ♦ రములుసేయు
కాంతికాయసుసేవ ♦ కప్రకరంబులుఁ
బదములొత్తెడుమహా ♦ భక్తచయము
భూరిశోభాయుక్త ♦ భూనభోమధ్యంబు
శ్రద్ధఁబూజించుని ♦ ర్జరగణంబు

గీ. వారినడుమనుగరఁగిన ♦ స్వర్ణమును, ద
టిల్లతాప్రకరంబును, ♦ బల్లవాస్త్రి
దశశతమనోజ్ఞత, సహస్ర ♦ శశివికాస
మును, హసించెడునొకముద్దు ♦ మోమువాని. 32

గీ. పండితునకతనిభార్యకుఁ ♦ బరమపురుషు
దివ్యరూపంబుఁగనినంత ♦ దృష్టులందుఁ
గ్రమ్మెమిఱుమిట్లు; కరములు ♦ గదలవయ్యె
వశముగావయ్యె నాలుక ♦ ల్పలుకుటకును. 33

ఉ. ఆతతధీబలంబునఁ బ్ర ♦ యాసమునన్గురుసేవఁ దొల్లియ
ద్వైతుఁడునేర్చినట్టి పర ♦ తత్త్వముకేవను దాఁటివర్ణనా
తీతమహాద్భుతాకృతిను ♦ దృక్కులకిన్గనిపించిసంశయ
వ్రాతమునంహరించెనిమి ♦ పంకజనాభుఁడటన్న వింతయే? 34

ఉ. పండితుఁడెట్టిదైవమును ♦ భావనచేయుచుపాస్తినల్పెనా
నిండుచిదాత్మకెక్కుడయి ♦ నిల్చికనంబడినట్టివిప్రబా

లుండదియేమిచేసినావి ♦ లోకనమాత్రపుటర్చదక్కయిం
కొండొనరింపఁజాలఁడతఁ ♦ డుత్తమభూసురుఁడయ్యునచ్చటన్. 35

శా. ఆనందించెను జూచికాని యది వా ♦ క్యప్రౌఢిఁజెప్పంగలేఁ
డానమ్రుండయి పూజసేయుటకునూ ♦ హల్పుట్టెఁ బుట్టంగనే
నూనాదుల్గొని సేవసేయుసురల ♦ న్జూడంగఁబెన్సిగ్గునన్
దానాథన్యులప్రోలనెంతనెడుచిం ♦ తన్వాక్కుకుండీసెడున్. 36

ఉ. చేతులనిండవందనము ♦ సేయఁగలేకయు నోటనిండనా
నేతకుస్తోత్రముల్సలుప ♦ నేరకయున్మదిపాటుఁడాత్మసం
భూతభయప్రచాలితవ ♦ పుఃపరిపీడితుఁడౌచునిల్చెఝుం
ఝూతతధూతభీతవివ ♦ శంపుటనంటిదళంబుకైవడిన్. 37

చ. పిలిచినవచ్చినాఁడుకద ♦ విప్రుఁడటంచుదయాబ్ధిదీనవ
త్సలుఁడవలోకనంబునకు ♦ శక్యముగాని నిజస్వరూపమున్
గొలఁదిగదర్శనీయముగఁ ♦ గుంచఁగనెంచిమనోజ్ఞలక్షణం
బులుగలముద్దుబాలుఁడయి ♦ పొల్చెనువృద్ధునికన్నుదోయికిన్. 38

క. కనఁబడి భక్తాగ్రేసరు
లను తాపసకుంజరులను ♦ లక్ష్మీదేవిన్
మనసుఁగరంచినస్మేరా
ననమున నద్వైతుఁబిలిచి ♦ నలినాక్షుఁడనెన్. 39

గీ. ప్రజలదుఃఖంబులరసియో ♦ ర్వంగలేక
వారిముక్తికినై తపః ♦ ప్రార్థనములు
సల్పినాఁడవు ఘోరంపు ♦ సరణినీవు
సల్పిలాగితిభక్తిభూ ♦ స్థలికినన్ను. 40

క. కావున నద్వైతాచా
ర్యా! వచ్చితి మెచ్చినీస ♦ దర్చాతపముల్

నీవు వెదచల్లుమిఁక భువిఁ
బావనభక్తియును బ్రేమ ♦ వలసినపగిదిన్. 41

వ. లోచనదుర్భరంబై భీకరంబగు దివ్యతేజస్స్వరూపంబుమార్చి విలోక
నశక్యమనోహరమానవాకారంబుఁదాల్చి నిమియాడిన వాత్సల్య
సూచకంబులగు మంజులవాక్యంబుల కించుక ధైర్యంబుఁదెచ్చికొని
యద్వైతాచార్యుండు భక్తివినమితగాత్రుండై నిలఁబడి యల్లన
నిట్లనియె. 42

సీ. దేవునాకర్షించి ♦ తెచ్చితిననిచెప్ప
నవనిపైననునమ్ము ♦ నెవఁడుతండ్రి:
యధమాధముఁడనునే ♦ నర్హుఁడనే? తేరఁ
గుక్షిస్థలోకుని ♦ బత్తిగమను
నిష్కైతుకోద్భూత ♦ నిఖిలభూతదయాతి
రేకంబుననునీవె ♦ పృథ్వికేగు
దెంచిమమ్ములనుర ♦ క్షించితివయ్య! నీ
తనయులెల్లరు; వారి ♦ మనుచువారు

గీ. గలరెనీకంటెనితరులో ♦ జలదగాత్ర
యన్యసాధ్యంబుగానిలో ♦ కావనంబు
పొంటెనీయవతారంబుఁ ♦ బూనిమాకు
నేత్రపర్వంబొనర్చితి ♦ నీరజాక్ష. 43

క. పేర్చిననాపాపముని
స్సర్చించిమహానుభావ! ♦ హరియించెదనం
చర్చింపఁగనద్వైతుఁడు
గూర్చుండెన్నిమిపదముల ♦ కుఱఁగటనంతన్. 44

క. గంగోదకమునఁబాదము
లంగడిగినుగంధిపుష్ప ♦ లలితాగరులు

ప్పొంగిసమర్పించుచుఁ బూ
జం గౌరాంగునకుఁ జేసె ♦ శాస్త్రోక్తముగన్. 45

క. అరసినిశ్చలభక్తిని
గౌరాంగుం "డోయి! భక్త ♦ కంఠీరవమా?
కోరుకొను మెద్దియేనియుఁ
జేరిమినిత్తునొకవరము ♦ వెంటనె" యనఁగన్. 46

ఉ. కోరఁగ లేదు యౌవనముఁ ♦ గోరఁగ లేదమరాధిపత్యమున్
గోరఁగ లేదుసంతతిని ♦ గోరఁగ లేదుధనంబుయోగ్యుఁడౌ
పాఱుఁడు, తత్సుఖప్రతతి ♦ పరిత్యజాదుఃఖకరంబటంచు; సం
సారమహార్ణవోత్తరణ ♦ సక్తమనస్కుఁడవెట్లుకోరెదున్? 47

గీ. ప్రభుతకునుమాఱుదాసత; ♦ స్వసుఖమునకు
మాఱుపరసుఖకరణంబు; ♦ మహితదైవ
భక్తియంతయునొకతానె ♦ పడయకుండ
నొరులకొనఁగుట; యీకోర్కు ♦ లుదయమయ్యె. 48

క. హరిసందర్శనమున నీ
పరమపవిత్రంబులైన ♦ వాంఛలువొడమన్
గరములుజోడించి ధరా
మరుఁడిట్లడిగెనువరంబు ♦ మాధవుభక్తిన్. 49

క. వక్తృత, యోగ్యత, ధిషణా
శక్తియు, స్థితి, మతము, గనక ♦ సర్వజనులకున్
రిక్తార్థమునకు నేనిడు
భక్తిప్రేమములదీన ♦ వత్సల! దేవా! 50

గీ. అఱుతనున్నట్టిభక్తులం ♦ దఱును గేక
లిడిరి "జయము! శచీదేవి ♦ బుడుతనికిని.

బాపదీనాజ్ఞసంత్రాస ♦ భంజనాప్త
నరశిఖామణియద్వైతు ♦ నకు" నటంచు. 51

వ. అందులకు గౌరాంగుఁ డిట్లనియె. 52

ఉ. మేలవనీసురప్రవర ! ♦ మెచ్చితి నీకువరంబునిచ్చితిన్
బోలును నీకెయిట్లుపర ♦ మోదకరేచ్ఛనునన్నుఁగోరుటేఁ
జాలఁగసంతసించితిని ♦ క్షాళితకిల్బిషచిత్తుఁడౌచుఁజం
డాలుఁడుఁగూడనీదుకృప ♦ నన్బడయందగుమోక్షకాముఁడై. 53

వ. అంత నద్వైతుండు తత్కాలంబునకు గత సందేహుండై శాంతి
పురంబునకుం జనెనుగాని యుక్తిశాస్త్రవ్యాసంగంబు చిరకాలంబు
చేసినవాఁడు గావునఁ దద్వాసనాపంకిలంబైన మనంబు పునస్సంశ
యాస్పదంబై కళవళపెట్ట నాతం డిట్లుచింతింపఁ దొడంగె. 54

సీ. మనుజులుగొందఱు ♦ మానుషప్రజ్ఞచేఁ
జూపఱమోసపు ♦ చ్చుటయుఁగలదు
నిమియట్టిఁడా? లేక ♦ నిజముగాదేవుఁడా?
యీశంకయెట్లు ని ♦ వృత్తమగును?
గౌరాంగుఁడకలంక ♦ కనకభాస్వత్తేజుఁ
డసితాంగుఁడుగదనం ♦ దార్భకుండు
ధరియింపలేఁడు శ్రీ ♦ హరికృష్ణరూపంబు
నింద్రజాలికుఁడు. నే ♦ ర్పెంతయున్న

గీ. వెండి, వెంటనె, నేనొక్క ♦ పిట్టకైనఁ
దెలియకుండంగఁజని నవ ♦ ద్వీపమునకు
నాఁడు బృందావనమునందు ♦ నాడినట్టి
గొల్లఁడవుగమ్మయని నిమిఁ ♦ గోరువాఁడ. 55

క. సందియముఁదీర్చునిదియుం
చుందరలిధరామహుండు ♦ సొచ్చినిమిగృహం

బందున నాతనిఁగానక
తొంటర శ్రీవాసునింటి ♦ త్రోవన్జనియెన్. 56

మ. చని శ్రీవాసుగృహంబునందుఁగనె శ్రీ ♦ వ్యత్రాతమున్గూడి కృ
ష్ణునిచారిత్రము భక్తిమైనుడువుకొం ♦ చున్గాలమున్బుచ్చువా
నిని గౌరాంగుని; గాంచి సాఁగిలఁబడె ♦ న్వృద్ధుండు; గౌరాంగుఁడా
తనికి న్బత్యభివందనంబులిడి సే ♦ దన్బాపెనత్యాదృతిన్. 57

గీ. అంతనందఱు నాసీను ♦ లైనపిదప
సస్మితాననుఁడైనిమి ♦ సఖులఁజూచి
"మృత్యుభయమింక మనకు నే ♦ మియును లేదు
వచ్చెసీతాపతియెదయు ♦ వచ్చి" యనియె. 58

క. ఉచితోత్తరమిచ్చెను బు
ద్ధిచమత్కారంబుసూపి ♦ దేశికుఁడంతన్
శచిసుతుఁడు "చెప్పకేమీ
రుచనిరని విచారపడితి ♦ రోషించితిరో?" 59

క. అనిపల్కునంతలో భో
జనమునకుఁబిలిచె విప్ర ♦ సత్తము గౌరాం
గునిజననినాఁగ 'మంచిది'
యనెఁ బండితుఁ డతికృతజ్ఞ ♦ తార్ద్రాత్ముండై. 60

ఉ. వాసిగనందఱున్సరస ♦ వాక్కులముచ్చటలాడుచుండ శ్రీ
వాసునికర్ణమున్గదిసి ♦ పండితుఁడేదియొపల్కఁగాంచి వి
ద్యాసదనాంతరంగుఁడు మ ♦ హాత్ముఁడు నీచెవినూఁదుసూక్తి సా
వాసముతెరిమిన్దెలుప ♦ వా! యనె మిశ్రసుతుండు నవ్వుచున్. 61

వ. అన శ్రీవాసుఁ డిట్లనియె. 62

శా. అత్యానందదకృష్ణరూపమును దే ♦ వా! సత్కృపన్జూపితా

నిత్యానందున ; కట్టిభాగ్యమెనయ ♦ న్లైనైతినింకంచుఁ బొం
డిత్యస్ఫారుఁడు నైష్ఠికోత్తముఁడకుం ♦ డీభూతభక్త్యాత్ముఁడీ
సత్యోదారుఁడు లోనఁగుందుచనఁగాఁ ♦ బాలుండు మీాసన్నిధిన్. 63

క. చిఱునవ్వునవ్వుచ నెనిమి
"సరి ! నానిజరూపమిద్ది ♦ చక్షుష్పర్వం
బరుదుగ నద్వైతధరా
మరునకొనర్పంగ లేదె ? ♦ మాన్యచరిత్రా !" 64

మ. అనువాక్యంబులకేమిపల్కుటకు నో ♦ రాడంగ లేదయ్యె వృ
ద్ధున ; కారూపముచాలునన్న మదియుం ♦ దున్గల్గు శ్రీకృష్ణమూ
ర్తి నిదర్శించెడు వాంఛదీరదిఁక శౌ ♦ రిన్జూతు నీరూపుచేఁ
దనియన్జాలనటన్న మిశ్రజునిచి ♦ త్తంబెంతొ నొచ్చున్గదా ! 65

ఆ. ఇట్లుకొట్టుకొనెడు ♦ హృదయంబుతోడ న
ద్వైతుఁడుంటగాంచి ♦ "పరమపురుష !
నీదు ముద్దురూపు ♦ నిరుపమానమొకాని
తరుణకృష్ణరూప ♦ ధారివౌచు. 66

క. కనిపించెదనని యద్వై
తునకున్మునుబాసచేసి ♦ తోఁచఁగ లేవిం
కనని యతఁడుమ్మలించెడు"
నని శ్రీవాసుండువలికె ♦ నాప్తుండలరన్. 67

వ. ఈమాటలకు నివ్వెఱపడి గౌరాంగుండు లజ్జావిషాదవినమితాననుం
డై యిట్లనియె. 68

సీ. ఒక్కొక్కసమయమం ♦ దోమిత్రవరులార !
పరవశతారోగ ♦ బాధచేతఁ
బిచ్చివానిగతిని ♦ ప్రేలుదునవియివి
యవియన్నిపాటిసే ♦ యంగఁదగునె ?

యట్టియవసరంబు ♦ లందునాశ్రీకృష్ణు
నెడనపచారంబు ♦ లేవియేనిఁ
బలికినఁ జేసినఁ ♦ బ్రాణసఖులుమీర
లటుసేయకుండన ♦ న్నడ్డగింపుఁ

గీ. డయ్య! యని యెన్నిసారులో ♦ యంటినిగద
యోయి! యద్వైత! విస్మృతి ♦ నుండివదరు
దైవదూషణవాక్యము ♦ ల్దలంచియటులె
సేయుమనికోరుటదినీకుఁ ♦ జెల్లునయ్య? 69

వ. శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 70

క. వెనుకన్నిత్యానందున
కునుజూపంగలేదె కృష్ణ ♦ కోమలరూపం
బనఘా? యదిమేమందఱి
మునుగాంచంగలేదె? యేల ♦ మోసపుమాటల్. 71

వ. నిమి యిట్లనియె. 72

క. అటులా! శ్రీవాసా! నా
కటువంటిప్రభావమెట్లు ♦ లలవడుమీరం
తటివింతలెకాంచినచో
నెటుసెప్పదువానికవియె ♦ యేతెంచిచనెఁ. 73

వ. శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 74

శా. స్వామీ! నీకుస్వభావజాకృతియు న ♦ స్వాభావికోన్మత్తనే
త్రామోదప్రదరూపమొందుఁగలవం ♦ చాడంగనెట్లొప్పు, నఁ
బాములెవ్వెట్టకుఁదెల్లమయ్యెనిక న ♦ స్వాభావికేత్యుక్తస
ద్రామాకారమె నీస్వరూప, మయథా ♦ ర్థంబుల్పరాకారముల్.

వ. నిమి యిట్లనియె. 76

క. అకలంకస్థిరభక్తి
ప్రకటితచిత్తంబుగలిగి ♦ భజియించునుపా
సకులోకయించుక శ్రీకృ
ష్ణకళాలేశంబుఁగాంచఁ ♦ జాలుదురెలమిన్. 77

క. ఆరూపంబద్వైతుం
డారయఁగోరిననిమిషాలి ♦ తాత్ముండై ధ్యా
నారాధనమునను౦డినఁ
గారుణికాగ్రణియతండు ♦ గనఁబడవచ్చున్. 78

వ. అద్వైతుండు శ్రీకృష్ణావలోకనలాలసుండై తద్దర్శనప్రాప్తింగూర్చి దృఢవిశ్వాసంబుగలిగి కన్నులుమూసికొని ధ్యానప్రవిష్టుండయ్యెఁ దక్కభక్తులందఱుఁ జిత్తంబుల విషయవిముఖంబులుగను ధ్యానో న్ముఖంబులుగను జేసి దృష్టుల నద్వైతుపైఁ గీల్కొల్పియున్నంత;

శా. ఆసీనుండయిభూసురోత్తముఁడు ధ్యా ♦ నాయత్తుఁడై యుండ ని
శ్వాసోచ్ఛ్వాసములాఁగె; దేహముగడు ♦ న్స్థాణుత్వమున్దాల్చె; ధ్యా
నాసక్తిన్విడనాడి విప్రనికపా ♦ యంబయ్యెఁగా ! యంచుసం
త్రాసంబాదుచుఁ జూచుచుండిరి నిమి ♦ న్రక్షింపుమంచందఱున్.

మ. పులకల్గన్పడెఁ బ్రాణసూచకములై ♦ పుణ్యాత్ముమేనంతనే
చ్చెలులుఞ్జింతలుదక్కి ; 'రేమిది' యనన్ ♦ శ్రీవాసుఁ, డాకృష్ణదై
వలసద్దర్శనమందెనే మొమనయ ♦ ద్వైతుండు ; తద్బాహ్యచి
హ్నలుగాఁదోఁచెను నిద్రయంచనెను గా ♦ రాంగుండు లేనవ్వులన్.

ఆ. ఆంతనోమహాత్మ ♦ యద్వైతునకుఁ గృష్ణుఁ
జూపి మాకుఁగూడఁ ♦ జూపవైతి
వేమిపాపమయ్య ! ♦ యిది ! యని శ్రీవాసుఁ
డంతలోనె యిట్లు ♦ లనిరొమరల. 82

క. మాకేమివిచారము లే
దో కంజదళాక్ష ! నీవ ♦ యున్నాఁడవు నీ
యాకృతియెచాలు ; స్మృతికిన్
రాకున్నాఁడితనిఁదేర్చి ♦ రక్షింపఁగదే. 83

వ. దానికి నిమి యిట్లనియె. 84

క. నీవంటివాఁడనేసుమి
శ్రీవాసా ! యెట్లునేను ♦ జేయఁగలుగుదున్
శ్రీవరుఁడొనర్చుకృత్యము
లేవాఁడున్వలదు ; స్మృతియ ♦ దేతావచ్చున్. 85

ఆ. కొంతసేపటుండి ♦ కూరుకుచాఁలించి
యదరిలేచిచూచు ♦ నతనిపగిదిఁ
దేఱివిప్రవరుఁడు ♦ దెసలనుబరికించి
యుమ్మలించె నశ్రు ♦ లొలుకనిట్లు. 86

సీ. నీలమేఘద్యుతు ♦ ల్నెగడసల్దెసల నా
యెదుటఁగన్పడినవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
నెమిలిపింఛముదాల్చి ♦ నేత్రపర్వంబుగా
నిట్టట్టుమురిసెవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
మురళియూఁదుచునన్ను ♦ మోహపుచ్చినయింత
లేసికన్నులబాలుఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
వర్ణనాతీతమై ♦ వఱలునాస్యమున నా
యెదనుదొంగిలినవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?

గీ. చిఱుతపదములఁ జిన్నారి ♦ చిట్టిగజ్జె
లెంతొరవళింపనాడెవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
నిండుపున్నమవెన్నెల ♦ ల్నిరసింప
నెలమిననుఁజూచినవెవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ? 87

గీ. ఇట్లుకన్నులంగట్టిన ♦ యట్లుకృష్ణు
వర్ణనము సేసివిలపించు ♦ వానిఁగాంచి
'యేమియద్వైత! నీకన్ను ♦ లేమిగాంచెఁ
బలుకుమిటుసూచి' యంచు శ్రీ ♦ వాసుఁడడిగె. 88

వ. అందుల కద్వైతుం డెదుటనున్న గౌరాంగు వ్రేలుపెట్టిచూపి యిట్లనియె. 89

గీ. కట్ట! యిదియంత యీమోస ♦ గానిమాయ
యేనుగనుమాయతోడనే ♦ యెదనుదూఱి
కృష్ణుఁడై యిన్నిచేసితా ♦ నిట్లపైకి
దూఁకి నిమియయికూర్చుండె ♦ దుడుకుచూడు. 90

ఆ. నిద్రఁగలనుగాంచి ♦ నిందింతెనన్నని
పల్కనిమి, యతండు ♦ వలికెనిట్లు
లెదనుదూఱుచుంట ♦ యీకనుల్గాంచెఁగా!
మోసమేలయోయి! ♦ ముద్దుఁగృష్ణ! 91

వ. అంత. 92

క. నునుసిగ్గున నిమియాంనన
మునువంచెను; నీదుపూర్వ ♦ పుణ్యముచేతన్
గనఁగలిగితివీశునిగృ
ష్ణునననిరి నిమిమనమొకింత ♦ నొవ్వకయుండన్. 93

గీ. దేనిచేతను విప్రసం ♦ దియములంత
రించిపోకుండఁగ్రమ్మఱ ♦ నేగుదెంచి
సారెసారెకునతనిఁగ ♦ ష్టములఁబెట్టె
మహిమలెటుతన్పసంశయ ♦ మానసముల? 94

క. గరువము విద్యయుబుద్ధియుఁ

బరువునహంభావమడరి ♦ భక్తింజెఱచుఁ
గరఁగువడి యవ్విక్రమముగఁ
బురుషునిభక్తిసుఖపాత్ర ♦ పూరుషుఁజేయుఁ. 95

క. చదువులు చదివిననున్నత
పదభోగంబులునుదక్కు ♦ భాగ్యములెంతో
యొదవిననేమిప్రయోజన
మెదనిన్భజియింపకుండు ♦ నెడ శ్రీరామా ! 96

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

త్రయోదశాశ్వాసము.

మ. సిరిదూరంబయిపోవనీ! సుఖముని ♦ శ్శేషంబుగాఁజాఱనీ!
పరిహాసంబులు నీసడంబులు జను ♦ ల్భాషింపనీ! రక్తముల్
దొరఁగన్శస్త్రఁబడిమోఁదనీ! యురువిప ♦ త్తుల్గ్రమ్మిబాధింపనీ!
హరిదాసుల్భవదంఘ్రిపద్మములఁ బా ♦ యన్లేరుగా! రాఘవా! 1

గీ. చిట్టిగాంగుననుండి వి ♦ శేషవిత్త
వంతుఁడౌ పుండరీకుఁడ ♦ న్భక్తవరుఁడు
నరవతంసరామానంద ♦ నామధేయుఁ
డును ముముక్షుత్వమునఁజని ♦ రినిమికడకు. 2

క. ఆకాలపుభక్తవతుల
సేకులు గౌరాంగచరణ ♦ హృతమానసులై
యీశరణినెమోక్షేచ్ఛను
మూఁకలుగామూఁగిరతని ♦ పురవరమందున్. 3

క. నిమిశిష్యులలోనొక్కఁ
క్కమహాత్ముఁడౌచాలు జనుల ♦ కల్మషములు దుః

ఖములుహరియించి భక్తి
క్రమమునుబోధించిముక్తిఁ ♦ గనఁజేయుటకున్. 4

క. ఈనుజనులఁజేదోడుగఁ
జేసికొనుచుదుష్టతముల ♦ శిష్టవరులుగాఁ
జేసెనలనందసుతుఁడు శ
చీసుతుఁడై కరుణనన్నుఁ ♦ జిత్రమెజగతిన్? 5

సీ. పుండరీకరామానంద ♦ పురుషులాత్మ
వర్తనంబులఁదెల్పిరి ♦ భక్తులెనయ
వచ్చుమేలఁదువ నిహసుఖ ♦ భాక్కులౌచుఁ
బారమార్థికసుఖమునిం ♦ దారననుచు. 6

శా. వాలాయంబుగభక్తులెందఱొనిమి ♦ ప్రజ్ఞాభవాశ్చర్యకృ
ల్లీలల్గాంచిచెలంగుచుండిరిఁకఁ ద ♦ ల్లీలామహత్త్వంబుభ
క్తాళిస్తోత్రములన్నియున్దెలుపశ ♦ క్యంబె? మహాగ్రంథము
ల్బాళిన్వ్రాసినకాళిదాసకవియు ♦ న్వాల్మీకియు న్వచ్చినన్. 7

సీ. జెస్సూరులోపలఁ ♦ జేరినబాంగాంగు
నందలిపురిబురా ♦ ననెడుదాని
లోనున్నయొకముస ♦ ల్మానుండునిస్తుల
శ్రీకృష్ణభక్తిచేఁ ♦ జెలఁగువాఁడు
సకలభూతములందు ♦ సమదయగలవాఁడు
హరినామమునువిను ♦ నఖిలజంతు
వులుముక్తిఁజెందున ♦ న్పూర్ణవిశ్వాసంబు
గలవాఁడుబెనపోలు ♦ కానసంబు

గీ. ప్రాంతమందుననొకచిన్న ♦ యాకుటిల్లు
గట్టికొని యందునివసించి ♦ గట్టిగాను

బగలు రాత్రియు విసుగకో • క్కగతిఁ బాడు
చుండు హరినామమును నోటి • నిండ భక్తి. 8

గీ. అచలమైనఁ జలింపఁగా • నగునుగాని
యితని భక్తికిఁ జలనమిం • తేని లేదు;
సతతహరిదివ్యనామసం • స్మరణకలన
నెనసెనితఁడు 'హరిదాసుఁ • డనెడు పేరు' 9

క. పీతాహంకారుండగు
నీతఁడు భక్తిక్రమంబు • నెల్లయు లోకా
తీతపరిజ్ఞాఢ్యుండ
ద్వైతుని కడకేగి నేర్చి • ధన్యుండయ్యెన్. 10

గీ. అడవిపొంతను నివసించు • నపుడు మంచి
యౌవనంబందమును గల్గు • నతఁడెట్టైన
వార్ధకమున నె యేగిన • ద్వైతుపగిది
నిమినిగొలువంగ హరిదాసుఁ • డమితభక్తి, 11

శా. తారుణ్యాంగమనోజ్ఞతోరుజవస • త్త్వశ్లిష్టుఁడౌ పిసికెన్
ధీరత్వంబెటులుండుఁ జూతమను బు • ద్ధిన్ దత్పురేభ్యుండు బ
ల్సాకుస్బళ్ళులు ముద్దుఁగుల్కునొకవా • ల్గంటిన్ వయోమధ్యనో
య్యారిన్బంపెను భక్తిఁగంగఁగలుప • న్హావపరిభావంబులన్ 12

శా. సింగారంబుల, లోచనాశుగముల, • జ్జైసన్నల, జ్జిత్తహృ
త్సంగీతంబుల, మందహాసముల, న • ర్ధస్రస్తచేలాల్పగు
ప్తాంగవ్రాతముల, న్విటారి, మటుమా • యల్పెన్గఁగామాగ్ని
నంగాల్పన్హరిదాసుఁ, గానితనయ • త్నంబుల్వృథాయైచనెన్. 13

చ. ఇరుదెసగట్లుగోసి పరివ • హించెడు సత్వరనిర్ఝరాంబువుల్
సొరఁబడియీఁదిప్రాణములు • సోలఁగఁగొట్టుకపోవు లేడిమా

దిరిజలజాయతాక్షి, యమి ♦ తీవ్రపుభక్తికి నడ్డువచ్చి, యు
క్కఱి, హరిదాసురాలగుట ♦ గల్గెనుదానెనిక్కృత్తదోషమై. 14

ఆ. కామమునకుమాఱు ♦ కమ్రభక్తినిగొల్పి
బాజుఁగుమాఱుకృష్ణ ♦ మూర్తినునిచి
లోలబాహ్యదృష్టి ♦ లోచూపుగాఁద్రిప్పి
యతఁడుగులటభక్తు ♦ రాలిఁజేసె. 15

క. పుటభేదంబున కేగిన
విటపాళింగూడిచెడును ♦ వెలఁదియటంచ
క్కుటిలకన్హరిదాసుఁడు తన
యుటజంబునఁబెట్టితామ ♦ ఱొకయెడకరిగెన్. 16

వ. ఆకాలంబున నుత్తరహిందుస్థానం బంతయు మహమ్మదీయుల యధీ
నంబై యున్నకతన నానంగదేశభాగం బొకముసలిమాన్ప్రభువుచేఁ
బాలింపఁబడుచుండె. హరిదాసుఁడున్నగ్రామపు ఖాజీయతని వర్త
నంబు సవిస్తరంబుగ తేనికివ్రాసిపంప నాహరిదాసుం బట్టి తనయొ
ద్దకుఁ దత్క్షణంబ తగినభటులఁగావలియిడి పంపవలయునని ప్రభువ
ఖాజీ కుత్తరువ్రాసెఁగ. ఖాజీయు నట్లుగావించె. 17

క. హరిదాసుని శాంతియు నన
వరతము శ్రీహరినిదలఁచి ♦ వాకొనుటయు భ
క్తిరసోద్భూతాశ్రుకణము
లరయఁగవిభుచిత్తముకగు ♦ నార్ద్రంబయ్యెన్. 18

గీ. కానియుద్యోగియొకఁడు కి ♦ గ్గాడి మొఱకు
'గోరి' నాముండుభూవరుఁ ♦ జేరియుండె
మేదినీపతిహృదయంబు ♦ మెత్తఁబడియె
నంచెఱిఁగివాఁడు విభుమ్రోల ♦ ననియెనిట్లు. 19

క. కట్టా! యిస్లామ్మతమునఁ
బుట్టియు హైందవమతంబుఁ ♦ బూనెనుద్రాళ్లం
గట్టితెగఁగొట్టివీనిం
గిట్టింపకయున్నమతము ♦ గిట్టదెభూపా! 20

శా. సర్వోత్కృష్టమహమ్మదీయమతము ♦ న్జాలించినిర్భీతిఁద
త్పూర్వంపుంగుమతంబుఁదాల్చితలవం ♦ పుద్దెచ్చెనీచాత్ముఁడీ
యుర్వింగల్గుమహమ్మదీయులకున ♦ య్యో! వీనిశిక్షించి దు
ర్గర్వంబార్పకయున్ననింకమనవా ♦ రల్నిల్తురేభూమిపై? 21

ఉ. చూడుమహమ్మదుప్రభుని ♦ జూడుమతంబుల తారతమ్యముల్
చూడుము రాలఁగట్టెలను ♦ జొన్పుచుగుళ్లను మ్రొక్కుచుంట; కా
పాడుముదేవుఁడొక్కఁడని ♦ ప్రార్థనసేయుమతంబు; లేనిచోఁ
బాడగులోక, మన్యమత ♦ వర్తులునవ్వుదురయ్యభూవరా! 22

ఆ. మనము పీఁకుచున్న ♦ మహిపతివిధియించె
మరణశిక్ష; 'గోరి' ♦ మాటఁబట్టి
ప్రభువుయోగ్యుఁడైనఁ ♦ బరిసరవర్తుల
లోటుచేతఁబ్రజకుఁ ♦ జేటువచ్చు. 23

క. హరిదాసుఁ జంపఁగా దా
నరనాథుఁడు మరణదండ ♦ నము వేయుట, దు
ర్మరణమునకు వెఱచియతఁడు
దురకమతములోనఁ దిరుగఁ ♦ దూఱునను, మదిన్. 24

సీ. పట్టణంబుననిరు ♦ వదిరెండుసంతతా
వులుగలవందులోఁ ♦ దొలుతనొక్క
స్థలమునకాహరి ♦ దాసునిదీసిక
చనియటనాతనిఁ ♦ జబుకుతోడ

ఘోరతరంబుగాఁ ♦ గొట్టంగవలయు; న
శ్లైతక్కుఁదావుల ♦ నేఁచవలయు;
నిరువదిరెండవ ♦ యెఃమాత్రమేవాఁడు
గూలెడువఱకును ♦ గొట్టవలయు;

ఆ. "బుద్ధివచ్చెనేను ♦ బొరపడితినినాఁడు
శుద్ధమతముమరలఁ ♦ జొచ్చువాఁడ"
ననినవిముసమునసె ♦ యతనినివదలంగ
వలయు; నంచుఱేఁడు ♦ సెలవొసంగె. 25

క. మతవిగళితస్మృతివీక్షణ
కుతుకముఁ, గాతరతఁబ్రదుకఁ ♦ గోరునొయేమో
యతఁడనుశంకయు, నడరఁగ
యతికడకు 'న్గోరి' యేగి ♦ యనె నీపగిదిన్. 26

శా. పల్మాఱున్హారియంచుఁబ్రేలెదవు నీ ♦ ప్రాణంబులన్నిల్పుకో,
తాల్మిన్దాల్చెదవెంతకాలము? కశో ♦ ద్దండప్రహారంబుల
న్బల్మిన్జంపకమాన, రీకుమతము ♦ స్వర్జించితొల్లొల్లనే
'కల్మా' చెప్పి మహమ్మదీయమతము ♦ న్నైకొమ్మశీఘ్రమ్ముగన్. 27

ఆ. ఒండురెండుమూఁడు ♦ దండనంబులుసైఁప
వచ్చుఁగాని వెఱ్ఱి ♦ వాఁడ! రెండు
పదులరెండుచోట్ల ♦ బాధలుభరియింపఁ
దరమె? నీవువదరు ♦ హరికినైన. 28

ఆ. తిరుగమతములోనఁ ♦ జొరఁబడితేని, నీ
హరినివేగసాగ ♦ నంపితేని,
యొడయనికడగొప్ప ♦ యుద్యోగమిత్తురు
ధనమువచ్చుఁజాల ♦ దానివలన. 29

వ. అందులకు దందహ్యమానమానసుండై హరిదాసుండు 'గోరి' కిట్ల
నియె. 30

చ. ఖలుఁడనినన్నశిక్షకులు ♦ కండలుకండలుగాఁగఁగోసి కా
కులకును గంకగృధ్రముల ♦ కున్నదుపారఁగవిందువెట్టనీ!
తలఁకనుదానికించుకయుఁ ♦ దప్పదుపూర్వకృతానుభూతి; పు
ష్కలసుఖదాయి శ్రీహరి వ ♦ చఃకథనం, బదిమాననెన్నఁడున్. 31

సీ. 'గోరి' యీయుత్తరమునకుఁ ♦ గుపితుఁడౌచు
నోమతభ్రష్ట! యిదివఱ ♦ కున్న నేర
మునకుఁదోడుగ నధికారు ♦ లనుదిరస్క
రించి నీదోషమును ద్విగు ♦ ణించుకొంటి. 32

క. అని హరిదాసుని శిక్షా
వనికింగొనిపోయె; నెట్లు ♦ భక్తుండీబా
ధనుసహియించునోచూడం
జనుదెంచిరి పెక్కురు పురి ♦ జనులచ్చటికిన్. 33

క. హరిదాసుఁ డాత్మబాధల
నరకుఁగొనఁడుసాధుపీడ ♦ సల్పెడుపీరల్
ఘోరపెడు నరకార్తులనే
తెఱఁగుననమయింతునంచుఁ ♦ దీవరపడెడున్. 34

ఉ. చీమకుసేఁగకేనెపుడు ♦ సెబ్బరసేయఁడు, పైనవ్రాలుచున్
దోమలుగుట్టిరక్తమును ♦ దోరవుదప్పినిబీల్చుచుండినన్
బ్రేముడివానినేమనఁడు, ♦ వెట్టెడిబాధభరించుఁగాని, యా
కోమలచిత్తుఁడజ్ఞజన ♦ కోటివిపత్తులుసైఁచుటెట్లగున్? 35

క. వదలుముహిందుమతంబును
వదలనిచో నిదిగొదెబ్బ ♦ పైఁబడుననుచున్

బెదరించి చుఱుకుచుఱుకని
యదయత(గొట్టంగసాగి ♦ రాహరిదాసుఁడు. 36

వ. అతండు. 37

ఉ. ఇంతయుభీతిఁజెందఁడు, చ ♦ లింపఁడుదెబ్బల, కాస్యకాంతియా
వంతయుఁగోలుపోవఁడు, క ♦ శాంగములంటినయప్పుడెల్ల శ్రీ
కాంత! గజేంద్రరక్షక! జ ♦ గత్పతి! దీనజనావనా! యఘ
ధ్వాంతదినేశ! శ్రీహరి! కృ ♦ పామయ! యంచెలుఁగెత్తిపిల్చెడుఁ.

గీ. చూడవచ్చినవారిలో ♦ సుదతులర్భ
కులును బురుషులు ముసలిమా ♦ నులును హిందు
వులునుగలరందఱుంగూడఁ ♦ బొక్కియేడ్చి
రాకశాఘాతములుదమ్ము ♦ నంటెనట్లు. 39

సీ. కటకటా! వీరల ♦ కెటులాడుఁజేతులీ
సాధువుబాధించి ♦ చంపననిరి
దీనవత్సలుఁడగు ♦ దేవుఁడీక్రూరక్రృ
త్యములెట్లుసహియించు ♦ నరసియనిరి
కాలమేతెంచెనీ ♦ ఖలులకుఁగానిచోఁ
బుట్టునేయిట్టిదు ♦ ర్బుద్ధియనిరి
ప్రళయకాలమువచ్చెఁ ♦ బాపంబుపండెనిం
కుండమెన్నాళ్లోయీ ♦ యుర్వియనిరి

గీ. కాంచుచుండఁగ నెపుడొభూ ♦ కంపమొదవి
మనలనందఱదిగమ్రింగి ♦ మాపుననిరి
పాపకర్ములమయ్యయో! ♦ పరమశాంతు
ఘోరమరణంబుఁజూచుచు ♦ న్నారమనిరి. 40

వ. హరిదాసుండు భక్త్యానందశోభావిరాజమానంబగు మోము శత్రు

కులవంకకుఁ ద్రిప్పి, కన్నీరొక్కటైన లేక, వారుసేయు పాపకృత్యం బునకై చింతనొంది, పశ్చాత్తప్తచిత్తులై ముందైన బాగుపడుదురే మోయను భ్రాంతితో నల్లన నిట్లనియె. 41

ఉ. మానుఁడినన్నుఁ గొట్టుటది ♦ మంచిదె? దానను లాభమేమి? మీ కేనపకారమేమియొన ♦ రించితిసోదరులార! చెప్పుఁడీ!
ప్రాణులహింసవెట్టుటది ♦ పాపముగాడదటండ్రుగా? ముస ల్మానులు హిందువుల్కడువ ♦ మానవు, లియ్యది మీకెఱుంగరే!

గీ. నన్నుహింసించుచున్నారు ♦ నాదుబాధ
వాపుఁడీయనిమిము వేఁడు ♦ వాఁడఁగాను
పాపకృత్యంబులను జేయ ♦ బాధపడెద
రీరెయని యెంచిచెప్పితి ♦ నిట్లుమీకు. 43

గీ. అతనిపల్కులు న్యాయకా ♦ ర్యవహులందు
నందఱకునచ్చమిని ప్రభు ♦ నాజ్ఞఁదీర్ప
కున్న నాశికయేవార ♦ లొందవలసి
వచ్చుననుభీతిఁగొట్టుట ♦ వదలరైరి. 44

గీ. అంతహరిదాసుఁ డింకేమి ♦ యనకవీరి
వారినింబట్టిప్రార్థింప ♦ వాయినొప్పి
ఫలములేదనియోజించి ♦ భక్తపాలు
విష్ణుబిగ్గర వేఁడె ని ♦ వ్విధము గాను. 45

శా. శ్రీలోలా! సుగుణాలవాల! యివిగో ♦ చేమోడ్పు; లజ్ఞానులై యాలోకంబె సమస్తమన్మతిని న ♦ న్హింసించుచున్నారు, వీ రేలాసేయుదురింతపాపము దయా ♦ బ్ధీ! యించుకీక్షించినన్ జాలింబొందిక్షమింపు తత్కృతములౌ ♦ సర్వాపరాధంబులన్. 46

క. నను బాధ వెట్టుచున్నా

రనియలుగంబోకుమయ్య! ♦ యంబుజనేత్రా!
కనివీరిం బ్రోచితే ము
క్తిని నాకీవొసంగినట్లు ♦ కృష్ణ! యలరెదన్. 47

శా. ఈరీతిన్హరిం జాలవేడికొని సం ♦ తృప్తాంతరంగంబుతోఁ
దీరున్గోరిక తప్పకుండనను బు ♦ ద్ధిన్వారిజాతాక్షు సం
సారాంభోనిధి సక్తతారణచణు ♦ న్స్థాపించికొంచాత్మ, నా
ధీరుండంతటం బారవశ్యమును బొం ♦ దెన్ధ్యాననిర్మగ్నుఁడై. 48

గీ. కొందఱిదిసూచి యాశ్చర్య ♦ మంది; రశ్రు
వులను రాల్చిరి కొందఱు; ♦ పుణ్యపురుషు
బాఁదెదరదేల! వానికి ♦ బదులు మమ్ము
బాదుఁడీ! యని కొందఱు ♦ వలికి రపుడు. 49

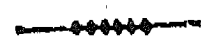
ఉ. చచ్చెను దాసుఁడంచు బల ♦ శాలులు శిక్షకులా మహాత్మునిన్
జెచ్చెర జాహ్నవీతటము ♦ చెంగట నీటను బాఱవైచిపో
వచ్చును మీరలంచు జన ♦ పాళికిఁ జెప్పి చనంగఁ బ్రాణము
ల్వచ్చెను గాంగశీతలజ ♦ లంబుల తాఁకున భక్తమౌళికిన్. 50

క. హరిదాసుఁడు శ్రీహరి! శ్రీ
హరి! శ్రీహరి! యంచుఁ బైకి ♦ సరసెంచెను; జె
చ్చెర నీవార్తను ధరణీ
వరునకుఁ గొనిపోయి రచటి ♦ వారలు సెప్పన్. 51

ఉ. వింతగు వార్తయొక్కటి చె ♦ వింబడె నారసివత్తమంచు భూ
కాంతుఁడు ఖాజియున్నచొ, జ ♦ గత్పతి! శ్రీహరి! కృష్ణ! యంచును
స్వాంతమున న్భజించు యమి ♦ సత్తముఁ గాంచి నమస్కరించిరా
శాంతునికిన్ని జాపకృతి ♦ జన్యవిషాదపరీతచిత్తులై. 52

సీ. హరిదాసుఁడే భక్త ♦ వరుఁడై యెసఁగుచుండె

దనుఁదాఁటుభక్తుఁడ ♦ ద్వైతుఁడంచు
నెఱిఁగియాతనిఁదన ♦ గురునిగాసేవించి
కలసెనాతనిశిష్య ♦ గణములోన
నద్వైతుఁడుతనకు ♦ నధికుఁడెంతోయని
తెలిసిభక్తిని నిమిఁ ♦ గలసివెలసె
గురువులెందఱోయిల్లై ♦ కూడిరిగారాంగు
శిష్యులై, శిష్యప్ర ♦ శిష్యవితతి
గీ. యంటిరా, నిట్టులేగద ! ♦ యవనినెల్ల
యుపనదులుపెద్దనదులలో ♦ నొలిఁగలయు
గట్లనొరయుచుఁబాఱెడు ♦ గంగవంటి
గొప్పనదులెల్లవారాశిఁ ♦ గూడిపొంగు. 53

క. వాలికలౌకనులను భ
ద్రాళికినెల్లవైవిశాల ♦ మహాఫాలమునన్
గ్రాలెడునీమోముంగనఁ
జాలెడునాతనిదెధన్య ♦ జన్మమురామా !

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

చతుర్దశాశ్వాసము.

శా. రారాయీశ్వర! రారతంద్రి! యిటురా ♦ రా! భక్తమందార! యం
చారావంబులనిన్ను వేఁడుదుమనం ♦ తాఖండదివ్యప్రభా
కారోద్వృత్తినిదోఁచితే నరయశ ♦ క్యంబా నెయీకన్నులన్
శ్రీరామా! యుదితావతారమునయ ♦ న్జైకొన్నఁగాకీవిలన్. 1

సీ. చెంత లేఁడీశుఁడ ♦ న్స్థితియు, దేవుఁడు తన
చెంతనున్నాఁడను ♦ స్థితియుఁ, దానె
దేవుఁడన్స్థితియును, ♦ దివ్యనైజస్థితి,
తానెయక్రూరాది ♦ దైవభక్తు
లనుస్థితి, యీవైది ♦ టను నెదియోయొండు
స్థితినుండు నెపుడు శ ♦ చీసుతుండు
స్వాభావికస్థితి ♦ వఱలెడుసమయమం
దెంతొమనోజ్ఞుఁడై ♦ యొసఁగుచుండు

గీ. శాంతుఁడై నమ్రుఁడై దయా ♦ స్వాంతుఁడగుచుఁ
బహులభాషించితనుఁగ్రిందు ♦ పఱచుకొనుచు

సఖులతో నెకసక్కె ♦ మ్సలుపుకొనుచు
నెగడఁజేయుము నెలనవ్వు ♦ నిత్యతుష్టి.   2

సీ. తనపొంతఁ గృష్ణుఁడు ♦ గనిపింప లేదను
నవసరంబున నిమి ♦ యాధిఁ దూలి
గుండెలు బ్రద్దలై ♦ కోల్పోవుఁ బ్రాణంబు
లనునట్టులవనిపై ♦ యట్టెవ్రాలు,
హృదయ చలనమాఁగుఁ ♦ గదలవు శ్వాసము
ల్తాళముల్పడిపోవు ♦ దౌడ, లిట్లు
కొంత సేపుండి తా ♦ నంతఁ గ్రిమ్మఱ లేచి
వెక్కి యేడ్చుచు నెయ్యు ♦ ప్రిక్కకేగి

గీ. “పోవుచున్న దిప్రాణమీ ♦ ప్రొద్దు దాని
నాఁపఁ జాలుదె? శాంతింపుమనెద వెంత
చేసినను హృది సేయదు ♦ చెప్పినట్టు
లేగనిమ్మోయి చెలికాఁడ! ♦ కృష్ణుకడకు.

క. పోనిమ్మా! యూఁపకసఖుఁ
డా! నన్నీవాఁపి తేని ♦ యసువుల నిలుప
న్లేననుకో” యని మోమున
దీనత యచ్చుపడఁ బలుకు ♦ దిక్కులరయుచున్.

మ. జిలుఁగుం బుట్టము దాల్చి యెక్కపుడు నా ♦ జీవేశుఁడౌ కృష్ణుఁడిం
దులకున్ వచ్చునటంచు సంభ్రమము సం ♦ తోషంబు పెంపొందన
ట్టుల మోదాశ్రులు గ్రమ్మ నాట్యములలోన ♦ ర్చు, న్సుందరాంగంబుపైఁ
బులకల్గన్పడ ‘వచ్చె నాథుఁ’ డని తా ♦ మూర్ఛిల్లు వెన్వెంటనే.   5

ఆ. ఇట్టులుండియుండి ♦ యితరులతో మాట
లాడుచుండిసరుని ♦ పోఁడిమంత

తోఁచఁగిదివ్యరూప ♦ ధరుఁడౌచు శ్రీవిష్ణు
వర్లైనిమియగపడు ♦ నంపలుకును. 6

మత్త. ఒక్కనాఁడుమురారితో సర ♦ సోక్తులాడుచునుండఁగా
దిక్కులన్ఘనశోభఁ జిమ్మెడు ♦ దివ్యదీప్తిశరీరుఁడై
యుక్కుమీఱశచీసుతుండు మ ♦ హోగ్రపక్షులఁజూచుచున్
వాక్కుఘోరఘనాఘనారవ ♦ భాతిఁబంపిలనిట్లనెన్. 7

గీ. ఒడలుపొగరెక్కి కాశిలో ♦ నుండిజోగి
యెల్లిదుఁడుప్రకాశానందుఁ ♦ డెట్లుకాఱు
లఱచుచున్నాఁడొ చూచితి ♦ రయ్య! మీఱు
బుద్ధిసెప్పదువానికి ♦ ముందుముందు. 8

గీ. తానపరిపక్వచిత్తుఁడై ♦ తానుగఱవు
మూఢజనపాళిసామర్థ్య ♦ మునురవంతఁ
జూడకుండంగభక్తిని ♦ నురుఁగఁజేయు
నతని 'బ్రహ్మహ' మెట్టిదో ♦ యరయువాఁడ. 9

గీ. ప్రప్రథమమందు దైవరూ ♦ పగ్రహణము
గష్టముగఁగానిపించినఁ ♦ గ్రమముగాను
సుకరముగనవ్యవధిగనే ♦ చూపుచుండె
భక్తజనులకు నిమిపాప ♦ భంజకుండు. 10

గీ. ఒకనాఁడట్లుజరుగునం ♦ చొరులెఱుంగ
కుండ శ్రీవాసుగృహమునం ♦ దుండిస్నాతుఁ
డైనవెంటనె మిశ్రజుఁ ♦ డగపఱిచెను
విశ్వరూపంబుఁజూపఁటు ♦ వెఱఁగుఁజెంద. 11

గీ. అందరిద్దానిజనులు "మ ♦ హాప్రకాశ"
మనుచుఁ; బూర్వపుమహిమంబు ♦ లనునతిక్ర

మించెనిది కాలదైర్ఘ్యమం ♦ దిరువదొక్క
గంటలవఱకుభక్తుల ♦ కనులందనిపి. 12

సీ. అచ్యుతోద్దిష్టమై ♦ యలరారుగద్దెపైఁ
గూంకించుకయులేక ♦ కూరుచుండి
భక్తులఁగీర్తన ♦ ల్పాడుండనుచుఁజెప్పి
నిమి, యంతగడి, కాంతి ♦ నిబిడమయ్యెఁ
గమ్మనివిరులతోఁ ♦ గైసేసెస్వామిని
దతభక్తియుతుఁడుగ ♦ దాధరుండు
ఫలరింబుపట్టెను ♦ సాధునిత్యానందుఁ
డనువుగాఁజామరం ♦ బునుగ్రహించి
గీ. వైచెనరహరి, యీరీతి ♦ వఱలియతఁడు
వెసలదేసేవ్యమానాంగ ♦ దివ్యకాంతి
మెసఁగఁద్రిజగద్వశీకర ♦ నైకదక్షు
మైనచిఱునవ్వుభక్తుల ♦ పైనిబఱపె. 13

గీ. కవులుచిత్రకారులు మును ♦ ల్దపిలియూహ
సేయులిఖయించుమది నుపా ♦ సించుతత్వ
మౌర! యీనవద్వీపభ ♦ క్తాళిమెదుట
నెసఁగితదధీనమయ్యెవా ♦ రెంతవారొ! 14

శా. ఆనందాబ్ధినిదోఁగిభక్తులు విశే ♦ షాపేక్షఁజాంపేయముల్
నానామూల్యపదార్థరాసులును వి ♦ న్యాణంపువస్త్రంబులున్
జ్ఞానానందమయస్వరూపునకుఁ గా ♦ న్కల్వెట్టిచిత్రంబులౌ
సూనంబుల్తులసీదళంబులును గొం ♦ చున్సల్పిరంద్రుఘ్యార్చనల్. 15

క. ఆనీతప్రసవంబుల
లోనుత్తమమంతరంగ ♦ లూనపేమా

నానామోదకములును ;
దానిన్గొని నిమికి నర్పి ♦ తముసేసిరటన్. 16

క. తలుపుల్దెఱచిరిదయఁగా
వలసినవారటకువచ్చి ♦ పరమేశమహో
లలితాకృతిఁగనిమోదం
బెలయుదురని ; కాని తక్కు ♦ వేమైరిజనుల్. 17

ఆ. కొద్దిమందియైన ♦ గురుతరనిశ్చల
భక్తితోడఁ బుష్ప ♦ వర్షములను
మంత్రనాదములను ♦ మహిమాత్మునేక కా
లమునఁబూజసేసి ♦ రమలమతులు. 18

గీ. ఎవనిమట్టునకతఁడు తా ♦ నీశ్వరుండుఁ
దక్కనితరులు లేరను ♦ తలఁపుతోడ
సలుపుచుండెనుబూజని ♦ శ్చలమనమున
నెంతసందడియున్నన ♦ దేమివినక. 19

ఆ. ఒకఁడుపూలదండ ♦ నూనిస్వామీ! తాల్పు
మనుచునిమినివేఁడ ♦ నతనిమెడను
వఱలుదండఁదీసి ♦ భక్తునిమెడవేసి
యొగ్గుఁదనదుకంఠ ♦ ముంచుమనుచు. 20

గీ. పట్టుమేల్బట్టలునుస్వాదు ♦ ఫలవితతులుఁ
బిండివంటలుఁబాల్కుల ♦ కంషదధియుఁ
గట్టియూరగింపులువెట్టి ♦ గంధమలఁది
చెలఁగిభక్తులునిమినిబూ ♦ జించిరపుడు. 21

క. నరవేషంబునువిష్ణుఁడు
గరుణించిధరించితోఁచెఁ ♦ గావునవారల్

నర మోదకర పదార్థో
త్కరములనర్పించిరం తె ♦ కాకొండొనే? 22

గీ. ప్రథితపీతాంబరున కేల ♦ పట్టుబట్ట
లఖిలజగదన్నదున కేల ♦ యారగింపు
కలితసురభిళాంగున కేల ♦ గంధ చర్చ
కూర్చుభక్తులసంతుష్టి ♦ కొఱకుఁగాక. 23

క. ఈతఁడెఁ దెచ్చినభక్ష్య
వ్రాతములమితంబులైన ♦ వానిసుళువుగాఁ
జైతన్యుఁడుదినెనఁట యీ
చేఁతలునరమాత్రుఁడెట్లు ♦ సేయంగలుగుణ్. 24

గీ. కొమ్ముకొమ్మంచుభక్తులు ♦ కొసరియొసఁగు
నన్నిముసిముసినగవుల ♦ నందుకొనె
భక్తవత్సలుఁడతనికి ♦ భక్తినిచ్చు
నఁఋవుఁగూడమహామేరు ♦ వౌనుగాదె? 25

ఆ. నన్నెచూచుచుండె ♦ నారాయణుండంచు
నంద ఱెంచికొనెడు ♦ నట్లుసేసె
సతతముత్తరంగ ♦ సందోహకలితకృ
పారసాబ్ధిదీన ♦ బాంధవుండు. 26

ఉ. శ్రీవరదివ్యమూర్తియల ♦ రించెనుభక్తుల నేత్రపాళి, వో
హావహ దేహసౌరభము ♦ హాయినిగొల్పెను నాసికాళికిణ్,
ధీవరుపోల్కి భక్తజన ♦ నిర్మలమానసమత్స్యరాజిపైఁ
ఖావిగళత్కృపామహిత ♦ జాలమునన్నిమిలాగెనేర్పుననణ్. 27

క. బంభరసదృశతమిస్రల్
కుంభినిపైవ్రాలుతఱిన ♦ కుంఠిత తేజం

డంభోజాక్షుండ నెవా
గ్గాంభీర్యముదోఁప భక్త ♦ కాండముతోడన్. 28

వ. త్రికాలవేదినగు నాకు మీమీచారిత్రంబు లెల్లఁ గరతలామలకంబులుసుఁడీ యని శ్రీవాసాద్వైతాది భక్తపురుషుల యాజన్మకృతకృత్యంబులన్నియుఁ బూసగ్రుచ్చినట్లునుడివి తనసర్వజ్ఞత్వంబుఁ బ్రకటింప నందఱాశ్చర్యనిమగ్నులై చేతులుజోడించికొని నిలువంబడిరి.

గీ. పగటిపూట నెదినకర ♦ ప్రభనుమించి
వెలుఁగు గౌరాంగుదేహము ♦ జ్వలతరంబు
గాఁబిసాళించెనలనిశా ♦ కాలముందుఁ
జీఁకటులననివేళుగాఁ ♦ జెప్పవలెనె? 30

గీ. అంతశ్రీవాసుఁడఖిలలో ♦ కాధిపతికి
నవ్యకర్పూరనీరాజ ♦ నంబునిచ్చె
సమయమయ్యెను శచియదొ ♦ సంగవలయు
నంచునద్వైతుతోడయో ♦ జించిచెప్పె. 31

ఉ. నానుతుమీరరయో! చెలిపి ♦ నారని మమ్ములదూఱుఁదల్లి; తా
నీసమయంబువ్రేకమును ♦ నిచ్చటికిన్గనుదేరఁ దెల్లహా
నానుభగాంగునిన్గెలుపు ♦ నాగడకాంగ్రదము మేమొ? యూతఁడే
యీసరణిన్బ్రసర్చిమము ♦ నెల్లరనున్గెడఁదీయుచుండెనో? 32

క. అనిశ్రీవాసుఁడు చిఱున
వ్వునవిప్రపల్కఁగనన్గె ♦ పొసరించుటలె
స్సనియద్వైతుఁడుచెచ్చెరఁ
బనిచెనుశచికోస; మామె ♦ వచ్చెను వెంటన్ 33

ఆ. వచ్చిగదినిజొచ్చి ♦ వర్ణనాతీతమౌ
దివ్యతేజసాకృ ♦ తినివెలుంగు

వానిఁగాంచి వెరఁగు ♦ పడిశచితొల్దొల్త,
నిట్టులుమ్మలించె ♦ నెంతొ పిదప. 34

సీ. నాముద్దుబాలుఁడు ♦ నానిమినాతండ్రి
నామోహనాంగుఁడు ♦ నాదుప్రాణ
మయ్యయ్యొ ! దైవమే ♦ యైనాఁడు నేఁడెట్లు
సుతవియోగము సైఁచి ♦ బ్రతుకఁగలను ?
పెద్దకొడుకుపోయెఁ ♦ బెనిమిటిమరణించె
నొక్కఁడునిట్లయ్యె ♦ దిక్కెవండు ?
నాబిడ్డలోకంబు ♦ నకుఁదండ్రియయ్యెఁగా
యందఱసొమ్మునా ♦ యర్థమానె ?

గీ. కొట్టితిఁ దిట్టితిని నాడు ♦ కొడుకనుకొని
వానినన్నింటి నెంచియీ ♦ పరమపురుషుఁ
డెంతశిక్షించునోయది ♦ యెట్టులోర్తు
నంచుగడగడవడఁకుచు ♦ నాపెనిలిచె. 35

క. తక్కినవారలఁ జూడఁడు
తక్కువగా ; పచ్చినామె ♦ తల్లికదా యం
చెక్కువసేయం, డందఱ
నొక్కపగిదిఁ జూచెనిమిమ ♦ హోదారుండై. 36

క. కనిశ్రీవాసుండదియో
జననీ ! మ్రొక్కవదియేల ♦ సర్వాంతర్యా
మినిజూచుట లేదో కోయనఁ
బొనరిచెనతిభక్తినతులఁ ♦ బొలఁతుకయంతన్. 37

ఆ. తల్లిపలితశిరము ♦ దాఁకెనునిమిపదం
బంతనతఁడుతనదు ♦ నడుగునామె

శిరముపైనిబెట్టె; ♦ శ్రీహరికెవ్వతె
తల్లి? లోకపితకుఁ ♦ దండ్రియెవఁడు? 38

ఉ. ఆడఁగఁజొచ్చెఁబాలుతము ♦ దావృతమానసమైస్వభావజ
వ్రీడయుమానమున్దొలఁగి; ♦ విహ్వాలవృద్ధకృశాంగకంతుల
న్జూడఁగనవ్వువచ్చెనటఁ ♦ జూపఱకెంతయుఁ,గూడదమ్మరో!
కూడదునీకివంచుశచిఁ ♦ గొందఱుబల్కనినాఁపిరంతటన్. 39

చ. చదువిసుమంతలేదయిన ♦ స్వచ్ఛముగాశచిపాడెఁదొల్లిభ
ద్రదుఁడగు కృష్ణుఁడీశుఁడవ ♦ తారముఁదాలిచిమాత దేవకీ
సుదతికిస్వస్వరూపమును ♦ జూపినవేళనమస్కరించి పె
న్మదమున నామెసెప్పిన మ ♦ నోజ్ఞపుభాగవతస్థపద్యముల్. 40

గీ. మాలినీశచీప్రభృతులు ♦ మహితగుణలు
వయసుగడచినస్త్రీలు స ♦ ద్భక్తిమీఱఁ
గప్పురపుటారతులనిచ్చి ♦ గారవించి
శిశునంతటశచితన ♦ యింటికేగె. 41

వ. ఇఁక గౌరాంగదేవుండు కొంత సేపట్లుండె. 42

క. అరఁటాకులుదూఁటయునా
పురినమ్ముకబ్రతుకునట్టి ♦ పుణ్యాధరిత్రీ
సురునిశ్రీధరునింగొని
యురుదెండనిభక్తసమితి ♦ కాజ్ఞయొసంగెన్. 43

క. ఏకడవెదకినఁగనఁబడు
నీకమనీయగుణుఁడంచు ♦ నీశ్వరునడుగన్
శ్రీకృష్ణస్మరణంబతఁ
డేకాలముసేయుచుండు ♦ నేగుండటకున్. 44

క. అనిగౌరాంగుఁడుసెప్పిన
వినిభక్తులుపోయియంత ♦ వినిచిరతనికీ
శునిపనుపువిన్నమాత్రం
బున నేశ్రీధరుఁడుద్రావాలె ♦ భూస్థలిమూర్ఛన్. 45

క. శ్రీదయితప్రేషితవా
ర్తాదృతిధరఁజొక్కిపడిన ♦ యానిజుపేదన్
సాదరమతులై బుజముల
మీఁదన్బెట్టికొనిచనిరి ♦ మిశ్రజుకడకున్. 46

ఆ. కాయగూరలమ్మి ♦ కాలంబుగడపెడు
ముసలిబీదపాఱు ♦ మోసికొనుచుఁ
జనెనుభక్తవరులఁ ♦ గనిపురబాలకుల్
సనిరిచప్పటలను ♦ జఱచివెంట.

క. చిన్నతనంబునశ్రీధరు
నెన్నోతిప్పలనుబెట్టి ♦ యేడ్పించినయా
పన్నగశయనునియెదుట
న్దిన్నగఁదీసికొనిపోయి ♦ దింపిరివానిన్. 48

క. స్మృతిశ్రీధరునకువచ్చె
న్నితిమీఱినకాంతితోడ ♦ నిమిషముజగ
త్పతికృష్ణుఁడెకనఁబడఁగా
నతఁడూరకయుండెమాట ♦ లాడఁగలేమిన్. 49

వ. అంత మాయామానుషవిగ్రహుండగు గౌరాంగదేవుండెలనవ్వు వె
న్నెలలుపెదవులపైనట్టువలాడ నిట్లనియె. 50

సీ. శ్రీధరా! దుడుకులు ♦ సేసిమున్నీవస్తు
తతిఁదీసికొన్నయా ♦ తండెవండొ

చూచితివేయిప్పు? ♦ డేచియీరీతినిఁ
గావింతుమద్భక్త ♦ కాండమునకు
నాసొత్తువారిది ♦ నాదివారలసొత్తు
టంచుబోధింపనే ♦ నట్లొనర్తు
నీవినావానిగా ♦ నేఁగంటినిదివఱ
కిఁక నాదినీదని ♦ యెఱుఁగఁజేయు

గీ. సమయమేతెంచెనిపుడన ♦ స్వామి! నాకు
నెన్నిసారులొసాక్షాత్క ♦ రించినావు
'గంగజనకుఁడ' వనిపలు ♦ కంగలేద
యజ్ఞుఁడనుగానఁదెలియలే ♦ నైతినపుడు. 51

గీ. అంచుశ్రీధరుఁడాడఁగౌ ♦ రాంగుఁడనియె
భక్తరత్నమ! నీవస్తు ♦ పాళిఁగొంటి
నరఁటియాకులుమొదలైన ♦ వాఋణంబు
నిండుగాఁదీర్తుఁగోరుమా ♦ యొండువరము. 52

వ. అనుమాటలకనంగీకారసూచకంబుగ సస్మితుండై మార్వల్కక శ్రీధరుండు బద్ధాంజలియైనిలఁబడి మిన్నకుండ గౌరాంగుం డిట్లనియె.

ఉ. ఆజ్యములేనినీరసపు ♦ టన్నమునన్ క్షుధవాపుకొంచునో
పూజ్యుఁడ! దుర్దరిద్రతను ♦ బుచ్చితివెట్టులోయింతకాలమున్
బ్రాజ్యవిస్రంభభక్తినను ♦ బాయవుకష్టములెన్నివచ్చినన్
రాజ్యమునీయనుంటిని, ది ♦ రమ్ముగనీకువరమ్ముఁగోరుమా. 54

వ. అందులకు శ్రీధరుం డిట్లనియె. 55

చ. తగునెననున్నరాధముఁబ్ర ♦ తారితుఁజేయఁగనీకుఁ, బొట్టనిం
పఁగఁబడుచుంటిరేఁబవలు ♦ బొట్లవిచాలవెయింకరాజ్యమా
మిగిలినదైహికంపుమిడి ♦ మేలపురాచఱికంబునొల్ల,నో

జగదవనైకశీల ! యొక ♦ సక్కెములాడెదవేల దీనులతోన్. 56

వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 57

ఉ. ఊరకపోవునానుడువు ♦ లుర్విని శ్రీధర ! రాజ్యలక్ష్మినిన్
గోరననిష్టమేన్ వలయు ♦ కోరికఁ దెల్పుము దానిఁదీర్చెదన్
భూరిబలంబొ యౌవనమొ ♦ పుష్కలవాక్చతురత్వమో మఱు
న్నారులధిక్కరించునర ♦ నాథులకౌఁగిళులో మఱెవ్వియో. 58

వ. అంత శ్రీధరుండు శిరఃకంపంబుసేసి భక్తిబాష్పప్లుతలోచనుండై
యిట్లనియె. 59

ఉ. కోరుటతప్పదంటివిదె ♦ కోరెదనల్లపుడేమనోజ్ఞవుం
బాలుఁడు బాలుఁడంగడికి ♦ వచ్చిహరించెననంటియాకులున్
గూరలు, మన్మనోధనముఁ ♦ గూడను జెచ్చెరఁ జూఱకొంచు నా
వారిజనేత్రుఁడీహృదయ ♦ పద్మమునందెపుడుండఁగావలెన్. 60

క. అనుటయు గౌరాంగుఁడెలుఁ
గనెనిన్మద్భక్తులందుఁ ♦ గటికిదరిద్రుం
డనురాజ్యమంతదానిన్
దృణముగఁజూచునని తెల్ప ♦ నిట్లొనరిచితిన్. 61

శా. సీతారామపదారవిందభజన ♦ స్థేయుస్మరారిన్ గుణ
స్ఫీతుండగ్గఱఁజేరిమిశ్రజుఁడు న ♦ న్వీక్షింపుమా ! యన్నసం
ప్రీతిన్నన్నులనెత్తియాతఁడుగనెన్ ♦ శ్రీరాముభూపుత్రికో
పేతున్సింగపుగద్దెఁగట్టెదుటను ♦ ద్వేలప్రభాకారునిన్. 62

గీ. చూచి నిశ్చేష్టితుండయి ♦ చొక్కిపడియె
నంతగౌరాంగుఁడోయిము ♦ రారి! వదలు
వదలుమిఁకశుష్కవేదాంత ♦ పఠనగూఢ
యోగసాధనకరణముల్ ♦ వేగనీవు. 63

కం. అనిపల్కనతఁడు తెలివిం
గనిస్వామీ! మంచినవ్వి ♦ కావ్రా! భవమో
చనసాధనములుగావ్రా
పరిణతుల్గానిచెప్పమేల ♦ వదలుటవానిన్. 64

వ. అనియడిగిన గౌరాంగదేవుం డిట్లనియె. 65

ఉ. మంచివౌచెడ్డవౌతగవు ♦ మాటలలాభము లేదుబుద్ధులన్
మించినతత్త్వబోధములు ♦ నిశ్వసనోచ్ఛ్వసనావరోధముల్
గొంచెముమేలులేనిమొఱ ♦ కుల్పచరించెడుతంత్రముల్మనున్
గాంచఁగఁజేయవెన్నటిక ♦ ఖండవినిర్మలభక్తికైవడిన్. 66

గీ. స్వామి! యీముండ్లవుంతలె ♦ వ్వాఁడునాకుఁ
గఱపుననవ్వియద్వైత ♦ గురుఁడు లేఁడె
యంచువచియించెశాస్త్రద్రు ♦ ప్రాంతరంగ
గర్వపరిహారిలోకోప ♦ కారిశౌరి. 67

క. తనుఁజావఁగొట్టుదుష్టుల
కును మోక్షమొసంగుమంచుఁ ♦ గోరినహరిదా
సునిజీరివరముగోరుమ
యననాతఁడునిమికినిట్టు ♦ లనియెన్భక్తిన్, 68

సీ. అంతరంగస్థర ♦ హస్యంబులీవెఱుఁ
గనివెవ్వియును లేవు ♦ వనజనాభ!
యతిగోచరుఁడవీ ♦ వయినకొలందినా
హైన్యంబువిస్పష్ట ♦ మగుచునున్న
దీవుపవిత్రుండ ♦ వేవసామాంసరు
థిరకృతహేయాంగ ♦ ధరుఁడనధిప!
ముష్మరమాసిగ్గు ♦ మోహనాంగా! దయ

తోడనాతోమాట ♦ లాడునెడను

గీ. లలితగుణజాల! నాదున ♦ ల్పత్వమెపుడు
మఱవకుండెడునట్లు, త్వ ♦ న్మహితభక్త
దాసదాసానుదాసతఁ ♦ దనరునట్లు
వరమునిమ్మనినిమిమెూ ♦ ల వ్రాలెనతఁడు. 69

వ. అంత గౌరాంగుం డిట్లనియె, 70

సీ. మద్భక్తులందునీ ♦ మాడ్కివర్తించువాఁ
డెవ్వండు లేఁడునీ ♦ వింక లెమ్ము
గొప్పవాఁడైతన ♦ గొప్పతనంబించు
కయు నెఱుంగకయుండు ♦ కలితచిత్తుఁ
డే! నాకుఁబ్రియతముం ♦ డిలనప్రమతనునిన్నుఁ
గాంచిభక్తావళి ♦ గఱవవలయుఁ
బాపులునినుఁగొట్ట ♦ వారిపాపమువాపు
మనినన్నుఁబ్రార్థించి ♦ తంతెకాని

ఆ. నిన్నుఁబ్రోవమంచు ♦ నన్నువేఁడఁగలేదు
వారిఁజంపుటలఁతి ♦ పనియెుమైన
నవనియందునీకు ♦ ఖ్యాతిని దెప్పింప
నట్లుసేయనైతి ♦ నకలుషాత్మ! 71

గీ. కొట్టినప్పుడునన్నుఁగై ♦ కొంచునాదు
హృదయపద్మంబులోనిడి ♦ పదిలపఱిచి
తిన్నశాఘాతములునీమ ♦ దికిలతాంత
విసరమృదుపాతనిభములై ♦ పొసఁగునట్లు. 72

క. ఈవాక్యంబులునిజములు
గావా! హరిదాసయనినఁ ♦ గరుణామయ! న

న్నివే కాంచితివప్పుడు
కావింపదొకింత బాధ ♦ కళయని పలికెన్. 73

క. ఈరీతిగ గౌరాంగుఁడు
కోరుఁడు వరమంచు నుడివెఁ ♦ గొదువజనులకున్
వారుం దోఁచినపగిదిని
గోరిరి ; స్వార్థపరుఁడౌచుఁ ♦ గోరఁడొకండున్. 74

క. కితవుండౌ నుతునికి యో
గ్యత యలవడఁ జేయుమంచు ♦ నర్థించు నొకం
డతి నాస్తికుఁడౌ జనకుని
గతి మార్చుమటంచు నొకఁడు ♦ కాంక్షించు నిమిన్. 75

శా. సందేహాస్పదచిత్తు లెక్కఁడయిన ♦ న్సంధిల్లి రే వచ్చియూ
సందేహంబులు వాపుకొండ భవునిన్ ♦ సర్వజ్ఞుఁ జూడుండటం
చుం దోడ్తెంచిటకీరు వారిననియ ♦ స్తోకానురాగంబుతో
సందేశంబుల చీజఁడంపె జనర ♦ త్సౌబుద్ధిభక్తాళిచేన్. 76

సీ. శైశవంబాదిగాఁ ♦ జక్కని పాటలఁ
బాడుచు నాబాల్య ♦ భక్తి నెసఁగి
సన్న్యాసిరీతి నే ♦ సంచరించుచు, నిమి
పరమేశ్వరత్వంబు ♦ బయలువడక
మున్నె వైరాగ్యసం ♦ పన్నుఁడై యలరారి
గౌరాంగుప్రేమ నిం ♦ డారఁగాంచి
తచ్ఛాయపోల్కి న ♦ తనివెంటఁ బోవుచుఁ
గూర్మిమెలంగుము ♦ కుందభక్తుఁ

ఆ. దధిపుఁడింటిలోన ♦ నాడెడుపల్కులుఁ
జేయుచిత్రములను ♦ జెవులవినుచుఁ

గనుచుఁ దన్నుఁ బిలువఁ ♦ గాలేదని వసార
పైనిసలిచి దుఃఖ ♦ పడుచునుండె. 77

గీ. భక్తులందఱు నిదిగాంచి ♦ పరమపురుషు
చెంతకంపిరి శ్రీవాసు; ♦ నంత నతఁడు
" స్వామి ! నాసాహసంబును ♦ సైఁచితేని
మనవియొక్కటి నేఁ జేసి ♦ కొనెద " ననియె. 78

వ. గౌరాంగుండది యెద్దియో చెప్పుమున నతండు. 79

క. అందఱ ననుగ్రహించితి
వందారుప్రకరపాప ♦ పరిహారి ! హరీ !
యిందఱనలరిచి నీదుము
కుందున్గుణసింధు నేలొ ♦ కో మఱచితనెఁ. 80

క. నావుడు గౌరాంగుండో
శ్రీవాసా ! నీకెవండు ♦ సెప్పఁదెగించెఁ
నావాఁడు ముకుందుండని;
నావాఁడెట్లౌను వాఁడు ♦ నా, నతఁడంతఁ. 8

క. నీవాఁడుకాక యింతం
జేవానియతండు ? లోక ♦ మెఱుఁగదె ! యతఁడే
నీవాఁడుగానిచో నిం
కేవాఁడో నీయతండు ♦ కృష్ణా ! చెపుమా ? 82

ఆ. నీదుదివ్యకీర్తి ♦ నిరతి నాభక్తుండు
కంఠమెత్తిపాడు ♦ కాలమందు
నశ్రువులనురాల్చు ♦ నట్టివాఁడుండఁడే
యాముకుందుపైని ♦ సలుకయేల ? 83

వ. అనవుడు గౌరాంగుం డిట్లనియె. 84

చ. అవునవుమీకడ న్నొలఁగు ♦ నప్పుడు భాగవతోత్తముండు సా
ధువు, నిఁక భక్తిబాధకపుఁ ♦ ద్రోవలఁద్రొక్కఁడు దృప్తపండిత
ప్రవరులసంగతిన్నొలఁగు ♦ పట్టునఁ బూర్ణుఁడు బ్రహ్మవేత్తయై
రవళిఁజరించునీతనికి ♦ నాకును బొత్తెటుగల్గు భూసురా? 85

క. ఆఁకరమున నిమియాడిన
వాకులువిని జాలిపడిరి ♦ భక్తులు మిగులన్
దేఁకువముకుందుఁడిట్లను
నాకై శ్రీవాస! శ్రమమొ ♦ నర్పకు హరికిన్. 86

క. నేఁజేసిననేరము సుర
పూజితుకోపంపువచన ♦ ముల్ న్యాయముగా
యోజించిచూడ లఘుతర
మౌఁజూ నాకయినశిక్ష ♦ యనఘచరిత్రా! 87

క. పీడింపకు నాకొఱకై
పోడిమిశ్రీకృష్ణుఁ, గాని ♦ పోయియడుగు మే
నాఁడగపడునో! సత్కృప
తోడ, న్నాకాతఁడెపుడుఁ ♦ దోఁచఁడొయింకన్. 88

వ. అదివిని బిగ్గర గౌరాంగుం డిట్లనియె. 89

క. ఏటికిముకుంద! యాసలు
నేఁటికి నాఁటికినిగాదు ♦ నీవ్రాపికతోఁ
గోటిభవంబులుగని యవి
దాఁటినపిమ్మటను నన్నె ♦ దర్శింతువులే! 90

వ. అంత. 91

గీ. తల్లిదండ్రులశిక్షలు ♦ తనయుబాగు
సేయు; నీతండ్రిచేసెడి ♦ శిక్షయన్నిఁ;

యెన్నిజన్మంబులకునైన ♦ నేమి యెపుడొ
కానిపించునుగదరమా ♦ జానినాకు. 92

సీ. అంబుదశ్యాము నబ్జాయ ♦ తాక్షు నఖిల
జగదవనదక్షు వేదపం ♦ జరశుకంబుఁ
గాంచి తరియించునే తట ♦ స్థించెనేని
నాకుఁగష్టమె కోటిజ ♦ న్మంబులెత్త? 93

ఉ. ఓరిముకుంద! యింకభయ ♦ మొందను కోటిభవంబులవ్వలన్
వారిజనాభుదర్శన మ ♦ పారముదంబునఁగాంచి ఘోరసం
సారదురంతకష్టములు ♦ చక్కఁగ దాఁటెదు యోగిచిత్తసం
చారిమురారిశౌరియె యొ ♦ సంగెను నీకు వరంబుధన్యుఁడా. 94

క. అనుకొని యిట్లు ముకుందుం
డనుపమ సంతోషవిహ్వ ♦ లాత్మకుఁడౌచున్
దనువు గగుర్పొడువఁగ న
ర్తనములు గావింపఁదొడఁగెఁ ♦ దద్దయుభక్తిన్. 9

క. లోపలికిరా! ముకుందా!
వాపోవకయంచు బాష్ప ♦ పటలప్లుతమా
చూపులతో సెలవిచ్చెను
గోపాలుం డార్తరక్షు ♦ కుండంతదయన్. 9

క. మితిలేనిమోదమునను
ధృతహస్తయుగంబుతోడఁ ♦ దీవ్రపుభక్తిన్
స్మృతిఁదొఱఁగి నాట్యమాడెడు
నతనికి వినరావు స్వామి ♦ యాడినమాటల్. 97

క. కనఁబడునఁట కృష్ణుఁడు నా
కని యూరకయాడు భక్త ♦ హర్యక్షుని ద

క్కినభక్తులు బల్కిరగ్గాని
యునిచిరి గౌరాంగుప్రేమోల ♦ నుల్లములలరన్. 98

వ. అంత గౌరాంగుం డిట్లనియె. 99

సీ. సృష్టియంతయును నా ♦ చేతిలోనిదిగాని
వశ్యుండమద్భక్త ♦ వరులకెపుడు
నీధృతిమహిమంబు ♦ నిష్ఠయు జగతికిఁ
దెలియంగ నేనిట్లు ♦ సలిపినాఁడ
సామాన్యజనకోటి ♦ జన్మదశాయుత
ములఁజేయు పుణ్యమో ♦ పూర్ణభక్త!
యొక్కనిమిషమందె ♦ యొనరింపఁగల్గితి
వెనయెవ్వఁడయ్య! నీ ♦ కనఘచరిత!

గీ. సలిపినట్టి వేళాకోళ ♦ ములకుఁ గినిసి
యెరియకుముకుంద! తలయెత్తి ♦ యరసినన్నుఁ
బొంగి కృతకృత్యుఁడవుగమ్ము! ♦ పొసఁగదింక
నాప్తజనులకు జగడమ ♦ హార్యధైర్య. 100

క. కనఁగల్గుదునన్నని చె
ప్పినయంతనె యొడలుమఱచి ♦ పెద్దనటనముల్
పొనరిచిన మహాత్ముండీవు
గౌనసిన యానందమెంతో ♦ యెవ్వఁడెఱుంగున్. 101

ఉ. చూడనశక్యమైన శత ♦ సూర్యమహాద్యుతి దివ్యరూపమున్
నీక్షిధరాతలస్థజన ♦ వీక్షణపాత్రి మనుష్యవేషపుం
గోడిమిఁదాల్చి యిప్పుడొక ♦ పొల్కిమఱొక్కపుడొక్కశక్కియున్
జేకుశలిసమిశ్రిజుఁడు ♦ వీక్షితుఁడయ్యెను భక్తపాళికిన్. 102

సీ. ముసిముసినగవుల ♦ మోముసూచియొకండుఁ

గనులపై బొమవిండ్లు ♦ గనియొకండు
నెఱ్ఱనిజిగిమోవి ♦ వీక్షించియొక్కఁడుఁ
జొక్కంపుఁబల్తీగు ♦ సూచియొకఁడు
నలినశోభాకర్ణ ♦ నయనముల్గని యొకం
డనుపమ మృదుగాత్రి ♦ మంటియొకఁడుఁ
బద్మాలయాయత ♦ వక్షంబుఁగనియొకం
డడుగుఁదమ్ములబెడం ♦ గరసియొకఁడు

గీ. తనువుకమ్మని వలపుమూ ♦ ర్కొనియొకండుఁ
గరణజాలంబు ధన్యతఁ ♦ గాంచెనిప్పు
డంచుఁ జొక్కెడునట్లు గా ♦ వించిమించె
సురగణేభ్యుండు సర్వాంగ ♦ సుందరుండు. 103

గీ. వేలువేలుగ భక్తులఁ ♦ బిలిచి సామి
వారినాలింగనముసేసె ♦ బాళి; సత్య
మయ్యెనపుడు "సోహంబ్రహ్మ" యనెడు వేద
వాక్యస్వానుభూతిని, మాట ♦ వలనఁగాక. 104

సీ. సనకసనందన ♦ సంయముల్బొరసిన
భక్తిమహానంద ♦ పటిమయెంతొ
ప్రహ్లాదుఁడసురారిఁ ♦ బాడుచుఁగ్రోలిన
యానందమధురిమం ♦ బద్దియెంతొ
చిన్నికృష్ణునిచెంతఁ ♦ జేరి రాధాగోపి
కలు చూఱకొన్నసౌ ♦ ఖ్యంబదెంతొ
శంకరప్రభృతి వి ♦ జ్ఞానిపుంగవు లొందె
నట్టి బ్రహ్మానంద ♦ మద్దియెంతొ

గీ. మెఱుఁగఁగోరినజనులార! ♦ యేగియడుగుఁ

దల్లగౌరాంగుకౌఁగిళు ♦ లందుఁజిక్కి
సుతసతీలౌకికానంద ♦ వితతిమఱచి
హాయిఁదల్లీనులైన భ ♦ క్త్యాత్మకులను. 105

వ. ఇట్లు దీర్ఘకాలంబు గడచె, నంత నద్వైతాచార్యుండు శ్రీవాసుచెవి చెంత కేగి "మిత్రమా! యీదివ్యరూపం బిఁకఁ జాలింపరాదే! నాకన్నులకది దుర్భరంబుగనున్నది" యని గుసగుసలాడ శ్రీవాసుండు 'నాకు నిది విలోకనాశక్యంబై యున్న' దనియె; నంత భక్తులందఱొక్కచో రహస్యంబుగఁగూడి యాలోచించుకొని స్వామిసమ్ముఖమ్మునకుంజని ముకుళితహస్తులై విసమితాంగంబులతో నిట్లనిరి. 106

మ. ఒకభానున్గనలేని నీరసులకీ ♦ యుద్దండతేజశ్ఛటో
జ్ఝకసూర్యాయుతరూపమో యమరపూ ♦ జ్యా! చూడశక్యంబెనీ
విఁక దివ్యాకృతిమాని యెప్పటియటు ♦ హేమాంగదృక్ఛక్యబా
లకరూపంబునఁ దోఁచుమయ్య! ప్రణతు ♦ ల్గావింతుమేమచ్యుతా!

క. అన నిమిసన్వుచు మంచిది
చనెదస్నేసనుచుఁ బల్కి ♦ చయ్యసనొకకే
కనుబెట్టి నేల పైఁగూ
లెను మూర్ఛ; 'మహాప్రకాశ ♦ లీల' యుడుగిసెన్. 108

సీ. పద్మముల్ముకుళించు ♦ పగిది మూఁతలువడెఁ
గనెప్ప; లూపిరి ♦ గదలకయ్యెఁ
దనుచాలనంబెటఁ ♦ గనఁబడదొక్కి...
నాడియుగుండెయు ♦ నాడకుండె
శ్వాసపరీక్షింప ♦ నాసాబిలంబుల
చెంతఁబెట్టినదూలు ♦ పోఁగుఁగూడ

నిశ్చలంబైయుండె; ♦ నిమి యవయవతతి
యెటుత్రిప్పఁ దిరముగా ♦ నటులెయుండెఁ

గీ. దనువుబిఱ్ఱబిగియకుంట ♦ తనువుకాంతి
దఱుఁగకుంటయు; మైవెచ్చ ♦ తగ్గకుంట;
ప్రాణచిహ్నంబులీమాఁడె ♦ కాననయ్యెఁ
గొదువవన్నియు భీతిని ♦ గొల్పుచుండె. 109

క. తొమ్మిదిగంటలకాలం
బిమ్మాడ్కినె స్మృతినిదక్కి ♦ యెంతటియుపచా
రమ్ములుచేసిన లేవమి
ముమ్మరముగ భక్తపాళి ♦ పొక్కఁగసాగెఁ. 110

క. మృతుఁడయ్యెం గౌరాంగుఁడు
క్షితినిర్గౌరాంగమైన ♦ జీవింతుమొ? మే
మతఁడరిగిన యెడకుంజను
వితముంజింతింప మొదలు ♦ వెట్టెదమిపుడే. 111

ఆ. ఆత్మహత్య పెద్ద ♦ యఘమని ధర్మశా
స్త్రములువల్కసరియె, ♦ నిమిగతింప
బ్రదుకఁజూచు, టన్న ♦ వారివాయువులుండ
నట్టిచోటనిలుచు ♦ టట్లుగాదె? 112

వ. అని యూరక విలపించువారలంగాంచి యొక్కమహాభక్తుం డన్నలారా! మీకేదో పిచ్చివట్టినట్లున్నది! భగవంతుండెక్కడ మరణంబెక్కడ? యెవ్వరైనవిన్న చో నవ్వుదురిఁక మీయేడ్పులుచాలించి మనపూర్వపుణ్యఫలంబగు శ్రీగౌరాంగుండేర్చుటకు నాకుఁదోఁచిన యొక్కయుపాయంబు సెప్పెదవినుండు. 113

సీ. రాధికాకాంత పొదరింట ♦ రాత్రిఁగృష్ణుఁ

గూడి తెల్లవాఱుటకూడ ♦ గులుతెఱుంగ
కుండఁదన్మయతనువాని ♦ యురముమీఁదఁ
గూర్కుచుండఁగఁ గాంచిప్పై ♦ కూర్మిచెలులు. 114

క. చెలియా! యుదయంబయ్యెను
వలపులుసాలించి వెడలి ♦ వత్తువ! రావా!
తెలిసిననాఁడిపుత్తురు
పలుగాకులు నిన్ను మమ్ముఁ ♦ బర్వేందుముఖి! 115

క. అని సుస్వరములఁబాడిన
యనుపమమగు 'కుంజభంగ' ♦ మనుగీతాళిం
గొని చక్కఁగ గానంబుం
బొనరుత, మదివిని యతండు ♦ మూర్ఛన్దొఱఁగున్. 116

చ. ఇదిమనయంత్యగానమని ♦ యెంచియొనర్తుము మిత్రులార! య
య్యదిపనిసేయకున్న మన ♦ మందఱ మిప్డె నిరాశఁబ్రాణముల్
వదలుదమన్న, నమ్మికను ♦ భక్తులు ధైర్యముఁబూని మూర్ఛమా
పుదుమని 'కుంజభంగము' ను♦బొంగుమఁబాడిరియొక్కఁగొంతుకన్.

వ. అంత. 118

మ. పులకల్వొట్టెను మేనిపైని వెనుక, ♦ స్ఫుల్లాబ్జనేత్రాంబులై
వెలసెన్గన్నులువిచ్చి, జృంభణముఁగా ♦ వించెన్సచీజుండు, భ
క్తులుగొండంతప్రమోదమంది హరి! శ్రీ♦గోపాలకా! యంచుఁ గే
కలనుంబెట్టిరి యాకసంబు భువియే ♦ కంబైనయట్లుత్తటిన్. 119

గీ. ఏమియిదియనియడుగ మ ♦ ఱేమిలేదు
దీర్ఘకాలము మూర్ఛనొం ♦ దితిరటంచు
మాఱువల్కిరి నిమికంత ♦ «మాన్యులార!
యెంతశ్రమపెట్టితినొ కదా! ♦ యేనుమిమ్ము. 120

క. అరనిమునమేనియు వృథా
పఱుపక హరిసేవసేయు ♦ భక్తులకాలం
బరయక వ్యర్థముసేసితిఁ
గరుణించిక్షమింపుఁ" డంచు ♦ గౌరాంగుఁడనెన్. 121

వ. అంత నితిసాహసించి యిట్లనియె. 122

గీ. ఈక్షమాప్రార్థనంబుల ♦ కేమి! నీకు
నాకు వీరికి నేఁడుని ♦ న్నయును నిద్ర
భోజనముసున్న గౌరాంగ! ♦ పోయిస్నాన
మాడి భుజియించి నిద్రింత ♦ మయ్య! వేగ. 123

వ. అన నందఱుంగదలిచని యట్లు గావించిరి. 124

క. ఏరూపంబుననిలలో
వారలనిన్బూజసేయు ♦ భక్తుఁడచలుఁడై
యారూపంబుననతనికిఁ
గారుణ్యపయోధి! రామ! ♦ కాన్పింతువుగా! 125

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

పంచదశాశ్వాసము.

శా. నానావర్ణవిచిత్రపుష్పముల వి ♦ న్యాసంబుఁ బత్రింబులన్
ఘ్రాణామోదకమంజుగంధముల నా ♦ కర్షించి భృంగాళికిన్
దేనెల్వెట్టెడుచెట్టురీతిని భవ ♦ ద్దివ్యాంగసమ్యగ్గుణా
ఘ్రాణీతప్రాణతాళికిచ్చెదవురా ♦ మా! ముక్తిపీయూషముల్. 1

సీ. కాలమంతయువృథా ♦ యేలచేయఁగవలె
సోదరులార! యం ♦ చు నిమిసెప్పఁ
బగలురాత్రియుఁగూడఁ ♦ బచరింపసాగిరి
యేవైపుననొయొక్క ♦ యింటియొద్దఁ
కృష్ణకీర్తనములు ♦ కేరలిభక్తశ్రేష్ఠు;
లివిగాక శ్రీకృష్ణ ♦ వృత్తవిషయ
సత్ప్రసంగంబులు ♦ సల్పుచుండిరి; కూడుఁ
గూరుకువారికి ♦ శౌరినుడివె;
గీ. యప్పుడప్పుడు గౌరాంగుఁ ♦ డచ్యుతుఁడగు
యుచితబోధములనుజేయు ♦ చుండెవారి

కీసమాచార మాపురి ♦ నెల్లయెడలఁ
బ్రాఁకి నిమి యీశ్వరత్వము ♦ బయలుపఱిచె. 2

క. ఎందఱో నమ్మికను శచీ
నందను భక్తులయిరింక ♦ నమ్మిక లేమిన్
గొందఱు విషయాసక్తులు
సెందఁగ లేరైరొ కింత ♦ శ్రీవరుకరుణన్. 3

క. గౌరాంగునిభక్తులలోఁ
బౌఱులు పెక్కండ్రుగలరు ♦ పాఱులసంఖ్యన్
మీఱిరతనిశిష్యులలోఁ
జేరిన పెఱజాతివిమల ♦ చిత్తులు భక్తుల్. 4

ఆ. విష్ణుభక్తిరహిత ♦ పృథ్వీసురేంద్రుని
కంటె విష్ణుభక్తి ♦ కలితచిత్తుఁ
డైన యధమజాతి ♦ యతఁ డెన్నిమడుఁగులో
యెక్కుడంచు నిమి వ ♦ చించునెపుడు. 5

శా. క్షుద్రానందములన్త్యజించి భవసం ♦ క్షోభవ్యపేతాత్ములై
నిద్రాహారములన్దొఱంగి పవలు ♦ రేలు న్హరిధ్యానని
ర్నిద్రాంతఃకరణంబులన్వెలసి త ♦ న్నీరేజదృఙ్నామశుం
భద్రాప్రోర్జిత వాక్సుధల్గురియుచు ♦ న్భక్తాళివర్తించెడున్. 6

క. వారేమనుకొనెదరో యిఁక
వీరేమనెదరో యటంచు ♦ భీతిల్లక సం
చారముఁ బురిఁ జేయుదు ర
వ్వారి సురాపాయిచయము ♦ పగిదిన్వారల్. 7

ఆ. కంటినిండనిద్ర ♦ కడుపారఁదిండియు
లేని దివ్యసుఖము ♦ లీలఁగనుఁడి

ధారిణీశులనేని ♦ జేరికిఁ గొననట్టి
వారివినయములును ♦ భక్తిఁ గనుఁడి. 8

శా. ముల్లోకంబులవారియందమొకచోఁ ♦ బోగై విరాజిల్లున
ట్లుల్లాసంబును గొల్పు మోమున వివే ♦ కోదారతాహ్రీకృపా
వాల్లభ్యాన్యజనోపకారగుణ స ♦ ద్భక్తిత్వమాదుల్మనో
హృల్లీలాకృతిఁ దాల్చె నానిమిధరి ♦ శ్రీదేవుఁ డొప్పెన్భువిన్. 9

క. భూతలమున లేఁడింతటి
పాతకియనువాఁడుఁ గృష్ణ ♦ భక్తిం గొని సం
పూతాత్ముఁడయి తరించుట
కీతండ్రిని గంటఁ జూచు ♦ టే తడవుగదా! 10

క. చిరసంచితపాపంబులు
విరిసెడు నిమినొక్కసారి ♦ వీక్షించినచో
నిరులేండ్లకొలఁదిఁ గూడినఁ
గరదీపికఁ జూపఁగానె ♦ కలఁగి తొలఁగుఁగా! 11

క. ఘోరతపంబులు సేసియు
దోరింపఁగ రానియట్టి ♦ దురితములడఁగెన్
గౌరాంగుఁ జూచుమాత్రన
గౌరాంగుని కాలమట్టి ♦ కాలముగలదే? 12

సీ. శ్రీవాసునగతాళి ♦ సేసిన శాస్త్రిగ
ర్వితుఁడు విఖ్యాతపం ♦ డితుఁడునైన
'చపలగోపాలు' న ♦ కపచారఫలముగా
మూఁడునాళ్లకె మైని ♦ బుట్టెఁ బోయి
కుష్ఠదూరుజ; నాటఁ ♦ గోలె నాతం డైదు
వత్సరంబులు బాధ ♦ పడెను దాన;

నంతఁ బశ్చాత్తాప ♦ మంది దీనతవాఁడు
గౌరాంగుకడ కేగి ♦ కాళ్లమీఁదఁ
ఆ. బడి "క్షమించి వ్యాధిఁ ♦ బాపుమా! పుణ్యాత్మ!"
యంచునేడ్చి యడుగ ♦ 'నట్లుసేసి
ప్రోవఁబావనుండు ♦ శ్రీవాసుఁడగుఁగాని
నేనుజాల' నంచు ♦ నిమిషచించె. 13

క. అంతటఁ జపలుఁడు శ్రీవా
సాంతికమున కేగి యెఱిఁగి ♦ యరుదెంచిన వృ
త్తాంతంబంతయుఁ జెప్పినఁ
జింతిల్లెను వానిఁగూర్చి ♦ శ్రీవాసుండున్. 14

క. నీపైఁ గోపము లేదో
గోపాలా! నీదువ్యాధి ♦ కుదురఁగఁ జేయున్
శ్రీపతియనునిముసమున నె
రూపఱె రోగంబు; మై సు ♦ రూపంబందెన్. 1

క. వెనువెంటనె గోపాలుం
డెనయుచు నెనలేనిమోద ♦ మేడ్తెఱ గౌరాం
గుని శిష్యుఁడయ్యెఁ దనశి
ష్యనికాయముతోడ భక్తి ♦ సాంద్రాత్ముండై. 16

క. ఒకతురకబట్టలను గు
ట్టుకబ్రిదికెడువాఁడు నిమిప ♦ టుత్వంబందం
బొకనాఁడునూచి మోహా
త్మకుఁడై 'యల్లా' నుగంటిఁ ♦ దండ్రీనటించున్. 17

క. ననురక్షింపుము పాపా
త్ముని దేవా! యంచుఁజేరి ♦ పూతుండై భ

క్తి నిదాలిచి మున్నెన్నం
డెనయని యానందమెనసి ♦ యెసఁగెన్బురిలోన్. 18

ఆ. విశ్వమాతయైన ♦ విష్ణుప్రియాదేవి
బందుగుండు దేవు ♦ పట్లనాస్తి
కాధముండునైన ♦ మాధవాచార్యుండు
గ్రామ్యసుఖదకార్య ♦ కరణములను. 19

గీ. చాలకాలముపుచ్చి తాఁ ♦ జనుటగలిగె
నొక్కదినమున శ్రీవాసుఁ ♦ డుండునింటి
కచటఁ జూచుటగల్గె గౌ ♦ రాంగునదియె
తరణసాధనమయ్యె నా ♦ తనికిబళిర ! 20

చ. తొలఁగెను నాస్తికత్వమును ♦ దుష్టతమైహిక చిత్తవృత్తులున్ ;
గలిగెమహాద్భుతంబుగ న ♦ ఖండవుభక్తి నిమింగవంగనే
యిలపయి గొప్పభక్తుఁడయి ♦ యాతఁడు వ్రాసెను వెన్కఁ గృష్ణమం
గళమను గ్రంథరాజమది ♦ కల్మషహారి పఠించువారికిన్. 21

ఉ. 'పొందుముభక్తి' యన్ననిమి, ♦ పొందెడుఁదక్షణమెంతపాపియున్
గంచొవలల్లవిప్పికని ♦ కమ్ముమహాత్ముఁడవన్న వెంటనే
చిందులుద్రొక్కుబాలుఁడును ♦ శ్రీహరి ! శ్రీహరి ! యంచునిట్లు గో
విందకృపాసుధారసము ♦ విందిడె మిశ్రిజుఁ డెల్లవారికిన్. 22

ఉ. నాకృతివ్రాయెనంచు రఘు ♦ నాథుఁడు గంటను నీరువెట్టఁగా
వ్యాకులచిత్తుఁడై తనమ ♦ హాకృతి గంగను ద్రోసిపట్టె య
ప్రాకృతదివ్యవిగ్రహుఁ డ ♦ పారకృపామతి యుమ్మలించుఁ దా
లోకులకష్టముల్గనిన ♦ లోననియక్కఱలేదు సెప్పఁగన్. 23

మ. తనకంటెన్దనభక్తులెక్కుడని చి ♦ త్తంబందు నీధాత్రిను
న్న నరస్తోమము చింతసేయవలె న ♦ న్యాభావంబుతోఁ దానుజే

సినసత్కార్యము లెల్ల నాసదయుతే ♦ చేకూర్చినారంచుఁ జా
టును గౌరాంగుఁడు, చిన్నికృష్ణునకుఁ దా ♦ టోటుల్స్వభావంబులే.

చ. తృణనిభుఁడై వినమ్రితను, ♦ వృక్షసదృక్షమక్షమాడ్తులన్
గని, పరసంస్తుతుల్విసుచు ♦ గర్వము సెందక, దూషణంబులన్
వినికుపితుండుగాక, కడుఁ ♦ బెద్దగఁజేయుచు దూఱువారి, ధా
త్రినివసియించువాఁడె తగు ♦ దేవుని నిక్కపుభక్తుఁడంటకున్. 25

క. మనుజుం డింద్రియసముదయ
మునుజంపఁగనేల? వలదు ♦ పూర్ణంబుగదా
నిని వశపఱుచుకయుండిన
వినోదమదిగొల్పువాని ♦ వీక్షణములకున్. 26

క. గరళకరాళవ్యాళము
ధరనుపకృతిసేయుఁ గొంత ♦ తానెదొ, దానిం
బరిమార్పక కోఱలనుం
బెఱికివిడిచెనేని లేదు ♦ వెఱపెవ్వనికిన్. 27

గీ. పాములనుబట్టి బ్రతుకునే ♦ ర్పరులయెదుటఁ
బడగలెత్తుచు హాయిగాఁ ♦ బాటవినుచుఁ
జెప్పినట్టులు తిరుగుచుఁ ♦ జెలఁగియాడుఁ
బండ్లుపీఁకిన కూరిరస ♦ ర్పములు జగతి. 28

క. అని శిష్యాళికి నిమి బో
ధన మెప్పుడుఁజేయు; నొక్క ♦ తఱిని యశోదా
తనయుఁడగునొక్కతఱి నా
తనికై విలపించురాధ ♦ తానైపోక్కన్. 29

సీ. రమ్మునిత్యానంద! ♦ రా! నన్నుఁబట్టుకో
యింతంతగాదు నే ♦ నెనయుబాధ

జనులకు హరినామ ♦ మును విందువెట్టఁగాఁ
దలఁచెదఁగాని యా ♦ బలవదాఖ్య
హృదయంబులో సెల ♦ యేటిపోలికఁ బాటి
యేమిచేయుదునయ్య! ♦ యేదియుంచు
జనులకు ఋణపడి ♦ తిని నేను ; దద్వాము
క్తుఁడఁగాను వారిము ♦ క్తులుగఁ జేయ
గీ. నంత కాలము, దేహము ♦ నందుఁజిక్కి
యుంట కిదినుమి కారణ ♦ మోసఖుండ!
యెవఁడు నాబాధలార్చువాఁ ♦ డీవుదక్కఁ
గష్టములు సెప్పుకొన నాకుఁ ♦ గలఁడెవండు? 30
క. అయ్యో! పాపార్తుల న
ట్లయ్యా! రక్షించుటెంక ♦ హరినామమెవం
డయ్యా! వారలకిడువాఁ
డియ్యెలనని నిమివచించి ♦ యేడ్చెన్మిగులన్, 31
క. వీరల నేఁ జెడుపాపము
లారయ నాగుండెలవియు ♦ నన్నా! యంచున్
గౌరాంగుఁడు నితిమెడఁబె
రారటమునఁ గౌఁగిలించి ♦ యడలఁగఁ జొచ్చెన్. 32
క. పాపులఁ జూచిననితనికిఁ
గోపము నేనయును లేవు ♦ కోమలహృత్సం
తాపోద్గత బాష్పాపగ
లేపారి స్రవించుఁగనుల ♦ నెడ తెగకుండన్. 33
ఉ. దారులుగొట్టునొక్కపటు ♦ తస్కరుఁడుండు వనస్థదుర్గమా
గారముసొచ్చినిల్చె నిమి ♦ కాంచనకాయుఁ డొకప్పు, డంత నా

చోరుఁ డిదేమిపాపి యిలు ♦ సొచ్చుటగల్గెనుస్వామి ! మీకనన్
ధీరుఁడవు న్మహాత్ముఁడవు ♦ నీవనె మిశ్రసుతుండు వారితోన్. 34

క. చెడుపనులుసేసిబ్రతికెడు
కడుపాపాత్ముఁడనునేను ♦ గట్టి ! నను మహా
త్ముఁడవని స్తుతింతు రేలని
సుడివాల్దారతోఁడనుడివెఁ ♦ జోరుండంతన్. 35

వ. దానికి నిమియిట్లనియె. 36

చ. ఎఱుఁగుదునిన్మహాత్మునిగ ♦ నెందుల కీఁకఱువత్తుఁగానిచో
ముఱికిపటంబులోపల న ♦ మూల్యపురత్నముఁ గట్టవచ్చుఁ జూ
పఱుగను నీశరీరమది ♦ పాపములెన్నియొ చేయుచున్నఁ బోఁ
తఱవడి భక్తిరత్నము స ♦ దా వెలుగొందెడు దానిలోపలన్. 37

క. అది పైకిలాగిచూపినఁ
గద ! నీమాహాత్మ్యమెంతో ♦ కననగునసఁగా
నుదితాశ్రుల వాఁడడిదము
వదలి నిమిందవిలిపోయె ♦ భక్తిన్వెంటన్. 38

క. ఒకదుష్టులలోదుష్టుని
వికచాంబుజలోచనుండు ♦ వీక్షించిరొయొక
డ్డిఁక వీనింబ్రోచుటయె
ట్లోకాయని కన్నీళ్లురాల్చె ♦ నుర్విఁ బోటుపాటున్. 39

ఉ. అంతటవాఁడువచ్చి చర ♦ ణాబ్జములంటి నమస్కరించి పా
పాంతక ! యూఱడిల్లు నర ♦ కార్తులనైనసహింతుఁగాని నీ
వంతను జూడఁజాల నభ ♦ వా ! భవదంఘ్రిపవిత్రరేణు వ
త్యంతపు భక్తిశీర్షమునఁ ♦ దాల్చిభజించి తరింతునేననెన్. 40

ఆ. కోశపూతిగంధి ♦ కుంఠితాస్యపశ్యతా
యుంబువారిఁజూచి ♦ సాకుఁడోచు
నేగి మిశ్రిసూతి ♦ కౌఁగిలింపఁగఁ బటా
పంచలౌను వారి ♦ బాధ లెల్ల. 41

ఉ తాఁకులఁజూపుల న్స్వచరి ♦ తంబులమాటల దుష్టపాళి న
స్తోకకృపాళు వైన నిమి ♦ శుద్ధమనఃకృతకృత్యపాళిగా
నీకరణింబొనర్చె నతఁ ♦ డీశ్వరుఁడౌటఁ, గుబుద్ధిమానవుల్
వారౌను నల్పబోధనపుఁ ♦ బల్కులుమార్చునె దుస్స్వభావులన్. 42

గీ. భక్తివైరాగ్యగుణపరి ♦ పక్వచిత్త
కలితులును గృష్ణనామసం ♦ కథనపటువు
లైన నితిహరిదాసుల ♦ నర్మిలి నిమి
పిలిచి యొకనాఁడు వారితోఁ ♦ బలికెనిట్లు. 43

గీ. అర్థమతవైదుషీయోగ్య ♦ తాస్తికత్వ
తనుమనోబలబంధుత్వ ♦ తారతమ్య
ములనుజూడక కేవల ♦ మోక్షదాత
లౌచు నింటింటికరిగి యి ♦ ట్లనుఁడిమీరు. 44

ఉ. సోదరవర్య ! నాదెసను ♦ జూడుము; దేహమశాశ్వతంబు; దే
హాదిసుఖేప్సముఖ్యపురు ♦ షార్థము నేమఱియుంటివయ్యయో !
యాదవవంశమండనుఁడు ♦ దాయఁడు కృష్ణుఁడు సర్వపాపవి
చ్ఛేదకుఁ డాతనింగొలిచి ♦ చింతనసేయుము వానినామమున్. 45

క. అనిసెలవిచ్చినఁ 'జిత్తం'
బని భక్తద్వయము పరితోష ♦ హృద్వారము పొం
తనునిలిచి 'కృష్ణ ! శ్రీహరి !'
యనిపల్కఁగనింటి వార ♦ లర్థిభ్రాంతిన్. 46

ఆ. తలుపుదెఱచివచ్చి ♦ తండులంబులుముష్టి
వెట్టఁబోవ వారు ♦ వెఱఁగుఁ జెంది
బిచ్చమెత్త మేము ♦ విడివడిరాలేదు
కృష్ణభక్తిఁ గొనుఁడి ♦ యిత్తుమనఁగ. 47

క. కొందఱు ధన్యులు పరమా
నందంబున భక్తులైరి; ♦ నమ్రోత్తరముల్
కొందఱువల్కిరి; తస్కర
బృందంబిదియనిరి కొంద ♦ ఱెంతయుభీతిన్. 48

గీ. పీటనుండువయోవృద్ధ ♦ విప్రవరులు
యశమునొందిన పండితు ♦ ల్స్వాతిశయపుఁ
జూపులను భక్తయుగమును ♦ జూచి యాత్మ
పాండితీగర్వ మేపారఁ ♦ బలికిరిట్లు. 49

శా. సాంగామ్నాయ సదాగమాంతచయ భా♦ష్యగ్రంథ విజ్ఞాన ము
త్తుంగప్రౌఢిమఁ జూఱకొంటిమి, లస♦ద్యోగక్రియల్ నేర్చి మా
యంగవ్రాతము ముద్దసేసితిమి బ్ర♦హ్మలోకనాసక్తి ; మా
కుం గాన్పింపఁడతండు మూఢులిఁక జో♦గుల్మీరు సూపింతురే? 50

క. చదువెఱుఁగని మూర్ఖులు న
మ్ముదురేమో! మీరువల్కు ♦ మోసపుమాటల్
చదివిన పెద్దలకడ నిటు
వదరక మీరింకఁ జనుఁడి ♦ వచ్చినత్రోవన్. 51

క. ఏకఫణితిఁ జెవిగోసిన
మేఁకలవలె నఱచుచిట్లు ♦ మిట్టిపడెదరీ
పీఁకవదలి నడినేగుఁడు
పోకార్తుము మీదుపొగరు ♦ పోవకయున్నన్. 52

ఆ. ఇటులు తూలనాడు ♦ చటులస్వభావులఁ
జూచి, యదయుఁడౌచుఁ ♦ జొనిపె మనల
స్వామియిట్టిపనుల; ♦ భక్తిని వెంటనే
యందునట్లు సేయఁ ♦ డయ్యొజనుల' 53

క. అని నితి హరిదాసునితోఁ
డను విసుగునఁ బల్కఁ గటక ♦ టా! యనకిట్టుల్
ఘనకార్యము లీధరలోఁ
నొనగూడునె శ్రమముపడక? ♦ యొడయఁ డెఱుఁగఁడే? 54

క. ఈ యాలస్యము సేయుట
యేయద్భుతములకుఁ గతమొ ♦ యెవ్వఁడెఱుఁగు నీ
నాయల్పపుటూహల నహి
శాయి రహస్యంబుఁ దెలియఁ ♦ జాలుదుమయ్యా? 55

క. హరిదాసుఁ డిట్లువల్కఁగఁ
"బురిలోఁ సోదరులు విప్ర ♦ ముష్కరులౌ యి
ర్వురుగలరు జగన్నాథుఁడు
మఱి మాధవుఁడనెడువాఁడు ♦ మాన్యచరిత్రా! 56

ఆ. మొదట వారికడకుఁ ♦ బోయి శ్రీహరిభక్తి
నియతిఁ గఱపుదము" ని ♦ నితియనంగ
నట్టివారికడకె ♦ యాదిని బోవుద
మా! యని హరిదాసుఁ ♦ డడిగెనితిని. 57

వ. నితి యిట్లనియె. 58

సీ. ఈపట్టణంబున ♦ కేలికయూ ముస
ల్మానాంధుఖాజియ ♦ న్మహితుక్రింద
పీరుకొత్వాలులు; ♦ విప్రులై పుట్టియుఁ

జండాలకృత్యము ♦ ల్సలుపువారు
బలశాలులందఱ ♦ వశులుగాఁ జేసిక
కావింతుఁ పల్దుండ ♦ గములు పురిని
శక్త్యుపాసనమిష ♦ సలుపుదురామిష
భక్షణంబును సురా ♦ పానమెపుడు
గీ. పేరు సెప్పిన నూరంత ♦ బెగడునట్లు
బుజ్జిలంగొట్టి విత్తంబుఁ ♦ బోగు సేసి
మత్తు లైఖాజిభయమను ♦ మాటలేక
స్త్రీలఁ జెఱఁగొని చెఱుపుచుఁ ♦ జెలఁగుచుంద్రు. 59
క. దురితముల పుట్టలింతటి
మొఱకులు భువిలేరు వీరి ♦ ముందఱఁ బురిఁగాఁ
పురమోట్లు పొసఁగుఁ జదువుల
మరగి జనులు వీరిబాధ ♦ మఱవకయున్నా. 60
ఆ. ఇట్టి నరపశువులఁ ♦ గృష్ణభక్తులఁ జేయ
వలనుపడియె నేనిఁ ♦ బట్టణంబు
వారలందఱొక్క ♦ సారి గౌరాంగుని
వారలౌదురతని ♦ పదములంటి. 61
మ. అనిచెప్ప న్హరిదాసుఁ డిద్ది కడు శ్లా♦ఘ్యంబె! సరే! కానివా
రినివర్జించి హరిన్భజింపఁగ, రుషో ♦ ద్రేకంబుననొ్నందవ
చ్చినఁ గావించెడికార్యమేది? యన నా ♦ శ్రీకాంతుఁ డేదిక్కు దం
డనముల్నికలవారు: లెమ్మనియె నా ♦ నందుండు లేనవ్వులన్. 62
గీ. పోయి యంతనాబ్రాహ్మణ ♦ బ్రువులయెదుట
నిలిచియు, వెన్కను దాసుండు, ♦ నిలువఁబడిరి
‹ తండ్రి, కృష్ణుఁడుమిమ్మేలు ♦ త !› మనెనొక్కఁ

"దన్నలారా! హరినిగొల్వుఁ" డనియె నొకఁడు. 63

గీ. పాదతాడిత రౌద్ర స ర్పములపగిది
లేచి విప్రాధములు "పొండి! లెంపకాయ
లన్నిసక లేచిపొండి వై ళంబ" యనుచుఁ
దూలనాడిరి కృష్ణభ క్తులనుగనలి. 64

ఉ. తిట్టుల లక్ష్యపెట్టక ని తి న్హరిదాసుఁడు నిల్వఁజూచి వీ
రట్టిటు సేయఁబోవరని యాధరణీసుర యుగ్మమంతలోఁ
బుట్టినకోప మిన్మడిని బొందఁగ నొడలు వంటనొక్కి చీ
కొట్టి మహాత్ముల న్వడలఁ గొట్టెను దెబ్బలుగొట్టి గెంటుచుఁ. 65

వ. ఇట్లవమానితుఁలై చనిన పిమ్మట నిద్యానందుం డయ్యో! వీరిపాపం
బులెట్టుకడ ముట్టునని చింతాక్రాంతుండై కంటఁ దడిపెట్టుకొని
హరిదాసుతో నిట్లనియె. 66

శా. అన్నా! యొక్కమహోపకారమును జే యంగావలె న్నీవు; నీ
వన్నన్ప్రాణము మిత్రసూతి కతనిం బ్రార్థించి యీయాధముల
న్దిన్నంజేయుము భక్తమాళి! మఱివ న్నే నెన్నఁ డీమేలు నా
ప్రన్నతాణుని నెంత కార్యమిది ప్రో వ న్బుద్ధి పుట్టించితే. 67

ఉ. ఇచ్చజనించెనే జగము నెల్లను బ్రోవఁగలాఁడవయ్య శా
ర్ఙిచ్చగుఁ దన్మలాటవిహా రింపఁగ నీయుపకారవాంఛ; వా
రచ్చుపుభక్తి శ్రీహరిక టాక్షమునం గొనునట్టి కాలము
వచ్చెను రమ్ము పోదమని పల్కెను దాసుఁడు మిత్రవర్యుతో. 68

గీ. ఉభయులరిగిరి గౌరాంగు నొద్ద కతనిఁ
గనినతోడనె వారికిఁ గల సమస్త
శాంతిశక్తులుసూపి య నంతరంబె
యడుగుదమ స్వామి ననునూహ వొడమెమదిని. 69

వ. హరిదాసుఁ డిట్లనియె. 70

చ. ప్రజకిటు కృష్ణభక్తి బల ♦ వంతముగాఁ గొని యిచ్చుచున్నఁడు
న్నిజముగ నేనెఱుంగనితి! ♦ నేర్పఁగవచ్చును శాంతచిత్తతా
సుజనుల కెంతయైన నిఁకఁ ♦ జూచినఁ బైఁబడు ద్రాగుఁబోతులా
ద్విజకులహీనవర్తనులు ♦ వీరలయొద్దకె యేలపోవలెన్. 71

వ. నితి యట్లనియె. 72

మ. మనగౌరాంగుని చిత్రచిత్రకృతి మ ♦ ర్మంబుల్గనన్నేర్తుమే?
చనుమంచు న్బురికొల్పు నెమ్మదిని వి ♦ శ్వాత్రితయా నాతఁడే
మనిచెప్పందగుఁగాని విప్రియుగ చ ♦ ర్యాజన్యపాపంబులన్
గనినన్గన్నులనీరువచ్చు ఖలుల ♦ న్గావంగఁదప్పేసఖా! 73

వ. అంత. 74

మ. హరిసంకీర్తనసల్పు వీధిని ప్రజా ♦ త్యంతాపదాపాదనై
కరుపాక్రాంత మనస్కు లిర్వురును జో ♦ క్కంపుంబటాగారముల్
నెరయన్నిల్పి వసింపఁగోల్పులుల గా ♦ లింబీల్చు వెంటన్మృగో
త్కరముల్వాఱెడు మాడ్కిఁ బాఱిరి విభీ ♦ తస్వాంతులైయుండఱున్.

గీ. పాఱిపోకుండ నిల్చిన ♦ వారలైనఁ
బగటనే తోడుచూచుక ♦ పైకివత్తు
రిరులువ్రాలినపిమ్మట ♦ నిండ్లుదూఱి
వెడలిరాదు మఱలఁ బ్రొద్దు ♦ వొడుచువఱకు. 76

వ. ఇంక సోత్కంఠుండై నిత్యానందుండు. 77

శా. ఈవేళన్నిసిఁ గృష్ణకీర్తనము నెం ♦ తేభక్తిఁ జేయంగ దు
ర్భావోపేతులకర్ణముల్గదిసి యా ♦ భవ్యంపు గానంబు స
ద్భావంబుల్నెలకొల్పి దాష్ట్యమునడం ♦ పంజాలు గౌరాంగుఁడే
కావించున్మనభీష్టసిద్ధియని వ ♦ క్కాణించు మిత్రాళితోన్. 78

చ. ప్రతిదినమం దొనర్చుగతి ♦ భక్తులు మిశ్రసుతుండుఁగూడి య
చ్యుతభజనంబుసల్ప నది ♦ శ్రోత్రములంబడె రాత్రినంతఁ దో
షితమతి విప్రసోదరులు ♦ చెచ్చెర లేచి కరంబులన్సురా
యుత కలశంబులన్గొని మ ♦ హోద్ధతివచ్చిరి గానలోలురై. 79

చ. తలుపులువేసి గట్టిగను ♦ దారిబిగించుటచేత వారు లో
పలికరుగంగఁ జాలక య ♦ పారముగాఁగరతాళకంఠమ
ర్దళమృదుభక్తిని స్వనమ ♦ రందముపీనుల, నోటఁ జేతులన్
గలసురఁగ్రోలుచుండిరి య ♦ గారబహిస్థలి రాత్రియంతయున్. 80

క. గోవింద గానములువిని
కావించుచు నర్తనములు ♦ కాదంబరినిన్
ద్రావుచుఁ బెనుభూతంబుల
కైవడిఁ గునుకకయె రేయిఁ ♦ గడపిరి విప్రుల్. 81

మ. వఱువాతన్హరిభక్తపుంగవులు శ్రా ♦ వ్యంబైన గానంబునాఁ
పి, రుడావేశముచేతఁ దుచ్ఛులధిపు ♦ న్బీడింతురన్భీతినం
దఱు గౌరాంగునిచుట్టునిల్చి గుమిగా ♦ ద్వారంబునుందాఁటి స
త్వరులై వీథిబట్టిపోవునెడ మో ♦ దంబంది యాయిర్వురున్. 82

క. గౌరాంగునిగని మోయ
య్యా! రాతిరిఁబాడినట్టి ♦ యనుపమ మృదుశ్ర్యం
గారపు నాటకకీర్తన
లేరివి? యెక్కడివటంచుఁ ♦ బృచ్ఛింపంగన్. 83

క. దానికి మార్వల్కకు దా
సీనత నిమిదాల్చి చనియెఁ ♦ జెచ్చెరనయ్యా!
హీనులు దరింపలేరై
రీనాఁడునటంచు నితి ద ♦ పించెన్మిగులన్. 84

వ. అంత. 85

మ. హరిదాసున్నితిఁగూడి క్రమ్మఱ హరి♦ధ్యానావబోధేచ్ఛ భూ
సురగేహంబులకేగి «కృష్ణపదము♦ల్బుద్ధాత్ములై కొల్చి సో
దరులారా! తరియింపుఁ» డన్నసతిరా♦ద్రింబై నరూపంబులన్
దఱుమంజొచ్చిరి వారు దిట్టుచు మదాం♦ధత్వంబునన్భక్తులన్. 86

గీ. ముందుభక్తులు వెన్కను♦భూసురులును
బరువులెత్తిరి చూపఱు♦వెఱఁగుసెంద
సింకదొరకరు వీరని♦కొంకకొంత
వడికిఁ దిరిగిరి వెన్కకు♦బడలివారు. 87

శా. గౌరాంగుఁడును భక్తులుండునెడ దు♦ర్గర్వప్రచండాత్మకుల్
డేరావేసినదాదిగాఁ బ్రజల గుం♦డెల్గొట్టుకోఁదొడ్డె నా
క్రూరుల్సేసెడి వన్నెసైఁచినను ని♦ర్దోష పరిశాంతాత్ములన్
వారిభంగినగారవించుటది సై♦పన్లేకభక్తర్షభుల్. 88

వ. గౌరాంగునొద్ద కామధ్యాహ్నంబునసే యొక్కుమ్మడిసేగి చేతులు జోడించుకొని యెఱ్ఱవాఱినమొగంబులతో నామాధవజగన్నాథులు వెట్టుబాములన్నియు విన్నవింప నిశ్చయించుకొని నిలువంబడ నాతండు దరహాసచంద్రికాశోభితంబగువదనంబువారి వంకకుఁద్రిప్పి ‹యిప్పుడేలవచ్చితి› రని యడుగ. 89

సీ. స్వామి! వీరలువెట్టు♦బాధ యింతంతని
మనవి సేయఁగజాల♦మనియె నొకఁడు
ప్రభువరా! సుందరీ♦రత్నంబులకు మాకు
వాటిల్లెఁ జేటని♦పలికె నొకఁడు
నితికి దాసుసకిట్టి♦గతివట్టె మేమింక
నెట్లునిల్చుట యని♦యేడ్చె నొకఁడు

భక్తిఫలంబు దె ♦ బ్బలుఁ దిట్లుఁ దలవంపు
లయ్యెఁగా! యయ్యయ్యొ! ♦ యనియె నొకఁడు
గీ. మమ్ము రక్షించు టటులుంచి ♦ మహితతేజ!
తొలుత వీరలపాపము ♦ ల్దొలఁగఁ జేసి
ప్రోచినంగాని వురియెల్లఁ ♦ బొలియుననిరి
భక్తులందఱుఁ బతితపా ♦ వనునియెదుట. 90
వ. నితి గౌరాంగున కభిముఖుండై యిట్లనియె. 91
మ. జమలిన్దండము నీకుఁ గృష్ణునికిఁ కీ ♦ చండాలుల స్సత్కర
త్నములం జేసెడుదాఁక వీటికి జన ♦ న్దథ్యంబుబోధింప; లా
భము లేదయ్య భవత్ప్రభావమును జూ ♦ పన్మాకు సట్టింట; నో
నిమి! నీపాపపవిత్రకృచ్ఛపథము ♦ న్నిగ్గించుకొ మ్మియ్యెడన్. 92
వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 93
ఇంతటిపాపకర్ములె మ ♦ హీసురవంశజు? లట్టులైనఁ దా
మెంతటిబాధఁ జెందెదరొ ♦ యింతయు వారలెఱుంగ రక్కటా!
శాంతినిగొల్పి పాపములఁ ♦ జయ్యనఁ జెండి సుఖంబుఁగూర్పఁ గం
సాంతకు నామమెుండెయగు ♦ నన్యముదోఁచదు నాదుబుద్ధికిన్. 94
ఉ. ఇందఱు భక్తశేఖరులు ♦ నిందఱు లోకహితైకతత్పరుల్
డెందములందు వీరలక ♦ డింది యఘంబులు డిందఁగోరుచోఁ
జెందకపోరుభక్తి; యిఁకఁ ♦ జెచ్చెరఁబిల్వఁడి భక్తవారమున్
ముందఱికేగి నేర్పుదము ♦ మోక్షసుఖప్రద కృష్ణనామమున్. 95
క. అనునంత విప్రకులపాం
సనులిఁకఁ దరియించిరంచు ♦ సంబరపడుచున్
వినుతించిరి భక్తులు హరి
వనమాలీ! కృష్ణ! భక్త ♦ వత్సల! యనుచున్. 96

వ. ఇట్లు హరినామోచ్చారణంబుసేసి వారు నల్గడలకుం బరువులెత్తి చు ట్టుపట్లనున్న తోడిభక్తులందఱ సమావేశంబుసేసి నగరసంకీర్తనం బునకు సర్వంబు సిద్ధపఱిచిరి. ఈభక్తులలో ననేకులు సకలవిద్యా పారంగతులు వృద్ధులు నైనను హరిభజనం బొనర్చుచు వీథులందిరు గుట కించుకయుఁ గొంకరైరి. ముఖంబుల నూర్ధ్వపుండ్రంబులును మెడలఁ దులసితావళంబులును జేతులఁ దాళంబులును గాళ్లఁజిఱు గజ్జెలును ధరియించి యందఱు వెడలిరాఁగ నవద్వీపంబు సారూ ప్యముక్తాకీర్ణం బగుమహావైకుంఠంబు కైవడిఁ గాన్పించె. మృదం గనాదంబులు భక్తుల కంఠరవంబులతో సమ్మేళనంబుగాంచి శ్రవః కుహరంబుల స్ప్రవేశించి మనంబుల నిష్కల్మషంబులుగఁజేసి శ్రీ హరిభజన సముచితస్థితికిం దెచ్చె. అంత సకలదురిత భంజకుండును బరమదయాళుండు నగుశ్రీహరి యనంతకల్యాణనామంబులు లలిత పదాలంకార భూయిష్ఠంబు లగుగీతికలం బొందుపఱచి గానంబుసే యఁ జేయువారును వినువారునుంగూడ భక్తిపారవశ్యంబునొంది నాట్యంబులొనర్ప మొదలువెట్టిరి. క్రమక్రమముగ భక్తానీకంబనేక నదీసంగమోత్తుంగతరంగ శోభితంబగుమహార్ణవంబుపగిది జనబహు ళంబై యమంద నేత్రానందం బొసంగె. 97

చ. తొలుత హసించుచు న్ననిన ♦ దుష్టులుఁగూడను గృష్ణనామసం
కలిత సునాదగీతములు ♦ గర్ణములం బడువెంటఁ గన్నులం
జలజలరాల్చి బాష్పములు ♦ చక్రినుతించుచుఁ బోవువారిలోఁ
బలఁ జొరఁబాఱి యాడుచును ♦ బాడుచు నేగిరి భక్తమాళులై. 98

ఉ. ఘోరతపంబులన్నను వి ♦ కుంఠకకర్మముల న్రసాంచితా
హారనిరోధకవ్రత చ ♦ యంబుల నేఁచక యీమనోహరా
కారుఁడు మానవాళికిడెఁ ♦ గా! యపవర్గ మహాసుఖంబు సం

సార దురంతదుఃఖముల ♦ మాపుచుఁ బాటల నర్తనంబులన్. 99

గీ. నితియు దాసుఁడు ముందఱ ♦ నిలిచియుండ
వెనుకఁ బార్శ్వంబులందు న ♦ విరళముగను
భక్తులంటిరానొప్ప వి ♦ శ్వంభరుండు
రిక్కలనడిమి కల్వల ♦ ఱేనివగిది. 100

ఆ. పూర్ణభక్తిదీప్తిఁ ♦ బొల్పారుమోములఁ
గెరలి మిన్నుముట్టు ♦ కీర్తనముల
నొడలుమఱచి చేయు ♦ నురునర్తనంబులఁ
జూచి యెవ్వఁడీలను ♦ జొక్కకుండు? 101

గీ. భక్తసంఘంబుసనె నిట్లు ♦ బాహ్యబాధ
ములు వసించెడు పటగృహం ♦ బులయెదుటను;
నంతనాగానములు సుప్తి ♦ నడఁగియున్న
చెనఁటిపాఁకుల పాపపుఁ ♦ జెవులఁబడియె. 102

సీ. సాధువులంబట్టి ♦ చాఁగొట్టినట్లు దా
రులుగొట్టి ధనహృతి ♦ సలిపినట్లు
కులసతీమణులను ♦ బలిమిఁ బట్టినయట్లు
లిండ్లకు ననలమం ♦ టించినట్లు
దారిఁబోయెడువారిఁ ♦ జీరిదూఱినయట్లు
శిష్టవిప్రుల గేలి ♦ సేసినట్లు
నంజుడుముద్దలు ♦ నంజుకతిన్నట్లు
తృప్తిగాఁ గలుత్రాగి ♦ త్రేన్చినట్లు
.. పాపకృతులెన్ని జాగ్రద ♦ వస్థయందుఁ
జేయుటలవాటౌ యవియెల్లఁ ♦ జేసినట్లు
స్వప్నములుగాంచి నిద్రించు ♦ వార లిపుడు

కన్నులఱవిచ్చి చూచి మే ♦ ల్కాంచిరంత. 103

గీ. రాత్రి నిర్నిద్రతను జెసఁ ♦ ద్రాగి నిదుర
నిపుడు మునిమాపుదాపున ♦ నెనసియున్న
వార లెంతయుఁ గినిసి సే ♦ వకులతోడ
ఘోషనాఁపుడియని వెండి ♦ కునికిరంత. 104

గీ. దండడినిబోయి భటులు సం ♦ త్రాసపెట్టి
యాఁగుఁడాఁగుఁడియని చాల ♦ నఱచి రంతె
కాని భక్తులు మునుపటి ♦ కంటె నెక్కు
డైనభక్తిని జేసిరి ♦ హరిభజనము. 105

శా. అంత న్వారలువొయి భక్తతతి మా ♦ ర్ఘ్యంబెల్లఁ జెప్పంగనేఁ
డంతంబందెదు వీరి మర్కటపుఁగృ ♦ త్యంబుల్నరే! యంచు దు
స్స్వాంతుల్చివ్వున లేచి ఘోరదహన ♦ జ్వాలాస్ఫులింగంబు ల
త్యంతర్భాగము లేచి క్రిక్కఁజని ర ♦ త్యంతాగ్ర హాయత్తులై.

గీ. పండ్లు పటపటఁగొఱుకుచుఁ ♦ బైని గుద్ద
లైనఁ దిన్నగఁగప్పెకో ♦ కాఁకరమున
భక్తులను జంపవచ్చిరి ♦ పైకిఁగాని
మఱచిపోయిరి కత్తుల ♦ మాటయేమొ. 107

క. జనముఖమున నిలియుంటం
గనినంత నె మండిపడిరి ♦ గంతుల నిడుచున్
మునుపేర్చ్చినయెద్దులు
గని యెఱ్ఱపటంబు ఱేఁగు ♦ కరణిన్వారల్. 108

ఉ. కన్నుల నీరు వెట్టుకొని ♦ గద్గదికన్నితివల్కెఁ "కృష్ణమూ
ర్తిన్నలినాయతాక్షు విను ♦ తింపుఁడి సోదరులార! కొల్వుఁడీ
పన్నగశాయి సాటిచెలి, ♦ బంధుగు, దైవము గానరాఁడు మే

మెన్నఁడు సేగిసేయమలు ♦ కెందులకింకను మీకు మాపయిన్?"

వ. ఈశాంతవచనంబులకు మఱింత క్రోధావేశపరవశులై వారలిట్లనిరి

శా. మేమెట్లుండిననేమి నిన్ను గురుతా ♦ మిత్రత్వముల్దాల్చి మా
క్షేమం బారయుచుండుమంటిమె? నిను ♦ స్త్రీయంచు నోనాడలే
దేము? నీ కభిమాన మింతయును లే ♦ దే? యింకసిగ్గేది ము
న్నామంపుం బెనుముర్చ్చులన్గొని మము ♦ న్సాధింపఁగా వచ్చితే?

గీ. అంత నాయుభయులలోన ♦ నధికబలుఁడుఁ
గ్రూరతరుఁడైన మాధవుఁ ♦ డోరినీచ!
యనుచు నొక పెద్దకుండపెం ♦ కును గ్రహించి
వైచె నితిమీఁదఁ దనచేతి ♦ బలముకొలఁది. 112

సీ. పెంకునిత్యానందు ♦ విపుల ఫాలముపైని
దగుల ధారలుగ ర ♦ క్తంబుగాఱె
నంత రక్తంబాఁప ♦ హస్తయుగంబును
గాయంబుపై నితి ♦ గప్పికొనియె
"నిది నిమిగసీనచో ♦ నిం కూరకుండఁడు
చక్కఁజేయును వీరిఁ ♦ జటులకృతులఁ
జక్కంబడఁగ వీరు ♦ జనులు నిష్పాపులై
బాగుపడుదురు నా ♦ బాధకేమి"

గీ. యనుచు నతిమోదమున నాట్య ♦ మాడునట్టి
నితినిగని మాధవుండు "కుం ♦ శితముఖుండు
దెబ్బదిని కూడనాడుఁగా ♦ తెయ్యియనుచుఁ
జక్కఁజేయుట యెటు వీనిఁ ♦ జంపకుండ" 113

అని చుఱుకుఁజూపులం జూచి ♦ యాడుగఱచి
కొనుచు మఱియొక పెంకును ♦ గొని విసరుట

కెంచుచుండ జగన్నాథుఁ ♦ డెదురువచ్చి
యతనికై వట్టి వారించి ♦ యనియెనిట్లు. 114

శా. ఓయీ ! మాధవ ! వీనిసాధుమతి న ♦ త్యుగ్రుండవై చంపిన
న్గాయక్లేశము దుర్యశంబు నిది కా ♦ నన్బెబ్బులి న్దోర్చుటో
యాయిత్తంబయి శత్రుసైన్యమును శౌ ♦ ర్యస్ఫూర్తి నుగ్గాడుటో
న్యాయంబే యిటు లూరఁబిచ్చుకపయి ♦ న్బ్రహ్మాస్త్రము న్వేయుటల్.

ఆ. ఎంతయడ్డగించి ♦ యెన్నిబోధించిన
మాధవునిచలంబు ♦ మానదయ్యె
నింతలోననెల్ల ♦ వృత్తాంతమును భక్తు
లరిగి నిమికిఁజెప్ప ♦ నాతఁడంత. 116

చ. హరిభజనంబునాఁపి నితి ♦ నార్తినిబెట్టిన దుష్టుఁడెవ్వఁడం
చరిగి తదంతికంబునకు ♦ నాతనిమోమును జేతఁదాఁక నె
త్తురు సలుపెల్లఁబోయెఁ ద్వరి ♦ తుండయి యంతఁగృతాంతతుల్యభీ
సుర యుగముండుతావునకు ♦ సూటిగ నేగెను భక్తయుక్తుఁడై. 117

సీ. ముల్లోకములనేలు ♦ ప్రోడ యీతఁడె యని
నోసటి త్రిపుండ్రంబు ♦ నుడువుచుండ
శ్రీదేవి యీతని ♦ చెలువయేసుఁడియని
లాలితవక్షస్థ ♦ లంబువలుక
మింటికి మంటికీ ♦ మేటియొక్కఁడెయని
యున్నతాజానుబా ♦ హువులుదెల్ప
రవివీనిమైకప్పి ♦ లవముచూడుండని
తప్తకాంచనకాంతి ♦ తనువుచాట

గీ. నడచి నిమి మాధవుఁడు జగ ♦ న్నాథుఁడుండు
నెడకుఁజని సృష్టినవరించు ♦ నీక్షణముల

వారిఁదిలకించి ధార్ష్ట్యంబుఁ ♦ బట్టిపిండి
భయదగంభీరవాక్కులఁ ♦ బలికెనిట్లు. 118

ఉ. సిగ్గులు లేవె మానితిని ♦ జేసితిరిట్టులు, మీకు నాతఁడే
మెగ్గులు సేసె? శాంతుఁడు య ♦ తీశ్వరుఁడు న్గరుణాంతరంగుఁడై
లగ్గొనరింపవచ్చిన ల ♦ లాటము భగ్నము సేసినారు, మీ
పగ్గెయు శౌర్యమున్నృకుల ♦ పాంసనులార! నుతింపశక్యమే? 119

క. ఊరికిఁ గ్రొత్త; కతంబున
మాకసాధనము లేదు ♦ మాధవుభక్తిన్
నేరుపవచ్చెను వీనిం
దోరింపఁగఁ బూనుటంత ♦ దురితముగలదే? 120

వ. అంత. 121

ఆ. ఇండ్లుదోఁచికొనుట ♦ యిల్లాండ్రఁజెఱుచుట
హత్యలేచిచేయు ♦ టాటపాట
లైన క్రూరతములు ♦ క్రమానుపాటున విని
రిన్నిమందలింపు ♦ లేమియనక. 122

వ. గౌరాంగుండు వెండియు నిట్లనియె. 123

చ. పుడమిని విప్రవంశమునఁ ♦ బుట్టియు వాకొనరాని వెన్నియో
చెడుగులొనర్చినారు; తగు ♦ శిక్షను జేయుదు మీకు; నెవ్వఁడుం
గుడువకతప్ప దాత్మకృత ♦ కుత్సితకర్మఫలంబు; మీమదం
బడఁచి సుశీలురన్మనుచు ♦ నాతఁడు లేఁడని యెంచినారొకో. 124

సీ. అని పల్కునెడను జ ♦ ల్లనిచూపుఁ గన్దోయి
పరమతామ్రచ్ఛవు ♦ ల్గురియఁదొడఁగె
నిద్దంపుటద్దంపు ♦ నెమ్మోముఁ జెక్కిళ్లుఁ
గురాకువీఁకను ♦ జేగురించె

నురుఫాలఫలకంబు ♦ గరగరికలువీడి
చూడఁ దీక్ష్ణంబౌచు ♦ సుళ్లువాఱఁ
గన్బొమసింగాణి ♦ కవవంపుసొంపేది
కదిసి గ్రంథిలతఁజెఁ ♦ కట్లుజిమ్మె
గీ. నురముపైఁ బచ్చువల్లెవా ♦ టూర్పువడిని
పైకిఁ గ్రిందికి లేచుచుఁ ♦ బడుచునుండె
సభయహస్తంబు దుర్నిరీ ♦ క్ష్యంపుటుగ్ర
దహనకీలల చక్రంబుఁ ♦ దాల్చియుండె. 125

వ. అంత. 126

శా. శ్యేనంబున్గనుపావురంబుల క్రియ ♦ న్సింగంబుగాన్పింప స్వ
స్థానోత్తంభితమైన లేళ్లగతి సం♦త్రస్తాత్ములై యెంతయు
న్మేనుల్గంపమునొంది చెమ్మటలచే ♦ నిండంగఁ జేమోడ్పుల
న్మానంబుల్దిగనాడి నిల్చిరి జగ♦న్నాథుండుఁ దద్భ్రాతయున్. 127

శా. దోషుల్దండన కర్తసమ్ముఖమున ♦ న్దోర్బంధముంబొంది సం
భాషింపన్స్మృతిలేక నిల్చునటులీ ♦ పాఱులుపొగర్వ దు
ర్వేషంబుల్విడి చింతనొందిరి తమ ♦ న్విశ్వంభరుండో మునో
రోషంబంది సుదర్శనంబనిపి ని ♦ ర్మూలించునో యంచటన్. 128

క. నక్రంబున్దుర్వాసుని
జక్రిని దూఱినటువంటి ♦ చైద్యున్నుద్ద
ర్వక్రంబై యేఁచినయీ
చక్రముఁ గనఁజాలమనిరి ♦ చకితభ్రాతల్. 129

గీ. అనిలకంపితపత్రాయి ♦ తాంగులౌచుఁ
దలఁకుచుండెడు విప్రుల ♦ దైన్యమరసి
యాతుమార్తాండకరసన్ని ♦ భేక్షణముల

వారిఁగనుచుండు బ్రభువుకో ♦ పంబునరసి. 130

గీ. నిమికడకునేగి నితి "కృపా ♦ నియతివీరి
నజ్ఞులనుగాచి రక్షింపు ♦ మయ్య! స్వామి!
నీకరంబులు దాఁకంగ ♦ నేమహాత్మ!
క్షితిని గల్గినబాధలు ♦ సమసిపోయె." 131

క. అని చుబుకమంటి బ్రతిమా
లిన నిమి యాగ్రహపుదృష్టి ♦ లేశముఁబోకుం
టను గాంచి నితి భయంపడి
కనుఁగవ బాష్పములుగాఱఁ ♦ గా నిట్లనియెన్. 132

సీ. పూర్ణశిక్షార్హులై ♦ హో! వీరు గౌరాంగ;
యైనఁజెల్లునె సమ ♦ యంబుమఱవ?
నీయవతారమం ♦ దెన్నఁడు లోకర
క్షణముకై భీకర ♦ శస్త్రమెద్ది
ధరియింపనఁటివి; ♦ కరుణతో మోహనాం
గంబుతో మనసులఁ ♦ గరఁతునంటి
సత్కృపాగళదశ్రు ♦ సందోహమునఁబాపి
కల్మషంబులనెల్లఁ ♦ గడిగివైతు

గీ. నంటి; చేసినబాసలే ♦ మయ్యెనయ్య!
యిచటఁ జక్రంబుతోఁ బని ♦ యేమి, స్వామి?
యయ్యో! వీరు సుదర్శన ♦ హతులైన
నెవ్వరున్నారు రక్షింప ♦ నింకనీకు? 133

వ. అని యెంతచెప్పిన నింతయుఁ జలింపక చూచుచున్న గౌరాంగుంగని 'యయ్యయ్యో! యిదేమివింత! పరులబాధలంగని కన్నీరు మున్నీరుగా విలపించు నీకరుణామయున కింత క్రౌర్యంబింత చలం బె

చ్చటనుండివచ్చెఁ? గానీ! యింకొౕకయుపాయంబు వన్నెదనని యో
జించి నితి యిట్లనియె. 134

గీ. మనుచుటయుఁ జంపుటయు నీదు ♦ మనసుగాని
వినుము నాపల్కు నుభయులఁ ♦ గొనివధించు
టనుచితముసుమ్ము నాకు నీ ♦ యసువులిచ్చి
నది జగన్నాథుఁ డఖిలలో ♦ కాధినాథ, 135

వ. ఈమాటలకుఁ జిప్పున నితివంకకుందిరిగి 'యేమంటి' వని యడుగ
నతండు యావద్వృత్తాంతంబు వివరించిన విని దరహాసవికసిత వద
నారవిందుండై 'జగన్నాథుండు నీకుఁ బ్రాణదానంబు సేసినాఁడా?'
యని యతనిందిలకించి టక్కులమారి గౌరాంగుం డిట్లనియె. 136

శా. అన్నా! మానితిప్రాణరక్షణము నీ ♦ వా! సేసి యుద్వేలమా
పున్నెంబుంగనినాఁడ వీబుణమెటు ♦ లూర్ణంబుగాఁ దీర్పనాఁ
గన్నారన్నినుఁగాంచి యాత్రిపడు నా ♦ గాటంపుఁ గౌఁగిళ్లలోఁ
గొన్నంగాని మనంబు దృప్తిఁగనదీ ♦ కోర్కి న్బ్రసాదింపవే? 137

గీ. అని జగన్నాథుమాటకు క ♦ ల్పాగశాఖ
లైన చేతులఁబట్టి య ♦ త్యంతకృపను
నిమి కృతాలింగనునిజేయ ♦ నేలవాౕలె
భక్తిసంభవ చిన్మోద ♦ పరవశుఁడయి. 138

క. ఇనుము లసద్భర్మంబుగ
నొనరించెను స్పర్శవేధి ♦ యోజన్గూౕరా
త్ముని భక్తపుంగవుని జే
సెను నిమి స్పృశియించి యిట్టి ♦ చిత్రముగలదే? 139

సీ. జీవితాశనువీడి ♦ జీవచ్ఛవంబయి
నిలఁబడి భీతిచేఁ ♦ బలుకలేక

యున్నమాధవునకుఁ ♦ నుదయించెఁ దరణాశ
సోదరుభాగ్యంబుఁ ♦ జూచు వెంటఁ
"బ్రజలలో నావంటి ♦ పాతకుండుండునే?
పారంబులేదు నా ♦ పాపకృతుల"
కంచుమ్మలించెదు ♦ నతఁడివ్వ డీతండ్రి
తలఁచెనే రక్షింపఁ ♦ గలఁడు నన్ను
ఆ. ఋషిగానటంచు ♦ గాఢవిశ్వాసంబుఁ
బూని దయనుజూపు ♦ పుణ్యపురుష!
శరణుశరణు కృష్ణ ♦ జలజలోచన! యని
వ్రాలె నిమిపదముల ♦ పైఁదెగించి. 140
వ. గౌరాంగుం డదిగాంచి నీపాపనివారణంబు నీవనుకొనునంత సులభ
సాధ్యంబుగాదని నుడువ నతం డిట్లనియె. 141
జనులందఱు నీపిల్లలు
చనునే నన్ద్రోసివేయ ♦ స్వామీ! హరి! నీ
తనయులలోపల నొక్కం
డనుగానే కోపమేల ♦ నాపైఁ దండ్రీ. 142
వ. అందులకు నిమి యిట్లనియె. 143
సీ. దైవపుత్రుఁడవె మా ♦ ధవ! నీవు తలఁచితే
యిదివఱకారీతి ♦ నెన్నఁడేని
నట్టులైన సోదరు ♦ లైన యీపురివారి
నేలబాధించితి? ♦ పీవె ప్రభుఁడ
వందఱికొందఱో ♦ హస్తముల్జోడించి
కొనినిల్చి నీప్రమోల ♦ గొప్పచేసి
యట్టివారలుసూడ ♦ నర్థిపై ప్రార్థింతె?

ప్రజలు నీపీడచే ♦ వనరునట్లు

ఆ. పొక్కచందమైన ♦ పొంజరీచేలంబు
మాయునట్లుపార్లి ♦ మట్టిలోన
దిక్కులేనివాని ♦ తెఱఁగున దేవురిం
చెదవు జనులు నవ్వ ♦ సిగ్గులేదె? 144

మ. బలమున్నార్యము నీకొసంగెదయు గో ♦ పాలుండు లోకోపకా
రులకుండోడయి వానిఁజూపుదని వై ♦ రుధ్యప్రధానుండవై
బలభాగ్యంబులులేని పేదలఁ గదు ♦ న్బాధించి శ్రీకృష్ణుబి
డ్డలలో నొక్కఁడనంచుఁ బల్కుటకుఁ గ♦ట్టా! నాల్కయెట్లాడెనో!

వ. మాధవుండు కంపితకంఠస్వరుండై యల్లన నిట్లనియె. 146

క. మావాఁడు జగన్నాథుఁడు
గావంబడె నన్నుఁగూడఁ ♦ గరుణాత్ముఁడవై
ప్రోవంగదె! పాతకిమా
నోవరదా యిర్వురందు ♦ నొక్కనిఁ బ్రోవన్. 147

వ. అందులకు నిమి యిట్లనియె. 148

గీ. ముమ్మభక్తులు హరినామ ♦ మునువచించి
యొసఁగవచ్చిన యప్పుడే ♦ పసిగమెలఁగి
యుంటిరేఁ బాపములువ్రాయి ♦ యుందు; నట్లు
వలనుపడమినిఁ దిరుగరా ♦ వలసివచ్చె. 149

గీ. అప్పుడేని జగన్నాథు ♦ నట్లయూర
కుంటివే వానివలెనె ధ ♦ న్యుండవౌదు
వీవు దుర్భాగ్యుఁడవుగాన ♦ నినుమడించి
కొంటిపాపంబుఁ జెంతుతోఁ ♦ గొట్టెనితిని. 150

క. భక్తుఁడు సాధువు సుకృతా

సక్తుఁడనితి ; మేలుఁగోరు ♦ సకలజనులకున్
యుక్తమెఱుంగక యాతని
రక్తమెచూపితివి నిన్ను ♦ రక్షింతునురా ? 151

వ. అంత విఫలమనోరథుండై మాధవుం డిట్లనియె. 152

గీ. ఇంక క్షమియింపుమంచు ని ♦ న్నేఁ చఁదలను
దఱుగుశిక్షకు నేనియుఁ ♦ దలఁకఁగాని
నీపదాంబుజసేవయు ♦ నీకటాక్ష
మెప్పుడెట్లగు నాకది ♦ సెప్పుచనెద. 153

క. ఈమాటలు వినినంతనె
మోమునఁ దీక్ష్ణత్వమెల్లఁ ♦ బోయి యెదదయా
ధామంబుగాఁగ నిమి వా
క్యామృతములు చిల్కి నిట్టు ♦ లాతని చెవులన్. 154

మ. అటులైన న్వినుమిత్రమా! యిపుడు నీ ♦ యార్తుల్వెపన్బాపనా
పటిమల్పాలవు నిన్నయన్నితిక్షమిం ♦ పన్గల్గె నేనప్డు నీ
చటు లాఘుప్రకరంబుఁగూల్చుటకు నే ♦ సాయంబుగావచ్చు ; న
క్కటికంపుంజలరాశిగాఁడె నితి వే ♦ గంబేగు మచ్చోటికిన్. 155

గీ. పోయెఁ బాఱుఁడుచాప ని ♦ ర్ముక్తబాణ
మువలె నను వెంట నానందు ♦ ప్రేమాల ; కేగి
కావుకావుము ననుఁ గృపా ♦ కరయటంచు
నతని పదములపైఁబడె ♦ నశ్రులొలుక. 156

క. పరమానందంబున నితి
కరుణన్ననఁబఱుపఁ బోవఁ ♦ గానే వడిఁద
త్కరము ల్పట్టుకొనుచు శ్రీ
వరుఁడిట్లనె నితినిజూచి ♦ వాత్సల్యమునన్. 157

సీ. ఇంత వేగమె క్షమి ♦ యించితే, మాధవుం
డాత్మదోషంబుల ♦ నల్పములుగ
నెంచి కర్మముఁ బాప ♦ కృత్యముల జ్జేయు
నెట్టులో వీనిక్ష ♦ మింపవలయు
క్షమియించి కృష్ణభ ♦ క్తప్రకాండంబుల
కొరులకుఁ గలభేద ♦ ముర్విఁ జాటు
వలయు ; మాధవులెన్నఁ ♦ దిలకింపనీ ! "తన
పాపము ల్గడుమెండు ♦ వానిఁ బాప

గీ. నేనుఁ గూడను జాలక ♦ యితని నతనిఁ
దోడుగాఁ గొని తారణో ♦ ద్యోగమందుఁ
జొచ్చితి" నటంచు ; నట్టుగాఁ ♦ జూడకున్నఁ
బూర్వగతి కేగు మఱల శ్వ ♦ పచ్చమట్లు. 1.

వ. నిటి యిట్లనియె. 1:

మ. ధరణీనాటకసూత్రధారుఁడవు త ♦ థ్యంబీవు గౌరాంగ ! స
త్కరుణన్మాధవు నీవు బ్రోచి యని నా ♦ కార్యంబుగాఁ జూపఁ డ
క్కర్మివై పన్నిద వింతతంత్రము సరే ♦ కానిమ్ము ; మన్నించి య
క్కఱ యేనిత్తు మదీయపుణ్యఫలమిం ♦ కన్వీని కబ్జోదరా ! 160

ఆ. హరి ! హరి ! హరి ! యంచు ♦ నచ్చటిభక్తులు
గరలి నిటినిబొగడి ♦ కేకలిడిరి
జయము ! జయమటంచు ♦ జనులందఱుంగూడ
హస్తములనుగొట్టి ♦ యాడిరంత. 161

గీ. రమ్ము మాధవ ! సఖుఁడ ! రా ♦ రమ్ము వేగ
యాస్త్రవరులకు మనకుఁ బో ♦ రాటమేల ?
ప్రజలు మన సఖ్యమును గన ♦ వలయునంచుఁ

గరములనుజాఁచి నిమివానిఁ • గాఁగిలించె. 162

క. కరఁగువడిన కల్మషములు
నురుగులుగాఁగాఱె నోటి • నుండి ; తనసహో
దరుగతి బ్రహ్మానందముఁ
బొరసియొఱగె మాధవుండు • భూస్థలినంతన్. 163

క. కోమలహృదయా ! నీవీ
భూమి నమితపాపపాళిఁ • బ్రోచితివి ; సరే !
నామాట యేమిచెప్పెదు
రామా ! చిత్తార్తిచయ వి • రామోద్ధామా ! 164

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

షోడశాశ్వాసము.

చ. పడవల నీఁతనేరువని ♦ వారలముంచెడు గొప్పయేఱు పగల్
పుడమి ఫలింపఁ జేసి సుఖ ♦ పుష్టినొనర్చెడుమాడ్కి మానవుల్
పడునురుదుఃఖమున్దొరఁగు ♦ బాష్పజలంబుఁ బురస్సుఖంబుఁ గూ
ర్చెడు నుపకారకారులగుఁ; ♦ జిత్రకృతుల్గద నీవిరాఘవా! 1

చ. సలిపినకీర్తనంబు పెలు ♦ చన్శ్రమపెట్టెను భక్తపాళిఁబి
చ్చిలెఁ జెమటల్శరీరములఁ ♦ జిత్తములున్గల గుండుసెందె ను
జ్వలతర ఘర్మభానుఁడుగ ♦ భస్తిబలంబఱి యస్తమించె భ
క్తులు శ్రమవారణంబుకయి ♦ కోరిరి గంగను స్నానమాడఁగన్. 2

గీ. అందఱుపవిష్టులౌచు గృ ♦ హాంతరమున
గంగ కేగఁగఁ జూచుచుం ♦ డంగఁ దలుపు
దగ్గఱను 'స్వామి' యనెడునా ♦ ర్తస్వనంబు
వినఁబడియె నంత నెవరువా ♦ రని యడిగిరి. 3

గీ. స్వామి మేమర్థులమటన్న ♦ సరగ నేగెఁ
దలుపుఁ దెఱవ మురారిస ♦ త్త్వజవశాలి

మరలివచ్చి జగన్నాథ ♦ మాధవులని
విన్నవించెను నిమితోడ ♦ వినయముననను. 4

గీ. అధిపుఁడాజ్ఞయొసంగ ము ♦ రారివారి
నిర్వ్వరను గతుములయందు ♦ నిమిడిచికొని
తనుబలంబునఁ దనకంటెఁ ♦ దక్కువయని
తెల్పనోయన నిమిద్రోలఁ ♦ దెచ్చియునిచె. 5

క. గౌరాంగుఁ జూచినంతనె
వారలు రక్షింపుమమ్ముఁ ♦ బాపాత్మకులన్
గారుణి కాగ్రణియని క
న్నీరొలుక న్సోలిపడిరి ♦ నేలన్జాలిన్. 6

వ. అంత గౌరాంగుఁడు నితివంకఁజూచి యిట్లనియె. 7

శా. శ్రీపాదా! పరితప్తచిత్తులయి న ♦ జ్జేరంగ నేతెంచి రీ
పాపు; ల్వీరల నీకొసంగెదను నీ ♦ వారాటచే; వీరలన్
గాపాడన్వలెవేగ; పూతజలగం ♦ గన్ముంచి కర్ణంబులన్
బాపోద్ఘాటక దివ్యభవ్య హరినా ♦ మంబూఁదుమో మిత్రమా! 8

వ. అపారప్రేమార్ద్రహృదయుం డగుశ్రీపాదనిత్యానందుం డీమాధవజ
గన్నాథులం గొనిపోవుతఱి వారితోఁబల్కిన యనుకంపామేదుర
వాక్యంబులు శ్రీ గౌరాంగదేవు చరిత్రంబులయందు గీతరూపంబు
గా నిట్లు గానంబడియెడు. 9

ద్వి. రండుసోదరులార! ♦ రండు జాహ్నవికిఁ
గొండు శ్రీహరినామ ♦ కుసుమాసవంబుఁ
గుండపెంకున నన్నుఁ ♦ గొట్టితినంచు
గుండె చిల్లులువాఱఁ ♦ గుందకుమయ్య!
సంతోషనృత్యము ♦ ల్సల్పుచుఁ బుణ్య

వంతమహానదికిరా ! ♦ వడిగ మాధవుఁడ !
యంతమాత్రమునసే ♦ హరిభక్తినేర్చి
సంతసంబిడుటకే ♦ సందేహపడను
ఖాండఖండముతోడ ♦ ఫాలంబుఁగొట్టి
దుండగంబున నాకుఁ ♦ దొందరసేయు
చందునిపై వగ ♦ ల్సాధించుటేఁగన
ఖండభక్తియుఁ బ్రేమ ♦ గలవుశేసుమ్మి. 10

గీ. మృతకళేబరముల యట్లు ♦ మేదినిపయిఁ
బడిన యిర్వురఁజేతుల ♦ పైనిబెట్టి
కొని మహాభక్తులు నిమితోఁ ♦ జనిరి గంగ
కార్భటిని నృత్తగీతవా ♦ ద్యములతోడ. 11

గీ. బొబ్బలిడి విష్ణుగానంబుఁ ♦ బొనరుచుటకు
నాడుటకు లజ్జపడరు గా ♦ రాంగుచెంత
నతనిభక్తులు ; డెబ్బది ♦ యాఱుదాఁటె
నట్టి యద్వైతుఁడుంగూడ ♦ నట్లెసేయు. 12

క. గంగకడకుఁజని యందు ము
మ్మంగం భక్తాళిసారఁగ ♦ నూల్కొని మొదలు
ప్పొంగ న్విప్రసహోదరు
లుం గూడంజొచ్చిరి నది ♦ లోనంగ్రుంకన్. 13

సీ. మిత్రుల బుజముల ♦ మీఁదను నిలుచుండి
కుప్పించి నీటిలోఁ ♦ గూలువారు
జలములమున్ని యు ♦ చ్ఛ్వాసించి బుడబుడ
మను ధ్వనుల్గావించి ♦ యలరువారు
కాళ్లువట్టుకలాగి ♦ నీళ్లలోఁ బడఁద్రోసి

యయ్యకు 'దాసోహ' ♦ మనెడువారు
మోములపైనీళ్లు ♦ మోఁది దోసిళ్లను
కిక్కిరిబిక్కిరినిగొల్పి ♦ కేరలువారు

గీ. హరిహరీయనిపడి యీఁత ♦ లాడువారు
భక్తు లిట్లమితానంద ♦ యుక్తి, స్నాన
మాడుచుండిరి చంద్రోద ♦ యసమయమున
బాలు రట్టులు గంగ గ ♦ గ్గోలువెట్టి. 14

ఉ. కేకలఁజల్లులాటలను ♦ గేలియొనర్చెడు మాటలన్నతా
నేక ముకుందసంస్తుతుల ♦ నెంతయు భక్తులు చాలకాలమా
దాఁకఁ జెలంగి స్నానపరి ♦ తాంతులుగాఁగ శచీజుఁడంతనే
దోకయి సన్నసేసెఁ; గని ♦ యూరకసిల్చిరి భక్తులందఱున్. 15

ఆ. చాలమందిజనులు ♦ జరుగుచిత్రంబులు
గాంచు కౌతుకమున ♦ గంగయొడ్డు
పైనినిలిచియుండి ♦ పరికించుచుండిరం
త నిమి నితినిబిలిచి ♦ యనియెనిట్లు. 16

మ. పరితాపంబునఁ గుందువీరలను నీ ♦ పాల్సేయుదునోసదరా!
హరినామంబిడి వీరిఁ బూతులుగఁజే ♦ యంబూను శ్రీపాద! దు
ర్భరపాపౌఘము లెన్నియున్న ననుకం ♦ పాపూర్ణ కృష్ణాఖ్యతా
హరియింపంగలదంచుఁ జాటవలెన ♦ య్యా! లోకమందంతటన్.

గీ. నడుమ గౌరాంగుఁడాతని ♦ యెడమప్రక్క-
నితియుఁజుట్టును భక్తులు ♦ నిమియెదుటను
మొగుడుకై దామరల విప్ర ♦ యుగమునిట్టు
లొలసి మొలబంటి నీటిలో ♦ నిలిచియుండ. 18

వ. గౌరాంగుండు గంభీరభాషణంబుల నా మాధవజగన్నాథులతో ని

ట్లనియె. 19

మ కులశీలంబులు బుగ్గిలోఁగలపి సం ♦ కోచింప కాజన్మముల్
ఖలకార్యంబులొనర్చి, చేసితి రసం ♦ ఖ్యాకంబులౌ పాపముల్
గలఁడే వీని భరించిపోఁ ద్రిచుటకు నౌ ♦ క్కండేని నాదోషముల్
దొలఁగంబాపెనఁగాక కావగదవు ♦ తుల్మీరు సేయుండిటుల్. 20

క. చెలులారా! గంగోదక
తులసీతామ్రములమీఁదు ♦ తోరపుఁ బాపం
బులనన్నిటి నాయీకర
తలమున నీపుణ్యనదిని ♦ ధారవిడువుఁడీ. 21

వ. ఈభీకర గభీరవాక్యంబుల కందఱు నివ్వెఱపడి పిడుగువడినట్లు నిశ్చే
ష్టితులై మిన్నకుండ మాధవజగన్నాథులు ధైర్యంబువీడక బద్ధాం
జలులై యిట్లనిరి. 22

గీ. అధిప! నెఱవేర్పలేనట్టి ♦ యాజ్ఞయిడకు
నీతికుష్ఠార్త దుర్ఘోర ♦ పాతకులమె
కాని యింతటిపని కొడి ♦ కట్టునట్టి
స్వార్థపరనీచ చిత్తులమయ్య! మేము. 23

క. అనునంతనె బళి! శ్రీహరి!
యని భక్తులు కేకలిడిరి ♦ యైనన్నిమి, చె
ప్పినయట్లు చేయవలె వల
దనుమానమటంచు వెండి ♦ యాజ్ఞయొసంగెన్. 24

వ. అందులకు విప్రసోదరు లేమియుం జేయలేకిట్లనిరి. 25

మ. క్షమియింపన్వలె దేవదేవ! సకల ♦ క్ష్మాలోకమామోదవ
త్కమనీయప్రసవప్రకర మాలికలతోఁ ♦ గైసేసి పూజించు నీ
రమణీయాంగము వానికేమొటులు ని ♦ ర్దాక్షిణ్యత స్నిగ్గులే

ఁ మహాపాప దురంతదుఃఖములు కా ♦ న్కల్వెట్టెనో నయ్యయో!

క. దరిలేని నరకబాధల
భరియింతుముగాని తప్ప ♦ భర్మాంగ! మహా
దురితాత్ముల యఘములలో
నెరసేనియుఁ దాఁకనీము ♦ నిన్ను మహాత్మా! 27

ఉ. అందులకు న్శచీజుఁ డిసు ♦ మంతయు నీకొనకుంటఁజూచి యా
నందుఁడు మందహాసవద ♦ నంబునఁ బాలులయొద్దకేగి యీ
సందియమేలపొందెదరు ♦ సల్పుఁడి చెప్పినయట్లుకూడ వీ
కొందలపాటు లేమియును ♦ గోపకుమారుని సమ్ముఖమ్మునన్. 28

సీ. పాపంబులు హరించి ♦ పతితపావనబిరు
దంబొందఁజేయు సా ♦ ర్థకతనిపుడు
మీమూలమున నిది ♦ మేదిని బ్రకటితం
బౌను సోదరులార! ♦ యాలసింప
కింతయుఁ గొంకక ♦ యేలిక సెప్పిన
చొప్పనఁ జేయుఁడు ♦ చెప్పి నాతఁ
డెవ్వఁడో యదిమాత్ర ♦ మెంచిచూడుఁడు దాస
నెదలోనిసందియం ♦ బెగసిపోవు

గీ. మీకలుషములెకా వెల్ల ♦ లోక కల్మ
షములు గూల్చెడుశక్తి యీ ♦ నిమికిఁగలదు
మలినతనుఁజెందఁ డతఁడు; స ♦ మస్తవస్తు
శోధకాగ్నిని ముఱికిదా ♦ సోఁకఁగలదె? 29

వ. అని పల్కిన. 30

సీ. మాధవుండును జగ ♦ న్నాథుండు నితిబోధ
నములకు నీకొని ♦ నిమియెదుటను

నిలఁబడి తోయము ♦ ల్తులసీదళంబులు
దక్షిణయుంగొని ♦ తండ్రిఁ దాత
గోత్రంబుఁ గులమును ♦ సూత్రంబు వేదంబు
నుడివి యథావిధి ♦ విడిచి రాత్మ
కృత మహాఘోరాఘ ♦ వితతులు పతితపా
వనుఁడు సాఁచినకరం ♦ బునను భక్తి;

గీ. దాతలిటుసల్ప నాగ్రహీ ♦ తయును శాస్త్ర
విదితమార్గంబులను లేని ♦ పితనుదాతఁ
జదివి చైకొంటి మీపావ ♦ సమితినంచు
ఘనఘనారవ సదృశవా ♦ క్యములఁబలికె. 31

మ. నిమి బంగారపుదేహమంత సల్పుచై ♦ నిల్చెన్ని మేషంబు కే
తుమహాగ్రాహ నిరస్త తేజ కరఖ ♦ ద్యోతప్రతీకాశమై;
యమలాభోజ్జ్వలమయ్యె వెంటనది; ని♦త్యానందుఁడున్వారి శో
త్రిముఁల స్త్రీహరినామమున్నొడివె; నం♦తన్భోమె విప్రాఘముల్.

గీ. అంత గౌరాంగునింటికి ♦ సరిగిరంద
అచట హరికీర్తనముసేయ ♦ నవనిసురులు
పూతులైరని నితియాత్మఁ ♦ బొంగిపొంగి
నాట్యమాడంగఁదొడఁగె ను ♦ న్మత్తుపగిది. 33

వ. జరిగిన హరికీర్తనంబున భక్తిపరవశులై సంతోషంబు పట్టఁజాలక నందఱాడందొడంగిరి. వారితో మాధవజగన్నాథులుంగూడఁగలిసి నర్తనంబులు గావించిరి. తన్నర్తనంబులునూచి ప్రజలుసెందిన యాశ్చర్యం బిప్పటికి నుత్తరదేశంబునఁ బాడుకొను సీగీతంబునఁ గానంబడియెడు. 34

ద్వి. తనువులుమఱచి మా ♦ ధవజగన్నాథు

లనుపమభక్తి నృ ♦ త్యములుగావింత్రు
నర్తింపఁగా జగ ♦ న్నాథుఁడౌనేమి
ధూర్తుఁడీమాధవ ♦ దుష్టరాక్షసుఁడు
పరమభాగవతుకై ♦ పడి నెట్లు కూడి
హరిభక్తిమగ్నుఁడై ♦ యాడుచున్నాఁడు
ధారణినిట్టి చి ♦ త్రములు సూచితిరె?
గౌరాంగుచేఁతల ♦ క్కజములుగావె? 35

క. ఆఁగెను గీర్తన; మందఱు
నేగిరి తమయిండ్లకైన ♦ నేగక శ్రీవా
సాగారంబుననుండె వి
రాగుండయి మాధవుండు ♦ రాత్రియుఁ బవలున్. 36

ఉ. కూరుకువోరెమున్దొఱఁగి ♦ కుంఠితచిత్తత మాధవుండు ల
క్ష్మీరమణుండు చూపిన య ♦ మేయకృపన్గొనఁదాన నర్హుఁడన్
భీరుత నేకధారగను ♦ వీక్షణగోళక బాష్పసంతతుల్
గారఁగ నేడ్చుచుండె నది ♦ గాంచి తపించిరి మిత్రులందఱున్. 37

వ. నిటి శ్రీవాసప్రముఖులు దగ్గఱకుఁజని దుఃఖోపశాంతికరణోద్యుక్తులై యిట్లనిరి. 38

శా. అయ్యా! మాధవ! యేలయేడ్చెదవు గౌ ♦ రాంగుండునీపాపముల్
వ్రయ్యంజేయఁగనైతి పూతుఁడవు ని ♦ ద్రాభుక్తులన్మాని య
య్యయ్యో! పూచికపుల్లవయ్యెదవు స ♦ ర్వాఘంబులు న్స్వామిపా
లయ్యెన్గానె నాతఁడవ్వి యిఁకశాం ♦ తాత్ముండవై యుండుమా!

వ. దానికి నిటితో మాధవుం డిట్లనియె. 40

క. హృదయాశుగమై గురువర!
యిదియే నన్నేఁచుచున్న ♦ దీలోకేశుం

డదయత నన్నీక్షించినఁ
గదురదు నాకెన్నఁడిట్టి ♦ కష్టంబకటా ! 41
క. నాకోస మీమహామహుఁ
డీకనకోజ్జ్వల శుభాంగుఁ ♦ డీకరుణాళుం
డాఁకపడి నాయుక్తంబులఁ
గైకొని యయ్యొయ్యొ! యేల ♦ గాసిలవలయున్. 42
క. ఏపాపంబుల కైనను
రూపఱుమార్గంబుగలదు ♦ రుచిరాంగకృపా
వాపికి నిమికేఁజేసిన
పాపంబునకో మహాత్మ ! ♦ పారముగలదే ? 43
క. ఈరీతిఁ బొగులుచుండుట
యారసి సతి నిమికిఁజెప్పె ♦ నంతటఁ గరుణా
వారాశి సాశ్రులోచనుఁ
డైరయమున నాతఁడుండు ♦ సచటికినేగెన్. 44
ఉ. పెట్టినభోజ్యవస్తువులు ♦ పెట్టినయట్టులెయుండ మోరిలఁదాఁ
దొట్టడుబాష్పపూరముల ♦ తోఁ దపియించెడు మాధవున్గనున్
దట్టి శచీజుఁడిట్లనియె ♦ “దారుణకృత్యము సేయఁజెల్లునే?
గిట్టదెయన్నమున్దినక ? ♦ కీర్తి నిజెందదె యాత్మహత్యచేన్. 45
క. నీపాపంబులనన్నిటిఁ
బాపంగాలేదె మాధ ♦ వా ? నుడువుమె వే
లోపములున్నం ; బూర్తిగఁ
దాపాపనయంబొనర్తుఁ ♦ దక్షణముసఖా ! 46
మ. సతతానంద నిమగ్నచిత్తుఁడగు నీ ♦ సద్భక్తుఁ డానందుఁడా
తత దుఃఖాబ్ధిమునుంగు నీవెడఁగుచేఁ ♦ తలూఁచి, నీఘోరదు

ర్గతులన్బాపిన పుణ్యపూరుషుని దుః ♦ ఖంబైనతోఁజించి యూ
ర్జితచేతఃకలితుండవై వదలు ని ♦ శ్శేషవ్యథల్ మాధవా! 47

వ. అందులకు మాధవుం డిట్లనియె. 48

సీ. చెప్పెదవినునాదు ♦ చింతకుఁగారణం
బర్థంబులందుత్త ♦ మార్థమంది
నాఁడ; నెఱుఁగుదు ♦ నాపాపమంతయుఁ
బోయినదని కాని ♦ పొంగిపొంగి
గంగాతరంగ సం ♦ ఘంబుమాడ్కినివచ్చి
గుండెనుగొట్టు ప్ర ♦ చండశోక
బాష్పంబులడఁప నా ♦ వల్లఁగాకున్నది
నాదుఃఖహేతువు ♦ నీదుకృపయె

ఆ. పారరహిత పాప ♦ పంకిలుండనునేను
నీవు నిర్మలత్వ ♦ నిధివి; నన్నుఁ
బ్రియతనూజువలెను ♦ వీక్షింతువీదుష్టుఁ
డంతప్రేమమునకు ♦ నర్హుఁడయ్య? 49

ఆ. ఘోరపాపములకుఁ ♦ గ్రూరశిక్షను జేసి
యుంటివేని నింత ♦ యుమ్మలింప
నిట్లునాకు నీవు ♦ కృపసూపినకొలంది
వెల్లివిరియులోని ♦ వెతమహాత్మ! 50

క. కనుఁగొంటినిపుడు పాపులఁ
బనిగొని శిక్షించుకంటెఁ ♦ బరమసుఖదమో
యెనసితినిగాని నీకృప
ఘనమయ్యెను శిక్షకంటెఁ ♦ గరుణయె దేవా! 51

క. ఎదుట గౌరాంగుఁడుండిన

మెదుకుల్దిను శోకము దిగ ♦ మ్రింగి; యతండిం
కెదుటన్లేకున్న వచిం
పఁ దరముగానట్టి వంత ♦ మాధవుఁడు వడఁక. 52

క. ధారాళముగ నాతఁడు
గౌరాంగునితోడఁ బల్కఁ ♦ గాఁజంకిన న
వ్వారి నితితోడ నిట్టులు
గూరిమిమెఱుఁ బల్కుహృదయ ♦ కుహరస్థార్తుల్. 53

క. కామాదివికారములకు
ధామంబై పుణ్యవృత్తి ♦ తతిరహితంబై
నామనసు చచ్చియుండఁగ
స్వామి సజీవంబుఁజేసెఁ ♦ జచ్చినదానిన్. 54

క. నను నాపాపవ్రాతముఁ
గొని నిమి యటుసేసెఁగాని ♦ గురువర ! ప్రాణం
బెనసిన నామనమిప్పుడు
కనఁబఱచెదు నవ్వియేవొ ♦ కట్ట ! యెఱుఁగుదే ? 55

సీ. మత్పూర్వకృతకార్య ♦ మండలంబందొక్క-
డేనియు సంతసం ♦ బిచ్చి ధైర్య
ము నొసంగునది లేదు ♦ మొదటినుండియు స్వార్థ
పరుఁడనై మహితపా ♦ పనివహంబు
నార్జించుకొంటి ; మ ♦ ద్యవిగతస్మృతిచేత
నెన్నిదుష్కార్యంబు ♦ లేను జేసి
నాఁడనో యెందఱిఁ ♦ బాడుచేసితినో పూ
ర్ణంబుగాఁ దెలివికి ♦ రాకయున్న,
గీ. నందుఁ గొన్నికనఁబడుఁ బ్ర ♦ త్యక్షముగను

బ్రతి దురితకార్య మాకృతిఁ ♦ బడసివచ్చి
బల్లెములు శూలములుగొని ♦ బలిమి మర్మ
భాగములయందుఁ బొడిచెడు ♦ పగిదిఁదోఁచు. 56

చ. చెఱిపినస్త్రీలుఁ దండ్రిలున ♦ శించినబిడ్డలు నాసికాదులన్
దఱిగినదీనులు న్దహన ♦ దగ్ధగృహార్థపదార్థరాసులున్
ఖరతరదృష్టి నాకనుల ♦ కట్టెదుట న్గనిపింపసక్కటా!
గురువర! స్వస్థతన్గనునె ♦ గుండెలు? కంటికి నిద్రవచ్చునే? 57

ఆ. నేను బాధపెట్టి ♦ కానిపనులుసేసి
నట్టిమనుజకోటి ♦ యయ్యొ! యిప్పు
డెట్లు కాలదూత ♦ లట్లు భీకరవీక్ష
ణములనిలుచు నాదు ♦ సముఖమందు? 58

ఆ. సమయఁజేయఁజూచు ♦ జాగ్రదవస్థ; యీ
వారినిద్రవోయి ♦ పాపుకొందు
నంచుఁ గునుకస్వప్న ♦ మందునఁ గనఁబడుఁ
బూర్వదురిత భయద ♦ మూర్తులకట! 59

శా. గౌరాంగుండిట నాకుఁజేసిన మహా ♦ ఖ్యాతోపకారంబిఁక
న్వారిన్నేల్పవల్లొక్క రీతిఁ గనుల ♦ న్బాష్పంబులన్నాల్చి దుః
ఖోరు శ్వాసములూర్చు శక్తినిడుతే! ♦ యొక్కింత గన్నీళ్లదు
ర్వారంబౌ వెతతగ్గ; లేనియెడఁ బా ♦ పజ్వాల నన్నేర్చదే! 60

క. అంత స్తాపానలమున్
శాంతింపఁగఁ జేయనోనఁగఁ ♦ జల్లనిదృఙ్ని
ష్క్రాంతాంబుపూరములు; నిమి
యంతటి పుణ్యాత్ముఁడవని ♦ యందుంగలఁడే? 61

వ. అని వెక్కి వెక్కి యేడ్వంజొచ్చె. 62

సీ. విషపదార్థముదిన ♦ వెలికివచ్చును దొల్త
వాంతితో; నదెయల ♦ వాటుపడిన
నేదియే నౌషధ ♦ మిచ్చి విషంబంతఁ
గ్రక్కింపవలెఁ; జిర ♦ కాల కృతవి
శేషపాపాకీర్ణ ♦ చిత్తమాలిన్యంబు
వెలుపలికింగొట్ట ♦ విశ్వవిభుఁడు
మాధవునకుభక్తి ♦ మందిడెఁ; నద్దాన
లోనికల్మషరాశి ♦ లోచనాంబు
ఆ రూపముననుబైకి ♦ రోదనమైవచ్చె;
దానివలనబాధ ♦ తగ్గుచుండెఁ;
బాపకార్యజన్య ♦ పరితాపమిట్టిలో
కమునకెంతయొ యుప ♦ కారియగును. 63

వ. మాధవుండు వెండియు నిట్లనియె. 64

మ. అపచారంబులొనర్చి నేను బహుబా ♦ ధాయత్తులజేసిన
ట్టి పవిత్రాత్ముల యార్తిరావములుఁ గుం ♦ ఠీభూతదీనాస్యముల్
గృపయింతేనియు లేక పట్టుదలతోఁ ♦ గీడ్పాటునొందించి న
న్నెవుఁడుగ్రాపిసివెట్టు; నేబ్రిదుకుటె ♦ ట్లింకీభువిన్దేశికా. 65

వ. అని పొర్లిపొర్లివచ్చు దుఃఖంబాఁపికొని మఱల నిట్లనియె. 66

శా. ఈబాధల్భరియింపఁజాల నికి! యిం ♦ కేరీతి హృచ్ఛాంతియా?
నేబాధించినవారినంతఱఁ గడు ♦ న్దీనుండనై ఫాలభా
గాబద్ధోభయపాణుల న్క్షమకునై ♦ ప్రార్థించి ప్రాపించి చే
తోబాధాతతి యంతటన్జనునా! హా ♦ దో! యప్పుడేఁజూచెదన్.

ఆ. ఎవ్వరట్టివార ♦ లెందఱెచ్చటనున్న
వారలయ్యొ! యనుచు ♦ వనరివనరి

మాధవుండు గుండె ♦ మహితప్రయత్నము
సలిపి దిటవుచేసి ♦ పలికెనిట్లు. 68

ఆ. స్నానఘట్టములకుఁ ♦ జని యటకేతెంచు
బాలవృద్ధపురుష ♦ వనితలఁచరఁ
ణములకెఱఁగి నన్ను ♦ క్షమియింపుఁడనియొద్వి
గురువరేణ్య! మనము ♦ గుదురుపడదె? 69

ఆ. అట్లుసేసి తేని ♦ నడఁగునీచింతలు
మాధవా! యటంచు ♦ మాన్యుఁడైన
నితివచింప నతఁడు ♦ నెట్టనశ్రీవాసు
గృహము వెడలివచ్చెఁ ♦ గృశతదోఁప. 70

చ. ఘనతరదుఃఖమాస్యమునఁ ♦ గన్నులఁబాష్పము లుప్పతిల్లఁ బ
త్తనమునఁ బాదచారియయి ♦ దైన్యమునన్జను మాధవుస్పురీ
జనతతిగాంచి పెద్దపులి ♦ సచ్చినవొద్దకుఁ బోవలేని స
త్వనిచయమట్లు మూఁకలుగ ♦ వచ్చినిలంబడె డవ్వుదవ్వులన్. 71

చ. శిరమునువంచి యాత్మ నిమి ♦ సేవను జేయుచునేగు విప్రువ
గ్గఱకరుగంగలే, కవని ♦ కంటకుఁడెవ్వఁడు చచ్చునెవ్వ డం
దఱకును బందువౌనని జ ♦ నంబులుదూఱిరికాని యొక్కఁడే
నెఱుఁగఁడు దొంటిమాధవుని ♦ కిప్పటియాతనికుండుభేదమున్. 72

గీ. వెంటఁబోయెడు పురజన ♦ వితతిలోన
నొకఁడు గోపంబుఁబట్టఁజా ♦ లక యొకశిలఁ
గొని విసరివైచె, నది మాధ ♦ వునికిఁదగిలి
త్రిప్పి చిత్తంబుఁదెలివికిఁ ♦ దెచ్చెనతని. 73

చ. మునుపటియాతఁడేనితను ♦ ముట్టినవానిఁ గృతాంతమందిరం
బున కతిథింబొనర్చు; నటు ♦ పుచ్చక మాధవుఁడాత్మపావన.

ర్తనములకు న్వ్యధింపనగు ♦ దారుణశిక్షను స్వల్పమాత్రదం
డనమిదియంచునెంచి యెల ♦ నవ్వాలయించెను శాంతిమూర్తియై.

గీ. రాయి చేఁగొనివిసరిన ♦ రాలుగాయ
మహితపరితాపనిస్తేజ ♦ మాధవాస్య
మించుకీక్షించెనే నట్టు ♦ లెట్లుసేయు?
వెనుకకరుగదె కొట్టఁబో ♦ యినకరంబు? 75

శా. గంగాతీరముమీఁదనుండి యటమూఁ ♦ కల్గట్టినిల్చున్నవా
రింగన్నీళ్లనుగాంచి మాధవుఁడు పే ♦ ర్మిన్నేతులనోడ్చి ప
ల్కెం గంపావిలకంఠనాదమున నీ ♦ లీల "నగటా! వీటియం
దుం గొత్వాలుగనుండి గర్వితుఁడనై ♦ దుష్క్రియల్సేసితిఁ. 76

క. పూతులఁ బెద్దలమత్పద
ఘాతంబులపాలుసేసి ♦ బాధించితి నీ
పాతకు మీచరణంబుల
చేతన్స్పృశియించి పూతుఁ ♦ జేయరెమీరల్" 77

వ. ఇట్లు కేవలక్రూరరాక్షసుండును మహామదాంధుండు నను ప్రతీతిఁ గాంచిన మాధవుండాడుపలుకులకు నివ్వెఱంగుపడి యాతనిపై కోపంబువోయి యందఱు సదయస్వాంతులై యున్నంత మఱియొకండచ్చటికి స్నానార్థంబరుదేరఁగాంచి మాధవుం డాతనిచరణంబుల పైఁబడి యిట్లనియె. 78

మ. కరుణాసాగర! నీకునేనపకృతు ♦ ల్గావించినానేమొ నే
నెఱుఁగ న్హీనుఁడఁ బాపకర్ముఁడను స ♦ ర్వేశుండు రక్షించున
న్నరితి న్నీమదిక్షమించినామనిన న ♦ య్యా! నన్నుమన్నించి నీ
చరణం బీతలపైనిబెట్టి మదఘ ♦ జ్వాలాళిఁ జల్లార్పవే? 79

క. ఆతఁడు నిశ్చేష్టితుఁడయి

యీతనికిం బిచ్చివట్టె ♦ నేమో! లేక
రీతి న్గలియొనర్చెడి
నో! తెలియదటంచు నెంచి ♦ యూరక యుండెన్. 80

వ. ఆకళవళంబుఁ గాంచి మాధవుండు వెండియు నిట్లనియె. 81

గీ. అఖిలపాపహరణచణ ♦ మైనతనదు
సత్కృపాబలమును జూప ♦ శచితనయుఁడు
పాపకర్ములలో మహా ♦ పాపియైన
యీదురాత్ముని నన్నుఁదా ♦ నెంచికొనియె. 82

గీ. స్వామినిరవధికానుకం ♦ పాసమేతుఁ
డతనికరుణకు లోఁగని ♦ యఘము లేదు
వానిచేఁ బూతుగాఁజేయుఁ ♦ బడఁగలేని
ప్రాణిలేదంటకేని తా ♦ ర్కాణఁజుమ్మి. 83

చ. కనులకు దర్శనీయమగు ♦ కాయము నాసకు హాయిఁ గొల్పు స
త్తనుగతసౌరభంబు నమృ ♦ తప్రతిమానవచోవిలాసముల్
జనతతి దుఃఖమార్పఁగల ♦ శక్తియు సత్త్వమయాంతరంగముల్
గని విలసిల్లుచంద్రుడు ధరఁ ♦ గంజదళాక్షుని భక్తరత్నముల్. 84

క. ఇలలోపల నివసించెడు
ఖలులం దతినీచదుష్ట ♦ కర్ముఁడితఁడు భ
క్తులలో నురుభక్తుండయి
వెలసెనటులె చిత్రమింక ♦ వేఱుగఁగలదే? 85

క. తనచేతులతోఁ బాఱను
గొని స్నానాగతజనాళి ♦ కొలఁకొకఘట్టం
బును గట్టె మాధవుం డది
పెను పడునిప్పటికి నతని ♦ పేరన్బరిలోన్. 86

క. మాధవుసంతతివారుర
మాధవుఁడై నట్టినిమిని ♦ మదిఁగొల్చుచుఁ బు
ణ్యాధికులయి జనవందిత
సాధువులయి జీవయాత్ర ♦ సలిపిరిధాత్రిఁ. 87

క. ఇహపాపకర్మసంచయ
తుహినస్తోమంబుఁబట్టి ♦ త్రుంపఁగజగతీ
మహితోపకారకరభవ
దహీనదయ సూర్యరశ్మి ♦ యాఁగా! రామా! 88

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

సప్తదశాశ్వాసము.

ఉ. నీకృపచేత ముక్తిఁగన ♦ నిర్మలమానస సత్యశీలముల్
ప్రాకటభక్తిగావలయు ♦ వర్ణముతోఁబనిలేదు శ్రౌతక
ర్మైకపరాయణోత్తమ మ ♦ హీసురమండల మల్లభక్తిపై
న్వాఁక, కబీరుతోడ సరి ♦ వచ్చునె యెన్నఁటికేని రాఘవా! 1

శా. శ్రీగౌరాంగునిపాదపద్మములు సం ♦ సేవింపుచు న్భక్తపు
న్నాగఖ్యాతి మహానురక్తిని జగ ♦ న్నాథుండుఁ దద్భ్రాతయున్
రాగిల్లంగని మోక్షకాంక్షఁ బురదా ♦ రస్థుల్విశేషంబుగా
మూఁగన్వచ్చిరి శిష్యకోటి కతఁడం ♦ భోజాక్షుఁడన్బుద్ధితోన్. 2

సీ. కుష్ఠాదిరోగులు ♦ గ్రుడ్డివారును గుంటి
వారు బారులుదీర్చి ♦ బాటప్రక్క
స్వామి యింటికివచ్చు ♦ సమయమారసి కూరు
చుండి యాతనిజూచి ♦ నిండుభక్తి
'శ్రీహరీ!' యని మ్రొక్కఁ ♦ జెచ్చెర నీరోగ
దేహులై పోదురు ♦ గేహములకు

నీశక్తి భక్తుల ♦ కిచ్చె శచీజుఁడు
వారు నీరీతిని ♦ స్పర్శమాత్ర
ఆ. జనులదుఃఖములను ♦ సమయించి లోకోప
కారకరణములను ♦ గాంచుచుండి
రిద్ధిపూర్వభక్తి ♦ కృతమైన యాకీర్తి
దివ్యగీతమునను ♦ దెలియవచ్చు. 3
ద్వి. అలనవద్వీపంబు ♦ నందకలంక
జలజారియుదయింపఁ ♦ జటులతమంబు
గలఁగఁబాఱుచువిచ్చెఁ ♦ గడుఁజిత్రముగను
దళితశోకాత్ములై ♦ ధరలోనిపురుషు
లానందమున నోల ♦ లాడుచున్నారు
కానని వాండ్రును ♦ గలుషచిత్తులును
గుంటివారును మహా ♦ కుష్ఠార్తులధిపు
వెంటనత్తురుగదా ! ♦ పిండులుగట్టి. 4
ఆ. భక్తసంచయంబు ♦ బహుళమహాశాలఁదిని
మిశ్రసూతికీర్తి ♦ మించఁగోలఁది
నగరిలోని బ్రాహ్మ ♦ ణప్రకరంబుల
యీర్ష్యద్వేషబుద్ధి ♦ హెచ్చుచుండె. 5
మ. హరినామామృత మెల్లవారలకు నా ♦ యాసంబుగాఁ గ్రోలఁజే
సి రమాకాంతునిభక్తి శాశ్వతముగాఁ ♦ జేకూర్చి సంసారని
స్తరణానందమునిచ్చు మిశ్రజునిచేఁ ♦ దల్పోచి స్వోత్కర్షసం
హరణోద్వేల భయార్త భూమిసురులీ ♦ ర్ష్యాగ్రస్తులై రంతయున్.
గీ. స్వామి స్వాచరణమె ముఖ్య ♦ సాధనముగఁ
జేసికొని హరిభక్తులఁ ♦ జేసెజనుల

38

నెవ్వఁడే ముక్తి నెనయుట ♦ యెట్టులనిన
నిత్య హరినామసంస్మృతి ♦ నియతిననును. 7

ఉ. గోపకుమారకీర్తనల ♦ కుంఠితభంగినెసంగె నానవ
ద్వీపగృహంబులందు; నిమి ♦ దివ్యతమప్రభఁ గాంచి యాతసిన్
రేపునుమాపు నెందఱొవు ♦ రింగల ముక్తిపరుల్ చిరాత్తసం
తాపకరాఘసంఘహన ♦ నంబునకై దరిసింతురర్థులై. 8

సీ. కృష్ణుఁడై తనవారి ♦ కింగల భక్తిసం
దేహంబులను బాపు ♦ దివ్యలీలఁ
దనుఁజేరువారల ♦ దార్ఢ్యంబుఁబట్టియు
నధికార తారత ♦ మ్యంబుఁబట్టి
సత్కర్మపరిపాక ♦ సరణిఁబట్టియుఁ దత్త
దనుకూలతరణ సా ♦ ధనముఁ లొకని
కొకరీతి మఱియొక ♦ నికి మఱియొకరీతి
గౌరాంగుఁ డతికృపఁ ♦ గఱపుచుండు

ఆ. నిట్లు దేహతత్వ ♦ మెఱిఁగి వైద్యుఁడు రోగ
ములను రూపుమాపి ♦ పూర్ణదేహ
సౌఖ్యమొసఁగునట్లు ♦ శచిబిడ్డ వివిధమా
ర్గములనెల్లరకిడె ♦ నమృతభిక్ష. 9

గీ. ఒకనికాహారమైన దిం ♦ కొకనికి విష,
మిపుడు ఘోరవిషంబైన ♦ దిఁకొకప్పు
డమృతసన్నిభ, మాను ము ♦ క్త్యర్థభక్తి
విహితగురులసదుపదేశ ♦ విషయమందు. 10

గీ. లోఁతుగాఁ ద్రవ్వకొలఁదిని ♦ శీతరుచ్య
బహుళతరజలమగునట్టి ♦ బావివగిది

నెంతలోఁతునకేగిన ♦ నంతసుఖము
నొసఁగు హరిభక్తిభక్తుల ♦ కుర్విలోన. 11

మ. నిమియేద్రైవ మతండెసద్గురువు తాం ♦ డ్రిన్వాఁడె పౌరాళి, కు
త్తమవిద్యాకరమైన పట్టణము భ ♦ క్తస్తోమ సంకీర్ణమై
విమలానందరసప్రవాహమయి శా ♦ న్పించె న్మహావిష్ణులో
కము భూలోకమునందు నున్నపగిది ♦ న్గౌరాంగుఁ డందుంటచేఁ.

క. ఇదియంతయు స్వార్థపరుల
యెదలీర్ష్యలనెనయఁ జేసె ♦ నెంతయుఁ బురిలో
నొదవిన యీయాపద యెటు
వదలిచనునటన్న చింతఁ ♦ బడిరవ్వారల్. 13

క. క్రోధి జగన్నాథుండును
మాధవుఁ డిపుడుండిరేని ♦ మనవైపున నీ
బాధసను తెప్పపాటున
నాథుండెనఁడింకఁ బట్ట ♦ ణస్థులకకటా ! 14

క. వారిని దనపక్షంబును
జేరంగాఁజేసికొనియె ♦ జిత్తులకిరవౌ
గౌరాంగుఁడు; దిక్కిఁక ఖా
జీ, రండిపుడేగి మనవి ♦ సేయుదమ చటఁ. 15

వ. ఇట్లూహించుకొని యీర్ష్యాళురందఱు గుంపుగూడి తరలిచని. 16

సీ. వంగదేశప్రభు ♦ వరుమనుమఁడు ఛాందు
ఖాజి నవద్వీప ♦ ఘనవిభుండు
భయదశౌర్యస్ఫార ♦ బలవత్పఠాన్భట
మండలరక్షిత ♦ మహితతేజుఁ
దురగుణశాలియు ♦ ద్యోగంబునందు ని

పక్షపాతుండయి ♦ వఱలువాఁడు
యావనమధ్యస్థుఁ ♦ డండఱకిష్టుఁడై
పరిపాలనము సేయు ♦ ప్రజ్ఞగల్గు
గీ. మాన్యుఁడే కాని కొన్నిస ♦ మయములందుఁ
జాలఁజలమరి చండశా ♦ సనుఁడు; నట్టి
కఠినతమ నిరాఘాటాధి ♦ కారుఁడైన
తురకదొరమోలిఁ బల్కఁగాఁ ♦ దొడఁగిరిట్లు. 17
క. రాజు మహావిష్ణువుగద!
రాజప్రతినిధియు నట్లె ♦ రాజ్యమునందున్
దేజఱి బాధన్గొందుఁబు
రీజనమతమయ్యొ! యుద్ధ ♦ రింపుమ! ఖాజీ. 18
ఉ. డెందములోన నిద్దురఁగ ♦ డింది సుఖంబుననొందు దేవునిన్
సందడిలేక పూజలను ♦ జల్పి యుపాసనసేయఁగావలెన్
హిందుమతప్రకార, మది ♦ యేమియుఁజూడక పెద్దకేకలన్
గందరగోళపెట్టు నిమి ♦ ఖాజి! మతావనమన్చొనర్పవే! 19
క. ఈపాపపుఁగృత్యంబులఁ
బాపినఁగాకాగడములు ♦ భగవంతుఁడు దా
నైపంచెపుడో మనవవ
ద్వీపము నాశనముసేయుఁ ♦ బెన్రోసమునన్. 20
శా. రాజద్వైదికమార్గవర్తులగు వి ♦ ప్రశ్రేష్ఠులీబాలుఁడీ
యోజన్హిందుమతంబునుం జెఱుపస ♦ య్యో! యెట్లుసైరింతురో
ఖాజీసాహెబు! మమ్ము మామతమును ♦ న్గాపాడు వేవేగ; నీ
తేజంబించుకచూపకున్న నిమిషీ ♦ తిన్నిల్వలేమిప్పుడిన్. 21
క. మీబాధలఁ బాపుమనని

యీబడుగుల కభయహస్త • మిచ్చినసరె యిం
కేబాసటలేకున్న న
వాబుకడకునేగి వెట్టి • వత్తుము మొఱ్ఱల్. 22

క. హిందువులచేతఁ బూజలు
వందనములుఁ బడయునట్టి • పరదైవతముల్
నిందాపాత్రపిశాచపు
బృందంబనినమ్ము తురక • విని యిట్లనియెన్. 23

ఉ. మంచిది యిండ్లకేగుఁడిఁక • మానివిచారము ; మిశ్రిసూతిగా
వించెదు కృష్ణకీర్తనలు • వీటనుజల్వఁగ రాదటంచుఁ జా
టించెద ; దానిమీఁద నవి • డిందినమేలటుగాకయున్నఁ బం
పించి భటాళిభక్తతతి • పీఁచమడంచెద దండనంబులన్. 24

క. అని వారిఁబంపి ఖాజీ
యొనరించెను జెప్పినట్టు • లూరంబడి కీ
ర్తనములు భంగముసేయుట
కును దొడఁగిరి పాపులైన • క్రూరపఠాణుల్. 25

క. ఒక్కెడఁగొట్టిన మఱియొక
చక్కని హరిభజనములను • సాగించిరి ; యీ
మొక్కలపు భక్తవారపు
ఫక్కిని వేదించి రేగి • ప్రభునకు వారల్. 26

సీ. అతఁడంతనుగ్రుఁడై • యరుగుదెంచెఁ బఠాణ
చయముతో నొకనాఁటి • సాయమునను
వచ్చి కీర్తనసేయు • వారియిండ్లనుజొచ్చి
దోఁచిసర్వస్వంబుఁ • దోవ్రకడ్డ
మైనవారలఁగొట్టి • కానిపనులఁజేసి

పాడెడిభక్తులఁ ♦ గీడుపఱచి
తాళమర్దళ ముఖ్య ♦ దైవార్చనాసాధ
నములఁ బగులఁగొట్టి ♦ యమితబాధ
ఆ. పెట్టి యింకనూర ♦ నిట్టిసంకీర్తనల్
సలిపిరేని తలలు ♦ నిలువవనుచు
బెడిదములువచించి ♦ బెదరించి సేనతో
ఖాజియుంతఁదన న ♦ గరున కేగె. 27
గీ. ఖాజి తనసేనతోఁజొచ్చి ♦ కలకరియయి
భజనమర్దళనికరంబుఁ ♦ బగులఁగొట్టి
నట్టిపురవీధి 'ఖోల్భంగ' ♦ మందురిప్ప
టికిని; మృతిలేమ దుశ్చేష్ట ♦ లకుధరిత్రి. 28
ఉ. అంతట భక్తులందఱు ని ♦ జాత్తవిపత్తుల విన్నవింప నా
శాంతుఁడు మిశ్రసూనుఁడు "వి ♦ చారముడక్కి యిహార్థసంకుల
స్వాంతులుగాక కృష్ణుపయి ♦ శ్రద్ధను బూర్తిగఁబెట్టికొల్వుఁడా
దంతివరాసురక్షకుఁడె ♦ తప్పకప్రోచును మిమ్ముఁబాం" డనెఁ. 29
వ. ఈగౌరాంగుని ప్రోత్సాహవాక్యంబులు నీరసించుచున్న భక్తులధై ర్యవిశ్వాసంబుల బలపఱిచె వారునని యెప్పటియట్ల విజృంభించి హరిభజనలు గావించుచుండి రీసమాచారంబువిని ఖాజి యాత్మాజ్ఞో ల్లంఘనోద్భూత మహాక్రోధవిఘూర్ణమానభీకరలోచనుండై యమకింకరులంబోలు నిజసైన్యంబుతోఁ గదలి చని. 30
సీ. పచ్చితురకలను ♦ వంటయిండ్లకుఁబంపి
మంచిపదార్థము ♦ మైలపఱచి
భక్తిపరవశులై ♦ పాడువారలనోళ్లు
మూయించికీర్తన ♦ ల్నాలియఁజేసి

కరతాళములువేయు ♦ హరిసేవకుల లెంప
కాయలుగొట్టించి ♦ కలఁతపెట్టి
భక్తివందనముఁలు ♦ పచరించువారి జు
ట్లనుబట్టి వంచున ♦ ట్లనువుపఱిచి
గీ. పంగనామపుమొగములఁ ♦ బ్రామఁజేసి
మద్దెలల్బ్రద్దలగునట్లు ♦ గ్రుద్దఁజేసి
పెట్టఁగలపాట్ల నన్నియుఁ ♦ బెట్టెఁగాని
ప్రాణహింసకుమాత్రము ♦ పూనఁడయ్యె. 31

గీ. వీధులను భజనలుసేయ ♦ వీలుపడదు
చేరియిండ్లనకీర్తన ♦ ల్సేయుదమని
యట్టుగావించు భక్తుల ♦ కిట్టిపాట్లు
వచ్చెనిఁకనెట్లు వారలు ♦ బ్రదుకఁగలరు? 32

ఉ. ఈకఱతల్మహాత్ములు స ♦ హింపఁగనేరక ఖాజిసేనపె
న్ధాకకునిల్వలేక శచి ♦ నందను మ్రోలకుసేగి చెప్పినం
గాక భయంబుదక్కదని ♦ కట్టలుగట్టుకయేగి మోముల
స్తోకవిషాదచిహ్నములు ♦ సూపఁగఁబల్కిరి యిట్లుస్వామితోఁ. 33

సీ. తండ్రి! మీచెప్పవి ♦ ధంబున నోరిమి
పట్టి యున్నాళ్లనీ ♦ పట్టణమున
నెట్టులోనివసించి ♦ కృష్ణసంకీర్తన
ల్సలుపఁగల్గితిమింకఁ ♦ జాలమట్లు
సేయ ; నేమని మీకుఁ ♦ జెప్పుదుమయ్య! బె
బ్బులుఁదిట్టుఁ దన్నులు ♦ భటచయముల
జడిపింపు లపవిత్ర ♦ చటులకృత్యంబులు
సర్వంబుమాకిప్డు ♦ సంభవించె

గీ. మాధవార్చనలైనను ♦ మానవలయు
నన్యపురమునకైన మే ♦ మరుగవలయు
స్వామి! యిక్కడమీపాద ♦ పద్మసేవ
సేయుచింక హరికీర్తన ♦ ల్సేయలేము. 34

క. జలజాక్షు భక్తిమానుట
గలుగదు మాకెన్నఁడింక ♦ ఖలవిఘ్నభయం
బులువీడి కృష్ణభజనలు
సలుపుట కనువైనయెడకుఁ ♦ జనియెదమనఘా! 35

క. అని భక్తులనినమాటల
వినుతోడనె పూర్ణచంద్ర ♦ బింబనిభంబౌ
నును మోము జేవురింపఁగఁ
గనుల శుక్రవులొల్కనిట్లు ♦ గౌరాంగుఁడనెన్. 36

సీ. దైవకీర్తనలాపఁ ♦ దలఁచెనే! ఖాజీన
న్నాఁపరమ్ముఁడైన ♦ నాదియుండుఁ
బౌరులారా! యీవి ♦ ధావరియుంచె కీ
ర్తనము నీపురినెల్ల ♦ తావులందుఁ
జలుపంగఁదలఁచితి ♦ ఖలుఁడెట్టు లడ్డగిం
చునో చూతమీరలు ♦ సనితలకొక
దివ్వెఁగైకొనిరండు ♦ ధీరులైనాతోడఁ
జరమాద్రికినుఁడు దాఁ ♦ జనకమున్న

గీ. ఖాజియానకుఁ బ్రత్యక్ష ♦ గాఁగదీని
వీటి సందులగొందులఁ ♦ జాటుఁడయ్య!
వీడు ప్రేమరసంబున ♦ నేఁడువెల్లి
గొల్పి శత్రునిరోధము ♦ ల్గొట్టివైతు. 37

క. నిత్యానందా! నీవీ
సత్యంబును బ్రకటపఱుపు ♦ సర్వజనులకున్
గృత్యాకృత్యవివేక
వ్యత్యస్తుఁడు ఖాజినేఁడె ♦ హతగర్వుండౌ. 38

క. సౌదామినీలతా శో
భోదంచితజలదగర్జి ♦ తోపమరుటిక్
లోదగ్రవీక్షణోద్ధత
నాదంబులువినిరి భయవి ♦ నమ్రుల్భక్తుల్. 39

వ. విని మహాప్రసాదంబని తమకష్టంబు లిఁకగట్టెక్కెనను దృఢవిశ్వాసంబుతోఁ గృష్ణసంకీర్తనాలోకన కౌతుకంబుతో భక్తులందఱు నద్దెసలకుఁజని గౌరాంగునాజ్ఞఁ దెలియపఱిచిరంత. 40

గీ. శత్రుపక్షంబువారలు ♦ శచితనూజుఁ
డిట్టిసంకీర్తనముసేయు ♦ నెట్లుతివురు
పట్టిటక్కాలెఱువి; ఖాజి ♦ పైకిలేవ
గుండెలుండునె యీముద్దుఁ ♦ గుఱ్ఱనిమికి? 41

మ. అని వైరుల్ససరైరి ఖాజికడ కా ♦ వంతేని శ్రీకృష్ణకీ
ర్తనభీతింగనకుంటఁ; బాయలిఁక యు ♦ క్తంబైనవేషంబులన్
సనదంషల్హారిచందనంబు గొనబా ♦ నామంబులున్దాల్చి కే
లనుదివ్వెల్గొని నాల్గుగంటలగువే ♦ ళన్వచ్చి రాసక్తితోన్. 4

ఆ. వచ్చి నిమిగృహంబు ♦ వాకిట, లోపల
నెదుటవీధిలోన, ♦ నెన్నరాని
సంఖ్యగల్గువారు ♦ జమయీఁసినట్లుగా
మూఁగియుండి రధిక ♦ మోదమునను. 4

క. ధనవంతులు ధనహీనులు

దనుజారిభజనము సేయఁ ♦ దద్దయుభక్తిన్
జను దెంచిరి సుస్నాతులు
ననులిప్తాంగులయి దీపి ♦ కాంచితకరులై. 44

సీ. గృహబహిస్థల మలి ♦ కించి సమ్మార్జించి
వింతవింతల ముగ్గు ♦ వెట్టువారు
గుమ్మంబులకుఁ దోర ♦ ణమ్ములుగట్టించి
వెలుపలఁ బందిళ్లు ♦ వేయువారు
పసుపులుఁ గుంకుమ ♦ ల్బ్రామిద్వారంబుల
కెనలేనిశోభల ♦ నిచ్చువారు
వెలిగోడలకుమంచి ♦ వెల్లలుగొట్టించి
బైట ననంటులు ♦ పాఁతువారు
గీ. నైరి రాఁబోవుప్రకటిత ♦ హరిభజనము
సూచుకౌతూహలంబున ♦ సుందరాంగుఁ
డైనగౌరాంగు నందులో ♦ నరయుకోర్కెఁ
గరితలును బూరుషులు నాఁడు ♦ పురమునందు. 45

క. తలలంటుకొని ప్రశస్తపు
వలువలుధరియించి పూలుఁ ♦ బసలొత్తెడు భూ
షలు దాల్చి పుష్పలాజా
దులు గుప్పఁగనుండి రిండ్లఁ ♦ దోయజనేత్రల్. 46

క. ధారణిఁ బోవఁగవచ్చిన
గౌరాంగుని కమితసదను ♦ కంపాత్మునికిన్
నీరాజనమీయఁగఁ గ
ర్పూరపువిళ్లలును బళ్లె ♦ ముల్గొని రబలల్. 47

ఆ. మత్తునుందువడిన ♦ మనుజులమాడ్కిఁ గ

చీఁజుశత్రుపాళి ♦ సేయుచున్న
యత్నములనుగాంచి ♦ యడ్డంబుసనుటకు
మాటుకూడెనెదుటి ♦ వారితోడ. 48

ఆ. తండ్రిశత్రుఁడేని ♦ తనయుఁడుభక్తుఁడౌ
మగఁడు శత్రువైన ♦ మగువభక్త
యిట్టులుంటఁజేసి ♦ యిండ్లన్నియు నలంకృ
తంబులయ్యెఁ బట్ట ♦ ణంబునందు. 49

వ. భక్తులు మిత్రులుదాసీనులు శత్రులందఱు నొక్కదుర్జ్ఞేయంబగు శక్తిచే నాకర్షింపంబడి నిమి గృహంబుచెంత గుంపులుగూడి నిలువంబడి రోదసీకుహరపూరక 'హరిహరీ' శబ్దంబులుగావించుచుండి రంతమందిజనులు నవద్వీపంబున నెట్లు పట్టిరనుసందేహంబెల్ల వారలకుంబొడమె నిట్లుండ. 50

గీ. నరహరి గదాధరుండును ♦ మఱియుఁ గొంద
ఱాప్తులింటను గౌరాంగు ♦ నధికరక్తిఁ
గూడి చెలికత్తెలొకపెండ్లి ♦ కూఁతునట్లు
హొయలుమీఱంగఁ గై సేయు ♦ చుండిరెలమి. 51

సీ. చిఱునవ్వు మొగముపై ♦ శ్రీతిలకముదిద్ది
దువ్వెనతోనెఱు ♦ ల్దువ్విముడిచి
సిగచుట్టు రంగుపూ ♦ చిఱుదండలనుజుట్టి
మేల్తావిగందంబు ♦ మేననలఁది
పొడుగుపొగడమాల ♦ మెడ(వ్రేలఁగావేసి
దానితోఁ గొన్నిపూ ♦ దండలుంచి
కడుబెడంగగుచేలఁ ♦ గట్టించి సవరించి
పచ్చవస్త్రమువలె ♦ వాటు వే

గీ. వసుధలో సర్వసుందర ♦ వస్తువులను
దవిలి చేసిన బంగారు ♦ తండ్రి డినెట్లు
దిద్దితీర్చినబాగొ యా ♦ తీరుగాను
దిద్దితీసికవచ్చిరి ♦ తెరలి పైకి. 52
క. సచ్చిదానందమూర్తి లో ♦ చనపథంబు
నందుఁబడినంత వినఁబడె ♦ హరిహరిహరి
యనెడు కేకలు ; కొంతసే ♦ పట్లు సనిన
పిదప నానందబాష్పము ♦ ల్పృథ్విఁగురిసె. 53
ఆ. చాలనోటనుండి ♦ లాలారసంబూరు
నధికరుచ్యవస్థ ♦ వాను వెంట;
నక్షికనులనుండి ♦ యానందబాష్పము
ల్గాఱుదివ్యపురుషుఁ ♦ గనినతోడ. 54
సీ. స్నానముల్సేసి వ ♦ స్త్రంబులుధరియించి
చందనచర్చలు ♦ సల్పుకొని ప్ర
సూనముల్దాలిచి ♦ సురుచిరకింకిణీ
నికరంబు పాదంబు ♦ లకునమర్చి
చిన్నితాళంబులు ♦ జెండాలుసూఁదుఁగొ
మ్ములు మర్దళంబులుఁ ♦ బూనిచేతు
లను గాగడాలను ♦ దనయానఁదలఁబూని
తాల్చివచ్చినభక్త ♦ తతుల, నిసుక
గీ. చల్లినను రాలనట్టుగా ♦ గొల్లుమనుచు
నిలిచియున్నట్టివారల ♦ నిమిస్మితాన
నంబుననుగాంచి చాలనా ♦ నందమంది
పుడమియద్రువంగ హుంకార ♦ మునుబొనర్చె. 55

ఉ. శంకను భీతిదుర్బలత ♦ స్వాంతములందున నుండనీక స
ల్వాంకలఁబాఱఁదోలి చటు ♦ లంబగుభక్తియు ధైర్యమిచ్చు నా
హుంకృతి మాటిమాటికి మ ♦ హోగ్రముగా నిమి సేయ విన్నవా
రింకను గృష్ణకీర్తన క ♦ దేటికిరారని యుండిరచ్చటన్. 56

వ. అంత. 57

సీ. భక్తవారము నాల్గు ♦ భాగముల్గావించి
యద్వైతునొకదాని ♦ కధిపుఁ జేసి
యొకదాని శ్రీవాసు ♦ నకునిచ్చి మూఁడవ
దానికేలిక హరి ♦ దాసుఁ జేసి
నాల్గవదానికి ♦ నాథుఁడు నిమియయ్యె,
నితరగదాధరులిందె ♦ నిమికిఁదోడు
గానుండి; రిట్లు మొ ♦ గ్గరమునుదీరిచి
నరుసగా మొదట ము ♦ వ్వురనుబంపి

ఆ. వెనుకఁ దానుగదలి ♦ చనె; నిట్లు మూర్ఛితా
మాంసబలబలంబు ♦ మదమడంపఁ
బ్రేమ భక్తి శాంతి ♦ పీసులతోడఁ జై
తన్యుఁ డరుల పైకి ♦ దాడివెడలె. 58

గీ. దివియలన్నియు వెలిగింపఁ ♦ బవలుగానె
తోఁచెనారాత్రి; భక్తిసం ♦ తోషగీత
రామకృష్ణ హరీత్యాది ♦ నామసమితి
పీసులం దధికామృత ♦ వృష్టిఁగురిసె. 59

క. అందఱిలోపలఁ బొడువున్
సౌందర్యము దివ్యకాంతి ♦ జాలముగల యా
నందమూర్తి నిమి, కాం

చందెల్పకయు నరతతికి ♦ స్పష్టమువడియె౯. 60

శా. నీపాదంబులు నాదుచిత్తమును సం ♦ ధింపంగరాదేహరీ!
గోపీమానసచోర! కృష్ణ! యని భ ♦ క్తుల్పాడ, మిశ్రాత్మజుం
డాఁపంజాలనిభక్తి నుద్ధృతకరుం ♦ డై యాడ, నాపాదచూ
డాపర్యంతముగప్పె నాతని నఖం ♦ డద్యోతమానచ్ఛవుల్. 61

క. మనఖాజీ యీహరికీ
ర్తనసంగతి నెఱిఁగెనేని ♦ దండనములు సే
యునువీరి; నేఁటితో శచి
తనయునిపని సరియెయుని ర ♦ తనిపరిపంథుల్. 62

క. వీరికిఁగూడను గంగా
తీరంబునఁ బోవునిట్టి ♦ దివ్యాకారు౯
గౌరాంగు నరయుత్రోడనె
దూరంబుగఁజనిరె లోని ♦ దుష్టపుటూహల్. 63

సీ. మనశచిబిడ్డఁడీ ♦ మహితాత్ముఁడాయని
కళవళంబుననిమిఁ ♦ గాంచికాంచి
మనవీధులను బెంకె ♦ తనములుసేసిన
దీశాంతుఁడాయని ♦ యెంచియెంచి
ప్రతివాదిభీకర ♦ పండితుండీతఁడా
యనినాసవేళ్లిలుంచి ♦ యరసియరసి
పెద్దలవెన్నాడి ♦ వెక్కిరించినదుష్ట
తముఁ డీతండాయని ♦ తలఁచితలఁచి

గీ. యతని యాకారమధురిమ ♦ కతనిదివ్య
తేజమునకును భక్తిక ♦ ధీనులగుచుఁ
జొక్కి యవశతగుంపులోఁ ♦ జొచ్చిపడిరి

పరమశత్రులు నాతని ♦ పదములపయి. 64

సీ. ఇరువది మూఁడేండ్ల ♦ మురిపెంపుముద్దుల
మూటఁజూడవె పూవుఁ ♦ బోఁడియనుచు
నవమోహనాంగు సం ♦ దను జేసికొనె నెట్టి
భాగ్యరాశియొ శచీ ♦ వనితయనుచు
మననవద్వీపంబు ♦ మహితపుణ్యంబేమొ
యిట్టిరూపరియందుఁ ♦ బుట్టెనంచు
మనుజుఁడీతండను ♦ మాటవట్టిది చిన్ని
కృష్ణుఁ డీరూపుధ ♦ రించెనంచు

గీ. నల్లవైకుంఠపురవాసు ♦ లందఱిట్లు
వచ్చిరేకాని యీజన ♦ పరికర మెన్నఁ
డేని యీపురిఁజూచితి ♦ మే ? యటంచుఁ
దెఱవలనుకొనసాగి ర ♦ చ్చెరువుఁజెంది. 65

క. ఫుల్లాబ్జవదన ! భక్తిం
బెల్లుగ వెదచల్లుమవని ♦ ప్రేమమునను జొ
బ్బిల్లఁగ ; నీతల్లికడుపు
చల్లఁగ వర్ధిల్లుమనిరి ♦ చందనగంధుల్. 66

క. అరవిందనయన ! కన్నుల
కఱవతెఱ నినుఁజూడనోయి ♦ గౌరాంగా ! భా
స్కరచంద్రతారలుండెడు
వఱకున్జీవింపుమయ్య ! ♦ భాగ్యోన్నతితోఁ. 67

గీ. ఇట్టులాశీర్వదించి ప ♦ ర్వేందుముఖులు
సేసలలరులు లాజలు ♦ చేతఁగొనుచుఁ
జల్లి చల్లనికాంతులఁ ♦ జల్లు కప్పు

రంపుటారతులిడిరొయా ♦ రంపునిమికి. 58

ఆ. మేడలందునున్న ♦ మించుఁబోండ్లాతని
భక్తిఁజూచి మనసుఁ ♦ బట్టలేక
కనులనుండినీళ్లు ♦ కాల్వలుగాజాఱఁగా
సాఁగిలఁబడిరచట ♦ శచిసుతునకు. 69

చ. అమలుఁడు మిశ్రసూనుఁడు ద ♦ యన్హరినామ సత్సుధారసం
బమితముగా నొసంగె మన ♦ కంతమునొందెను బాపమృత్యువుల్
యనుచునిభయంబిఁకేల? వడి ♦ నాతనిఁబట్టుక కట్టికొట్టుఁడీ!
క్షమకయివేఁడినన్నరియె ♦ చంపుఁడతండటుసేయకుండినన్. 70

క. అని కొందఱు సంఘములో
మనుజునొకనిఁజూచి తద్య ♦ మభ్రాంతిని యా
తనలీకఁబెట్టవుగద! యొ
వ్వనిననిమోఁదుదురు భక్తి ♦ పరవశులౌచున్. 71

ఉ. మంచియుఁ జెడ్డఁజూడక ప్రి ♦ మత్తుఁడు ఖాజిముకుందకీర్తనల్
కొంచక యడ్డపెట్టునఁట ♦ కొట్టుఁడు మూర్ఖునటంచుఁ ద్రోవఁగా
న్పించిన చిన్నమొక్కలను ♦ బీఁకి కరంబులఁబట్టి బిట్టుక్రో
ధించియిఁకందుఁగొందఱతి ♦ తీవ్రత మొత్తురు రుత్తనేలపై. 72

ఆ. కొంద ఱొకనిఁబట్టి ♦ క్రూరుఁడు ఖాజియా
తండెయంచు బద్ధ ♦ తనునిజేసి
మోఁచికొంచువచ్చి ♦ మొఱ్ఱో! యనుచునుండ
వైతురు శచిబిడ్డ ♦ పదములపయి. 73

ఉ. ఎక్కడకేగుచుంటివి ర ♦ మేశుఁడు మిశ్రజుఁడుండుచోటికా?
యక్కడకేగిచూచుటకు ♦ నక్కఱలే దిటువచ్చిచూఁడు! నే
నిక్కడనున్నవాఁడ హరిఁ ♦ గృష్ణుఁడ నేలికనంచు సందులో

నొక్కఁడువల్కి భక్తి మెయి నూరక చిందులుఁద్రొక్కుమత్తతన్.

క. రంగులు వింతలుగా గౌ
రాంగుని మెయిచుట్టుఁద్రోచె నతఁడాడుతఱిన్
భృంగంబులు పద్మముచు
ట్టుం గవిసెడియట్లు ప్రజవ దున్నచిసుతుప్పై. 75

క. గీర్వాణ ముఖ్యభాషలు
నేర్వకపోయినఁ దదీయ నిర్మలభజనా
ఖర్వశ్లోకంబులు శ్రుతి
పర్వంబుగఁ బాడిరచట భక్తులు గడిమిన్. 76

ఉ. నందసుతుండు దా మురళి నాదము సేయుచు వన్యపుష్పముల్
గందొవవిందుసేయఁగ న ఖండవిలాసముతోడవచ్చె గో
విందముకుంద కృష్ణహరి విశ్వపితృప్రముఖాఖ్యలిండ్లలో
నందులకించిమ్రోఁగునని నాట్యమొనర్తురు గొందఱందునన్. 77

వ. గంగయొడ్డుననే కొంతసేపిట్లు గౌరాంగానుయాయి భక్తానీకంబు పూర్ణిమేందూత్తుంగభంగోద్ధతం బగువార్ధిభంగిఁ జనఁజన విశ్వంభరుండు చటాలున ఖాజీయుండు పట్టణబాహ్యస్థ హర్మ్యంబునకుం గొనిపోవు మార్గంబునకుం దిరుగ 'ఖాజీఁగొట్టుఁడు!' 'ఖాజీఁగొట్టుఁ' డనుభీకరారావంబులతో భక్తతండంబు నట్లుతిరిగె. 78

గీ. తిరిగినప్పుడు గౌరాంగు దివ్యకాంతి
మంతమగు నెమ్మొగంబొక యింతచూచె
నేని యొనఁడెని ధనధాన్య గృహకళత్ర
సుతులవిడనాడి యతనిదా సుందుగాఁడె? 79

ఉ. ఆతనిశత్రులౌనసి త దంచితతేజము, జాలిఁజెంది ని
ర్భీతిని ఖాజిఖీఫి సహ పించెడు నీతఁడు భక్తబృందమున్.

ఘాతుకులాపఠాణులిఁకఁ గత్తులతోఁ బయిఁబడ్డ నెత్తురుల్
సూతుమొయేమొయం చడలఁ జొచ్చిరటం బరితప్తచిత్తులై. 80

సీ. రండనిమింటితా రలగుంపులట్లుగాఁ
బెద్దసంఘంబు ర ప్పింపఁగలఁడె
తీక్ష్ణప్రతాపసం దీప్త ఖాజిభయంబు
గప్పకుండఁగదానిఁ ద్రిప్పఁగలఁడె
పూఁటయేగడువుగఁ బురమెల్లఁగన్నుల
వైకుంఠముగఁ జేసి వఱలఁగలఁడె
దివ్వటీల్దెప్పించి దీధితులెలయించి
పెన్మోయిపవలుగా వింపఁగలఁడె

గీ. కోమలుల చిత్తములయందుఁ బ్రేమఁగూర్చి
చిత్రచిత్రసపర్యలఁ జెందఁగలఁడె
మిశ్రసుతుఁ డల్లలోకైక మిత్రుఁ డఖిల
కలుషహారణుండు గృష్ణుఁడే కాకయున్న. 81

ఉ. మొత్తనిపూలుఁదాళములు మేల్చిఱుగజ్జెలు మర్దళంబులా
యిత్తముసేసికొంచు నసు హృత్తనుకంపకభీకరంబులౌ"
కత్తులు బల్లెముల్గొని య కాలపుమృత్యువులట్లు వచ్చువా
రెత్తుపఠాణులంజెనక నేగెశచీజుఁ, డతండు మర్త్యుఁడే? 82

ఆ. బొంగుగొంతువారుఁ బొలుపారు కంఠనా
దంబుతోడఁ గృష్ణ దైవభక్తి
కలితగీతములను గానంబొనర్తురు;
కలవె యిట్టిచిత్రములు ధరిత్రి. 83

ఉ. రాతిరితొమ్మిదాసరిక రాతియగారముసూచ నాశచ
సూతిబల్లెంబు; ఖాజిచెవి సోఁకెనుసంజ్ఞ; భక్తదీపికా

వ్రాతము గన్నులంబడె; వి ♦ వాహముగాదలపోసి నంబరం
బేతనివో కనుంగొనగ ♦ నేగుడటంచతడంపె బంటులన్. 84

గీ. ఉత్సవముడగ్గఱఁగ ఖాజి ♦ యూహసేసె
వచ్చునది కృష్ణభజనకా ♦ వచ్చునంచు
నంతదప్రాప్తరక్తాస్యుడౌచు నాతఁ
డెదుటిబంటులఁ దిలకించి ♦ యిట్టులనియె. 85

మ. భటులారా! కనిపించునద్ది యలబాఁ ♦ పండౌ శచీజుండు పో
త్కటగర్వంబునఁ జేయుకీర్తనముగా ♦ దా! చూడుడాభక్తులన్
బటుబాహాబలయుక్తిఁగొట్టి, కరము ♦ ల్బంధించి గారాంగు ని
చ్చటికిం దెండు! చనుండు వేగమునఁ బై ♦ శాచోత్సవం బాఁపఁగన్.

క. ఎదిరించిన నొక్కింతయు
బెదరక కైదువులుసూపి ♦ భీకరలీలన్
జదుముచు నపరాధుల దు
ర్మదములణ్ణిసికొని మీరు ♦ రండిటకువడిన్. 87

సీ. ఈయాజ్ఞఁగొని భటు ♦ లేగుచో భక్తులఁ
జూచినంత నెశక్తి ♦ సురిఁగిపోయె
నడిచముల్కరముల ♦ యందుండెఁ గదలక
ప్రతిమలక్కైనుండు ♦ బొఁకులట్ల
కొందఱు బాష్పప్రవ ♦ కోపంబుచే మాట
లాడనేరక చొచ్చి ♦ రాటలందుఁ
దుగకలమనుమాట ♦ మఱచి కొందఱు హరీ!
కృష్ణ! మాధవ! యని ♦ కేకలిడిరి

గీ. మఱచి యధిపతి, నాజ్ఞల ♦ మఱచి, యొడలు
మఱచి, ఖాజీసిపాయిలు ♦ మహితభక్త

గణములోఁ బడిపోయిరి ♦ కఱ్ఱలల్ల
బాణవేగంపునిర్ఝర ♦ వారినట్లు. 88

ఆ. తానుబంపినట్టి ♦ దండనభటులింక
రాకయుంటనూచి ♦ మూఁకరోదయు
దీపచయము తేజ ♦ తిశయించుటనుజూచి
భక్తులకును జిక్కె ♦ భటతతియని. 89

క. చండప్రతాపవంతుల
భండనవీరులను మూర్ఖ ♦ భక్తనికరమున్
జెండి మఱిరండటంచొక
దండునుబంపించె ఖాజి ♦ తలఁకి యరుల్పై. 90

క. వారుంగూడను బూర్వపు
వారిగతి న్మఱలరామి ♦ పరికించి మహా
భీరువయి ఖాజిచెమ్మట
లూరఁగ వడఁకుచును మిన్న ♦ కుండెన్మదిన్. 91

క. అంతట భక్తజనుల్గే
ప్రాంతికమున కరుగుదెంచి ♦ రల్లరిహెచ్చన్
క్షంతవ్యుఁడు గాఁడీతఁడు
హంతవ్యుఁడు ఖాజిఁగొట్టుఁ ♦ డనిరండఱొగిన్. 92

క. ఈ కేకలువిని ఖాజీ
యేకాంతస్థలికి వీర ♦ లేగుదురని హృ
ద్వ్యాకులతఁబోయిలోనికి
మూఁకల్రాకుండఁ దలుపు ♦ మూసెన్భీతిన్. 93

క. రెండవపరిఁ బట్టణపా
లుండంపినసేన జలధి ♦ లోఁగలసినవా

కాండముగతి నేమై యెట
నుండెనో తెలియంగరాక ♦ యుండెనెవరికిన్. 94

క. ఇదిమాత్రము నిజ,మెవ్వరు
నదయన్వారలనుదాఁకి ♦ హాసిరొనర్పం
గఁదివురలే, డట్టులెనిమి
సదయుఁడు వారికి మదలనో ♦ సఁగెనోయేమో. 95

సీ. గౌరాంగునకు ముందు ♦ గా ఖాజియిలుసొచ్చి
భక్తులుపాత్రిలఁ ♦ బగులఁగొట్టి
ఖాజినిబట్టుఁడు ♦ కట్టుఁడు కొట్టుఁడు
కృష్ణకీర్తనలకు ♦ నెప్పుడడ్డ
పడకుండనని కేక ♦ లిడుచుఁ గవాటంబు
లవియఁగుద్దుచు మొత్రాల ♦ నగపడునవి
యన్నిధ్వంసముచేయు ♦ చలరుఁదోఁటనుజొచ్చి
పూల్దుంచి జుట్లఁజె ♦ వులనుబెట్టు

గీ. కొనుచుఁ జెలరేఁగుచుండ వై ♦ కుంఠనాథుఁ
డబ్జనేత్రుండు గౌరాంగుఁ ♦ డరుగుదెంచి
కూడదనిచెప్పి వారిఁజీకొట్టె; నంత
సద్మమంతయునుండె ని ♦ శ్శబ్దముగను. 96

గీ. ఎచటనున్నాఁడు ఖాజిసా ♦ హేబటంచు
నడిగి గౌరాంగుఁ డతఁడల్ల ♦ యంతిపురిని
దూఱియున్నాఁడనివిని యా ♦ తురకజేని
ప్రియతములఁ గొందఱను శేరఁ ♦ బిలిచిపలికె. 97

ఆ. వేగ మీరలేగి ♦ వెంటనేఖాజినా
యెదుటఁబెట్టుఁడతని ♦ కేమిభయము

వలదటంచు నాదు ♦ పలుకులుగాఁజెప్పఁ
డరుగుఁడాలసింప ♦ కతనికడకు. 98

ఆ. నెయ్యురేగిచెప్ప ♦ నిస్త్రాసుఁడై లేచి
బయిటకేగుదెంచి ♦ బద్ధపాణి
యౌచు శిరమువాంచి ♦ యఖిలేశుమ్రోలను
నిలిచియుండె నల్ప ♦ నివలె ఖాజి. 99

ఆ. వానిఁజూచి నిలువఁ ♦ బసి యెను రేగియా
ప్రభున కెట్టిగౌర ♦ వంబుసూప
వలెనొ యట్లుసూపి ♦ పద్మాక్షుఁడాతని
గూరుచుండఁబెట్టి ♦ కూరుచుండె. 100

గీ. నిమికిఁదాతయు శచికిఁ దం ♦ డ్రియును జాల
ఖ్యాతపురుషుఁడునైన నీ ♦ లాంబరునికి
ఖాజికిని స్నేహమెక్కుడు ♦ కాన ఖాజి
వానిఁ బిలుచుచుండెడువాఁడు ♦ బాబువావి. 101

క. ఆకతమున గౌరాంగుఁడు
రాకేందునిభాస్యుఁ డమృత ♦ రసమొలుకఁగలన
ద్వ్యాకుల ఖాజికిపిట్లనె
వ్యాకులతా దమసమున ♦ [illegible]. 102

శా. మామా! యేమిది! నీగృహంబునకు [illegible]
వ్యామోదంబున నాప్తవర్గమున [illegible]
గా మాచప్పుడువిన్నమాత్రమున న ♦ త్యాగ్రంబులట్లుండ మీ
మేమో శాత్రవులట్లుడాఁగితిదిచ ♦ న్నైబాహు గావానికిన్? 103

వ. అందులకు ఖాజీ యిట్లనియె. 104

శా. జామాతా! యపచారముల్సలిపితి ♦ న్జాలంగనీకంబుచే

నీమూఁకల్ననుశిక్షసేయుటకునై ♦ యేతెంచెనంచెంచి మ
ద్ధామాంతఃపురవాసినీ నిచయసం ♦ త్రాణార్థమున్బ్రాణ ర
క్షామార్గంబది యొండెఱెయంచుఁ జనితి ♦ న్సంత్రస్తచిత్తుండనై. 105

క. ఆపదఁ గడవఁగనప్పుడు
చూపట్టకపోయె యొండు ♦ సులభోపాయం
బాపద్రక్షణ సౌవ్య
వ్యాపృతిగఁ చూపు లిప్పు ♦ డభయంబొసఁగుఁ. 106

క. ననుక్షమియించితివని నీ
కనికరపుం దీరుచెప్ప ♦ కయ చెప్పెశచీ
తనయా! వలయుసపర్యలఁ
గొనుమా నీకిప్పుడాత్మఁ ♦ గొంకకొనర్తుఁ. 107

వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 108

ఉ. ఈయొకప్రశ్నమేనడుగ ♦ నెంచితిఁ జెప్పుము దుఃఖమోక్షసం
ధాయిపథంబులందొకటి ♦ నందతనూజుని కీర్తనం, బనా
పాయకరం, బదూష్యమటు ♦ వంటిది యోఁపఁగనేల? ముక్తిమా
ర్గాయుతమందు వేని కెది ♦ యానది సేయఁజెవాఁడు మాతులా.

క. శ్రీకృష్ణదివ్యకీర్తన
నీకిష్టముగాదుసరె! య ♦ నీతిరహితమే
కాక సుఖప్రదమట్టిది
లోకము సేయంగనీకు ♦ లోటేమయ్యా! 110

సీ. తనకుఁగలయట్టిసేన యె ♦ న్నసికిలేద
టంచు లోపలగర్వించు ♦ నట్టిఖూజ
గర్వమపేఁకంగ నెవ్వరు ♦ గణనసేయ
నేనికఘుంబుఁగుర్చెకిరి ♦ జానియూర! 111

గీ. గర్వపరిహార కరణమా ♦ ర్గంబులందు
మోటుబలమొక మార్గమా ♦ పుంతఁద్రొక్క
ఖాజిపట్టున శౌరి, రో ♦ గంబు నెఱిఁగి
మంచిమందిచ్చు నలభిష ♦ గ్మణిపగిదిని. 112

గీ. అట్టి పద్మాయతాక్షు గౌ ♦ రాంగు నెదుటఁ
గాంచుతోడనె త ♦ ద్బలగరిమ మెంతొ
స్వానుభవమున నెఱిఁగిన ♦ యతఁడొ కాన
ఖాజిభయభక్తి వినయసం ♦ కలితుఁ డయ్యె. 113

గీ. నిమిని మోమెత్తిచూచిన ♦ నిమిషముననె
యెద్దియోశక్తి యొక్కటి ♦ యెదను దూఱి
ప్రాణములుతోఁడి తన్నది ♦ వశుని జేసి
కొనుచు నున్నట్లు ఖాజికిఁ ♦ గనఁగనయ్యె. 114

గీ. అట్టిస్థితినుండి ఖాజియు ♦ ట్లనియె నిమికి
సరియె నీచెప్పనది యెల్ల ; ♦ సర్వమింక
విన్నవింతుఁదొలుత నెట్టి ♦ పేర నిన్నుఁ
బిలువవలెనో యెఱుంగఁ బ్ర ♦ స్ఫీతతేజ ! 115

క. అల్లుఁడ ! యనుటకు నాలుక
యల్లాడకయున్నదయ్య ! ♦ యాకృతిఁగనినన్
ఫుల్లాబ్జవదన ! నిర్జర
తల్లజుఁడవు నీవటన్న ♦ తలఁపుగలిగెడున్ 116

క. నరుఁడవుగా, వయ్యదినే
నెఱుఁగుదుఁ జౌరతతి నిన్ను ♦ నెట్లుపిలుచునో
యెఱుఁగుదు ననునట్లని
న్నఱిటిస్మారహారియంచు ♦ ననని మ్మనఘా ! 117

సీ. పావనకీర్తన ♦ భంగహేతువు కేవ
లంబేనకాదు ని ♦ జంబునమ్ము
మీవారిలో ముఖ్యు ♦ లౌవారు పురినున్న
హిందువులే నీవు ♦ హిందుమతము
నకు విరుద్ధములైన ♦ నవ్యకుమార్గము
ల్ప్రజలకుబోధించి ♦ పాడుచేయు
చుంటివి మతమని ♦ యూరకనేరము
ల్నీమీఁదనెన్నొక ♦ ల్పించిచెప్ప
గీ. మొదలువెట్టిరి నాతోడఁ; బురజనులను
జెఱుపుచుంటనుజూచియుఁ ♦ జేయవలయు
శిక్షలను మీకు వేగనేఁ ♦ జేయకున్న
వారు సెప్పెదమనిరి న ♦ వాబుతోడ. 118
క. ఇంక నుపేక్షనుజేయఁగఁ
బంకేజదళాక్ష! నాకు ♦ భయమయ్యె; న్నే
సంకోచపడుచునే మీ
కంకిలినై కృష్ణభజన ♦ లాఁపఁదివిరితిన్. 119
క. అమితముగాఁ బ్రజ నీవిమ
యము సెప్పెడుమాటలన్ని ♦ యాలించితి ని
న్నమలుంజూచిన హరినా
మము వెంటనెవచ్చు నన్న ♦ మాటయువింటిన్. 120
క. హరిభజన మడ్డఁబోయిన
ఖరతమ మత్సేవకులును ♦ గరుణార్ద్రాంతః
కరణులయి కనులనశ్రూ
త్కరములురాల్చిరఁట, యదియుఁ ♦ గర్ణములఁబడెన్. 121

క. అని చెప్పినంతలోపల
ఘనమౌ నొకవింతయైన ♦ కలఁతయు బాధా
జనకమగు నొక్కయలజడి
యును బెనుపడ ఖాజి వెండి ♦ యుం బలికెనిటుల్. 122

గీ. దేవుఁడొక్కఁడె; హిందుజా ♦ తినిజనించి
నట్టివారలు వాని నా ♦ రాయణుఁడని
పిలుతు; రాతఁడెనీవఁట; ♦ తెలుపుమయ్య
మోసపుచ్చక సత్యమం ♦ భోజనయన! 123

వ. అంత జగన్మోహనాంగుం డగుగౌరాంగుండు చల్లనిపసలు సద్దెసలం జిమ్ము నొకచిఱునవ్వునవ్వి ఖాజిప్రశ్నంబున కుత్తరంబుసెప్పక యాపాదమస్తకానిర్వాచ్య మహానందవ్యాపక స్పర్శకంపనకరం బగుని జకరంబున నాతనిచేతి వ్రేలొక్కటిపట్టుకొని యిట్లనియె. 124

మ. హరి! నారాయణ! కృష్ణ! యంచిపుడు మా ♦ మా! యంటివేవింటి; దు
స్తరసంసారమహాబ్ధిమగ్న బహుదో ♦ షక్లిష్ట దుస్స్వాంతవ
త్పురుషోత్తారకమందొకండె; యిఁకనీ ♦ ప్రశ్నంబునెన్నంగ నా
తరమా! త్వత్కృతపాపసంచయము ద ♦ గ్ధంబయ్యెఁబూర్ణంబుగన్.

సీ. అనినతోడనె ఖాజి ♦ యంగంబు గంపనం
బంది నిల్వన సూఁగు ♦ లాడఁదొడఁగ
శ్మశ్రుపటలియెల్ల ♦ సంసిక్తమౌనట్లు
కన్నీళ్లుకాల్వలై ♦ కాఱఁదొడఁగ
నీతెఱంగున లేచి ♦ "యీశ్వరుఁడవునీవె
నిజమిదినిజమయ్య! ♦ నిజము! నిజము!
నాతప్పుక్షమియించి ♦ నన్నుఁగైకొనిప్రోవు
మఖిలాఘసంహతి ♦ కాటపట్టు

గీ. నయ్య! సుభగాంగ! నేజగ ♦ దవనచంగ!
యేఁదరించుటకిఁక నీదు ♦ కృపయెదిక్కు"
టంచు మనసునుగరఁగించు ♦ నాస్యమునను
బడెను గౌరాంగుపదముల ♦ పైని ఖాజి. 126

గీ. వలదువలదిదియని యడ్డు ♦ పడుచు ఖాజి
కనియెనిట్టులు గౌరాంగుఁ ♦ "డాప్తవర్య!
పావనంబగు శ్రీహరి ♦ భవ్యనామ
ములుసుమీ ప్రోచినవినిన్నుఁ ♦ బుణ్యుఁ జేసి! 127

గీ. నాదియొకప్రార్థనము పురీ ♦ నాథ! యింకఁ
గృష్ణకీర్తనమునకు నీ ♦ వెన్నఁ డడ్డ
పడనని ప్రమాణములుసేయ ♦ వలయు" నన్న
ఖాజియిట్లనె వినతము ♦ ఖంబుతోడ. 128

చ. హరికథలాఁపకుండుట మ ♦ హాకృతియే? నలినాక్షు! వానిని
ర్ధరఁ బ్రబలంగఁ జేసి నత ♦ తప్రమదంబునుగాంచి నాయనం
తర మటుసేయఁగావలయు ♦ ద్రవ్యమొసంగుదు; నిట్లు నాపరం
పర దరియింపనౌ హరికృ ♦ పామహిమంబున భూసురోత్తమా!

క. నేనిచ్చెదు నీధనమెవఁ
డేనియు హరియింపఁదలఁచె ♦ నేని, వినిహత
ప్రాణాత్మజ దారార్థుం
డౌనట్లు శపింతునేఁ, ద ♦ దవనార్థంబై. 130

ఆ. ఇట్లు ఖాజినల్కుఁ ♦ గృష్ణసంకీర్తన
సలుపమిశ్రనూటి ♦ నన్నఁ జేసె;
నాతఁడంటఁబడఁగ ♦ గౌరాంగుఁడాతని
మానువలదటంచు ♦ మానిపించె. 131

క. తిరిగిచనుచుఁ దోఁచిన శ్రీ
ధరునింటికిఁబోయి యచట ♦ దగఁదీర్చకొనెన్
హరి; దానికి శ్రీధరుఁడెదఁ
బరమానందంబుఁబొంది ♦ పరవశుఁడయ్యెన్. 132

క. మఱునాఁటి యుదయమందునఁ
బురవీథులు భక్తపాద ♦ ములఘట్టనచే
నొఱపై లాజాతండుల
సురుచిరపుష్పమయమాచుఁ ♦ జూడ్కులఁదనర్చెన్. 133

ఆ. విగతగర్వతోచు ♦ విద్వేషులందఱు
నాప్తమహితభక్తు ♦ లైరినిమికి
నంటఁగందిపోవు ♦ నలరుదండలుసని
యాజియందు ఖడ్గ ♦ రాజిగెల్చె. 134

గీ. విద్దెలకుఁ డెంకియౌ నవ ♦ ద్వీపమందు
నిప్పటికి ఖాజిగోరీ ర ♦ హించుఁజాల
యాత్రికేగిన దైవభ ♦ క్తాగ్రగణ్యు
లెంతయోశ్రద్ధ దానిద ♦ ర్శించివత్తురు. 135

క. అమిత ధనధాన్యరాసులు
సమధిక విద్యాచయంబు ♦ సమకూడుట క
ష్టముగాదు కాని త్వత్పద
కమలార్చా భాగ్యమబ్బఁ ♦ గష్టము రామా! 136

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

అష్టాదశాశ్వాసము.

ఉ. పుట్టుటయన్న దుఃఖములఁ ♦ బుట్టుట; యీనిజ మీధరిత్రిలోఁ
బుట్టినయెల్లవారికి సు ♦ బోధమె, యారయస్వానుభూతిచేఁ
బుట్టుటఁగిట్టుట న్గడచి ♦ పోవఁగ నిర్వ్యజియించుభక్తి వి
భ్రాట్టులుమాత్రమో యిరఘు ♦ రామ! భరింపఁగనేర్తురాపదల్.

సీ. గౌరాంగుఁడిల నవ ♦ తారమొందుట వంగ
దేశంబునకుఁ జాలఁ ♦ దెచ్చెమేలు
స్త్రీవిద్యహెచ్చెను ♦ స్త్రీలెందఱో కృష్ణ
భక్తులైప్రజలకు ♦ భక్తినిడిరి
వంగభాషయుఁగూడ ♦ వర్ధిల్లె భక్తికా
వ్యములందులో వ్రాయఁ ♦ బడుటచేత
నాధారరహిత దు ♦ రాచారముల్వోయె
జాతివిద్వేషము ♦ ల్సమసిపోయెఁ

ఆ. గాలవృష్టిచేత ♦ నేలలు పుష్కలం
బుగనుబండె శాంతి ♦ పొదలియుండె

నిండుసౌఖ్యముననుౘ నిరుపప్లవంబయి
యుండె మిశ్రసూతి ♦ యుండుచోటు 2

గీ. వంగదేశంబు తురకల ♦ పాలఁబడక
మున్ను దానికి ప్రభువౌసు ♦ బుద్ధిరాయఁ
డంటుపడియెను మ్లేచ్ఛుల ♦ హస్తములను
దాఁకినజలంబునవశుఁడై ♦ త్రావుకతన. 3

క. దానికిఁ బ్రాయశ్చిత్తం
బానతియిండనుచు ఛాంద ♦ సాళినడుగఁగాఁ
బానముసేయుము సజ్వా
లానల తప్తోష్ణమైన ♦ యాజ్యంబనియెన్. 4

క. ఈరీతిని మరణించుట
కారాజు తెగింపలేక ♦ యడలుచునుండన్
గౌరాంగుకడకుఁ జనుమఘ
మారణమగుననియె నొక్క ♦ మాన్యుఁడతనితోన్. 5

ఆ. అంత నతఁడువోయి ♦ యయ్య! ప్రాయశ్చిత్త
మేమియనుచు నడుగఁ ♦ గృష్ణనామ
ములను నోరునొవ్వఁ ♦ బలుకుటయేయని
చెప్పిపుచ్చెనతని ♦ చిత్తమలర. 6

వ. రాజు నామాశ్రింగావించి శ్రీకృష్ణనామస్మరణ జన్యమహానందము
గ్నుండయ్యె. 7

సీ. నిమిదొల్తఁ దనహారి ♦ త్వముచూపినది కృష్ణ
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింటఁ
బ్రథమసంకీర్తన ♦ పచరించినది కృష్ణ
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింటఁ

దఱచుగా హరికథ ♦ లాలపినర్తించుట
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింటఁ
దన యింట లేనప్డు ♦ చని నిమియుండుట
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింట

గీ. మహితభక్తుఁడు శ్రీవాసు ♦ మనుమఁడైన
ధన్యపూత బృందావన ♦ దాసుఁడధిక
పావనంబగు చైతన్య ♦ భాగవతము
వ్రాసి ప్రకటించినదియు శ్రీ ♦ వాసునింట. 8

గీ. ఇట్లె యొకరేయి శ్రీవాసు ♦ నింటిముంగి
టనుజరగు కీర్తనకు భక్త ♦ జనులు వేగ
వచ్చి రాలస్యమైనఁ గ ♦ వాటబంధ
నంబుసేయుదురేమొ య ♦ స్భయముచేత. 9

క. తఱచుగఁ గీర్తనలారయ
సిరుగుఁపొరుగు కాంతలటకు ♦ నేతెంచుటయున్
జరగిన నారాతిరి యొ
వ్వరు రాత్రైరొకసికిఁట ♦ వ్యాధిదవులుటన్. 10

గీ. ఆయొకండును శ్రీవాసు ♦ నాత్మజుండు
తల్లిదండ్రుల కొక్కఁడే ♦ తనయుఁడింక
సతనిసంటెసది విషూచి ♦ యునివచించి
రచటి వైద్యులసగుణము ♦ లన్నియరసి. 11

క. స్త్రీలకు సేపకులకు నా
బాలురిదా సప్పగించి ♦ భగవద్భజనా
శీలుర నెయ్యురుగూడెన్
బాలిశ్రీవాసుఁడాత్మ ♦ భక్త్యుచ్ఛ్రియుఁడై. 12

గీ. అంత భక్తాళి యెప్పటి ♦ యట్లతలుపు
మూసి, యచట గంగాదాసు ♦ మొనపి కాపు
కొలకుఁ, దొడఁగిరి కీర్తన ♦ జరుప; నొక్క-
రుండెఱుంగఁడు బాలకు ♦ రుజ తెఱంగు. 13

ఉ. భాసురగాత్రుఁడవ్యయుఁ డ ♦ పారకృపామయుఁడింటనుండఁ; బా
యాసుతవిత్తముల్గలల ♦ యందలియర్థము; లాత్మయత్నమా
యాసము; కృష్ణుఁడంతకు ని ♦ యామకుఁడౌనని యెంచి యిట్లు శ్రీ
వాసుఁడు సేసె; నేకసుత ♦ వత్సితయింకొరుఁడట్లొనర్చునే? 14

గీ. భక్తులందఱు నానంద ♦ వార్ధిమగ్న
లౌచు నర్తించుచుండ గృ ♦ హాంబుదాసి
వచ్చి పైనుండియుండి శ్రీ ♦ వాసుఁజూచి
సన్నచేసె; సతండంతఁ ♦ జనియె వెంట. 15

క. చని లోపలఁగుట్టుసురులఁ
బొనుపడియున్నట్టి సుతునిఁ ♦ బోద్గతదుఃఖం
బునుబట్టలేక పొగిలెడు
తనవనితను దక్కబాధు ♦ తతినింజూచెఁ. 16

గీ. మృతికి సిద్ధుఁడుగానున్న ♦ సుతునిజూచి
యవల నానందమునవాడు ♦ హరినిజూచి
కొంతయలజడిఁబొంది తా ♦ నంతనిశ్చ
యించుకొని యేడ్చువారితో ♦ నిట్టులనియె. 17

క. పుట్టునవియెల్ల నయ్యో!
గిట్టుటతప్పదిఁక మనము ♦ గిట్టుదుమెపుడో
యిట్టిదితను; పిచిదుగుల
కట్టుకునై యిట్టులడలఁ ♦ గా ఫలమేమో? 18

ఉ. ప్రాణము దేహమున్వదలి ♦ పర్విడుకాలమునందు నింటిలో
మానులకందనట్టి వన ♦ మాలి, సమస్త దురంతపాప ని
ర్వాణకృతి క్షమాఖ్యుఁడు, కృ♦పానిధి నృత్యముసేయుచుండె ; నా
సూనునివంటి ధన్యపురు ♦ షుండుగలండె ధరిత్రిలోపలన్. 19

గీ. చిరతపశ్శాలు లీతని ♦ నరసి యీసుఁ
జెందఁగానగు మీరింత ♦ కుంద నేల?
సంతసింపంగవలసిన ♦ సమయమందు
నెందులకునేడ్తురు ; వివేక ♦ హీనులార ! 20

వ. అనియంత, లోపలనుండి దుఃఖరూపం బగునొకముద్దగొంతున కెగఁ
దట్ట మాటాడనేరక కొంతసేపూరకుండి తరువాతఁ గ్రమ్మఱనిట్లనియె.

ఉ. ఔను స్వభావమెవ్వరికి ♦ నడ్డఁగ శక్యముగాదు ; దుర్బలుల్
మానవు ; లందుఁ గొందఱబ ♦ లల్గదమీరలు ; మోసిలనున్నయీ
కూన యతిప్రియుండగుటఁ ♦ గొంచెము దుఃఖమురాకమాన ద
ట్లైనను గొంతకాలమది ♦ యాఁపుఁడిమీరలు ధీరచిత్తులై. 22

ఆ. ఇట్టులేడ్చుచున్న ♦ నిదియెట్టులోఁ బైకి
వచ్చి కీర్తనంబుఁ ♦ బాడుసేయు ;
నద్దిపాప ; మదియు ♦ నయిపోవుఁ ద్వరగనే
యపుడు మీరలేచి ♦ యడలవచ్చు. 23

క. ఈలోపల మీ రేడిచి
శ్రీలోలుని నర్తనములు ♦ చెఱిపితి రేనిన్
బాలించెద నంగంబడి
బాలకుతో నింకనాదు ♦ బ్రదుకుంగూడన్. 24

గీ. అంతటనుబాలు ప్రాణంబు ♦ లంతరించె
నేప్పుదిగమ్రింగి కూర్చుండి ♦ రింటివారు

శవముచుట్టును ; శ్రీవాసుఁ ♦ డవలికేగి
కూడి వారిభక్తవారంబు ♦ నాడఁజొచ్చె. 25

గీ. భక్తుఁడొకని కీసంగతి ♦ బయలుపడఁగ
నతఁడు శ్రీవాసు నాస్యము ♦ నరసెఁగాని
వంత యావంతయుం గనఁ ♦ బఱుప కాడు
చుండె నుద్బాహుఁడై భక్తి ♦ యుక్తినతఁడు. 26

గీ. ఒకరినుండి మఱొకరికి ♦ నొయ్యఁ బ్రాఁకె
నీసమాచార ; మంతఁ బ్రీ ♦ ణించె భజన ;
బాలమరణజ్ఞులైనట్టి ♦ భక్తవరులు
వెఱఁగుపడిరి శ్రీవాసుని ♦ స్పృహతగాంచి. 27

సీ. ఒకఁడనె " శ్రీవాసుఁ ♦ డకలంకభక్తవ
ర్యుఁడుగదా ! నిమి, యింట ♦ నుండికూడ
నింతయాపద వాని ♦ కేలకల్గించె " నం
చదివిని మఱియొకం ♦ " డమితఘోర
కష్టంబె వచ్చెను ♦ గాని శ్రీవాసుఁడు
దాని నాత్మనొకింతఁ ♦ దాఁకనీయఁ
డట్టిచో సుతమృతి ♦ యాపదయనియెట్లు
ఛింతించియరసినఁ ♦ జెప్పఁగలము ?

ఆ. చూడు మాతఁడెట్టు ♦ లాడుచునున్నాఁడో
యందఱనుగలంచు ♦ నార్తిమహిత
మేరుధీరుఁడైన ♦ మిశ్రిజుసద్భక్తు
నించుకేనిఁగలఁచ ♦ " దంచుఁబలికె. 28

వ. అంత భక్తినుండి తెరలి విన్నఁబోయిన వదనంబులతో నున్న భక్తు
ల్గని గౌరాంగుండు. 29

క. ఆనందము నాకింతయుఁ
గానఁగరాకున్న దార్తి ♦ కలుషంబయ్యెన్
మానస మింతకుఁగతమే
మో? నుడువుఁడటంచు భక్త ♦ పురుషులనడిగెన్. 30

వ. వారలు మిన్నకుంటసూచి గౌరాంగుండు 31

క. నాయెడఁద పీఁకుచున్నది
యేయాపదయేనిఁ గల్గె ♦ నే? శ్రీవాసా!
నాయాన; చెప్పుమయ్యా!
నాయన! యనియడిగెఁ గ్లిన్న ♦ నయనుండగుచున్. 32

వ. శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 33

క. ఓమజ్జీవితజీవమ!
స్వామీ! నన్నిట్లు దుఃఖ ♦ సంచయమంటున్?
నీమానితపదములు నా
ధామము మెట్టుచును నన్ను ♦ ధన్యుని జేయన్. 34

ఆ. స్పర్శవేధితాఁకు ♦ సర్వము స్వర్ణమౌ
నట్లు నీపవిత్ర ♦ మైనయడుగు
లంటనాసమస్త ♦ మయ్యెఁబూతము దుఃఖ
లేశమేనినాకు ♦ లేదుతండ్రి! 35

వ. అద్వైతుండంత దుఃఖంబుపట్టఁజాలక సాహసించి నిమికడకేగి. 36

క. నిజమే! కష్టమువచ్చెను
ద్విజగన్నుత! యితనిసుతుఁడు ♦ మృతుఁడయ్యెనసన్
గజిబిజివడి నిమియడిగెను
ద్విజసుతుఁ డెప్పుడకటా! గ ♦ తించెనటంచున్. 37

వ. అయ్యా! రాత్రి తొమ్మిదిగంటల కనఁగా నిప్పటి కేడెన్మిదిగంటల

కోఁ బూర్వము శ్రీవాసునొక్కకుమారుండును మరణించెనని యద్వైతుండు గద్గదకంఠంబుతోఁజెప్ప గౌరాంగుండు శ్రీవాసునొక కొంతసేపు తెప్పలుమూయక తేఱిచూచి సాశ్రులోచనుండై యిట్లనియె. 38

గీ. నేఁడు శ్రీవాస! శ్రీకృష్ణు ♦ నిజ్జయించి
వశపఱచుకొంటి; విట్టిది ♦ భక్తియనఁగఁ;
ద్వాదృశోదార భక్తాను ♦ బంధములను
ద్రెంపుకొనిపోవుటయ్యె! దా ♦ రించుగుండె. 39

వ. అందులకు వలవలయేడ్చుచు శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 40

చ. కొమరునిచావువంటి విఁకఁ ♦ గోటులు సర్పదముల్వచ్చెంతునో
నిమి! భయమింతలేదు ధర ♦ ణీస్థలిఁ గష్టములన్నఁ: గాని బా
ష్పములను నీవురాల్చినఁ బ్ర ♦ పంచము చీఁకటియౌను నేనుబ్రా
ణమునిలుపంగలేను గరు ♦ ణామయ! యట్లొనరింపకెన్నఁడున్. 41

క. నీచిత్తము నొచ్చుననియె
దాఁచితి నాసుతునిమృతిని ♦ దానికినై యా
లోచింపకు నాతండ్రీ!
యాచింత యొకింతయేని ♦ నంటదునన్నున్. 42

ఆ. నీవు గృహమునందు ♦ నృత్యముల్సేయుచు
నుండ నాకుమారుఁ ♦ డుసుఱుదొఱఁగె
నింతకంటె భాగ్య ♦ మేది? నామృతసుతు
నకును దండ్రినైన ♦ నాకుఁగృష్ణ! 43

వ. గౌరాంగుఁ డిట్లనియె. 44

సీ. నీచెప్పినదియెల్ల ♦ నిజము శ్రీవాసుఁడ!
శ్రీకృష్ణదాసుఁడు ♦ చింతఁదవులఁ;

డాపత్కదంబక ♦ వ్యాళంబునకుహారి
భక్తిగారుడమణి ♦ భక్తసింహ !
యాలింపు మొకరహ ♦ స్యంబు సెప్పెదనీకు
నీవు నేనును సౌఖ్య ♦ నివహములను
గూర్చుండి కుడుచుట ♦ కుంగాదు వచ్చితి ;
మయ్యయ్యొ ! దుఃఖమ ♦ యంబుధరణి ;

గీ. మనముబ్రదుకుట యీపృథ్వి ♦ జనుల వెతల
సాధ్యమైనంతవఱకును ♦ సమయఁజేయు
కొఱకుఁ ; గావున మనబాధ ♦ లరయఁదీఱి
కయుఁగలదె మనకిచ్చటఁ ♦ గలుషదూర ! 45

ఉ. ఒక్కఁడనీకుఁబుత్రుఁ ; డతఁ ♦ డొక్కఁడునున్మరణించె ; నింతకే
మెక్కుడుకష్టముల్గలుగు ♦ నెవ్వనికేనిల ? నవ్వియేమియున్
లెక్కగొనంగరావు ; గద ♦ లింపవుచిత్తము ; నిన్నుఁబోలువాఁ
రెక్కడనుందురయ్య ! పరి ♦ కింపఁగ నీధరణీతలంబునన్. 46

ఆ. కొట్టులిన్నకొలఁదిఁ ♦ గోమరుండు తల్లివ
తుంబుఁదూఱుపగిదిఁ ♦ గష్టమెంత
యెక్కుడైన నంత ♦ యెక్కుడుభక్తితోఁ
గృష్ణుఁగొల్తువీవు ♦ కీర్తనీయ. 47

గీ. చిమ్మచీఁకటినేగు జ ♦ నమ్మునకతి
తేజమిచ్చెడు దివ్వటీ ♦ తీరుగాను
మార్గసూచకుఁడవు నీవు ♦ మహితభక్త !
పుడమి దుఃఖార్తులైన ము ♦ ముక్షువులకు. 48

క. మునుపటికంటె విరాగత
పెనుపడె నీమనమునందు ; ♦ వెన్నునికడకున్

జనుదెంచితి దగ్గఱగాఁ
దనయునిమృతికిదియె ఫలము ♦ తత్వజ్ఞమణీ? 49

గీ. అయిన మాయమ్మ మాలిని ♦ యడలుచుండుఁ ;
జలుపవలెఁగొంత దుఃఖోప ♦ శమనచర్య ;
వడిగ నీబిడ్డమృతకళే ♦ బరము నిటకుఁ
దీసికొనిరండటంచుఁ బ్రా ♦ ర్థింపుమయ్య ! 50

వ. అంత. 51

గీ. శవముతోడుత నందఱు ♦ శచితనూజు
కడకువచ్చిరి ; వారిము ♦ ఖంబులరయు
నరుఁడెవండేని నిఁకఁ బ్రమా ♦ ణంబుగాఁడు
వసుధ దుఃఖమయంబను ♦ వాక్యమునకు, 52

క. కాంచఁగవలెనే బాలుని
దించెదరే యిచటనంచుఁ ♦ దెచ్చినవారిఁ
గాంచి నిమిషయుడుగనటె కా
వించిరి వారెవనుమిగుల ♦ విస్మయపడుచున్. 53

గీ. చూచిశవము శచీజుఁడు ♦ సుందరాంగ !
చచ్చిపోయితివే? యొక ♦ సారి మాట
లాడు ! నీకోస మమ్మయు ♦ నాప్తవరులు
నేడ్చుచున్నార '' టంచు శా ♦ సించెదాని. 54

గీ. చనినప్రాణంబు తిరుగనా ♦ తనువుసారఁగ
బిడ్డఁడిటుపల్కెఁ జూపఱు ♦ వెఱఁగుఁజెంద!
" నీశరీరంబువిడిచి నే ♦ నేగువాఁడ
నుత్తమంబగు జన్మంబు ♦ నెత్తువాఁడ. 55

చ. హరి! కమలాక్ష! శేషశయ ♦ నా! సరకాంతక! కృష్ణ! కేశవా!

మరణమునొంది దీనికిని ♦ మంచిభవంబును గాంచువాఁడనీ
కరుణను ; దేవదేవ ! ననుఁ ♦ గావుము ; నామనమెప్పుడు న్భవ
త్పరమపవిత్ర దివ్యపద ♦ పద్మములంటి భజించుఁగావుతన్ ! 56

క. అని గౌరాంగుని శోకవం
దనమున్గావించి మఱలఁ ♦ దరలిచనియె బా
లునియాత్మము ; శవమయ్యెం
దనువెప్పటియట్ల ; చేష్ట ♦ దక్కిరిద్రష్టల్. 57

వ. బాలునిజనకులు చింతవదలి యన్యవిధబాష్పప్లుతలోచనులై నిలఁ
బడిరి. అక్కడనున్నవారందఱు మరణంబన, నన్యజన్మప్రవేశద్వా
రంబుగదాయని మృత్యుభీతిందక్కి యాశ్చర్యమగ్నులై యుండిరం
త గౌరాఁగుండు మాలినీశ్రీవాసులంగని యిట్లనియె. 58

క. మానితదంపతులారా !
సూనుఁడుపోయెనని మీరు ♦ స్రుక్కఁబడకుఁడీ !
నేను న్నిత్యానందుఁడు
సూనులమాదుమిఁగ మీదు ♦ సుతునకుఁ బ్రతిగా. 59

గీ. అంత శ్రీవాసుఁడనుజ భా ♦ ర్యాదిగేహ
వాసులందఱతో నిమి ♦ పజ్జకేగి
యార్తిసుఖములయం దెప్పు ♦ డభవ ! నీదు
వారమేకద మేమని ♦ పలికిమ్రొక్కె. 60

క. కొనిపోయిరి శ్రీవాసుని
తనయున్దహనంబుకొఱకుఁ ♦ దక్కినవారల్
ననిరంతట నిమిమహిమం
బున నేకవిధంబులుగను ♦ బొగడుచుభక్తిన్. 61

ఆ. భక్తులార ! మిమ్ము ♦ వదలిపోవుట మది

కేగుదెంచినప్పు ♦ డెల్ల గుండె
లవియుచున్నవంచు ♦ నని నిమిమనల నా
తండువిడిచిపోవఁ ♦ దలఁచెనేమొ. 62

క. అక్కటికవిడిచి మిశ్రజుఁ
డక్కరణింజేసెనేని ♦ యయ్యో! మనకుఁ
దిక్కెవ్వఁడు? గంగంబడి
యొక్కుమ్మడిఁ జత్తమింక ♦ నుండకయుర్విన్. 63

వ. అని భక్తులందఱు భావిభయవ్యాకులచిత్తులై యుండిరి. వారు భయంపడినట్లే కొన్నినెలలపిమ్మట శ్రీకృష్ణచైతన్యనామంబున గౌరాంగుండు సన్యసించె. 64

ఆ. ఇపుడు బాలకృష్ణుఁ ♦ డపుడల్లరాధయు
నౌచునిమి, జనాళి ♦ నలరఁజేసె
భక్తిజీవమైన ♦ ప్రభుఁడెబోధించిన
నేలప్రబలదిలను ♦ గృష్ణభక్తి? 65

క. చిగురాకు మోవినాఁడెడు
నగవులఁ త్రైలోక్యమోహ ♦ నకరములగుమ
న్నిగిచూపులఁ జిమ్ముచు నో
మృగదే! కారుణికరత్న ♦ మా! నన్నామా! 66

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ఏకోనవింశత్యాశ్వాసము.

ఉ. జ్ఞానము, భక్తి, మోక్షజన ♦ కంబులె కాని, ద్వితీయమందులో
మానసరంజకంబు సుఖ ♦ మాతరంబగుమార్గ; మెవ్వఁడేఁ
దేనియఁగ్రోల దానిరుచి ♦ తేటపడంగల; దట్లుగాక యా
తేనియ నేనెయూహునఁ ♦ దీపిభుజించుటయెట్లొ? రాఘవా! 1

క. శ్రీకృష్ణలీలనొందుచు
గైకొని యొకనాటకంబుఁ ♦ గట్టిరిభక్తుల్;
వీఁకనటఁగొనిరి నిమి రా
ధాకృతియును గృష్ణురూప ♦ మద్వైతుండుచు. 2

సీ. అందుజరిగిన వృత్తాంత ♦ మంత దీని
ముందువచ్చెడు నాశ్వాస ♦ మందుఁ గనఁగ
వచ్చు; శ్రీకృష్ణుఁడైనస్మృతి ♦ వదలియాడి
పాడె డెబ్బదాఱేండ్ల యు ♦ ద్వైతుఁడటను. 3

క. ఈసంగతి యదిచూచుట
కోసము వచ్చినటువంటి ♦ కొందఱువెఱఁగుం

జేసియొ యేకతముననో
వేసిరి యీవృద్ధుచెవిని? ♦ వెంటనతండున్. 4

క. తుద కెట్లయ్యెనునాగతి?
బ్రదికితి డెబ్బదియునాలు ♦ వత్సరములు నా
చదువెల్లఁ బడటఁగలసెను
ముదిమిని మదిచంచలించి ♦ పోయెఁ గటకటా! 5

క. తలనరసె; ఖర్జూరపు
ఫలములపై ముడుతలట్లు ♦ వళులంగముపైఁ
దిలకింపనయ్యె; దంతం
బులుజాఱిన తోఁటయయ్యె ♦ ముదివక్త్రంబున్. 6

క. నాకేటికి బాలురతోఁ
గేకలు నాటలును వెట్టె ♦ కీర్తనములునున్
గాకుల మూఁకంగూడిన
కోకిల క్రియనాదుపరువుఁ ♦ గోల్పోయితిఁగా. 7

క. నావేదము నాశాస్త్రము
పావనవిద్యాప్రసంగ ♦ వర్తనములు జ్ఞా
నావనబోధములుంగల
లోవార్తలెయయ్యెనిమికి ♦ లోంగితినయ్యో! 8

క. ఈనిమి మాంత్రికుఁ డీతని
చే నిటునల్గుచును నవ్వఁ ♦ జెడిపోయితి నిం
కేనుండ నిచట నిమివల
లోనం బడనెప్పు; డెట్టు ♦ లో? యిట్టయితిన్. 9

క. కాటికిఁ గాల్సాఁచుకొనియు
నేఁటికిఁ బసిబిడ్డనౌచు ♦ నిమి బాలునితో

నాటకమాడితి నాకీ
వీటన్దలమెత్తితిరుగ • వీలేయింకన్ ? 10

క. చాలింతు మూఢభక్తి ; సు
శీలత వేదోక్తవిధులఁ • జేయుదుఁ బరమా
త్మాలోకనలాలసులకు
నేలా ! యీమద్యపాయి • కృత్యంబులిలన్ ? 11

క. జ్ఞానము సర్వోత్కృష్టము ;
జ్ఞానమె మోక్షార్థసాధ • నంబని నుడువన్
గా ! నిత్యపఠితబుధ స
మ్మానిత గీతాదిసత్త • మ గ్రంథంబుల్. 12

క. దానినె యిఁకబోధింపఁగఁ
బూనెదఁజని మాదుశాంతి • పురమునకు ; శచీ
సూనుని మాయలలోఁబడి
పోనిదె ! శపథంబువ్రాని • పోయెదనటకున్. 13

వ. అని లజ్జాక్రోధ విషాదసంకులం బగుమనంబున నెవ్వరితోఁజెప్పక యద్వైతాచార్యుండు శాంతిపురంబునకుంజని తనకుంగల శిష్యక దంబకంబునకు జ్ఞానోత్కృష్టతయు భక్తినికృష్టతయు నుదయాద్యాసాయములేని యోపికఁదెచ్చికొని బోధించుచుండె. వారిలో హరిదాసుఁ డొక్కరుండుమాత్రము శ్రీగౌరాంగదేవునిపై భక్తిహీనమంతేనిసేడక యయ్యో! యీముదుసలిపండితుం డింతసంశయపంకిలుం డింతచలచిత్తుండయ్యెఁగా ! యని దుఃఖించుచుండె. సర్వజ్ఞుం డగు గౌరాంగుం డిదియెఱింగి యొకనాఁడు ప్రాతఃకాలంబున నిత్యానందునితో శాంతిపురంబునకేగి యద్వైతాచార్యుం దర్శించివత్తమని చెప్పి శచీజనని యాజ్ఞఁబడసి కదలి నవద్వీపంబుకిరింపఁ బడిమెల్లో

దూరంబున భాగిరథీతీరస్థంబైయున్న యాగ్రామంబున కభిము
ఖుండై నితితోఁ జనియెనంత. 14

గీ. అర్ధదూరంబునం దప్పఁ ♦ డచటనుండి
యవల నేటనుగలిసిన ♦ యట్టి లలిత
పురమ నెడునూర, నాపగ ♦ దరిని, విసరి
వేసినట్లున్న గుడిసె గా ♦ న్పించెనొకటి. 15

గీ. అంత గౌరాంగుఁ డిం దెవ్వ ♦ రయ్య! యున్న
వారటంచును బృచ్ఛింప ♦ వాస్తవంబు
నెఱిఁగియుంటను నితివల్కె ♦ నిచట దార
యుతుఁడగుచు నొక్కసన్న్యాసి ♦ యుండునంచు. 16

వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 17

క. ఇదియేమయ్యా! యతికిన్
ముదితల పొత్తెట్లుపొసఁగుఁ ♦ బొలఁతుకఁ బైఁడిన్
వదలినవాఁడెకదా! యతి
పదమునకర్హుఁడగుఁ; జూచి ♦ వత్తము రమ్మా! 18

వ. ఇర్వురుఁ గుటీరంబు సేరంజన సన్న్యాసియగునితిని మొదటఁజూచి,
తన్నివాసియగుసన్న్యాసి, స్వాశ్రమాభిమానంబునఁ బ్రత్యుద్గమించి
వాని గౌరవించి. 19

గీ. కొంతసేపన్నలార! వి ♦ శ్రాంతికొఱకు
నిచటనుండుఁడు భగవంతుఁ ♦ డిచ్చినంత
కొలఁది నాతిథ్యమొసఁగెదఁ ♦ గొనుఁడటన్న
వల్లెయనెనితి; నిమియేమి ♦ పల్కకుండె. 20

ఆ. వెనుకనున్నయట్టి ♦ విశ్వంభరుండంత
నెదుటికరుగుదెంచి ♦ యెంతోభక్తిఁ

గేలుఁగవను మోడ్చి ♦ నేలపైఁ జాగిల్లి
జోగిపాదములకు ♦ జోత సేసె. 21

వ. అంత నాభిక్షుకుండు. 22

క. చాలఁగ విద్యయు, సిరియుఁ,
శీలము వినయంబుఁ గల్గు ♦ చెలియు, విధేయుల్
బాలకులు, నీకుఁ గల్గెదు
బాలుఁడ! యని దీవనలను ♦ బచరించెదయన్. 23

వ. దానికి శుద్ధస్వాంతసూచక వినిర్మలాకాశ సంకాశవదనంబున నతి
వినయంబున నిమి యిట్లనియె. 24

శా. యోగీశా! త్వదనుగ్రహార్థమిటు ల ♦ త్యుత్కంఠతో మ్రొక్కి, స
ద్భాగ్యప్రాప్తికి మాఱుప్రత్యహ దురం ♦ తస్వాంత చింతాకర
ప్రాగల్భ్యక్షణభంగురాత్మజ కళ ♦ త్ర శ్రీముఖార్థంబులఁ
దోఁగంజేసెడి దీవనల్విని మన ♦ స్తుష్టిన్గనన్లేశముఁ. 25

క. నశ్వరముల నొసఁగితివహా
నీశ్వర! నీయట్టితపసి ♦ యిచ్చెడువరముల్
శాశ్వతసౌఖ్యప్రదము, ల
నశ్వరములు నొచునుంట ♦ న్యాయముసుమ్మా! 26

వ. అన మహోగ్రాకారుండై సన్న్యాసి యిట్లనియె. 27

శా. యాత్రల్సేసితి సేతుశీతనగమ ♦ ధ్యప్రాక్తనాంచన్మహా
క్షేత్రప్రాజ్యపురప్రకాండములకు; ♦ న్సేవించితిన్గిల్బిషా
ర్తత్రాణైక సురాలయంబులఁ; దపో ♦ ధన్యాత్మధామోల్లస
ద్గోత్రంబుల్గని పెక్కుపుణ్యనదుల ♦ న్దోఁగించితి న్దేహముఁ. 28

క. దేవీ దేవగణంబుల
సేవించితి నధికనిష్ఠఁ ♦ జిరకాలము నా

నావిధ యోగక్రియలం
గావించితి నోరులుమెచ్చ ♦ కరణిన్నిగుల్లన్. 29

క. ఇటువంటి నన్ను గర్వో
ద్భటతార్భటిఁ బెద్దపిన్న ♦ వాసిఁగనకీ
విటు సేయు మట్లు సేయుకు
మటంచుఁబల్కుటకు బాల ♦ కా! జంకవుగా! 30

వ. అనునంతలో నిత్యానందుం డడ్డపడి పోనీ! సోదరా! తెలియక కీ
కుఱ్ఱాఁ డిట్లువచించె. ముక్కుఁబచ్చలాఱని యీపసికూన నీమహా
త్త్వం బెట్లెఱుంగంగలఁడని నుడివి శాంతింపంజేయ నాజటిలుండు
స్ఫురద్రూపుఁడగుబాలుని మోసపుచ్చి తోడిసన్న్యాసియగునితి
మొదలకో కొనిపోవుచున్నాఁడని తలంచి యాతనిపై మఱి కోపిం
పక లోనికింజని స్వాదుఫలంబులం గొన్ని తెచ్చి వారియెదుటంబెట్టి
నితితో నిట్లనియె. 31

క. విందిదుటకు మాయాశ్రమ
మందింతకుఁదక్క నేమి ♦ యాహారంబుల్
సందర్భపడవు; చని "యా
నందం" బాక్కింత తెత్తు ♦ నా! యనునంతన్. 32

క. లోపలనుండి కళత్రము
దోపనికై యతనిఁబిల్చెఁ; ♦ దొందరపడుచున్
లోపలికిఁబోయె నాతం;
డాపదమునకర్థమేమి ♦ యని నిమియడిగెన్. 33

గీ. ఇతఁడు తాంత్రికసన్న్యాసి ♦ యిట్టివారి
కంగనాసంగమంబు మ ♦ ద్యరసపాన
మును విహితములెకాని కూ ♦ డనివిగావు

పెక్కు రీతులవంటిజోగులీ • పృథివిఁ గలరు. 34

క. సురనే 'యానందం' బను
పరిభాషను బిల్తురడియె • పట్టుకవచ్చుఁ
మఱి మనకుఁ గూడ నతఁడని
చిఱునవ్వునఁ జెప్పెనితి శ • చీనుతుతోడన్. 35

వ. అంత హరి! హరీ! యని గౌరాంగుం డర్ధభుక్తఫలంబు లట్టులెవిడిచిపెట్టి, వెంటరమ్మని నితికిఁ జేసన్న చేసి యిదివఱకువచ్చిన రాజమార్గంబుం బట్టిచనక కరధృత సురాద్రవంబుతో సన్న్యాసి వెంటఁబడునేమోయని హర్యక్షుదర్శియగు హరిణంబుకరణి నొక్కపర్వతగంగకుంజని యందులోనుఱికె, నితియు నట్లుగావించె. 36

మ. జవసత్త్వాధ్యులు, ధైర్యశాలు, లుభయు • ల్శారీరకష్టంబు లెంతవియేని స్థరియింపనేర్తురిఁక నీఁ • తన్నిస్తులప్రజ్ఞగల్గువయస్వంతులు, గాన నేటఁబడియే • క్రోశద్వయాధ్వంబు, నుద్దవిడినోర్భవఁగ నిశ్చయించుకొని యీఁ • దన్దొట్టిరా యిర్వురన్. 37

చ. మకరవితాన భీకరత • మంబగునిమ్నగ నీఁదుచున్నవారిక నొకజంతువేని యొసఁ • రింపదుహాని; భయంబుఁ జేసి చెంతకుఁ జనకుండఁ బాఱెనఁట • నక్రములన్నియు; వారలిట్లు కొంకకచని యేటివాలునను • గాంచిరి శాంతిపురంబుఁ జెచ్చెరన్. 38

మ. చనుచుండ న్నిమిమానవత్వమఱి శ్రీ • జానిత్వమున్దాల్చి మించెను; గంగాజలమంగసంగతిని బొ • ల్చెన్దివ్యతేజశ్ఛటన్;
"మనయద్వైతుఁడు భక్తివీడి పరిజకున్ • జ్ఞానంబు తాఁ జేర్చుచుండెనుగా! నేఁడెకుదుర్తుగోగ" మనియా • డెన్మిశ్రజుండుగ్రుఁడై. 39

మ. నితి యద్వైతుని కెంతశిక్షయగునో • నిర్దాయచిత్తుండుగా!
యతఁడంచు న్వెతసెందుచుండె; నిమి ది • వ్యాకారమంతంతకున్

ద్యుతివృద్ధిగ్గనుచుండె; నిట్లునని యా ♦ యూరిన్బ్రవేశించి రు
ద్గతులై విప్రునిస్నానఘట్టముకడ ♦ న్గౌరాంగుఁ డానందుఁడుగా. 40

క. వీరెక్కిన గట్టునకుం
చేరువ యద్వైతుగృహము; ♦ శిష్యావృతుఁడై
పాఱుఁడుండెనగారము
గౌరాంగుఁడు సొచ్చునట్టి ♦ కాలమునందుగా. 41

క. ఇటులున్న వృద్ధదేశికుఁ
డటుకున నిమిరెమొనరుకొనఁగఁ ♦ దత్తఱపడి యె
ప్పటియట్టులతఁడు మన్నిం
చుటకై హరిదాసుతోడఁ ♦ జొక్కినిలఁబడెగా. 42

చ. సకలజగత్ప్రభుండతఁడు ♦ సల్పుసపర్యలనందుకోక, రు
ట్ప్రకటకలోచనంబులను ♦ బొలుచిజూచుచుఁజెప్పు! ముక్తిదా
యకములరెంటనిష్టతర ♦ మైనదిసీకెది? జ్ఞానమా? యఘాం
తకహరిభక్తియా? నుమవు ♦ నామొనుటన్విశదంబుగాననెగా. 43

క. కృతనిశ్చయుఁడై యుండిన
శతమున నద్వైతుఁడంత ♦ గౌరాంగునితో
మతిదృఢతఁబలుచుక, జ్ఞానమె
గతినా, కదిభక్తికంటెఁ ♦ గడుశ్రేష్ఠమనెగా. 44

వ. అంత గౌరాంగుండు. 45

క. అవు నెఱుఁగుదు దుశ్చింతలు
దవిలెను నీమనసునంచు ♦ దానికిఁదగు శి
క్షవిధించిచేసి నిన్నిది
పవరించెదనంచుఁ గొట్టె ♦ సాగన్విప్రుగా. 46

చ. ఇరువదిమూఁడువర్షముల ♦ యేపునఁ బీవరకాయసంపదన్
బరఁగు శచీజుఁడర్ధశత ♦ వర్షములవ్వల నిర్వదాఱువ్రా
వ, రదవిహీనవక్త్రమున ♦ వాడినమోమునఁ బొట్టిమేనదు
ర్భరజరఁజిక్కి గాసిలెడు ♦ పండితుపైఁబడి మోఁదుచుండెఁదాన్.

ఉ. ఎందఱుశిష్యులున్న నది ♦ యేమొ! యొకండును జెంతకేగి యూఁ
పందిపురందుమిశ్రజుని, ♦ వ్రాల్చక ఱెప్పలఁజూచుఁగాని; యీ
చందముఁగాంచి వృద్ధసతి, ♦ చచ్చెను మీగురువయ్యొ! చూచుచి
ట్లుందు రదేమిపాపమని ♦ యూఱడకేడ్చెను బద్ధపాణియై. 48

ఉ. నేలనుగూలవైచి ధర ♦ ణీసురశేఖరుఁ, బైనవ్రాలి యు
ద్వేలకరప్రఘాతములఁ ♦ బీడనొనర్చుచు వ్యాఘ్రపోతమా
భీలచపేటపాతముల ♦ వృద్ధవృషంబునుదాఁకి క్రూరదు
ష్షేలనుజొచ్చునట్లు నిమి ♦ చిత్రముసేసెను సీతబెగ్గిలన్. 49

క. నానాథుఁడు జనులారా!
ప్రాణముఁ గోల్పోవనున్న ♦ వాఁ డయ్యయ్యో!
యీనిమి కడ్డముసని నా
ప్రాణేశునిగాచు పుణ్య ♦ వంతులు లేరే? 50

క. నాపసుపుంగుంకుమయును
బాపఁడు నేఁడపహరింప ♦ వచ్చెఁ గటకటా!
మీపదములపైఁబడి యెద
నాపన్నారక్షసేయ ♦ రయ్యా! మహాత్ముల్. 51

వ. అని సీత యశ్రుసంసిక్తవదనయై యొంతయఱచిన నొక్కఁడు రాక, పలుకక, కదలక మెదలక నిర్జీవప్రతిమానలోకన ప్రతిమానలోచనంబుల రాపడిచూచుచు మిన్నకుండెనంత నామె పూర్వదృష్టవిశ్వరూపస్మృతి యంతయుసీడి పతిశిక్షాపేక్షణంబున కోపకకుపితయై

నిమివంకకుండరిగి యిట్లనియె. 52

ఉ. ఏమిర! దుష్టబాల! యిటు ♦ హింసనుబెట్టెదు జీవితేశు,నీ
భూమిసురాగ్రగణ్యుఁడు రు ♦ బోధకుఁడాగమశాస్త్రవేత్త,ప్ర
జ్ఞామహితుండు వృద్ధుఁడు స ♦ నాతనమార్గచరుఁడు దుష్కృతం
బేమియొనర్చె నీకతని ♦ నీగతిమోఁదెదు హ్రీవిహీనుఁడా! 53

క. ఆఁగుము కొట్టకుమిఁగనీ
వాఁగక యిటుబాదితేని ♦ యసువులురాల్చున్
భాగవతోత్తముఁ; డంతట
భోగింతువు బ్రహ్మహనన ♦ భోగములెల్లన్. 54

వ. అని యెన్నిమాటలాడిన నిమివిడువక కొట్టుచుండ నిఁకనద్వైతుఁడు.

ఉ. ఏడువఁడుండుముండుమని ♦ యింతయువేఁడఁడు కూర్మిహస్తసం
తాడనపీడమోమునఁ గ ♦ నంబడనీయఁడు మోదవార్ధిలో
నాడిమునుంగువాని క్రియ ♦ నాస్యదృగోష్ఠరుచుల్వెలార్చునీ
పోఁడిమిగాంచి యచ్చెరువుఁ ♦ బొందిరి దగ్గఱనున్నయందఱున్. 56

వ. మఱియు నిమిఁ గుద్దుచుండ నద్వైతుండిట్లనియె. 57

క. ఓయీ! గౌరాంగా! యీ
హాయికి నెనయైనసుఖము ♦ నెయ్యెడఁగన న
బ్జాయతలోచన! మానక
చేయుము సతతంబు నిట్టి ♦ శిక్షను నాకున్. 58

క. నీకృపయేకృప! దానిని
వాకొనశక్తుండుగాఁడు ♦ వసుధనెవండున్
నీకోప మింతసుఖకర
మేకరణినినుందుఁ బూర్ణ ♦ కృపగల్గినచోన్. 59

వ. నిమి కొట్టికొట్టివిడిచిపెట్టి రోఁజుచులేచి వెడలి వసారాపైఁ గూర్చుం

డి యందఱకు వినఁబడునట్లు తనలోఁ దానిట్లు గొణఁగుకొనియె. 60

గీ. జ్ఞానమే ముక్తిసౌఖ్య సం♦ధాయియేని
శాస్త్రవేదాంతపఠనంబె ♦ చాలునేని
యుమ్మలించుచు నన్ను రా♦ రమ్మటంచుఁ
బిలిచి యవతారమెత్తించి ♦ వేఁపనేల? 61

వ. అద్వైతాచార్యుండును లేచి యుద్ధృతబాహుండై మహానందద్యో
తకంబు లగునర్తనంబులుసేయుచు నిట్లనియె. 62

శా. భాస్వద్దేహుఁడు, లోకపావనుఁడు, శ♦శ్వత్సౌఖ్యసంధాత, ప్రే
మస్వాంతుండు, యశోదబిడ్డ, ప్రజలం♦బాలింపఁగానిప్డో
జస్వాంతుండయి పూజ్యయౌశచికిఁ దా♦జన్మించియున్నాఁడిటన్
భూస్వర్లోకనివాసులార! కనుఁడీ♦ పుణ్యంబు పార్జింపుఁడీ! 63

క. నేవిడిచిన హీనమతిన్,
దావిడువక నాదుమూర్ఖ♦తన్గనకుండన్
గావించి పెద్దపయనము
నావేశ్మము సొచ్చిచూచి ♦ నన్గరుణించెన్. 64

క. పెడమార్గంబునఁబోయెడు
బడుగు న్గరుణాబ్ధియైన ♦ వారిజనాభుం
డడుగకయెవచ్చి గ్రుద్దుల
వడిదిద్దియొసంగెఁ గృష్ణ♦భక్తిన్మఱిలన్. 65

మ. నిమి తన్నున్నెపపెట్టినట్టి నోడుల♦న్నిన్విన్న యద్వైతుఁడం
తమహాకాంతినిబొల్చు బాలకునిచెం♦తన్జేరి తత్పాదయు
గ్మముఁ జేదోయినిబట్టి గట్టిగ మహా♦త్మా! నన్నుమన్నింపు; నే
రము నాదే! యనియంఘ్రిపద్మములమూ♦ర్ధంబుంచిచుంబించెఁదాన్.

ఆ. అంత మానుషత్వ♦మాఱెనునిమి; గుఱు

నతులఁగాంచి చాల ♦ నానసెంది
లోకవంద్య ! నన్ను ♦ శోకపెట్టకుమింత
లేసిపనులు నాకుఁ ♦ జేసియనియె. 67

క. కలఁగని మేల్కాంచి నలని
వలెనిమి గళవళముసెంది ♦ పాపపుఁబనులన్
జలిపెనో యేమో తానను
నలుకున నద్వైతుతోడ ♦ ననె నీపగిదిన్. 68

శా. ఆచార్యా ! యపచారకృత్యముల నే ♦ నజ్ఞుండనై చేసినన్
వాచావేత్రకరప్రఘాతముల మ ♦ త్పాపప్రచారంబులన్
నీచాప్రాజ్ఞ కృతుల్మఱల్చి మదిలో ♦ నీతిన్దలిన్గొల్పి ధీ
రోచిష్ణున్నయశీలుఁజేయఁగదె కా ♦ రుణ్యాంబునన్నన్వెసన్. 69

క. సుతునవినీతునిబ్రోచెడు
పితగతిఁ జ్యుతనీతియైన ♦ నీనిని, మాయ
చ్యుతునింజూచెడువీఁక
న్నతతంబరయంగరాదె ♦ సద్గుణజలధీ. 70

వ. అను నీవింతవాక్యంబులాకర్ణించి యద్వైతాచార్యుండు సితోల్లాసం దుండును నవ్వులడరుమొగంబులతో నన్యోన్యావలోకనంబు గావించుకొనిరి. ముకుళితకరసరసిజుండై నిలువంబడిన గౌరాంగుంజూచి యద్వైతుండు పెద్దతికంబుదాల్చినరియేకాని యార్ద్రవస్త్రంబులతోఁ బంకలిప్తాంగంబుతో నున్నవాఁడవు, స్నానంబాడవలదా! మనమందఱము గంగకుంబోవు సమయంబయ్యెనని నుడివి లేచె నంతఁ జెంతనున్న సీతంజూచి నిమియిట్లనియె. 71

శా. అమ్మా ! యాఁకలిగొంటినమ్మ ! కడునా ♦ యాసంబునైఁగ్రమ్మె ; శీ
ఘ్రమ్మాహారమువండి కృష్ణునకు న ♦ ర్పణ్సేసి వేగన్నిడే

ద్యమ్ముల్వెట్టి ప్రసాదము న్వడిగ మా ♦ యాచార్యుఁడు న్నేము స్నా
నమ్ముల్గంగను జేసినచ్ఛుతఱికి ♦ న్వడ్డించి యుంచన్వలెన్. 72

క. అని తల్లిఁగని చనవునఁ
దనయుఁడువల్కఁగతి మిశ్ర ♦ తనయుఁడువల్కన్
వనితగనుల్నెమ్మగిలన్
వెనుకటి కోపమునుమఱచి ♦ ప్రేమన్గదిరెన్. 73

క. ఈలలితాకారునిగని
ప్రేలితినేమేమొకార్లు ♦ విష్ణుఁడెనిజమీ
బాలకుఁడని కాంతామణి
వేళములోనికిసిబోయె ♦ వ్రీడావిలయై. 74

క. చని షడ్రసనసంయుతభో
జనసంభారములఁగూర్చి ♦ చక్కఁగఁ బచనం
బును జేసిపెట్టె సీతా
వనితామణి యాత్మ ♦ వంతనశింపన్. 75

గీ. గంగకేగినవారల ♦ భంగలీల
నంతరంగస్థమోదంబు ♦ నాఁపలేక
పెల్లుగానీఁది విహరించి ♦ చల్లులాడి
స్నానమాడుచునుండిరి ♦ చాలసేపు. 76

గీ. కొంతపడి కీనలకువచ్చి ♦ పొంతనున్న
యట్టిరాధికాకృష్ణ దే ♦ వాలయంబు
సొచ్చి దేవుని దేవిని ♦ జూచి పూజ
సేసి సాష్టాంగనతులను ♦ జేసిరంత. 77

ఆ. నిమియు నితియు భక్త ♦ సమితిదర్శించుటఁ
జేసి దివ్యభవ్య ♦ సేవ్యపరమ

పావనాలయముగ ♦ భావించు నీదేవ
ళంబు నిప్పటికి జ ♦ నంబుభక్తి. 78

క. ఒఱగెను ముందఱనిమి; త
చ్చరణంబుల శీర్షమొరయఁ ♦ జాఁగిలె సీతా
వరవర్ణినిపెన్మిటి; యా
గురుపిఱుఁదన్దాసుఁడొఱగె ♦ గురుతరభక్తిన్. 79

గీ. ఇద్దిపరికించి నితివల్కె ♦ నిలనుగల్గు
వారు దుస్తరసంసార ♦ వార్ధిదాఁటి
యల్లబృందావనంబున ♦ కరిగి సౌఖ్య
పడుట కిదియొక్క పెన్వింత ♦ వంతెనయని. 80

గీ. నరులఁగొని చనునద్వైతు ♦ దరికి దాసుఁ,
డతఁడు గొనిచనువారి గౌ ♦ రాంగుకడకు,
నిమియొ వారిరాధాకృష్ణ ♦ నిలయమైన
విమల బృందావనంబున ♦ విడిచివచ్చు. 81

వ. ఈకిృంది గీతికాద్వయంబు గౌరాంగుమహాత్త్వంబుఁ దెల్లంబుగా వించు నందు రెండవది నిత్యానందకృత ప్రజాసంబోధన కలితగా నంబై యొప్పు. 82

ద్వి. మదనసుందరుఁడవౌ ♦ మాలిమికాఁడ!
సదయుండవైమమ్ము ♦ సంసారజలధి
దాఁటించి యన్వలి ♦ దరిఁజేర్పుమయ్య!
నేఁటికిఁగాన్పించె ♦ నీకేవు మాకుఁ
దరణేచ్ఛమేమిటు ♦ తత్తఱపడుచు
నరుదెంచినాము గౌ ♦ రాంగ! నీకడకుఁ
గరుణాపయోధివ ♦ న్కాలినాలించి

నిఱుపేదలము మేము ♦ నీ రేవు వెదకి
కొంచు వచ్చితిమయ్య ! ♦ గోవింద ! నీకు
నించుకే నాతర ♦ మీయంగ లేము. 83

ద్వి. అవలిగట్టున కేగి ♦ యానంతమంద
నెవరేనిఁ గోరిన ♦ నే తెందు వేగ
కరుణ ఘన్వైన మా ♦ గౌరాంగుఁడవని
నరుదుగా ధర్మార్థ ♦ మందఱకొఱకు
నొక రేవు వెట్టిఁ గే ♦ వొక కాసు నడుగఁ
డిఁక జాగు సేయుట ♦ కేమి కారణము ?
జారులుఁ జోరులుఁ ♦ జటులవర్తనులు
ఘోరపాపులు మహా ♦ కుటిలాత్మకులును
జండాలకృత్యము ♦ లసల్పెడువారు
రండు ! తరింపమి ♦ శ్రీజుఁ డుండుకడకు ! 84

గీ. శాంతిపురినుండి యద్వైతు ♦ శచిసుతుండు
శంకలడఁగించి భక్తిని ♦ శ్చలుని జేసి
తీసికొనిపోయెఁ దన నవ ♦ ద్వీపమునకు;
సంతకును ముస్నకావించె ♦ నింతయొకటి. 85

సీ. శాస్త్రివేత్తయు శిష్ట ♦ సత్తముండును భక్తుఁ
డైన గౌరీదాసుఁ ♦ డనెడువాఁడు
సంసారమును రోసి ♦ సన్మోక్షసంధాన
చణములైనట్టి వ్యా ♦ సంగములను
దవిలి నిర్మానుష ♦ స్థలమున నేకాంత
ముగ నుండ నెంచి ని ♦ మ్నగకు నవలి
యొడ్డునఁ గాల్నావు ♦ రోపాంతమందున

జ్ఞానభక్తిధ్యాన ♦ కలననుండి

ఆ. కృష్ణుఁ డేగుదెంచె ♦ నిలకనివినేఁగాని
యరయలే; దిటుండ ♦ నతనిమోఁల
నొక్కనాఁడు తెద్దు ♦ నొకదానిబుజముపైఁ
బెట్టికొని శచీజుఁ ♦ డిట్టులనియెఁ. 86

క. పండితగౌరీదాసుఁ డ
ఖండద్యుతిభాసమాన ♦ కాయముతో ని
ల్చుండిన బాలుంగని మా
ర్తండునిగనినట్లు బాధి ♦ తాత్ముండయ్యెన్. 87

క. మిఱుమిట్లుగొనెడుకనులన్
గరమున్న శ్వేతమైన ♦ కాయంబునఁ ద
న్నరయుచునున్న విపశ్చి
ద్వరుతో నిమి యిటు గభీర ♦ వాక్యులఁబల్కెన్. 88

ఆ. శాంతిపురమునుండి ♦ చను దెంచుచున్నాఁడ
నరులనవలియొడ్డు ♦ నకుఁగొనంగఁ
దెడ్డునొక్కదానిఁ ♦ దీసికవచ్చితి
నీకొఱకునటంచు ♦ నిమివచించె. 89

వ. గౌరీదాసుండు. 90

ఆ. ఇంతభారమును వ ♦ హింపఁగా శక్తుండ
నైనఁగాక యెట్టు ♦ లందుకొందు
స్వామి! యిట్టితరణ ♦ సాధనంబనిపల్కి
కరముఁగొంకె దానిఁ ♦ గైకొనంగ. 91

వ. అంత గౌరాంగుం డదియొంతకార్యం బీవు ముఖ్యంబుగా నట్టిశక్తిఁ
బడసెదవన గౌరీదాసుం డాశ్చర్యభయసంభ్రమసంకలితచిత్తుండై

యీతఁడెవ్వఁడింత ధైర్యంబుగఁ బల్కుచున్నవాఁడని యించుకచిం
తించి ‘ యయ్యా! నీవెవ్వండ విట్లు సాహసించి నాకాజ్ఞయొసంగు
చుంటి’ వన. 92

గీ. నే నవద్వీపమండలి ♦ నిమినటించు
నుత్తరంబీయ నాభక్తుఁ ♦ డుత్తమాంగ
మును ధరణివఱకును వంచి ♦ పుచ్చుకొని యె
నాయరితఁ బ్రింబు భక్తిబా ♦ ష్పాంబులొలుక. 93

క. గౌరీదాసుఁడునిల్పిన
గౌరాంగానందరూప ♦ కలితప్రతిమల్
చారుతశార్చలనందుచ
వారిగ, నాయూరవెలయుఁ ♦ బ్రస్తుతమందున్. 94

ఆ. ఇతఁడుగట్టినట్టి ♦ యీదేవళంబున
నల్ల నిమియొసంగి ♦ నట్టికేని
పాతకంబు నేఁటి ♦ వఱకును యాత్రార్థ
మరుగు జనులువ్రాయు ♦ యరసివత్తు. 95

శా. గౌరీదాసుఁ డుదారభక్తుఁడను వి ♦ ఖ్యాతిన్నమార్జించి కం
సారిధ్యానమహాప్రభావము విశే ♦ షాసక్తిబోధించి వి
స్ఫారంబౌనల యోఢ్రదేశపుఁ బ్రజ ♦ న్భక్తాళిగాఁజేసె; వి
స్తారంబౌనిమిభక్తి యిప్పటికిఁ గాం ♦ చంగల్గు నోఢ్రంబునన్. 96

ఆ. పరుసవేదియినుము ♦ బంగారుగాఁజేయుఁ
గాని స్పర్శవేధి ♦ గానొనర్పఁ
జాల; దింకనిమియొ ♦ జనులభక్తులుగ భ
క్తకరులుగనుగూడఁ ♦ గరుణఁజేసె. 97

గీ. ప్రజలనాస్తికతాబుద్ధి, ♦ పాపవృత్తి,

నిర్ఘృణత్వాది దుర్గుణ ♦ నిచయ, మొట్లు
కంటఁగని నిమివాపెనో ♦ కనఁగవచ్చు
ధన్య " చైతన్యచరితామృ ♦ తంబు " నందు. 98

క. జనకులు తమబిడ్డల లా
లనతాడనసాధనముల ♦ లలితాత్ములుగా
నొనరుచునట్లక్కుటిల
స్మనుతువుగా! నీదుభక్త ♦ మండలి, రామా! 99

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

వింశాశ్వాసము.

ఉ. ఆటలు మాకు బాల్యమున, యౌవనమం దెలనాగతోడ స
య్యాటలు, వానివెన్కను ని రంతరసంసరణప్రయాసముల్,
గాటపుఁజింతలామయ వి కారములంతమునందున, న్జగ
న్నాటకసూత్రధార! రఘు నందన! నీకిది చిద్విలాసమా!

క. వెనుకటియాశ్వాసము నా
దిని సూచింపంగఁబడిన దివ్యమనోము
జ్జనక శ్రీహరిలీలా
ప్రణీతనాటకము వేయఁ బడె నీపగిదిన్. 2

వ. ఒక్కనాఁడు గౌరాంగుండు భక్తులతోఁ “చెలులారా! శ్రీకృష్ణలీల యొండు నాటకంబాడుదము. దానం జేసి చిత్తశుద్ధియును దివ్యాత్మానందంబును జేకుఱు” నన వారలాశ్చర్యపడి “స్వామీ! నాటకంబు కట్టం దివురునది, యేలీల? అంకవిభాగంబుతోఁ దొల్దొల్త నొకనాటకంబు మనోహరంబుగ రచియింపవలయుఁ; బిమ్మటఁ బాత్రలఁ బాత్రులగువారికిఁ బంచిపెట్టవలయు; వారు వారివారిభా

గంబులు గట్టిగ వల్లింపవలయు; నట్లు సేసిరో లేదో, యభినయంబు సమంజసంబుగ నున్నదో లేదో కొన్ని రహస్యప్రదర్శనంబులం జేయించి కనవలయు; నింత కావించినపిదపఁగదా యానాటకంబు ద్రష్టల సమక్షంబున "బహిరంగముగాఁ జూపుట" యనఁ జిఱునవ్వుతో గౌరాంగుం డిట్లనియెం. 3

ఉ. అక్కఱలేదు మీ నుడువు ♦ నట్టి ప్రయత్నము లేమి; వ్రాయఁగా
నక్కఱలేదు నాటకము; ♦ నాడుతఱి స్ఫురితివేషధారి స
మ్యక్కృతవాక్ప్రసంగముల ♦ నందఱను స్ముదమొందఁ జేయు; నం
దొక్కఁడుఁ బూర్వపాఠకల ♦ నోదిత కష్టమువొందఁ డింతయున్. 4

క. కావలసిన కార్యంబులు
గావించు నొరుండు వచ్చి ♦ కాలంబున; భ
క్తావళి యొకపటుమాంత్రికు
కైవసమైనట్టి బొమ్మ ♦ కైవడిఁ దిరుగున్. 5

క. మామామ చంద్రశేఖరు
ధామంబున నాటకముఁ బ్ర ♦ దర్శింతము, త
త్సామగ్రి సదాశివుఁడున్
త్స్వామిహితుఁడు బుద్ధిమంత ♦ ఖానుఁడుఁ గూర్చున్. 6

వ. అందులకు భక్తులు సరియే! కాని యెవ్వరెవ్వ రేవేషంబులు దాల్పవలయునో యదియైన ముందు నిర్ణయింపరా! యనియడుగ గౌరాంగుం డిట్లనియె. 7

సీ. పవలు శేల్శ్రీకృష్ణు ♦ పై మోహమున వేఁగు
నల రాధికాకాంత ♦ నౌదు నేను
'లలితా' యువతి, రాధ ♦ చెలికత్తె వేషంబుఁ
దాల్చి కాన్పించు గ ♦ దాధరుండు

వయసుదాఁటిన రెండ ♦ వసఖియా 'వశ' యాను
నితి, పూజ్యుఁ, డెనలేని ♦ నేర్పుసూపి
గోలోకమునసనుండు ♦ కొత్వాలుగాఁదోఁచు
హరిదాసుఁ డమలభ ♦ క్తాగ్రగణ్యుఁ,
ఆ. డనవరతము నచ్యు ♦ తాఖ్యల నుడువుచుఁ
బాడుచాడునట్టి ♦ పరమయోగి
మండనుండు, నార ♦ దుండౌను శ్రీవాసుఁ
డిదియె నాటకమున ♦ కేరుపాటు. 8

వ. అంత నద్వైతాచార్యుండు ముకుళితకరుండై యెదుటనిలువంబడి, యేతన్నాటకంబున నేఁజేయఁదగిన దేమైనంగలదా! యనియడుగ స్మేరాననంబుతో నిమి యిట్లనియె. 9

శా. నీవా! సర్వము నీవెచేయువలయు ♦ న్నీకంటె నన్యుండెటు
ల్భావింపంగలఁ డింతకార్య? మఖిల ♦ త్మాకర్తయు న్భర్తయున్
భావాతీతుఁడు, వల్లవీహృదయ శుం ♦ భద్భాగ్యచోరుండు, శ్రీ
దేవీవల్లభుఁడైన కృష్ణునిలన ♦ ద్దివ్యాకృతిన్దాల్పుమా! 10

వ. నీవు నాప్రాణనాథుండవగుదువు; బహుజాగరూకుండవై యుండి సంగాని నీకు మోసంబు వాటిల్లు నేలన. 11

క. కనివిని యెఱుఁగనియొఱపుల
తనువున్గొనివత్తు నేను ♦ దప్పక యటకున్;
గనలేఁడు వెఱ్ఱిఁదవులక
విని జితేంద్రియుఁడుగాని ♦ వీరుండెవఁడున్. 12

గీ. అంచుపచియించప నద్వైతుఁ ♦ డమ్మ! మోహ
నాంగ! నీమాయలకు నెవ్వఁ ♦ డాఁటువాఁడు?
నేను విజితేంద్రియుఁడనని ♦ పిల్చునెవఁడు?

నాటకముఁ జూచుటకుఁగూడ ♦ నాకుఁజంకు. 13

వ. వెంట శ్రీవాసుండు ముందున కేతెంచి యిట్లనియె. 14

గీ. నాకు నద్వైతునకు నట్లు ♦ నాటకంబుఁ
జూడకుండఁగఁ జనుటకు ♦ సుందరాంగ!
సెలవొసంగుము క్షమియించి; ♦ చిత్తనిహిత
కామమోహాదిశత్రుల ♦ నడపలేను. 15

వ. అందులకుం బకపకనగి శచీసుతుండిట్లనియె. 16

క. వేళాకోళపుమాటల
కేలా భీతిలుదురిట్లు? ♦ హృద్యమదీయో
ద్వేలాంగ రామణీయక
జాలానాసక్తచిత్త ♦ సత్వమునిత్తున్. 17

వ. అంత. 18

సీ. చంద్రశేఖరునింటఁ ♦ జక్కఁగా రంగస్థ
లం బేర్పఱుపఁబడె; ♦ లలితమైన
పూఁదీఁగెలును జిన్న ♦ మొక్కలుఁ గుంజముల్
కుదురుగానందులోఁ ♦ గూర్పఁబడియె;
మీఁదమేల్రంగుల ♦ మేలుకట్టులుగట్టఁ
బడియెఁ; దివాసులు ♦ పఱుపఁబడియె;
నాఁడువారలకొక్క ♦ యనువైనభాగంబు
పురుషులకవల నే ♦ ర్పఱుపఁబడియె;
గీ. వేషధారుల కొకగది ♦ విడువఁబడియెఁ;
గల్లమీసాలుఁ దలకట్లు ♦ గడ్డములును
గణెము మద్దెలతాళము ♦ లగ్గజెల్ల
పరికరంబులు సంసిద్ధ ♦ పఱుపఁబడియె. 19

గీ. భక్తులందఱుఁ దమకుటుం ♦ బములతోడఁ
జూడవచ్చిరి ; శచియు, వి ♦ ష్ణుప్రియయును
మాలినియుఁ దోడికోడండ్రు ♦ మఱిమురారి
భార్యయుంగూడ వారితో ♦ వచ్చిరటకు. 20

వ. పుండరీక విద్యానిధియుఁ, జంద్రశేఖరాచార్యుండును, సానుజుండైన శ్రీవాసుండును, నాటకంబునందు గానంబుసేయ నియమింపఁబడిరి. వాసుదేవాచార్యునిచే నలంకృతులగుటకు నన్నిపాత్రలవారును లోనికిం జనిరి. ద్రష్టలు రంగపురోభాగంబునఁ గిక్కిఱిసి కూర్చుండిరి. నాటకప్రదర్శనంబునకు సర్వమాయితంబయ్యెనంత, లోపల శ్రుతిసమ్మేళనంబొనర్చికొని గాయకబృందం బీక్రిందిప్రార్థనంబు తోర్దోల్తఁగావించె. 21

శా. శ్రీధామంబగు నీపదద్వయము సం ♦ సేవింపుచీరాతిరిక్ష
బాధాసంకుల సంసృతిభ్రమణ దు ♦ ర్వ్యాపారములాఁగని, స
ర్వాధివ్యాధిహార త్వదీయశుభలీ ♦ లాసక్తిఁ గ్రీడింతు, మో
రాధాకృష్ణ! యఖర్వభక్తి నపవ ♦ ర్గంబు న్ప్రసాదింపవే. 22

క. ఈపాడినపద్యంబును
జూపఱువిని, ధౌతపాప ♦ సురుచిరభక్తి
వ్యాపృతమనస్కులై ముద
మేపారఁగఁ గేకలిడిరి ♦ కృష్ణా! యనుచున్. 23

వ. అంత.

సీ. మిసమిసలాడు క్రే ♦ ల్మీసముద్ధరియించి
యొద్దుపొడుగుగల్గు ♦ నొడలుపెంచి
యంసతలంబున ♦ నతిభీకరంబును
ద్రాఘిష్ఠమౌగదా ♦ దండమూని
హరిదాసుఁడేతెంచి ♦ యందఱయెదుటను

గై మోడ్చి నిలిచి రం ♦ గస్థలంబుఁ
బూలతోఁ బూజించి ♦ నీలాంబుదశ్యామ !
రాధావిలాసినీ ♦ రమణ ! కృష్ణ !

గీ. రంగమంతయు భక్తిత ♦ రంగములను
దడిపి దానిని నీదు బృం ♦ దావనముగ
మార్చుమా ! యన శ్రోతల ♦ మనము లెట్టు
లుండెనో స్పష్టపఱుచుట ♦ కోపునెవఁడు ? 25

వ. హరిదాసుండు సభ్యులదిక్కు మొగంబై నేను గోలోకరతికథటాధి
నాథుండనని చెప్పి యిట్లనియె. 26

సీ. మాధవసంసేవ ♦ మఱచి ప్రమత్తతా, మతిమాంద్యనిద్రాని ♦ మగ్నులౌచు
నున్నార మో మూఢులీ ♦ యుర్వివాకిని లేపఁ, బనిగొని యిటుచనే ♦ వచ్చినాఁడ
చెలులార ! నావిధి ♦ చేసికొనిచనెద, లెండు సుప్తినివీడి ♦ లెండు ! లెండు
మేనులనిత్యము ♦ లమ్మృత్యుదేవత యప్పు, డో ! వచ్చికొనిపోవు ♦ మనుజులారయ్య !

ఆ. దార, ధనము, సుతులు, ♦ తమ్ములు, నన్నలు
బంధుజనము, మిత్ర ♦ వర్గ, మిండ్లు,
విపులరాజ్యభోగ ♦ వితతియుఁ గీర్తియు
వెంటరావు ! రావు ! ♦ వెఱ్ఱులార ! 27

క. కనకఖని యొకనకాంగియొ
కనఁబడ మైమఱచి జనని ♦ కాయమునను బ
ర్వునఁ; గాని గొప్పభక్తుఁడు
జనియించిన వానికడపఁ ♦ జనఁ డొక్కండున్. 28

ఆ. ఐహికార్థము లెటు ♦ లలవడఁ జేయునో
యాప్తులార ! నిక్క ♦ మైనసుఖము ?
దానిఁ గృష్ణభక్తి ♦ తత్పరుఁ డొక్కఁడే
యనుభవించి తాఁ గృ ♦ తార్థుఁ డౌను. 29

క. శ్రీకృష్ణుని ధ్యానింపుఁడు
శ్రీకృష్ణపదాబ్జసేవ ♦ సేయుఁ డనిశమున్

శ్రీకృష్ణునె నుడువుండీఁక
శ్రీకృష్ణునిలో వసించి ♦ చెలఁగుచుమనుఁడీ. 30

వ. అంత వెన్వెంట శ్రీహరీ! శ్రీకృష్ణా! యదువంశోద్ధారకా! రుక్మిణీ మనోహరా! యనునుద్రావంబులు సభనుండి వెడలి మిన్నుముట్టె. హరిదాసుండును గోత్వాలువేషంబు చాలించి సూత్రధారుండై 31
మఱలవచ్చి.

"నేను నేఁడు బ్రహ్మలోకంబునకేగి బ్రహ్మకుంబ్రణమిల్లి లేచినతోడనే పూజ్యుఁడైన నారదుండగపడి, యోయీ! శ్రీకృష్ణలీల యొండు నాటకరూపంబునఁ జూడవలయుననుకోరిక నాకుఁ జిరకాలంబునుండి కలదు. నీవది తీర్పఁగలవాయని నన్నడిగెను. ఆమహామహునియభిలాష లెస్సగా నెట్లు నెఱవేర్పఁగల్గుదునని యాలోచించుచున్నాఁడను." అని పారిపార్శ్వకవేషంబునవచ్చి నిలుచుండిన ముకుందునిం దలయెత్తి చూచి "పారిపార్శ్వకా! నారదాదేశంబు నీవిప్పుడు వింటివికదా! అందులకుఁ గావలయునన్నియుం సిద్ధపఱుపుము.

పా—ఓహో! నీపలుకు లత్యాశ్చర్యకరములుగనున్నవే! 32

సీ. కనులకుఁ గనఁబడ ♦ కయె యున్నిగనువాని, నఖిలాత్మలకు నాత్మ ♦ యైనవాని
వస్తుబాహ్యాంతర ♦ వ్యాప్తుఁడై సర్వప్రి, పంచమందునఁ బిసా ♦ ళించువాని
సత్తపస్స్వాధ్యాయ ♦ సంపన్నులకు శిష్ట, వరులకు నేనిలోఁ ♦ బడనివాని
నంటియుండంటక ♦ యఖిలసృష్టివిచిత్రి, ములనెఱుజాణయై ♦ నలుపువాని
ఆ. నిట్టిడట్టిడంచు ♦ నెవ్వరూహింపంగఁ
బలుకవశముగాని ♦ వానినజ్ఞుఁ
డగయాలేక యొక్క ♦ యవతారపురుషున
ర్చించుచున్న విశ్వ ♦ సింతుఁగాని. 33

క. నారదుఁడు యోగశాస్త్ర వి
శారదుఁ డాత్మానుభవజ ♦ సద్బ్రహ్మనం
దారూఢుఁడు నరులీలల
నారయఁగోరెనన నెవ్వఁ ♦ డయ్యా! నమ్మన్. 34

సూ—అయ్యో! శ్రీమద్భాగవతముంజదివియు నిట్లందువేమి?
[illegible] ♦ [illegible]
సీ. మనసునకందని ♦ మహితాత్మయంచు, [illegible]

సకలలోకూత్రంబు ♦ కరణి వ్యాపించెడు, సత్స్వాత్మచైతన్య ♦ శక్తియందు,
గౌరాంగసాధనముల ♦ యుక్తుల వేదాంత, పఠనంబులను గన్న ♦ వారుఁగూడ
నంది బ్రహ్మానంద ♦ మంతటితోఁ దృప్తి, నొందక శ్రీకృష్ణుఁ ♦ డుర్వి జేసి

గీ. నట్టిలీలలఁ జెవులార ♦ నాలకించి
కనుల కఱవాఱఁగని కాని ♦ తనియలేరు;
కనుక నెనసి బ్రహ్మానంద ♦ మునకు నెక్కు
డనఁగవలయుఁ బ్రేమానంద ♦ మను సఖుండ!

నాపుత్త్రికలు లీలాలోలలై బృందావనమునకేగిరి. వారిది లేఁబ్రాయము. ప్ర
పంచజ్ఞాన మేమియులేదు. బృందావనమున నపాయములుమెండు. వారిక్షేమ
ముంగూర్చి నాగుండెలు తటతట కొట్టుకొనుచున్నవి. 35

పా—అట్లనెదవేమి? వారు 'వరా' రక్షితలైయున్నారే? 36

నా—మూఁడుకాళ్లముసలిది వర యేమిసాహాయ్యముచేయఁగలదు? 37

(మహాతిథిరించి వారదుఁడు ప్రవేశించును.)

శచి—ఆహా! యీపుణ్యాత్ముఁడు గ్రంథస్థుఁడైనయథార్థపు నారదుఁడుగాని వేష
ధారియైన శ్రీవాసుఁడుగాఁడు. మాలినీ! యీతఁడు నీమగఁడేనా? 38

మాలిని—కాఁబోలు. ఆయన నారదవేషమువేయుదురని యిదివఱకుఁ జెప్పిరికావున
నట్లనుకొనవలయుఁగాని యీదివ్యతేజశ్శాలి నాపెనిమిటియని చెప్పుటకు మఱి
యొకయాధారము గనఁబడదు. 39

నాటకమునాడుతఱిని, బృం ♦ దావనమున
లీలలెవ్వరునడపిరో ♦ యాలివారి
వత్తురిటకని నీబిడ్డ ♦ వల్కెఁగాన
నామగఁడు వారదుండయి ♦ నాఁడొయే మొ?

నా—(అనుచరుం డగుశుక్లాంబరుంజూచి)నాటకీకృతమైన శ్రీకృష్ణలీలం జూడవచ్చితి
ని. ఇచట నాటయులేదు పాటయులేదుకదా! (అంతలోఁ బ్రవేశించిన
కొందఱుగోపికలంజూచి) సుందరులారా! మీరెవరు? 40

గో—మేము వ్రజవాసినులము. సదాశివునిఁ బూజింపఁజనుచున్నారము. అయ్యా!
మేమిట్లు సంభాషింప నోఁచికొన్న పుణ్యపురుషులెవరో యెఱుగవచ్చునా?

నా—బిడ్డలారా! నేను శ్రీకృష్ణభగవానుని యొక యల్పభక్తుఁడను. నన్ను నారదుఁ
డందురు. 42

(సంభ్రమములో గోపిక లాతనికిఁ బ్రణమిల్లుదురు.)

గోపిక —(బాష్పలోచనయై) ఆర్యా ! మీరు నారదమహర్షులేయైన నిప్పుడు నవద్వీపమందు శచీగర్భపావనుఁడై పుట్టి పెరుగుచున్న శ్రీకృష్ణుని దివ్యపాదారవిందములసేవ మా కించుక ప్రాప్తించు నట్లనుగ్రహింపఁ బ్రార్థించుచున్నారము. 43

హ—కల్యాణీ ! నీమనోరథము సంపూర్ణముగ సిద్ధించుఁగాక ! కాని.

గీ. పరమసుందర పూర్ణేందు ♦ వదనలార !
నాకుఁ బ్రియదైవతంబగు ♦ నందసుతుని
కాటపట్టైన వ్రజములో ♦ బోటులేని
వేఁడెదనుమిమ్ము నొకసాట్య ♦ మాడరమ్మ ! 44

వ. అంత. 45

సీ. చక్కనిగోపికా ♦ శ్యామయైన గదాధ
రుండు శ్రీకృష్ణుపై ♦ నొండుగీత
మును మనోహరముగా ♦ నొనరించి తాళమ
ర్దళనిస్వనములతోఁ ♦ దనదుకంఠ
నాదంబుఁ గలిపికి ♦ స్వరనారులనుమీఱి
మాధుర్యమార్దవ ♦ మహిమ మెప్పఁ
బాడి భక్తిసుఖాను ♦ భవజన్యపారవ
శ్యం బవయవముల ♦ నలముకొనఁగ

ఆ. "నన్ను విడిచిపోవ ♦ న్యాయమా శ్రీకృష్ణ !
రార ! వేగరార ! ♦ రార !" యనుచు
హావభావసూచ ♦ కాభినయంబుల
నవ్యహృద్యలీల ♦ నాట్యమాడె. 46

హరి—

మానినీవృత్తము. సోదరులార ! ॥ శుద్ధమనస్కుల ♦ సుందరకృష్ణు య ♦ శోదసుతున్
మేలురభక్తి స ♦ మేతమృదూక్తుల ♦ మించెడుపాటల ♦ మేన గగు
ర్పాటుఁబుట్టఁగ ♦ హాయిగఁబాడుఁడి ♦ యాడుఁడి వేఁడుఁడి ♦ యర్థకళ
త్రాదులు చంచల ♦ మానవిహానికి ♦ నైపుణ వెత్తుఁడి ♦ దయ్యా ! తమిన్. 47

క. చాలఁడు మృత్యాగమనపు
వేళంగన నెవ్వఁడేని ♦ వేళమకృష్ణున్
బాళినిఁగొల్వఁడు! కొల్వఁడు!
కాలమునను జాపముక్త ♦ కాండము పగిదిన్. 48

క. హరిదాసుఁడిట్లు తా నాడ
తెఱుఁగక రంగస్థలంబు ♦ నెక్కి పురజనో
త్కరములకుఁ బెద్దగొంతున
సురుచిర నాట్యములఁగఱపఁ ♦ జొచ్చెన్భక్తిన్. 51

ఒకగోపిక—ఓసీ! చెలీ! మనకాలస్యమవుచున్నది. బృందకుఁ బోవలెనని మఱచుఁగనా?

(గోపిక నాట్యమాడుచు నేగును.)

శు—(నారదునితో) అయ్యా! మనముఁగూడ బృందావనమునకు వెళ్లి కృష్ణలీల చూతే
ము. రండు. 51

నా—ఏమీ! ఇదికాదా బృందావనము? 52

శు—స్వామీ! మీకు నిజముగా వెఱ్ఱియెత్తినది. ఇది బృందావనమెనదేమి? 53

నా—నిజమే, నాముద్దుఁగృష్ణుఁడు తనవారి నానందోన్మత్తుఁ జేయును. హా! బృంద
కుఁబోదము! నాచేయిపట్టుకొని నడపింపుము. ఆనందబాష్పంబుఁదన్నై త్రోవఁ
జూడలేకున్నాను. 54

శు—(కోపముతో) ఇట్లైన బృందావనమున కెన్నఁడును బోలేము. 55

నా—ఏమెందుచేత? 56

శు—ఇట్లు చిందులుద్రొక్కుచు మీరు గంటకొకయడుగు వేయుదురేని నాపవిత్రస్థాన
ము చేరుటకొక యుగముపట్టును. 57

నా—అయ్యయ్యో!

మ. శతవర్షంబులు యోగముల్సలిపియు ♦ జ్ఞానుందు మహానీంద్రుఁ డం
చితకృష్ణాంఘ్రుల నించుకేనిఁగన, నా ♦ శ్రీకృష్ణు సేవించినా
తతభక్తివ్రజకామినీజనులు బృం ♦ దన్ప్రీతిఁ జూపించి; భ
వ్యతమంబౌ నటకేగువారలకు స్వ ♦ త్వంబుల్విచిత్రింబులే? 58

ఓరీ! శ్రీకృష్ణభగవానుల క్రీడాస్థలం బగుబృందావనంబునకుఁజని మనమిప్పు
డో క్రోలంగల్గు నానందరసంబుచే నిప్పుడే నాకు మైకంబుపుట్టుచున్నదిసుమా!

(అంత జగన్మోహనావేశకరం బగు శ్రీకృష్ణవేణునాదంబు దూరంబున వినఁబడును.)

నా—ఉ. అల్లదె వేణునాద, మదె ♦ యచ్యుత దేహజసౌరభంబు, నా
యుల్లము పొంగుచున్నది మ ♦ హోదధియట్లు ప్రమోదమంది, శ్రీ
వల్లభులీల లెట్లు కన ♦ వచ్చు నెదుర్పడె నేని యాత్మఁ డీ
వల్లవులందు డాఁగుదము ♦ వచ్చెను విస్మృతి నాకునిప్పుడే. 59

(అని నిష్క్రమించునంతలో గోపబాలురతో శ్రీకృష్ణుఁడు ప్రవేశించును.)

సీ. సప్తతిపై యాఱు ♦ సంవత్సరంబులు
దాఁటినముసలి[?]య ♦ ద్వైతసూరి
ద్రష్టృచక్షుఃపర్వ ♦ ద, మనోజ్ఞయువకాయ
మును దాల్చి వారల ♦ మోహాలనిచ్చెఁ
జూపు మెఱుంగుల ♦ సుస్మితకాంతుల
నలరారె ముద్దుల ♦ యాననంబు
మధురమంజులగాన ♦ సుధలొల్కు వేణువు
హస్తతలంబున ♦ నమరియుండె
ఆ. నంగశోభ చూచి ♦ యవయవసౌష్ఠవం
బరసి సడలబెడఁగు ♦ నరసి భక్తి
మోహపరవశులయి ♦ పూరుషుల్గాంతలు
కృష్ణ! హరి! యటంచుఁ ♦ గేకలిడిరి. 60

కృ—(ఒకగోపబాలునితో) శ్రీదామా! సృష్టిప్రదేశములలో వాక్ బృందావనమంత యాహ్లాదకరమేదియు లేదు సుమా! ఇది శాంతి ప్రేమములకుఁ బుట్టినిల్లు. ఏమీ సామరస్య మిచట! ఒక్కయెడ నేని వైరస్యకాలుష్యము కనఁబడదే? అన్నియు నానందమయములే కదా! చూడు.

చ. వలపులుగుప్పి[?] నాసికను, ♦ వర్ణములన్నను దోయిఁ, [?]బుష్పముల్
సొలయఁగఁజేయు; గానములఁ ♦ జొక్కఁగఁజేయును వీనులంబత

త్రులు; వలికమ్మతెమ్మెరలు ♦ దోఁగఁగఁజేయును మోదవార్ధిపైఁ,
నలసటఁదీర్చి; బృందకడ ♦ హాయి మఱొక్కడఁ గల్గునేసఖా? 61

శ్రీదా—అవును. బృందావన మతిమనోహరమే! కాని నాకు నీవును నీక్రీడలును మ
నోహరతరములు. 62

కృ—సరిలే! మన 'మధుమంగళుఁ' డు గనిపించుటలే దతఁడెచటనున్నాఁడో? 63

(విదూషకుఁడైన మధుమంగళుఁడు ప్రవేశించును.)

మధు—(వగర్చుచు) చెలికాఁడా! నేను జాల నదృష్టవంతుఁడనని యనుము. అనవే
మి? ఈపాటికీయుత్తమబ్రాహ్మణునకు శివసాయుజ్యము సిద్ధింపవలసినదే?
కాని నీపుణ్యమా! యని యావిపత్తుతప్పినది. విను చెప్పెదను. అప్సరకన్నె
లను ధిక్కరించుసొగసుగల పెక్కురు గొల్లచేడియలను వెంటఁబెట్టుకొని బృం
దావనమునకు వచ్చుచున్న యొక నూరేండ్లముసలిదానిని జూచితిని. నేను స
త్యవ్రతుఁడను. దానికి నూరేండ్లు దాఁటినదాఁటవచ్చును. శరీరము వంగినవిల్లు
గువలె నెండి శుష్కించిపోయినది. వెక్కిరించుటకైన నొకపల్లులేదు. నిరో
గము సహింపలేక దౌడలు దగ్గఱఁజేరినవి. కొన్నియవయవము లంతరించినట్లే
కనఁబడినవి. తలవెండ్రుకలు శేడినమలివిడిచిన దూదిబుబ్బులాగున నున్నవి.
ఎందుదర్భసుమా! దయ్యములు పెట్టుదానివలె నిటునటు చూచుచుండఁగా
శివునికిచ్చుటకు నరబలికై నన్ను వెదకుచున్నదేమోయని భయపడితిని. భయ
పడి యేమిచేసితినో యెఱుఁగుదువా? ఆపత్సమయమున కార్యశూలు లేమిచే
సెదరో యదిచేసితిని. ఆయపాయస్థలమునుండి గెంతుకుమల్లి నొక్కసము
గున నిక్కడఁబడితిని, 64

కృ—(సుబలునితో) ఈమూర్ఖుఁ డెవ్వరినిజూచి యిట్లనుకొనెనో? 65

సు—సఖీపరివృతయై రాధ యిటువచ్చుచున్నదేమో! 66

మధు—(పెద్దనవ్వునవ్వుచు) ఆలాగుననోయి. శ్రీమద్రాధాదేవి యిక్కడకువచ్చు
చున్నయెడల మనచెలికాఁడైన కృష్ణునివలలోఁ బడకమానదు. 67

(చెలికత్తెలతో శ్రీరాధాదేవి ప్రవేశించును.)

సీ. బృందావనస్థుఁడౌ ♦ శ్రీకృష్ణుఁడొక్కఁడే
వెలసెఁ బ్రేమానంద ♦ విగ్రహుండుగ
నావల మధురాపు ♦ రీవాసి కృష్ణుఁడ

త్యుపకారి ప్రజలకు ♦ నృపతిమాళి
యవ్వల ద్వారక ♦ యందున్న కృష్ణుండు
సంసారికర్మ సం ♦ చయఫలదుఁడు
పదునాఱువేల స ♦ ద్భార్యలు, సజ్జన
తతికృతానంత స ♦ త్కర్మవితతి
ఆ. నిత్యమంజుసూక్ష్మ ♦ నిర్మలతత్త్వంబు
ధరణి ప్రజల తార ♦ తమ్యమెఱిఁగి
యందఱకునుగూడ ♦ నానందమిడుటకై
దయఁ గ్రమముగ స్థూల ♦ తత్త్వమయ్యె. 68

వ. ఈభార్యాసంఘంబులో శ్రీరుక్మిణీదేవి ప్రియతమ. వాసుదేవాచార్యుండు నిమికి రాధావేషంబు వేసి సింగారించుచుండఁ దాను రుక్మిణియనిభావించి తాదాత్మ్యమునుబొంది గౌరాంగుఁడుకొనగోళ్లతో నేలపై భాగవతప్రసిద్ధంబైన సందేశం బిక్రిందిపద్యంబులుగ వ్రాసి కన్నీళ్లచే నవి చెఱుపంబడ మఱలమఱల వ్రాయుచుండె. 69

ఉ. ఈగతివ్రాయుచున్నదిది ♦ హ్రీరహితాత్మికయంచునెంచ; కేఁ
గాఁగుచునున్న దానఁ దమ ♦ కంబున నిప్పుడయంగఁగోరుచున్
రాగమునొంద దెవ్వతె ధ ♦ రాతలమందున నిన్నుఁజూచి? వే
వేగనినుస్బతీ! యనుచుఁ ♦ బిల్చుట కాజ్ఞను నాకొసంగవే! 70

క. నీపదములపైనిడి, యో
పాపాంతక! నాదుశిరముఁ, ♦ బడయఁదలఁచితిన్
దాపసులుం బొరయంగా
నోపని జీవితఫలంబు ♦ నొసఁగుముకృష్ణా! 71

వ. ఈపగిది వ్రాసివ్రాసి స్వమనఃకల్పితుం డగునొకవిప్రునింబిలిచి నమస్కరించి యిట్లనియె. 72

మ. చని ధాత్రీసుర! నాయవస్థ హరికి ♦ స్పష్టంబుగాఁ దెల్పుమా!
కనినావంతయునీవు: వెండియది వ ♦ క్కాణింపఁగానేల? నా

మనమందున్న సమస్తమేను లిఖియిం ◆ పంజాల నీజాబునన్
జనదయ్యయ్యో! మనంబునుండి వనితా ◆ స్వాభావికవ్రీడయున్. 73

క. ప్రాణములు నిలువవనుమి; ప్రు
రాణంబులువల్కు నార్త ◆ రక్షుఁడవటం;
చానుదువు నిల్పుకొనుమను ;
తానన్డీసికొనిపోక ◆ తప్పదనుసుమీ ! 74

వ. అంత నద్వైతాచార్యుండు శ్రీకృష్ణవేషంబుతోఁ జేసినవేణుగ్గానంబు వినఁబడెఁ దత్క్షణంబ నిమి రుక్మిణీభావంబువదలి కేవల రాధాతన్వంగియయి చెలికత్తెలతో నిట్లనియె. 75

చ. వినుఁడి! వినుండి! మాధవుని ◆ వేణునినాదములవ్వె! నన్నుగ
మ్మని నెఱజాణసేసెడు నొ ◆ యారపుసైగలు, సేమఁబోవలెస
దనువును నిల్పలేఁతని ◆ దర్శనముంబొనరించి కాని, వెం
టనెచనుదెంచు కృష్ణువర ◆ ణంబులు గొల్వఁగఁగోరి నెచ్చెలుల్. 76

చ. పతిసుతముఖ్యసంసరణ ◆ బంధములన్నిఁగఁగోసి, గ్రుమ్మిహో
ద్ధతి నపవాదభీతిని మ ◆ దంబునుమానముఁ జంపుకొన్న యా
గత కలుషాంతరంగలమఁ ◆ గాకలభించునె చేడెలార! యు
చ్యుతపదచింతనామృతము ◆ జాత్తెనుభాగ్యము, మోక్షసౌఖ్యముల్ ? 77

ఆ. కూడవత్తురేని ◆ గొబ్బున గండిఁక
నేను నిలువఁజాల ◆ నేగనుండ
నెట్లుదొరకు మనసుఁ ◆ గృష్ణునికాఁగిలుక్
కొంతబాధకోర్చు ◆ కొన్నఁగాక ? 78

వ. అని. 79

సీ. కుడిప్రక్క 'వర' యును ◆ నెడమప్రక్కను 'లలి
తాం'గనారత్నంబు ◆ సంటిరాఁగ
నలరులు వెదచల్లి ◆ నట్లుపిఱుందఁ జ
క్కనిగోపిక ల్గొన ◆ కట్టిరాఁగ
స్త్రీవేషధారియై ◆ శ్రీమానుఁడొకదివ్వె
దాల్చి ముందఱఁజని ◆ దారిచూప

నవమనోహరరూప ♦ యువతీత్వగరిమముల్
దాల్చి, సన్నాయి నా ♦ దంబుఁబోలు

గీ. పల్కులను జిల్కుచును నిమి, ♦ పసిఁడిమేని
రాధయయి యభిసారికా ♦ రాగమొలయ
దివ్యలావణ్యమోహినీ ♦ దేవతవలె
భ్రాజిలుచువచ్చె నాటక ♦ రంగమునకు. 80

గీ. ముసలియద్వైతుఁడు, హరియై ♦ మ్రోలనిలువ
నోడలెఱుంగక కేశల ♦ నిడినవార
లిపుడు నిమివచ్చి రాధయై ♦ యెదుటనిలువ
నెట్టులలరిరో వర్ణింప ♦ నెవ్వరితరము ? 81

క. చూపఱు కేకలఁబెట్టుట
కోపక నిశ్చేష్టితులయి ♦ యుద్భూతాశ్రుల్
చూపులఁ గ్రమ్మఁగనరయుచు
నేపారు సుఖంబు నెనసి ♦ యొసఁగిరి లోలోన్. 82

మధు—మిత్రమా! యీసుందరాంగు లేమిచేయుదురో చాటుననుండి చూతము. మనమందఱు మీపూఁబొదలమఱుఁగున దాఁగుదమురండు. (అట్లుకావింతురు.)

రా—చెలీ! లలితా! సదాశివార్చనకై యన్నియుఁ దెచ్చితిమికాని, తీసికొనివచ్చిన వాడిపోవునని పూవులుమాత్రము తేలేదే! 84

ల—అయిననేమి? బృందావనములోఁ బువ్వులకుఁ గొదవటమ్మా? 85

రా—కొఱఁతలేదుకాని, వానిఁగోయుట కాలస్యమవును. ఇక్కడఁదిరుగు నడవిగాడిదలన్న నాకెంతో భయము. 86

మధు—(కృష్ణునితో) మిత్రుఁడా! చూచితివా యీమగువల పొగరుఁబోతుఁదనము!

కృ—నీమాటలు నాకు దురవగాహములుగ నున్నవి. 88

మధు—గ్రహింపలేవా? గ్రహింపకుండుట యొకవింతకాదు. ఈసృష్టిలోపల నీయంత శుంఠలేఁడు. అట్లుకానిచో నఖిలప్రపంచ పరిపాలకునకాలమందలను గాచుకొనిబ్రతుకు ప్రారబ్ధమేలపట్టును? ఈధూర్తలగుగొల్లపిల్లలు పూజ్యులగు నిన్నే

హితులను "వనగర్దభము" లనియనలేదా? ఆమాటలు నాకేమియు బాగుగాలేవు. ఈ "యడవిగాడిదలు" నీసహచరులనుగు మేముగాక మఱియెవరు? ఆ సుప్రశస్త నామముతోఁ బిలువఁబడుటకు మేమొల్లము. 89

రా—(లలితతో) మనము పోయి యీలవంగలతాంతములను గోయుదమురమ్మా. 90

వ—(రాధతో) బిడ్డా! అట్లుచేయుకు! చేసితేని శ్రీకృష్ణునిచేతిలోఁ జిక్కెదవు. ఆ చపలచిత్తుఁడు కీపుష్పములన్నఁ బ్రాణమని యెఱుఁగవా? 91

ల—(వగతో) రాధ, కృష్ణునిచేతిలోఁ బడినయెడల నిన్నాతఁడు మనసారా, ముద్దుబెట్టి యామెను విముక్తురాలిని జేసెదను. 92

(ఇట్లువారు నవ్వులాటలాడుకొనుచుండ నొకతుమ్మెదవచ్చి
జుమ్మనుచు రాధాముఖపద్మము చుట్టుఁ దిరుగును. ఆమె
కుడిచేతితో దానిఁబాఱఁద్రోల యత్నించుచుండును.)

రా—లలితా! లలితా! ఈపాడుభృంగము నన్ను బాధించుచున్నది. నాకుఁ గొంచెము సాహాయ్యముచేయవా? 93

ల—నీకు సాహాయ్యముగావలసిన నన్నుఁ గోరెదవేమి! శ్రీకృష్ణునిఁబిలువుము. అతఁడు కదా! యార్తత్రాణపరాయణుఁడు. 94

(రాధ సిగ్గువడి మొగముడించుకొనును.)

మధు—(కృష్ణునితో) చెలికాఁడా! నీవు వారియెదుటఁబోయి కనిపించుటకిది మంచిసమయము. అట్లుచేయుము. అన్యాపదేశముగాఁ బిలువఁబడితివి. ప్రత్యక్షముగా నిన్నుఁబిలుచుట కెవరు సాహసింపఁగలరు? 95

కృ—ఛీ! ఛీ! నీయాలోచన పట్టికలివిలేక్కుడయాలోచన! ఈపరిహాసస్థలముననుండి రాధాసౌందర్యామృతమును నాకన్నులతోఁ దృప్తిగాఁ బానముచేయుచుండుట నీవు చూచుటలేదా? వారి నిప్పుడు కలవరపెట్టి చూడఁదలఁచుటను నాలోవెవరు నామనసొప్పకున్నది. 96

గీ. బొమ్మముడులను బుత్తడి ♦ బొమ్మవడేదు
నీభ్రమరబాధమైఁగ్రమ్మ ♦ యినుమడించు
నామె యసమానసౌందర్య ♦ మార! యిట్టి
సౌరుగలనారి యీధరా ♦ స్థలిని లేదు.

(ఆలోచించి) పోనీ! మిత్రమా! నీవుచెప్పినట్లే చేసెదను. 97

గీ. ఏఁజటాలునఁజని వారి ♦ యెదుటనిలువఁ

గలుగు కళవళమును భీతి ♦ కాంతమోము
నవము వీక్షణములకోక ♦ నవ్యమైన
సొగసుఁదెచ్చినఁదెచ్చు నా ♦ చూడ్కులలర. 98

(పైకివచ్చి లలితతో) మీరెవరు? స్త్రీలని మీరుచెప్పకయే మాకుఁదెలియును. మీకు లలనాసహజములైన లజ్జాభీతులులేవు. పురుషులకుఁగూడ లేనిసాహసము గలదు. ఇది చాలవింతయే!

గీ. మోములనుజూడఁ గేవల ♦ ముగ్ధకన్య
లట్లుకాన్పింత్రు; కాని చ ♦ ర్యలనుజూడ
నాకుఁ గోపమువొడమెడు; ♦ నంగనాచు
లిట్టిపనులనుజేసెద ♦ రేలయిచట? 99

ఇక్కడఁ బూలుగోయుటకు మీకేమిస్వాతంత్ర్యము? అట్లుచేయుటకు సెలవెవరిచ్చిరి? ఈతోఁటయంతయు మీసొత్తైనట్లే యథేచ్ఛముగఁ బూలుగోసి మొక్కలుపడఁద్రొక్కి పాడుచేయుచున్నారే? నిలువుఁడు! మీదౌష్ట్యమునకును జోరత్వమునకును దగినశిక్ష చేసెదను.

వ—అట్లైన మేము నీప్రతిబింబములము. కృష్ణా! నీవెప్పుడును జపలుఁడవేకదా! నీన్యాయమర్యాదలు మాయట్టిమానవులకు దుర్గ్రాహ్యములు. నీమాయ నీకే తెలియవలయుఁ; గాని నిన్నుమాత్ర మీబృందావనమునకుఁబ్రభువుగా నెవరుచేసిరి? దానిపై నీకున్నయధికారము మాకుమాత్రములేదా? 100

మధు—ఓవృద్ధబకమా! ఇటుమాడు! నీకు ముదిమిచే మతిచెడినది. ఈపడుచుబిత్తరులకు బుద్ధిచెప్పుటకుమాఱు వారిని మఱింత పురికొల్పుచున్నావు. ఇది నీకుఁగూడదు. 101

వ—ఔను నేను వృద్ధురాలను, నీవు చంటిపాపవు. నీవు బ్రాహ్మణుఁడవేకాని బుద్ధి మాత్రము ఖగజాతిది. 102

బ—(మధుమంగళునితో) ఓవృద్ధవానరమా! నిన్నెవరుపిలిచిరి? ఈవిషయములలో మాకు నీమాధ్యస్థ్య మెందులకు? 108

మధు—ఓమాటలమారిమిటారీ! నేనున్నతపదవియందున్న బ్రాహ్మణోత్తముఁడనని యెఱుఁగవా? బృందావనాధినాథుఁడు శ్రీకృష్ణుఁడు. నేనాతని సచివుఁడను, మఱియు మిక్కిలి పురోహితుఁడను. 104

వ—కృష్ణా! ఈబృందావనము గోపికలది. నీకు నిజముగాఁ బుష్పములే కావలయునేడ

ల వారిఁగూర్చి వారితోఁ గలహించిన లాభములేదు. నేను జెప్పినట్లువినుము. నిశ్చయుఁడవై రాధను బూవులిమ్మని వేఁడుకొనుము. ఆమెయనుగ్రహించి కొన్ని నీకిచ్చును. 105

(అని బలవంతముగఁ గొన్ని పూవులు రాధచేఁ గృష్ణునిమీఁద వేయించును.)

రా—(రక్తకపోలయై ముసిముసినగవులతో) వరా! ఎంతపనిచేసితివి? శివునిబూజించుకొనుటకై యీపూవులు గోసికొంటినే! వాని నెట్లు దుర్వినియోగపఱచితివో చూడు! 106

వ—మన మింటికిఁబోదముగమ్మ! ఎవటివారు బలవత్తరులు; న్యాయయుద్ధము జరుగునట్లు కనఁబడదు. 107

రా—శివునిబూజించుటకై వచ్చితిమి. ఆపావనకృత్యము నెఱవేర్చుకొనక యెట్లుపోఁగలము? 108

మధు—వచ్చుటయుఁ బోవుటయు మీయిష్టమే కా? ఊరక పోవుటకు వీలుపడదు. మీరు బృందావనముం జొచ్చి నేరముచేసితిరి. దండనధనము చెల్లించినఁగాని పోనీయము.

వ—దండనధనమేల? దండనము విధించెడువారెవరు? 110

(ఒకగోపకుమారుఁడు) బృందావనపాలకుఁడు శ్రీకృష్ణుఁడనియు నిందుఁగాలుమెట్టినవారెల్ల నతనికిఁ బన్ను చెల్లింపవలెనని యతనిశాసనమనియు నీవెఱుఁగవా యేమి?

(ఇట్లుకొంతసేపు వాక్కలహము జరిగినపిదప సిగ్గుచే నెత్తివాలిన మొగముతోఁ దలవంచుకొనియున్న రాధకెదురుగా నిలువఁబడి) కృష్ణుఁడు—రాధా! రాధా! మొగమెత్తిచూడవేమి? కరగ్రహణమునకై వేచియుంటిని బాలను ప్రేమకై నాకీయవలయుకరము నాకిమ్ము. 111

రా—అయ్యో! నాథా! నేను నిఱుపేదరాలనుగదా! ఏమర్పింపఁగలను? 112

కృ—అట్లైన స్వార్పణముచేసికొనుము. 113

(రాధారక్షణార్థము వర వచ్చి యామెకును శ్రీకృష్ణునకును నడుమనిలుచును. ఆమె నావలకుగెంటి కృష్ణుఁడు రాధను స్పృశింపఁబోవును.)

శా. రాధాకృష్ణుల సంగమం బనుట కో ♦ ర్వన్నేను పాపాత్ములై
నీధాత్రీజనులంచు నెంచిరియొ మత్తో ♦ ద్వైవ సూహింపరో
వేధంగాంచినతండ్రి, మిత్రుఁడు కా ♦ వించెన్విచిత్రంబుగాఁ
డాధామాంతరమందు దృష్టహారిలీ ♦ లాంతంబున న్బ్రోదిగా. 114

వ. అదెద్దియన. 115

సీ. అచ్యుతుండంతలో ♦ నద్వైతుఁడై పోయె;
'వర' మాఱినితియయ్యె ♦ నరయుచుండ,
లలితాలతాంగి, మ ♦ ఱల గదాధరుఁడయ్యె;
నారదసంయమి ♦ మాఱి తొంటి
శ్రీవాసుఁడై తోఁచెఁ; ♦ బావనశ్లోక
పోషకభటుఁడు నై ♦ లూషవిభుఁడు
హరిదాసుఁడయ్యెను ♦ మఱల; నిట్లందఱుఁ
బూర్వపురూపము ♦ ల్పొరసి; రింక

గీ. రాధమాత్రము నిమిగ మా ♦ ఱంగ లేదు;
కాని పరమాత్మశక్తి చి ♦ త్కళలప్రోవు,
దుర్గ, భగవతి, యానంద ♦ దుగ్ధవార్ధి,
సర్వరక్షిక, త్రైలోక్య ♦ జననియయ్యె. 116

గీ. రాధికకుఁ గృష్ణుపైఁగల్గు ♦ రాగభక్తి
లేమహాభక్తులోకాని ♦ యెనయలేమి
నన్యతారణబుద్ధి గా ♦ రాంగుఁడిట్టు
లందఱకుఁ దల్లియైతోఁచె ♦ నద్భుతముగ. 117

వ. అట్లుమాఱి యాజగజ్జనని చివ్వన నాటకరంగంబువిడిచి. 118

సీ. కోటులకోలఁదిగాఁ ♦ గూఁతులఁ గొడుకులఁ
గనుతల్లివత్సలా ♦ నసముతోడ
శతసహస్రార్బుద ♦ సంతానమునుజూడఁ
దగినట్టి దీర్ఘనే ♦ త్రములతోడ
సర్వప్రపంచ సం ♦ సారంబుసవరింప
దక్షంబులైన హ ♦ స్తములతోడ

బహుజీవతతులకుఁ ♦ బాలిచ్చి పెంచుట
కిమ్ములౌ వలుఁద పా ♦ లిండ్లతోడ

గీ. రమ్యతమమైన దివ్యవి ♦ గ్రహముతోడఁ
జంద్రశేఖరు దేవతా ♦ గృహపుగదికి
నేగి దేవతాపీఠము ♦ నెక్కి యచటి
చిఱుతపానుపుపై సుఖా ♦ సీనయయ్యె. 119

వ. అంతఁ గట్టకట్టలుగ నాటకముఁగట్టినవారును జూచినవారును వ
మోభేదంబు లేక. 120

క. పాలకునై యేడ్చుచు గృహ
పాలిక, తల్లికడ కేఁగు ♦ పాపలపగిదిన్
వాలాయముగ నేగిరి
స్త్రీలుం బూరుషులు సంబ ♦ చెంతకు వెంటన్. 121

సీ. ఆఁకొంటి నాఁకొంటి ♦ నమ్మ! పాలీయవే!
యని పోరుపెట్టుచు ♦ నరిగెనొకఁడు
పరువెత్తుచుండఁగాఁ ♦ బడి దెబ్బఁదింటినే
నూఁదవే! యనియేడ్చు ♦ చుండెనొకఁడు
దుమ్ము నాపైఁబోసె ♦ నమ్మ! నాచిన్నన్న!
పోయవే! నీళ్లని ♦ పోయెనొకఁడు
లాఁగుచినిఁగిపోయె ♦ బాగైనదొక్కటి
కుట్టింపవే! యని ♦ కోరెనొక్కఁ
.. డప్పడిట్టెను గొట్టవే! ♦ యనియెనొకతె
యాట కేమైనఁబెట్టవే! ♦ యనియెనొకతె
యమ్మ! వేవేగ తలదువ్వ ♦ మనియెనొకతె
యూవులించుచు, జోకొట్టు ♦ మనియెనొకతె. 122

క. ఎందేనొక్కఁడుపుట్టినఁ
గొందలపడిపోదురిండ్లఁ ♦ గోమలులిఁకనీ
యిందీవరాక్షి బహుసుత
సందోహము నెట్లు తాను ♦ సవరించెనొకో! 123

ఉ. పంకరుహాక్షి 'దాసుఁ' గని ♦ బాలక! రమ్మనిపిల్చి ప్రేమతో
నంకమునందుఁజేర్చికొని ♦ యాతనిచెక్కులదువ్వి బాహుప
ర్యంకమునందు మూర్ధమిడి ♦ యట్టిటులూఁచెను; భక్తుఁడున్నిరా
తంకముగాఁ బ్రశాంతిసుఖ ♦ తన్మయతన్గనె నెట్టిధన్యుఁడో? 124

ఆ. అంతమేనుగల్గు ♦ హరిదాసుఁ, డంబయు
త్సంగమందునిలిచెఁ ♦ దల్లిపాలు
కూర్కుచుండి త్రావు ♦ కుఱుపాపవలె; జగ
జ్జనని మహిమపొగడఁ ♦ జాలునెవఁడు? 125

గీ. నేను నీప్రియురాలను ♦ నిర్మలాత్మ!
యమునను రాధికపగిది నీ ♦ శునిభజించు
చుంతొకష్టము; వానిఁ ద ♦ ల్లీ! యటంచుఁ
గొలువవచ్చును భక్తులు ♦ సులభముగను. 126

వ. అను సత్యంబుపదేశించుటకై గౌరాంగుండిట్లు వెలసె. 127

ఉ. కొంగునుబట్టియూఁగి యొక ♦ కొందఱు, ప్రేళులలాఁగికొంద, ఱు
త్సంగశుభాంగమున్గదిసి ♦ త్రుళ్లునఁబ్రాఁకఁగఁ దొట్టికొంద, ఱి
బ్బంగి, శిశూత్కరంబులు కృ ♦ పాపరిపూర్ణమనస్కయైన త
ల్లింగని పొంగినట్లు, వెడ ♦ లించిరి మోదమునంబుచెంగటన్. 128

గీ. చాలమోదిసి హరిదాసు ♦ సరణి, జనని
పొంతకుంచిసికొని కూర్మి ♦ బుజ్జగింప
వారు నాట్యము సేసిరి ♦ పరవశులయి

యంబచుట్టును సందిత ♦ హస్తులగుచు. 129

వ. అంత. 130

గీ. పూర్ణమోదంబులోనుండఁ ♦ బ్రొద్దువొడిచె;
నెంతపాపాత్ముఁడమ్మ! యీ ♦ యినుఁడు! వచ్చి
యెట్టియానందమును జెడఁ ♦ గొట్టెనంచుఁ
దిట్టసాగిరి కినిసి యా ♦ దిత్యునపుడు. 131

గీ. మాయమైపోయె లీలల ♦ మహిమ యెల్ల
నర్కుఁడుదయింప; నొకస్వప్న ♦ మంది లేచి
నట్టులైరంత సందఱు; ♦ నందుఁగొంద
ఱేడ్చి రెంతమోదము నశి ♦ యించెనంచు. 132

గీ. చంద్రశేఖరు నిలువీడి ♦ చనియె నిమియుఁ;
గాని యాయింట మిఱుమిట్లు ♦ గలుగఁజేయు
నొక్కశతచంద్రచంచలా ♦ ద్యుతి యనిశము
ప్రబలికొన్నెంచెనఁట యేఁడు ♦ వాసరములు. 133

వ. దీనిసత్యం బీక్రింద లిఖింపంబడినవానివలనఁ దెలియనగు; సందు మొకటిది యీలీలఁ దానుగనులాఁగాంచి మురారిగుప్తుండు తన్చైతన్యచారిత్రమను సంస్కృతగ్రంథమునందు వ్రాసినది. రెండవది శ్రీగౌరాంగు నిత్యసహచరులైన శ్రీవాసనిత్యానందుల ప్రోత్సాహంబున నారాయణీసుతుం డగుబృందావనదాసుచే 'వంగ' భాషలో వ్రాయఁబడిన శ్రీచైతన్యభాగవతమునందలిది. 134

(1) శ్రీచంద్రశేఖరాచార్య రత్నవాట్యాం మహాప్రభుః
ననర్త యత్ర తత్రాసీత్తేజస్తు మహదద్భుతం
సప్తాహంశీతలం చంద్రతేజసాసదృశం హరిం
చంచలేవ సుదుష్ప్రేక్ష్యం చిత్తహ్లాదకరం శుచిం

యేయేఽత్ర త్రా గతాలోకా ఊచుస్తత్రకథంద్వశోః
ఉనీర్మలనేన శక్తాస్సత్వవిద్యుత్త్వ తేవ్రితుఃస్యభూతతే.

(2) సప్తదిన శ్రీఆచార్యరత్నేరమందిరే
పరమఅద్భుత తేజచ్ఛిలనిరంతరే
చంద్రసూర్యవిద్యుత్ ఏకత్రయేసజ్వలే
దేఖయేసుకృతిసబ మహాసతూహలే
యతేకఆఇసేలోక ఆచార్యరఘురే
చక్షుమేలివారే శక్తికేహనాహిధరే
లోకే బలేకికారణే ఆచార్య రఘురే
దఇచక్షుమేలితే ఫుటియాయేసపడే.

క. గౌరాంగుఁడు నీలసదవ
తారంబఁట! యతనినుచరి ♦ తంబును వ్రాయన్
గోరితి సంపూర్ణంబుగ;
శ్రీరామ! యభీష్టసిద్ధిఁ ♦ జేయుమనార్యా. 135

మాలి. ధరణి భరణశీలా ♦ ధః కృతక్ష్మాతలేంద్రా!
యరిగజమదభంగ ♦ వ్యాప్తతాంచన్మృగేంద్రా!
దరదదురితభూభృ ♦ ద్దారణైకామరేంద్రా!
సురుచిరగుణసాంద్రా! ♦ జోత! శ్రీరామచంద్రా! 136

క. నందన మానందాత్మక
నందనమోచిత్స్వరూప ♦ నందనమభవా!
నందనము భక్తకల్పక!
నందన మఖిలప్రపంచ ♦ పాలక! రామా! 137

శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

సీ. సత్యంబునను హరి ♦ శ్చంద్రుండు, గుప్తదా
నరతుఁడు, పీఠికా ♦ పురవరుండు,
తరుణవయోరాజ్య ♦ ధనసమృద్ధుండయ్యు
శమదమసంపన్న ♦ సత్త్వగుణుఁడు
పరులబాధలు కర్ణ ♦ పథమునఁబడినంత
మాత్రాన మదినెంతొ ♦ మరగువాఁడు
మితభాషణమున న ♦ న్యతరుణీవిముఖతఁ
బరికింప సరిగ నీ ♦ వంటివాఁడు
ఆ. శ్రితసురాగ, మార్య ♦ నుత సౌమ్యశీలుండు
రావుసూర్యరావు ; ♦ రామచంద్ర !
వాని, వానిరాణి, ♦ వారిసంతును,చిరా
యుష్యసుఖములొసఁగి ♦ యోము ! తండ్రి ! 1
గీ. అంచితరసజ్ఞుఁడాంధ్రభా ♦ షాభిమాని
నీతిమంతుఁడు మాసూర్య ♦ నృపతి, రామ !
యీఁగి నాతనిచేతికి ♦ నెముక లేదు !
పుష్కలానందమతని కా ♦ పోల్కొనిమ్ము ! 2
గీ. నాకొసఁగి చిత్తశాంతి గ్రం ♦ థరచనముఁ
జాలఁదోడ్పడె సూర్యభూ ♦ పాలమౌళి ;
రాజులకు రాజవీవు శ్రీ ♦ రామచంద్ర !
సతతమతనికి నురుమన ♦ శ్శాంతినిమ్ము ! 3

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఈగ్రంథకర్త చేత నేరచింపఁబడిన

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస జీవితమును బోధములును.

వెల రు 0-8-0.

దానిఁగూర్చి వ్రాయఁబడిన బుధజనాభిప్రాయములు.

I. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచరిత్రము—హిందూమతధర్మములను, ముఖ్యముగ భక్తిమార్గమును, చక్కనివాక్యములతోను, మంచియుపమానములతోను, నవీనులకు బోధఁజేసిన మహనీయులలో శ్రీరామకృష్ణపరమహంసగారు ముఖ్యులని చెప్పవచ్చును. వీరు క్రీ.శ. 1833 సం॥మున వంగదేశమున జనించిరి. వీరు సాధారణపుమతస్వాముల వలెను, సన్యాసులవలెను, జనసామాన్యమును హేయముగఁ జూచువారుగాక, సదా వారికి మంచిత్రోవఁ జూపుటయందే పాటుపడుచుండువారు. ఇట్లు పరోపకారార్థమై తన శక్తియుక్తులన్నిటిని ధారవోసి యీపుణ్యపురుషుఁడు 1886 వ సం॥మున బరమపదము జెందెను. ఈసత్పురుషుని చరిత్రమును, వీరిసుబోధనలను తెలుఁగుదేశీయుల యుపయోగార్థమై, గోదావరిమండలములోని పిఠాపురము పాఠశాలా ప్రధమోపాధ్యాయులగు శ్రీ సూచి నరసింహము బి.యే. గారు, ఆంధ్రమునఁ బద్యరూపమునరచించిరి. మంచికాగితములమీఁద బాగుగ ముద్రింపఁబడి, 164 పుటలుగల యీగ్రంథము వెల 8 అణాలు మాత్రమే. సులభమును మనోహరమును నగుశైలితో రచింపఁబడిన యీపద్యకావ్యము, అన్యోపమానములగు శ్రీపరమహంసగారివాక్యములసొంపును, ఆమహనీయుని చరిత్రనైర్మల్యమును, వర్ణించుటకెంతో యనువుపడియున్నదని చెప్పవచ్చును. కృతికర్తయగు శ్రీ నరసింహముగారు, ఆంధ్రాంగ్లేయభాషలలో మంచియభిరుచియును పరిజ్ఞానమునుగలవారు. మంచిప్రవీణత, సుస్వభావము, దైవభక్తి మొదలగుసుగుణములచేఁ [illegible] వీరిట్టిసద్గ్రంథరచనకుఁ దొడఁగుట మిక్కిలి చక్కగనున్నది. వీరింక నిట్టిగ్రంథముల నాంధ్రమునఁ రచించి జనులకృతజ్ఞతకుఁ బాత్రులగుదురని నమ్మెదము.

కవిత్వధోరణిఁ జూపించుటకై పుస్తకములోని కొన్నిపద్యముల నిచటఁ జేర్చుచున్నాము:—

ఆ. అప్పుడు నిన్నుఁ బెండ్లియాడిన రామకృష్ణుండు వ్రతినిఁ బొందె సుదతి యుష్మదు
కాంతలందు వారిఁ గాళియే చూపట్టు, సర్విలేమలందు నొకతెవీవు.

చ. సుగుణగణప్రశస్త యగు సుందరి గావున శారదాంబ నె
వ్వగ యిసుమంతఁ జిత్తమును బట్టఁగనీయక ప్రాణనాథ! భా
ర్యగ ననుఁ జేకొనంగఁ దమ కంకిలి యైనను శిష్యురాలఁగా
నగుదు ననుగ్రహించి తమయాంతికమందున నుండనిండనెన్.

ఉ. కమ్మనితావులన్గొలుపు కల్వను బెట్టిన పేడపుర్వు పు
వ్వమ్మున నిల్వలేక తనపట్టునఁ పుం బయవెత్తు భంగి దై
వమ్మును గూర్చి సూక్తులను బల్కెడు తావుల నుండలేక శీ
ఘ్రమ్ముగఁ బాజె పోవు నిహకాంతులఁ జిక్కని రాధముండిలన్.

విజయనగరము. } 171, 172, 173 పుటలు.
డిశంబరు 1904 సం॥రం }

ఇట్లు
జానా వాసుల్త్రి.

II. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచారిత్రము—ఈ పేరుగల పొత్తమొకటి పిఠాపురము ఆర్. సి. ఎచ్. హైస్కూలు హెడ్మాస్టరుగారగు కొంచి నరసింహము బి. ఏ గారిచే రచియింపఁబడి గ్రంథకర్తలచే మాకొకప్రతి దయాపూర్వకముగఁ బంపఁబడి నందున నాదరణముగ గైకొని సంతసమందినారము. ఇందు మొదటిభాగమున రామకృష్ణపరమహంసచరిత్రమును, రెండవభాగములో పరమహంసగారి యుపదేశములును వ్రాయఁబడియున్నవి. పొత్తముఁ గల 164 పుటలలో మొదటిభాగము 48 పుటలుగాఁ గలదు దక్కినది తక్కిన పుటలలోనున్నది. గ్రంథారంభముఁ బరమహంసగారి పటమొకటి చేర్చఁబడియున్నది. గ్రంథమానంద ముద్రాక్షరశాలయందు నుంచి నునుపుకాగితములమీదఁ బెద్దయక్షరములతో మనోహరముగా నందముగ ముద్రింపఁబడియున్నది. ఇందు రెండవభాగమున నుపదేశపద్యముల కొకవైపున నుపదేశవాక్యసంఖ్యయు నొకవైపునఁ బద్యసంఖ్యయు వేయఁబడియున్నవి.

ఇందు మొదటిభాగమున 244 పద్యములును రెండవభాగముఁ గల 387 బోధనలకు 575 పద్యములును గలసి 819 పద్యములున్నవి. ఇంతకును వ్రాసినవానియట్లే గ్రంథమెంతో యుపయుక్తమయినదని తెలుపుచున్నను నేను ముఖ్యముగాఁ దెలుప వలసిన శైలివిశేషమును గూర్చి వ్రాయుచున్నాము. ఈగ్రంథము సర్వసులభమైన ద్రాక్షాపాకమున వినువారి వీనులకు విందుగొలుపునట్లుగను జనులకు హృద్యముగను జ

న్న రాని సంతసమిచ్చునట్లును వ్రాయఁబడియున్నది. గ్రంథము జగద్విఖ్యాతులగు పరమహంసగారిచరిత్రమగుటచేతను శైలి యమృతమొలుకుపలుకులచే నలరియుండుటచేతను జదివి తీరవలసినదియే కాని వ్రాయఁదగముకాదు. ఈగ్రంథము శ్రీరామాంకితము చేయబడియున్నది. అవతారికయు మనోహరముగనున్నది. పెంచి యెంతవ్రాసినను గ్రంథశ్రేష్ఠతఁ దెలుపఁజాలము గాన గ్రంథస్థములగు రెండుమూడుపద్యము లిందుదాహరించి వివరించెదము.

ఉ. ఎక్కడవీఁడు రాతరచియించిన విగ్రహమేడ దానికిన్
మ్రొక్కఁగఁగాళిదేవి తనమ్రోలను నిల్చుటయేడవీఁడు బ
ట్టక్కరియంచుఁ గొందఱు వెడంగనికొందఱు వ్యాధిపట్టి నెం
పెక్కనటంచుఁగొందఱు వచింపఁగ సాగిరి పెక్కుభంగులన్. 1 భా

మ. నిరహంకారుఁడు యోగివర్యుఁడు సదా నిర్లిప్తచిత్తుండు
దుర్భరసంస్కారలతాలవిత్ర విమలప్రజ్ఞానసంపన్నుఁ డీ
శ్వరచింతాపరతంత్రుఁ డింద్రియములన్ బంధించి లోఁగొన్న నే
ర్పరి శాంతాత్ముఁడు రామకృష్ణునకు వారల్వీరలున్నాటియే. 1

ఉ. కంబము బాలుఁడూఁతగను గైకొని పాతభయంబులేక చు
ట్టుంబరువెత్తుమాడ్కి నెపుడుం బరమాత్మనెయూఁతగాఁగ డెం
దంబున భక్తినమ్మకముఁ దాల్చి మెలంగెడు మానవుండు లో
కంబున స్వేచ్ఛగాఁదిరుగఁ గల్గెడు వీత విషాద చిత్తుఁడై. 2 భా

ఉ. వంతెనక్రింద నీరమొకవంకను జొచ్చుచు దానిక్రింద వా
వంతయునిల్వ కన్నులకు నంతయుబాఱెడురీతి మంచి వే
దాఁటిన యస్సు సీమలవులందున మిక్కుటిఁబట్టిరూరి యొ
క్కింతయు నిల్వనుండఁ బరువెత్తును రెండవవీను ద్రోవనే. 2 భా

ఉ. గొబ్బునను పెత్తినందు మోలివెండ్రిక సెంతగఁ దిన్నఁజేసినం
గాలునగనుండురీతి సహకాంక్షలఁ జిక్కుడువాని కెంతగాఁ
గాలిపి సిరివాక్యములు జ్ఞానమునొందక వాడునీచుఁడై
వాసనయుఁ బాపవృత్తి బుజామార్గము నంటిచరింపలేఁడుగా. 2 భా

కంతేరు.
తే 16 అక్టోబరు 1904.

ఇట్లు,
దేశోపకారి.

III శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస చరిత్రము — ఈపరమహంస దేవ గారి చరిత్రమును దెలిసికొనుటకు నాగరికములగు దేశములలో నుండు ప్రజలందరు గోరుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో ప్రొఫెసర్ మాక్సు ముల్లరు గారు ఆంగ్లేయభాషలో వీరిదివ్యచరిత్రమును వ్రాసియున్నారు. అమెరికాలో ననేకులు యీపరమహంసగారిశిష్యులకు శిష్యులై వీరియాత్మబోధనువిని చరితార్థులగుచున్నారు. ఉత్తర ఇండియాలో బెంగాలి హిందీభాషలలోను వీరిశుభచరిత్రము వ్రాయఁబడినది. ఇఁక మనరాజధానిలో అరవభాషలో ముగ్గురీచరిత్రమును వ్రాసిరి. ఈపరమహంసగారి శిష్యులొకరు మాపత్రికలో నీవిషయమును వ్రాయుచున్నారుకదా ఇటులుండఁగా గోదావరిజిల్లా పిఠాపురములో శ్రీ రాజా చెల్లాయమ్మారావు బహద్దరుగారి హైస్కూలు హెడ్‌మాస్టరగు మ. రా రా. శ్రీ మాడి నరసింహం బి.ఎ. గారీచరిత్రమును పద్యములుగా రచించిరి. మి॥ నరసింహంగారు మంచి పండితులని మంచికవియని యీగ్రంథమే చెప్పుచున్నది. ఈగ్రంథము 164 పుటలుగలది. ఇది ఆనందముద్రాక్షరశాలలో ముచ్చటగ ముద్రింపఁబడినది. దీనిధర 8 అణాలు దీనిలో శ్రీపరమహంసగారి మంచిపటముగలదు. గ్రంథకర్తగారికవనమిట్టిదని కనబరచుటకై కొన్నిపద్యములను నిందువ్రాయుచున్నాము.

శా. పూతంబౌ నలరామకృష్ణసువచః ♦ పుంజంబు వర్ణింప నా
చేతంగాదని చెప్ప మానుమనె నా ♦ చేత న్మహాయోగివా
గ్జాతంబుల్ గొనఁ జెందునే? సనసత ♦ ద్గల్పించు మద్వాణికిన్
స్ఫీతామోదదమైన కప్పురము దా ♦ విన్గొల్పదే? పేటికిన్.

ఈగ్రంథమును శ్రీరామునకు అంకితమిచ్చుచు కవిగారిటుల వ్రాసిరి.

క. నాకృతి కన్యారత్నము, నీకుం బరిణయమొనర్తు ♦ నిశ్చలమునం
న్నాకులము పావనంబగు, నీకృప భవదంఘ్రిపద్మ ♦ నీరాజాక్షా.

శ్రీపరమహంసగారి తలిదండ్రులీటుల వర్ణింపఁబడిరి.

క. చందనకర్పూరంబుల, చందంబున సతియుఁబతియు ♦ సౌభాగ్యోన్నతులై
యుందురు నిర్మలచేత, స్పందిత దైవానురక్తి ♦ సాంద్రము గాఁగన్.

చిన్ననాడే పరమహంసగారికి సకలవిద్యలు లభించినవని కవిగారు చెప్పుట.

గీ. బుద్ధికుశలతఁజూచి త♦త్పూర్తిఁజూచి, యుక్తిఁజూచి విలక్షణ ♦ వ్యక్తిఁజూచి
యీతఁడు మహానుభావుఁ డీ♦యిలనుబుట్టె, ననుచుఁ బ్రస్తుతి సేయుచు♦నందఱైరి

పండితులు శ్రీపరమహంసగారిని గౌరవించుట యిటుల వర్ణింపఁబడినది.

గీ. దండిమగలైన షట్ఛాస్త్ర ♦ పండితులును, రామకృష్ణుండు మెలఁగు తె ♦ లంగుఁజూచి
గర్వములుడించి యాతని ♦ కడకుఁజేరి, కోరుదురు జ్ఞానభిక్షను ♦ గురుఁడవంచు.

చెన్నపురి.
ది 18-10-1904.

ఇట్లు,
శశిలేఖపత్రిక.

IV. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచరిత్రము—ఈపుస్తకము గోదావరిజిల్లా పిఠాపురమునందలి హైస్కూలులో హెడ్డుమేష్టరుగానున్న కూచి నరసింహము బి. ఏ. గారిచే తెనుగున పద్యకావ్యముగా రచింపబడినది. ఇందు లోకప్రసిద్ధిగాంచిన శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసగారి చరిత్రమును, వారుబోధించిన నీతివాక్యములును, విపులముగ దెలుపబడియున్నవి. పద్యములు సులభశైలిని వ్రాయబడియున్నవి. చదువదగినవిషయములు లెక్కలింపఁగలవు. వెల 8 అణాలు. వెలస్వల్పము. ఫలమధికము. మతాభిమానమును దైవచింతగలవారెల్లరును ఈగ్రంథమును జదివి యానందింపవచ్చును.

చెన్నపట్టణము.
ది 29-10-1904

ఇట్లు,
ఆంధ్రప్రకాశిక.

V. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచారిత్రమును, ఆతండొనర్చిన బోధయును బద్యకావ్యముగా నొనరింపఁబడి యేతద్గ్రంథకర్తలగు బ్రహ్మశ్రీ కూచి నరసింహము బి. ఏ. గారిచే నొకప్రతి మా కార్యస్థానమున కనుపఁబడినది. తొల్లి రాముఁడు పూతచారిత్రముచేతను కృష్ణుఁడు బోధచేతను లోకమున కమితముగ మహోపకారంబొనర్చిరి. కాని శ్రీరామకృష్ణపరమహంసయను నీయవతారపురుషుఁడు రామునివలెఁ బూతచారిత్రమును కృష్ణునివలె చక్కనిబోధనుగూడఁజేసి లోకమునకు దారిచూపుటకై యవతరించినట్లు భక్తులు చెప్పుకొందురు. ఈపరమసాధుని పావనచారిత్రమును ఖండాంతరులగు మోక్షమూలరు దొరగారు మున్నగువారు వ్రాయుటచేతనే యీతఁడెంత ఘనుఁడో బోధపడెను. ఈతనిబోధలు మధురములు సర్వజన సమాదరణీయములునై యున్నవి. ఇట్టివాని చారిత్రమును నీతులను బద్యరూపముగా నొనర్చుట చాల లోకోపకారమయిన పని. ఈతనిచారిత్రమును, బోధలను, నిదివఱకుఁ గొందరు తెలుఁగున వచనరూపముగా వ్రాసియున్నారు కాని పద్యరూపముగానున్నయెడల వల్లించుకొనుటకు నెక్కుడు వీలుగానుండును గాన నీపద్ధతి యెక్కువస్తవనీయముగానున్నది. ఇందుండికొన్ని పద్యములు నిందు క్రిందనిచ్చుచున్నాము.

క. జనకునిగా సర్వేశ్వరు మనమున ధ్యానించుకంటె మాకగు భావిం
చినవాఁడు శ్రీగురుఁ డా వినయమున మోక్షంబటంచు నెంచఁగవలయున్.

తే.గీ. అతివలందఱు భగవతి యంశమునను, జన్మమొందిరి వారను సత్యమెఱిఁగి
భక్తుఁడై మోక్షమునుగోరువాఁడు వారి మాతృసదృశలుగా గణింపఁగవలయు.

తే.గీ. మతముగాదని మతియొక మతముఁ బూని, కొంచెమువదిలి యున్నవ ఖండించుకంటె,
నేదియో యొక్కటి మయంటి ఋషివిశేషు నందిగ్గు ముక్తప్రాప్తి మందుమనవు.

తే.గీ. హిందువులలోన మతము లెన్నైనిగలవు, వానిలో నెత్తి ... వలయున్న
యవ్వి యున్నన్న నీకేమి? యనుంటి నను, మతవిధుల శ్రద్ధఁ జెప్పు మాటనంత.

కాకినాడ.
నవంబరు 1904 సం॥

ఇట్లు,
శ్రీ సావిత్రిపత్రిక.

VI. ... ...

You have put into beautiful Telugu verse the teachings of an Indian sage whose sublime religious philosophy has won the admiration of distinguished men like the late Prof. Max Muller. We have in Sanscrit a large number of books on religion, but most of them do not suit people who wish to study Hindu religion from a non-sectarian point of view. As your book gives the lofty religious philosophy of a man who was a typical Hindu *Yogee*, it deserves to be read by those who would have an idea of religion as understood and practised by one of the greatest of Indians in modern times

... ...

VIJIANAGARAM.
25-11-1904.

K. Ramanujachari Garu,
M. A. B. L.

VII. ... ...

I congratulate you on the simple and sweet way in which you have written the verses. Let me hope this will be the first of a series of useful books from your pen. For such a long time you have been rather silent. Silence on the part of a gentleman of your abilities is not at all excusable.

... ...

VIZIANAGARAM, 15-10-1904. R. Venkatasivudu Garu, B. A. L. T.

VIII. ... ...

Your Life and Teachings of Rama Krishna Paramahamsa to hand. I have gone through a great portion of the book carefully and I must say that I could not help admiring the simplicity and chastity of its diction. Your book has been purposely written in the "New style" inaugurated by Rao Bahadur K. Veerasalingam garu than whom no one has done more in recent times for the improvement of Telugu literature ... ...

I am glad to observe that your refined taste has enabled you to steer clear of all tiresome conventionalities and to present a handy book to the public in a lucid and intelligible language. ... ...

SOMPETA. 1-11-1904. G. Gangadhara Somayajulu Garu, M. A. B. L.

IX. ... ...

Krishna Row garu gave me the other day the copy that you sent me through him, of the "Life and Teachings of Srimat Paramahamsa Rama Krishna" which

you had so excellently done into Telugu poetry. It has given me no small pleasure to read the life of the true Mahatman of Dakshineswar, the greatest saint of modern times which India and India alone as mother of religion, had the privilege of bearing even in these days of rank materialism, in such sweet and flowing verse as yours; and you have laid the Telugu reading public under a deep debt of gratitude by enabling them to read such an ennobling and soul-lifting life in their own vernacular. ... ...

NUZVID. }
9-10-1904. } K. Sudarsana Row garu,
B. A. L. T.

X. ... ...

I have gone through the book carefully and I am much pleased with the simple and elegant style you adopted all through. You have done good service to the religious public; and I trust your labours will meet with commensurate compensation. Trusting that the booklet will command a rapid sale, and you will be incited to do further good in the field you have chosen ... ...

NUZVID, }
26-10-1904. } S. Venkoba Row garu,
B. A. B. L.

XI. ... ...

Please excuse me for the delay in acknowledging receipt of your excellent work. I went through portions of it, and I find it written in good, clear style. I hope it will be largely read by the Telugu public, who are sure to find it very useful. The life of such a great saint must of course have very good effect ... ...

RAJAHMUNDRY, }
8-2-1905. } N. Durgayya garu,
B. A.

XII. ... ...

I thank you for the copy you have kindly sent me, which so far as I have perused is very delightful reading. I congratulate you both on the happy choice of your subject and the very excellent manner in which you have executed the task. ... ...

MASULA. }
20–10–1904. }

C. Bhanumurti garu,
B. A. L. T.

XIII. ... ...

ఉత్పలమాలాపంచకము.

1 ధాత్రి సురాన్వయాంబుధి సు ♦ ధాకర కూచి నృసింహరాయ తా
పత్రయమోచనుండు ఘన ♦ పాతక తూలదవానలుండు వా
క్యత్రయవేదియై పరమ ♦ హంసయనఁబడు రామకృష్ణచా
రిత్రము పద్యకావ్యమగు ♦ రీతిని మీఱొనరింప; దాని నా
2 మిత్రునియొద్దఁగైకొని త ♦ మిన్ జదువం జదువంగనద్దిరా!
శ్రోత్రములందు వాక్యసుధఁ ♦ జొన్పుచు పోలిని గూర్చుపద్యముల్
గాత్రమునందు నిండఁ బుల ♦ కల్! జనియింపఁగఁజేయునర్థముల్
నేత్రపథంబునందెదుట ♦ నిల్పినయట్టుల తోఁచుభావముల్
3 పాత్రములైనరీతులు సె ♦ బాసు! బలా! యనఁ జేయుశైలియున్
బుత్రుల మిత్రుల స్సతుల ♦ భూముల గీముల నేమఱించి కా
లత్రయిదేవుపై మనసు ♦ లగ్నముగా నొనరించు బోధముల్
సూత్రమునందు ముత్యములఁ ♦ జొన్పినపోలికనుండు కూరుపున్
4 జిత్రముగాఁ గనంబడియె; ♦ నే నొకసారియె చూచి యంతలో
నాత్రముతోడ వ్రాసినది ♦ యా! యిది; నిశ్చలమానసుండనై
ద్విత్రి చతుష్కవారములు ♦ వేదసమంబుగ దీనిఁజూచితిన్
గాత్రము సౌఖ్యవృత్తిఁ బుల ♦ కల్ చిలుకన్; బళిరయ్య! వర్ణనా
5 మాత్రముగాదు. దీనిఁ బలు ♦ మాఱులు చూడఁగఁజూడ నెన్నియో
చిత్రములైన యూహలను ♦ జేయఁగఁ జాలుదునంచు నెంచితిన్
మిత్రమ! దీని మీమదికి ♦ మెప్పునకుం బొనరించు నాముఖ

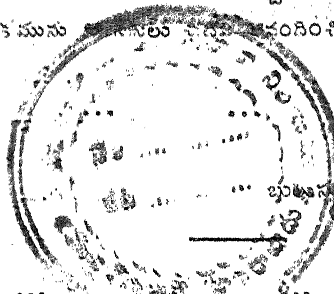
స్తోత్రముగాఁగ నెంచవలెనుండి! ♦ శుద్ధముగ సుఖాసీనై చదివిచితిన్.

... ...

పీఠాపురము. }
6-2-1905. } ఓలేటి పార్వతీశకవి గారు.

XIV. ... ...

మొదటి ఆపరమహంసచరిత్రమునందును ఆమహానీయుని యుపదేశములందును జనులకు మిక్కిలి ప్రీతి. అందువలన మీపుస్తకము శైలి మృదువయి సుబోధమగుచు యింపుగానున్నది. ఈరెండిటికిని తోడు అచ్చును స్ఫుటమయి రమ్యమయియున్నది. మీపుస్తకమును ... అందించి మిమ్మభినందించకుండుటకు సందేహములేదు.

... ...

అనకాపల్లి. }
8-10-1904. } బులుసు పాపయ్యశాస్త్రి గారు.

XV. ... ...

సగమువఱకుఁ జదివినాను. Introduction చాలబాగున్నది. మీరు కావ్యకన్యకు మంచివరుని సంపాదించినారు. కథానాయకుఁడును దయచిత్తానుసారము చిక్కినాఁడు. తమకవిత్వశైలి నింత విపులముగా ముందెన్నఁడు నేను వినియుండలేదు. 56, 59, 75 నంబరులపద్యములు కంఠపాఠము చేయుటకై గుర్తుపెట్టియుంచినాను. ఇట్టిపద్యము లింకఁ జాలనుండవచ్చును. ఇట్టి మృదుమధురశైలియగుటచేత నిది సర్వజనాదరణీయమై యున్నది. కొందఱు స్నేహితులవలనఁగూడ నిదే remarks వినఁ గలిగితిని. ... ...

నూజవీడు. }
10-11-1904. } చేతపూడి భగవంతరావు గారు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమభాగము.

పీఠికాపురోన్నతపాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయుఁడగు

కూచి నరసింహ

తెలుఁగున రచి

మొదటికూర్పు 1000 ప్ర

పిఠాపురమునందలి

శ్రీ విద్వజ్జన మనోరంజనీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితమై ప్రకటింపఁబడియె.

1912.

వెల రు 1-4-0. [*Registered.*

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమ భాగము.

పీఠికాపురోన్నతపాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయుఁడగు

కూచి నరసింహ[illegible]

తెలుఁగున రచి[illegible]

మొదటికూర్పు 1000 ప్ర[illegible]

పిఠాపురమునందలి

శ్రీ విద్వజ్జన మనోరంజనీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితమై ప్రకటింపఁబడియె.

1912.

వెల రు 1-4-0. [*Registered.*

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమభాగము.

పీఠికాపురోన్నతపాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయుఁడగు

కూచి నరసింహ[illegible]

తెలుఁగున రచి[illegible]

మొదటికూర్పు 1000 ప్ర[illegible]

పిఠాపురమునందలి

శ్రీ విద్వజ్జన మనోరంజనీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితమై ప్రకటింపఁబడియె.

1912.

వెల రు 1-4-0. [*Registered*.